

ANNEXOS

6 a 15

Comissió veïnal per a l'annexió de Bellaterra a Sant Cugat

Segons el decret 244/2007, de 6 de novembre

Bellaterra, juny del 2019

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

PLA ESTRATÈGIC DE Cerdanyola del Vallès:

DIAGNOSI ESTRATÈGICA

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

Maig 2019

Treball realitzat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB).

Autors/es: Marc Martí-Costa (coord.), Helena Cruz, Roger Barres, Albert Marañón.

Col·laboradors: Sandra Aguilera, Francesc Coll, Elena Domene, Marc Fíguls, Roc Padró

Cerdanyola del Vallès, maig de 2019

ÍNDEX

I.	Introducció	9
	Presentació.....	9
	Objectius de la planificació estratègica a Cerdanyola del Vallès	10
	Metodologia i tasques realitzades	12
II.	Diagnosi estratègica	15
	Resum general.....	15
	a) Àmbit de la governança: la peça clau per fer girar la resta.....	15
	b) Àmbit demogràfic: envelliment i estancament.....	19
	c) Àmbit d'inclusió social: els reptes de l'envelliment i els canvis en el mercat laboral 20	
	d) Àmbit econòmic: l'especialització en el coneixement	21
	e) Àmbit de territori (I): falta de cohesió interna i connectivitat externa.....	23
	f) Àmbit territori (II). Una estratègia per la sostenibilitat ambiental i per fer front el canvi climàtic.....	25
	g) Àmbit territori (III): la manca d'una política d'habitatge municipal	26
	h) Àmbit educatiu: la segregació escolar i la potenciació dels cicles formatius.....	27
	i) Àmbit cultural i esportiu: la manca d'una planificació en equipaments.....	28
1.	Governança i institucionalitat	29
	I. Principals aportacions de l'àmbit de governança i institucionalitat	29
	II. Diagnosi de l'àmbit de governança i institucionalitat	32
	a) Governança i trajectòria institucional.....	32
	b) Estructura i organització municipal.....	36
	c) Gestió financera municipal.....	40
	d) Participació i relacions amb la ciutadania	47
2.	Demografia.....	52
	I. Principals dades demogràfiques	52
	II. Diagnosi demogràfica	53
	a) Evolució de la població.....	53
	b) Estructura de la població.....	54
	c) Creixement natural	57
	d) Migracions.....	58
3.	Inclusió social	60
	I. Principals aportacions de l'àmbit d'inclusió social.....	60

II.	Diagnosi de l'àmbit d'Inclusió social	62
a)	Composició social	62
b)	Ocupació i pobresa	64
c)	Salut	72
d)	Seguretat i convivència	77
4.	Economia i coneixement	80
I.	Principals aportacions de l'àmbit d'economia i coneixement	80
II.	Diagnosi de l'àmbit d'economia i coneixement	83
a)	Estructura econòmica	83
b)	Mercat de treball	90
c)	Coneixement	95
d)	Comerç	99
5.	Territori i sostenibilitat	101
I.	Principals aportacions de l'àmbit de territori i sostenibilitat	101
II.	Diagnosi de l'àmbit de territori i sostenibilitat	106
a)	Estructura territorial i urbana	106
b)	Habitatge	116
c)	Mobilitat	124
d)	Sostenibilitat i medi ambient	130
e)	Metabolisme urbà	135
6.	Socioeducatiu i cultural	141
I.	Principals aportacions de l'àmbit socioeducatiu i cultural	141
II.	Diagnosi de l'àmbit sociocultural i educatiu	143
a)	Educació	143
b)	Cultura	148
c)	Esport	153
III.	Annexos	156
	Persones entrevistades	156
	Participants als grups de treball	158
	Documents recopilats	161
	Fonts dels indicadors	164

ÍNDEX DE FIGURES

Figura I. Objectius de la Diagnosi estratègica	11
Figura 1.1. Institucions i participació de l'ajuntament. Cerdanyola del Vallès, 2019.....	34
Figura 1.2. Ràtio treballadors/es municipals per 1.000 habitants. Cerdanyola del Vallès, 2009; 2015.	38
Figura 1.3. Ràtio tipologia de treballadors/es municipals per 1.000 habitants. Subàmbit metropolità, 2009; 2015.....	39
Figura 1.4. Proporció de personal funcionari i laboral. Subàmbit metropolità, 2009; 2015.....	40
Figura 1.5. Despesa total per habitant. Subàmbit metropolità, 2010-2017.....	41
Figura 1.6. Despeses i inversions per habitant, Cerdanyola del Vallès, 2010-2017.	41
Figura 1.7. Inversió total per habitant. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.....	42
Figura 1.8. Despesa per habitant en l'àmbit socioeducatiu. Subàmbit metropolità, 2010-2017.....	43
Figura 1.9. Despesa per habitant en l'àmbit serveis socials. Subàmbit metropolità, 2010-2017	43
Figura 1.10. Ràtio d'endeutament. Subàmbit metropolità, 2010-2017.	44
Figura 1.11. Romanent de tresoreria. Subàmbit metropolità, 2010-2017.....	45
Figura 1.12. Diferència entre ingressos pressupostats i liquidats. Subàmbit metropolità, 2010-2017.....	46
Figura 1.13. Període mig de pagament. Subàmbit metropolità, 4t trimestre 2014-2017.....	47
Figura 1.14. Taxa d'associacionisme. Subàmbit metropolità, 2019.	48
Figura 1.15. Tipologies d'entitats. Subàmbit metropolità, 2019.	49
Figura 1.16. Taxa d'Innovació social. Subàmbit metropolità, 2016.....	50
Figura 1.17. Innovació social per categoria. Subàmbit metropolità, 2016.....	50
Figura 1.18. Índex de Transparència. Subàmbit metropolità, 2013-2018.....	51
Figura 2.1. Evolució de la població. Cerdanyola del Vallès, 2000-2017.....	53
Figura 2.2. Evolució de la població (índex 100). Subàmbit metropolità i AMB, 2000-2017.....	54
Figura 2.3. Creixement de població. Subàmbit metropolità, 2000-2017	54
Figura 2.4. Piràmide d'edats. Cerdanyola del Vallès, 2017.	55
Figura 2.5. Estructura d'edats. Subàmbit metropolità i AMB, 2017.....	55
Figura 2.6. Població amb nacionalitat no espanyola. Subàmbit metropolità i AMB, 2017.	56
Figura 2.7. Població estrangera per nacionalitats. Subàmbit metropolità i AMB, 2017.	57
Figura 2.8. Nacionalitats estrangeres amb major pes demogràfic. Cerdanyola del Vallès, 2017.....	57
Figura 2.9. Creixement natural. Subàmbit metropolità, 1976-2017.	58
Figura 2.10. Saldo migratori. Subàmbit metropolità, 2005 – 2017.	59
Figura 3.1 Índex d'Envel·liment. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.	62
Figura 3.2. Índex de places en centres de dia (relació entre el nombre de places en centres de dia i la població de més de 84 anys). Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí, 2006-2017.....	63
Figura 3.3. Població amb renda alta. Cerdanyola del Vallès, 2011.....	65

Figura 3.4 Mitjana de la base imposable per declarant. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2015.
66

Figura 3.5. Taxa d'atur. Municipis del subàmbit metropolità, 2008-2017.67

Figura 3.6. Evolució de l'atur per sexe. Cerdanyola del Vallès, 2007-2017.67

Figura 3.7. Atur registrat per grups d'edat. Cerdanyola del Vallès, 2005-2017.68

Figura 3.8. Atur registrat per sexe i grups d'edat. Cerdanyola del Vallès, 2005-2017.69

Figura 3.9. Durada de la prestació d'atur als aturats. Cerdanyola del Vallès, 2010-2017.69

Figura 3.10. Cobertura de prestacions de les persones a l'atur. Cerdanyola del Vallès, 2010-2016.70

Figura 3.11. Població amb rendes baixes. Cerdanyola del Vallès, 2011.71

Figura 3.12. Equipaments bàsics de serveis a les persones (sanitat i serveis socials). Cerdanyola del Vallès, 2018.73

Figura 3.13. Taxa d'equipaments de serveis a les persones. Municipis del subàmbit metropolità, 2018. 73

Figura 3.14. Població total assignada per EAP. Cerdanyola del Vallès, 2015.74

Figura 3.15. Llocs de treballs equivalents de cada EAP per 1.000 persones assignades. Municipis del subàmbit metropolità, 2012-2015.75

Figura 3.16. Persones assignades majors de 75 anys a cada EAP. Municipis del subàmbit metropolità, 2013-2016.76

Figura 3.17. Taxa d'efectius per graduació de policies locals per cada 1.000 habitants. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.78

Figura 3.18. Denúncies per violència de gènere i ordres de protecció. Partits judicials de Cerdanyola del Vallès i Rubí, 2009-2017.79

Figura 4.1. Producte Interior Brut, en milions d'euros. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2016.83

Figura 4.2. PIB per càpita, en milers d'euros. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2016.84

Figura 4.3. Empreses per grans sectors d'activitat econòmica. Cerdanyola del Vallès, 2011-2017.85

Figura 4.4. Empreses per grans sectors d'activitat econòmica. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.
86

Figura 4.5. Polígons d'Activitat Econòmica per tipologia i superfície. Cerdanyola del Vallès, 2017.87

Figura 4.6. Superfície i nombre d'empreses industrials dels Polígons d'Activitat Econòmica. Municipis del subàmbit metropolità, 2017.88

Figura 4.7. Grau d'activitat dels PAE. Municipis del subàmbit metropolità, 2017.88

Figura 4.8. Hotels i places hoteleres. Municipis del subàmbit metropolità, 2017.89

Figura 4.9. Treballadors afiliats per grans sectors. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.90

Figura 4.10. Treballadors afiliats en el sector serveis sobre el total de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2018.91

Figura 4.11 Treballadors afiliats en el sector indústria sobre el total de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2018.92

Figura 4.12 Treballadors afiliats en el sector construcció sobre el total de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2018.92

Figura 4.13 Treballadors i treballadores de la UAB residents. Cerdanyola del Vallès, 2007, 2012 i 2017.	93
Figura 4.14 Treballadors afiliats al Règim Especial de Treballadors Autònoms. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.	94
Figura 4.15 Treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.	94
Figura 4.16 Empreses d'intensitat de coneixement alt. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2018.	96
Figura 4.17 Treballadors afiliats d'intensitat de coneixement alt. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2018.	97
Figura 4.18 Índex d'especialització per sectors. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.	98
Figura 4.19. Sectors de més especialització, índex i proporció de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.	98
Figura 4.20. Comerços i densitat comercial. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.	100
Figura 5.1. Situació territorial del municipi. Cerdanyola del Vallès.	107
Figura 5.2. Àrees Funcionals Urbanes. Cerdanyola del Vallès, 2017.	108
Figura 5.3. Superfície residencial i densitat de barris. Cerdanyola del Vallès, 2016.	109
Figura 5.4. Delimitació dels barris. Cerdanyola del Vallès, 2016.	110
Figura 5.5. Teixits morfològics. Cerdanyola del Vallès, 2017.	112
Figura 5.6. Superfície d'usos del sòl. Subàmbit metropolità i AMB, 2009.	114
Figura 5.7. Usos del sòl ocupat. Cerdanyola del Vallès, 1990; 2000; 2006; 2011.	114
Figura 5.8. Parc, jardins urbans i parcs infantils. Cerdanyola del Vallès, 2017.	115
Figura 5.9. Habitatges iniciats. Municipis del subàmbit metropolità, 2004-2017.	117
Figura 5.10. Habitatges iniciats amb protecció oficial. Municipis del subàmbit metropolità, 2004-2017.	118
Figura 5.11. Reserves d'habitatge en grans sectors residencials. Cerdanyola del Vallès, Montcada i Reixac i AMB, 2018.	119
Figura 5.12. Contractes de lloguer per cada 1.000 habitants. Municipis del subàmbit metropolità, 2008-2017.	120
Figura 5.13. Contractes de lloguer signats sobre el total d'operacions immobiliàries anuals. Municipis del subàmbit metropolità, 2008-2017.	121
Figura 5.14. Preu mitjà del lloguer mensual. Municipis del subàmbit metropolità i AMB, 2008-2017.	121
Figura 5.15. Estudiants de la UAB amb domicili habitual a Cerdanyola del Vallès, cursos 2007/08; 2012/13; 2016/17.	123
Figura 5.16. Estudiants de la UAB amb domicili durant el curs a Cerdanyola del Vallès, cursos 2007/08; 2012/13; 2016/17.	123
Figura 5.17. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Total alumnes per nivell i tipus de mobilitat. Cerdanyola del Vallès, cursos 2015-16; 2016-17.	125
Figura 5.18. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Cerdanyola del Vallès, cursos 2015-16; 2016-17.	125

Figura 5.19. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Procedència alumnes no residents per nivell educatiu. Municipis del subàmbit metropolità i altres municipis, cursos 2015-16; 2016-17.	127
Figura 5.20. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Destí alumnes residents a Cerdanyola per nivell educatiu. Municipis del subàmbit metropolità i altres municipis, cursos 2015-16; 2016-17.	127
Figura 5.21. Índex de motorització. Cerdanyola del Vallès, Barberà del Vallès i Rubí, 2010-2015.	129
Figura 5.22. Cobertes del sòl. Cerdanyola del Vallès, 2015.	131
Figura 5.23. Hàbitats d'interès comunitari. Cerdanyola del Vallès, 2012.	132
Figura 5.24. Hàbitats d'interès comunitari segons superfície. Cerdanyola del Vallès, 2012.	132
Figura 5.25. Connectivitat ecològica. Subàmbit metropolità, 2015.	133
Figura 5.26. Concentració mitjana de $\text{NO}_2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Cerdanyola del Vallès, 2015.	134
Figura 5.27. Concentració mitjana $\text{PM}_{10} \mu\text{g}/\text{m}^3$. Cerdanyola del Vallès, 2015.	135
Figura 5.28. Generació de residus per habitant. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.	136
Figura 5.29. Índex de recollida selectiva de residus. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.	137
Figura 5.30. Consum domèstic d'aigua. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.	138
Figura 5.31. Consum domèstic d'energia elèctrica. Subàmbit metropolità, 2010-2015.	140
Figura 5.32. Consum d'energia elèctrica per sectors. Cerdanyola del Vallès, 2010-2015.	140
Figura 6.1. Equipaments educatius bàsics. Subàmbit metropolità, 2018.	144
Figura 6.2. Equipaments educatius bàsics per 1.000 habitants. Subàmbit metropolità, 2018.	145
Figura 6.3. Alumnes no graduats en educació secundària obligatòria. Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí, 2011-2016.	145
Figura 6.4. Índex de matriculació a batxillerat. Subàmbit metropolità, cursos 2013-2016.	146
Figura 6.5. Alumnat matriculat per cicles formatius. Cerdanyola del Vallès, curs 2018-2019.	148
Figura 6.6. Equipaments culturals bàsics. Subàmbit metropolità, 2018.	149
Figura 6.7. Mapa d'equipaments culturals públics i privats. Cerdanyola del Vallès, 2018.	150
Figura 6.8. Dotació d'equipaments bàsics de lleure i socials per 1.000 habitants. Subàmbit metropolità, 2018.	151
Figura 6.9. Superfície de les biblioteques municipals. Subàmbit metropolità, 2018.	152
Figura 6.10. Usuaris registrats a la biblioteca municipal. Subàmbit metropolità, 2015-2017.	152
Figura 6.11. Equipaments esportius bàsics. Subàmbit metropolità, 2018.	153
Figura 6.12. Mapa d'equipaments esportius públics i privats. Cerdanyola del Vallès, 2018.	154
Figura 6.13. Dotació d'equipaments esportius públics per 1.000 habitants. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.	155

I. Introducció

Presentació

En el municipi de Cerdanyola del Vallès s'han iniciat dos plans estratègics: el primer de 2002 a 2004 amb el nom "Projecte de Ciutat de Cerdanyola 21" i el segon al 2014 amb la Diagnosi del "Pla Estratègic de Cerdanyola del Vallès 2014-2019". En l'últim cas no es va avançar més enllà de les primeres fases de recollida de dades, anàlisi i diagnosi.

El 28 de febrer de 2017 el Ple Municipal va aprovar¹ per majoria la resolució per impulsar el Pla Estratègic de Cerdanyola amb el lideratge de l'Alcaldia en la definició dels continguts, la metodologia i l'estructura organitzativa i el compromís d'assegurar els recursos suficients pel seu desenvolupament i coneixement públic per part de la ciutadania i dels diferents grups municipals. En aquest context, el gabinet d'Alcaldia de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès va requerir el suport de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (en endavant IERMB) per tal d'elaborar la Diagnosi estratègica de Cerdanyola del Vallès, així com la preparació dels treballs previs.

En el present document es presenten els treballs realitzats per l'IERMB al llarg de l'any 2018 i fins a l'abril del 2019 per tal d'elaborar una Diagnosi Estratègica de Ciutat. L'estructura del document és la següent: a banda de la Introducció, el segon capítol està dedicat en els objectius que ha d'afrontar la planificació estratègica a Cerdanyola del Vallès, mentre que el tercer capítol detalla les metodologies implementades i les tasques desenvolupades. Posteriorment, s'entra pròpiament a la diagnosi estratègica de la ciutat. Aquest extens capítol exposa les principals aportacions recollides a partir de les entrevistes realitzades i analitza diversos indicadors tant del municipi de Cerdanyola del Vallès com dels de l'entorn. Així mateix, el capítol comença amb un resum general i posteriorment es desenvolupen els sis apartats que corresponen als àmbits d'estudi establerts: Governança i Institucionalitat, Demografia, Inclusió Social, Economia i Coneixement, Territori i Sostenibilitat i Sociocultural i Educatiu. Cada apartat s'obra amb un recull de les aportacions principals. En els annexos es troben les persones entrevistades, els participants en els grups de treballs, els documents recopilats i les fonts dels indicadors.

¹ Veure http://www.cerdanyola.cat/sites/default/files/fitxers/certificat_mocio_7.pdf

Objectius de la planificació estratègica a Cerdanyola del Vallès

La planificació estratègica no pot ser igual a tot arreu, ja que les característiques històriques, geogràfiques, socioeconòmiques, polítiques són fonamentals per tal de dissenyar una planificació estratègica amb sentit. És obvi que no és el mateix planificar estratègicament a Barcelona que en un municipi metropolità com Cerdanyola del Vallès, tant pel fa a la metodologia com per les temàtiques a abordar.

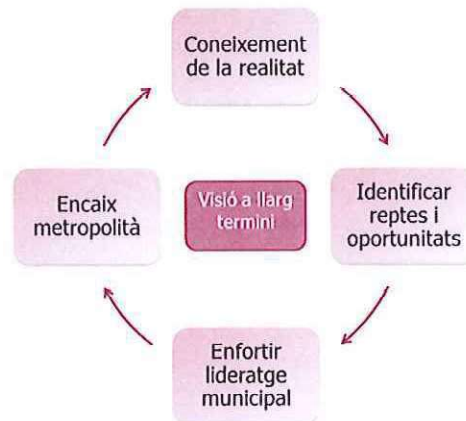
L'evolució de Cerdanyola del Vallès, municipi del Vallès Occidental amb 57.723 habitants (2017), és un bon exemple de l'evolució de l'àrea metropolitana de Barcelona on s'hi superposen les diferents fases del seu desenvolupament socioeconòmic: agrícola, industrial i de serveis de coneixement. Això ha tingut importants conseqüències en les característiques socioresidencials del municipi (masies agrícoles, cases d'estiueig, habitatge obrer, barris residencials de baixa densitat o les noves promocions en blocs per la població metropolitana) i també en una forta fragmentació dels usos en el territori (industrial, universitari, parc natural...), accentuats per les potents infraestructures metropolitanes que travessen el territori (ferrocarril, AP-7, etc.). El sistema urbà on s'insereix Cerdanyola està configurat per la força atractora i les externalitats pròpies d'una ciutat global com Barcelona, però també dels potents subcentres metropolitans de Terrassa i Sabadell així com per d'altres nodes urbans en creixement com Sant Cugat del Vallès. Per gestionar aquesta complexitat des del punt de vista urbanístic, Cerdanyola del Vallès té la planificació urbanística integrada dins el Pla General Metropolità, de pròxima actualització a través del nou Pla Director Urbanístic impulsat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Una eina que encara té més sentit en aquest context metropolità per tal de mobilitzar els diferents actors locals cap a una direcció comuna tenint en compte les interdependències en joc.

Preses en consideració les anteriors reflexions, la diagnosi estratègica de Cerdanyola del Vallès treballa amb una visió del municipi a llarg termini i persegueix els **objectius generals** següents:

- Aprofundir en el coneixement de la realitat local, a través de l'anàlisi actualitzat tant d'indicadors quantitatius com de les percepcions d'agents urbans clau.
- Identificar les principals problemàtiques que presenta i els horitzons desitjables cap a on avançar.
- Enfortir del lideratge municipal a partir del treball conjunt amb els actors locals més rellevants. Es tracta doncs de donar un primer impuls a una agenda de canvi a mig i llarg termini liderada pel propi Ajuntament de Cerdanyola, amb el suport dels diferents amb col·laboració de les diferents administracions i els diferents actors socials i econòmics presents en el municipi.

- Reforçar l'encaix metropolità del municipi. Analitzar la realitat municipal i prioritzar les accions estratègiques tenint en compte les diferents escales territorials, partint de la realitat local fins a les relacions intermunicipals i l'àrea metropolitana barcelonina.

Figura I. Objectius de la Diagnosi estratègica

Font: Elaboració pròpia.

Metodologia i tasques realitzades

En la fase de diagnosi es tracta de recuperar informació objectiva i subjectiva sobre les principals problemàtiques de Cerdanyola del Vallès. És a dir, de tenir una imatge clara de la situació/evolució del municipi, però sobretot aprofundir en la mesura del possible en alguns dels temes estratègics. En aquest sentit, les tasques s'han orientat a incorporar els aprenentatges d'altres plans estratègics a municipis semblants a Cerdanyola del Vallès, i a recopilar, actualitzar, complementar i tractar les dades quantitatives i qualitatives disponibles. Seguidament es recullen les principals tasques desenvolupades durant els treballs d'aquesta fase:

- Incorporació dels aprenentatges en el procés d'elaboració de plans estratègics en municipis semblants a Cerdanyola del Vallès.
- Actualització de la diagnosi desenvolupada en l'any 2014 amb dades disponibles recents, així com l'adequació dels indicadors als nous àmbits estratègics. Explotació dels indicadors del Sistema d'Indicadors Metropolitans (SIMBA) i de l'Observatori de Ciutat.
- Elaboració de diagnosi estratègiques per àmbits sectorials a partir de l'anàlisi d'indicadors i de la realització d'entrevistes i grups de discussió amb agents claus.

a) Tractament i interpretació de dades

A partir d'una actualització dels resultats de la diagnosi elaborada l'any 2014 i amb una adequació dels indicadors en cadascun dels àmbits estratègics a partir de dades d'enquesta ja existents i de registres administratius, s'han explotat noves dades en temes d'interès específic. En total s'han generat més de 100 indicadors en les diferents temàtiques sobre els quals estructurar el pla estratègic:

- **Governança i institucionalitat.** Anàlisi de la governabilitat del municipi, tant de les estructures internes de l'ajuntament com les relacions amb altres institucions o associacions del municipi. Així mateix, s'han analitzat les relacions amb estructures supramunicipals tals com l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona o la Generalitat de Catalunya. Finalment, s'han tractat els mecanismes d'obertura i transparència de la institució i els canals de participació ciutadana establerts.
- **Inclusió social.** Àmbit de treball orientat a analitzar el benestar social de la ciutat, parant atenció a l'habitatge, les situacions d'emergència social i l'atenció a la vulnerabilitat urbana. També s'han tingut presents qüestions com la convivència i la seguretat així com en l'anàlisi dels factors que generen l'exclusió social.

- **Economia i Coneixement.** Anàlisi de la realitat econòmica i productiva de la ciutat, pel què respecte a l'activitat econòmica i a l'ocupació. Tenint en consideració les especificitats del municipi, s'ha posat especial èmfasi en les estructures dedicades a les activitats de recerca i tecnologia, sense perdre de vista la indústria i el comerç.
- **Territori i Sostenibilitat.** Àmbit de treball dedicat a analitzar l'articulació del municipi a nivell metropolità i també el seu encaix respecte els municipis limítrofs. Inclou també l'anàlisi de les estructures físiques, els teixits urbans existents, la connectivitat de les infraestructures i l'oferta de transport públic, el patrimoni natural existent i la qualitat ambiental del municipi, així com la configuració de l'espai públic del nucli urbà.
- **Sociocultural i Educatiu.** Estudi de la realitat educativa, cultural i esportiva de la ciutat, tant pel què fa a les xarxes d'equipaments existents com respecte a les activitats, polítiques i accions que s'hi desenvolupen per tal d'identificar necessitats i demandes però també les potencialitats locals.

b) Entrevistes

S'han desenvolupat 31 entrevistes semiestructurades a informats claus amb l'objectiu de recollir interpretacions qualitatives a la diagnosi sobre la situació i l'evolució del municipi en els seus àmbits. Les entrevistes també han permès identificar els temes crítics a debatre en les fases posteriors del treball, recopilar noves dades i documents de política, així com involucrar a diferents actors i institucions en les fases successives del pla.

Fins ara s'han realitzat una trentena d'entrevistes. Per a la realització de les mateixes s'ha preparat un guió obert de preguntes a partir del qual s'ha adaptat en funció del perfil de la persona entrevistada (vegeu Annex). Les entrevistes han tingut una durada d'entorn una hora i s'ha procedit a fer-ne un buidat estructurat en els àmbits temàtics de treball.

c) Anàlisi documental

S'han recopilat els principals documents de política tant locals com supramunicipals que estan relacionats amb els àmbits de treball del pla. Principalment, s'han recollit estudis dedicats a temàtiques específiques, ja sigui produïts o encarregats pel propi Ajuntament o elaborats des del Consell Comarcal, l'Àrea Metropolitana de Barcelona o l'IERMB. De la documentació se n'ha extret informació per a complementar la diagnosi i per a detectar problemàtiques clau pel futur del municipi. S'ha parat també especial atenció a la recopilació de dades de l'alumnat i els treballadors/es de la UAB residents al municipi de Cerdanyola del Vallès.

- Recopilació d'informes temàtics produïts per l'Ajuntament i altres administracions supramunicipals.
- Recopilació de dades de l'IERMB – Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona.

- Recopilació i tractament de dades dels estudiants i treballadors/es de la UAB.
- Realització d'entrevistes semi-estructurades als responsables tècnics municipals, grups polítics i agents socioeconòmics: buidat i anàlisi de les entrevistes.

II. Diagnosi estratègica

Resum general

La diagnosi estratègica té per objectiu fer emergir quina és l'actual situació del municipi, així com les principals problemàtiques en els àmbits demogràfic, social, econòmic, ambiental i institucional. Tal i com s'explica en la metodologia, s'ha elaborat combinant tècniques qualitatives, amb la realització i explotació de 30 entrevistes i 5 grups de discussió formats per 55 participants, amb la recopilació i anàlisi de més de 100 d'indicadors quantitatius. Sempre que ha estat possible, s'han recollit dades evolutives dels últims deu anys tot comparant Cerdanyola del Vallès amb els seus municipis veïns. En el document complet de diagnosi trobareu una anàlisi en profunditat de cadascun dels àmbits i dels seus respectius subtemes, combinant les percepcions subjectives amb les dades quantitatives recollides. En aquest resum general es pretén fer una síntesi de les principals problemàtiques detectades, tot relligant-les a través d'una lectura global sobre la situació del municipi.

a) Àmbit de la governança: la peça clau per fer girar la resta

És en l'àmbit de la **governança** on s'han detectat les principals problemàtiques. En concret, la capacitat de lideratge municipal en el conjunt del territori, la capacitat de posar en valor tot els recursos potencials ubicats en el municipi, la capacitat de prioritzar grans projectes estratègics i de dur-los a terme, són els principals aspectes crítics en aquest àmbit. Tots ells justifiquen la necessitat d'un procés de reflexió i planificació estratègica. Aquestes problemàtiques no són conjunturals ni responen a un govern municipal en concret. Responen a una sèrie de factors i tendències de fons que es venen arrossegant en el municipi des d'anys enrere. Abans d'entrar en detall en les seves causes, val la pena fer menció d'alguns factors generals que també han impactat en la capacitat d'actuació estratègica dels ajuntaments des de la crisi.

En primer lloc, doncs, cal tenir molt en compte la **crisi econòmica i financera** iniciada l'any 2008. Aquesta va produir la pèrdua massiva de llocs de treball a l'àrea metropolitana de Barcelona, una gran vulnerabilitat de les famílies per la manca d'ingressos derivats de les rendes del treball, un elevat endeutament en concepte d'habitatge, així com un increment de la desigualtat d'ingressos després de dues dècades de reducció gradual². **Pels govern locals això va suposar, en primer lloc, una disminució dels ingressos, tant per transferències per part de l'Estat i la Generalitat com per ingressos propis i, en segon lloc, un augment de les necessitats socials urgents a les quals fer front.** Entre els anys 2004 i 2016, es van triplicar la mitjana d'usuaris atesos pels Serveis Bàsics d'Atenció Social (SBAS) al conjunt de municipis metropolitans amb

² Veure Sarasa, S., Porcel, S. i Navarro-Varas, L. (2013). "L'impacte social de la crisi a l'Àrea Metropolitana de Barcelona", *Papers. Regió Metropolitana de Barcelona: Territori, Estratègies, Planejament*, 56, pp.10-88.

més de 15.000 habitants, passant de 51 a 156 persones ateses per mil habitants³. Tot i la millora de la taxa d'atur a partir del 2014, el nombre d'usuaris continuava augmentant. **A aquesta situació s'hi uneixen els canvis en el marc competencial i la hisenda local de la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de la Administració Local (LRSAL), de desembre del 2013, que limita les competències, l'endeutament i la capacitat d'inversió dels governs locals.** Tots aquests factors expliquen que la despesa municipal per habitant hagi anat disminuint fins l'any 2011 i gairebé no s'hagi recuperat fins llavors, tot i la millora progressiva dels ingressos. Durant aquests últims 10 anys, doncs, els ajuntaments, més que no pas a desenvolupar plans i projectes estratègics a mig i llarg termini, han hagut d'invertir esforços en mantenir els serveis i infraestructures existents i fer front a més necessitats socials urgents amb menys recursos.

Per altre costat, però, a Cerdanyola del Vallès trobem diferents **factores locals que expliquen una dinàmica inercial o d'anar tirant**, accentuada durant l'última dècada, mentre d'altres municipis metropolitans han tingut una actitud més proactiva per tal de perfilar el seu propi desenvolupament local en un context de governança multinivell.

Entenem la governança com la capacitat de gestionar i direccionar diferents xarxes d'actors públics, privats i comunitaris per tal de definir prioritats, prioritzar alternatives i desenvolupar projectes i polítiques. Des d'una visió municipalista, entenem que el principal actor que ha de dinamitzar i direccionar aquestes xarxes de polítiques multinivell han de ser els governs local. A continuació, posem de manifest diferents factors que han emergit durant la diagnosi que, al nostre parer, han dificultat el desenvolupament d'aquest rol per part de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

- A) **La fragmentació socioterritorial.** L'àrea poblada del municipi es divideix fonamentalment en dos nuclis de població: el del nucli urbà principal i la urbanització de Bellaterra, que representa el 4,8% de la població del municipi i el 7% del terme municipal. Els dos nuclis estan territorialment i socialment distanciat i existeixen múltiples barreres físiques entre ells, entre les que destaquen les viàries B-30/AP-7 i la ferroviària R7/R8. La constitució de l'Entitat Municipal Descentralitzada de Bellaterra, creada amb el Decret 167/2009, sembla no haver solucionat, almenys fins el moment, els conflictes polítics i de gestió entre ambdós nuclis. Aquesta dinàmica ha portat a la creació d'una comissió promotora per l'annexió de l'EMD en el municipi de Sant Cugat del Vallès que ja ha superat les signatures necessàries per començar el respectiu procediment. Per la seva banda, el nucli històric presenta una gran continuïtat en la seva trama urbana i una major homogeneïtat social interna. Malgrat tot, determinats barris concentren més població estrangera i alts índexs d'envelliment, fomentant dinàmiques de segregació socioresidencial i vulnerabilitat urbana. A més, el riu Sec (malgrat diverses intervencions), i les infraestructures de transport de la R4/R8 i la N-150 actuen més com a fragmentadors que com a cohesionadors dels diferents barris de la ciutat. El principal eix cívico-comercial articulador del municipi és l'eix de l'Avinguda Catalunya- Carrer Sant Ramon, malgrat la seva manca de continuïtat. Els eixos cívics verticals estan poc potenciats, així com les subcentralitats o eixos en cadascun dels barris. Es detecta,

³ Veure Navarro-Varas, L., Ordás-García, C., Antón-Alonso, F., Porcel, S., i Cruz, I. (2017). *L'atenció local de la pobresa i la desigualtat a la metròpoli de Barcelona*. Barcelona: Institut d'estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona i Àrea Metropolitana de Barcelona.

per tant, una manca de cohesió social i territorial degut a l'evolució històrica del municipi i l'adaptació a les característiques físiques i infraestructurals metropolitanes.

- B) **La manca d'una identitat compartida.** L'origen disseminat, el creixement accelerat durant els anys 60 i 70, la presència de grans equipaments metropolitans exògens en el seu moment, la manca de planificació i una estructura urbana fragmentada expliquen, en part, la manca d'una identitat pròpia com a municipi. Així, tal i com es relatava en un informe de la Diputació per l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès⁴: "Cerdanyola denota una certa manca d'autoestima, motivada segurament per una manca de caràcter propi (...) Cerdanyola és una ciutat per definir, físicament, conceptualment, emocionalment (...) Cerdanyola és una ciutat per posicionar, endins i enfora (...). [cap endins] Cerdanyola és conscient que és més que altres ciutats del seu entorn, però en canvi creu que és menys que Sant Cugat (o Barcelona, tot i les dimensions) i [cap enfora] Cerdanyola té molts atributs, però no té marca". Al llarg del treball de camp hem seguit recollint les mateixes percepcions que es constataren en aquest informe de l'any 2009. Així doncs, alhora que s'ha verificat els potents recursos naturals, econòmics, de recerca i educatius en el municipi, enveja de qualsevol ciutat d'aquestes dimensions, a Cerdanyola li falta anar construint entre els diferents agents socials, econòmics i institucionals una visió i identitat compartida, positiva i de futur, basada en uns determinats valors, símbols i imatges que tinguin un component aglutinador com a municipi.
- C) **La fragmentació institucional.** A més de l'Ajuntament, diferents institucions públiques operen en el territori de Cerdanyola del Vallès: la Universitat Autònoma de Barcelona, el Consorci urbanístic del Centre Direccional, el Parc Natural de la Serra de Collserola i l'Entitat Municipal Descentralitzada de Bellaterra en són les més rellevants. Cadascuna d'aquestes entitats té els seus respectius òrgans de govern. En alguns casos, l'Ajuntament no hi té cap presència, en d'altres un pes rellevant però sense ser decisiu. Alhora, no existeix cap òrgan de concertació permanent liderat per l'Ajuntament on hi estiguin representats tots els i les representants dels diferents ens. Tampoc s'han detectat mecanismes de relació bilaterals estables, tot i haver assignat una regidora responsable en el cas de la EMD de Bellaterra. Com a conseqüència, es percep que l'Ajuntament concentra la seva acció de govern en el nucli poblacional, que si bé és on viu la major part de la població, només representa el 18% del seu territori, amb un gran cost d'oportunitat des del punt de vista econòmic, ambiental o d'equipaments. Des de l'òptica de la governança multinivell, el municipi ha de gestionar una gran complexitat i densitat institucional pròpia dels territoris metropolitans: a més del Consell Comarcal del Vallès Occidental, la Diputació de Barcelona, cada vegada té una major presència l'Àrea Metropolitana de Barcelona dins del *sistema de govern local*. Totes aquestes institucions poden donar suport a les prioritats del govern local de Cerdanyola, però també expressen necessitats de coordinació supramunicipal. A part, la planificació i la gestió dels serveis educatius, sanitaris, d'habitatge o d'infraestructures de la Generalitat tenen un impacte cabdal en satisfer les necessitats de la població local. L'Administració General de l'Estat també té un fort impacte en el territori per les responsabilitats sobre les autopistes, carreteres o les vies de ferrocarril d'ADIF. Si no hi ha claredat sobre el model de ciutat a capacitat de concertació amb les diferents administracions és més fàcil que les

⁴ Quaderna (2009). *Orientacions estratègiques per el desenvolupament econòmic i social de Cerdanyola del Vallès*. Diputació de Barcelona: Barcelona. Disponible a <https://www.cerdanyola.cat/la-ciutat/informes-i-estudis>

lògiques supramunicipals no tinguin prou en compte el propi projecte local, o bé no se'n tregui suficient benefici de les diferents externalitats que plans, projectes o infraestructures supralocals generen.

- D) **La fragmentació política.** En els últims anys, el sistema de partits, tant a nivell català com espanyol, s'ha transformat de forma accelerada fent-se més plural i complex. A més, és habitual que cada municipi compti amb les seves candidatures locals, algunes d'elles adscrites o vinculades a partits de nivell nacional o estatal. En el consistori de Cerdanyola del Vallès hi ha hagut una clara majoria del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) que ha governat en 7 dels 10 mandats municipals. Així, hi ha hagut continuïtat de governs del PSC des del 1979 fins el 2015 només interrompuda durant 6 anys (del 2003 al 2009) per la formació d'un govern ideològicament plural encapçalat per un alcalde d'Iniciativa per Catalunya Verds (ICV). Amb el temps, però, s'ha anat reduint la majoria electoral del PSC passant del 62% dels vots emesos l'any 1983 al 19% dels vots l'any 2015. Això no ha estat substituït per una nova força hegemònica emergent, sinó que els vots totals s'han anat repartint entre les diferents opcions polítiques, alhora que anaven apareixent noves formacions o coalicions. En les eleccions municipals de l'any 2015, per exemple, les diferències entre les candidatures quatre candidatures més votades (PSC, CxS, ERC i C's), va oscil·lar només entre 0,17% i un 6%. Com a conseqüència, s'ha incrementat el pluralisme del Ple Municipal fent més difícil l'establiment de majories monocolors en el govern local. Així, d'una dinàmica de govern caracteritzada per un partit majoritari i diferents coalicions oposidores, s'està transitant, a manca d'una cultura política més consensualista, cap a governs minoritaris que tenen més complicada la governabilitat municipal.
- E) **La manca d'una gestió directiva municipal.** En la diagnosi es posa de manifest algunes deficiències en l'organització municipal, ja sigui la falta d'un organigrama clar, la correcta distribució dels llocs de treball entre àrees, la confusió entre funcions polítiques i tècniques o la manca de relació entre la formació específica i el llocs de treball a ocupar. Moltes d'elles semblen estar en vies de solució. Tanmateix, des del punt de vista de la governança municipal, ressaltem la manca dins de l'Ajuntament de la figura dels directors/coordinadors/gerents públics municipals. La Llei 57/2003 va reconèixer formalment les figures directives públiques pels municipis de més de 250.000 habitants. Tot i tenir certes resistències des de l'àmbit polític, els avantatges de tenir directius municipals en termes d'una major estabilitat, eficàcia i eficiència en el desplegament de les polítiques municipals ha fet que aquest model s'hagi anat implantant també en municipis de menys població. En general, el personal directiu municipal estaria format, a més de les figures del secretari i de l'interventor amb habilitació nacional, per persones que coordinen l'execució de polítiques en grans àrees de l'ajuntament i que han estat reclutats a través de processos competitius en funció dels seva experiència, coneixements, habilitats i actituds directives dins el sector públic⁵. Sense ser figures excloents dins l'organització, és doncs un perfil diferent que el del personal eventual amb funcions d'assessoria, on la confiança política és

⁵ Veure Ramió, C. (2008) "El modelo directivo en las entidades locales", *Revista Internacional de Organizaciones (RIO)*, núm.1. o Jiménez Asensio, R. (2009) *El personal directivo en la Administración local*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

la base per la seva selecció. L'important, en el cas de Cerdanyola del Vallès, és que el model de direcció pública professional pugui impulsar, més enllà de l'execució de les polítiques del mandat, el procés de racionalització organitzativa municipal així com donar continuïtat a les grans línies estratègiques del municipi. Malgrat les millores que hi ha hagut recentment en l'organització i el seguiment de l'execució del Pla d'Acció Municipal, queda palesa la manca generalitzada de documents estratègics a totes les àrees de l'Ajuntament (model urbà, mobilitat, habitatge, cultura, equipaments, etc.) que guïïn la seva acció i avaluació d'una forma continuada en el temps. I quan aquests documents han existit, han estat poc utilitzats per guiar les corresponents polítiques.

- F) **La debilitat del sistema participatiu local.** La governança democràtica no és possible si no hi ha una participació de la ciutadania en la definició i l'elaboració de les polítiques públiques. Perquè això sigui possible és necessari establir canals, mecanismes i processos estables i puntuals per tal de vincular la ciutadania amb els tècnics i polítics municipals, garantint unes regles clares per a tots els participants i implementant les decisions preses en aquests espais. En relació a la institucionalització de la participació, la tendència ha estat la d'avançar des d'estructures participatives basades en consells sectorials majoritàriament formats per associacions, cap a espais, processos i mecanismes més plurals, flexibles i específics que tinguin una major incidència decisòria i de coresponsabilitat en les decisions públiques, i cap a espais i processos que també facilitin el desenvolupament de les iniciatives socials i comunitàries. A Cerdanyola del Vallès, l'any 2007, es va aprovar el Pla Director de Participació Ciutadana que havia de concloure amb el Reglament de Participació. No obstant això, en l'actualitat no existeix cap reglament municipal de participació i aquesta continua regulada dins del Reglament Orgànic Municipal (ROM) aprovat l'any 1985, i els reglaments específics dels consells sectorials. Segons les dades del Panel de Polítiques Públiques Locals de la Fundació Pi i Sunyer, més del 80% dels municipis de més 50.000 habitants ja tenien aprovat un reglament propi de participació; a part, molts d'ells ja han anat incorporant plataformes digitals per estendre i fer més àgils i transparents els diferents canals participatius. La percepció que s'ha recollit durant la diagnosi és que tot i la funció relacional dels consells sectorials existents al municipi, aquests continuen sent sobretot informatius i consultius, sense gran capacitat d'incidència en l'agenda política municipal. Tanmateix, a Cerdanyola del Vallès existeix un teixit associatiu dens, especialment en l'àmbit cultural i esportiu, alhora que han anat creixent noves experiències d'innovació social al llarg dels últims anys.

b) Àmbit demogràfic: envelliment i estancament

Des del punt de vista poblacional, el principal repte és afrontar el canvi demogràfic actual. Si bé aquest és un tret generalitzat a la societat europea, espanyola i catalana, a Cerdanyola del Vallès **el procés d'envelliment i l'estancament demogràfic és encara més accentuat.** Cerdanyola del Vallès ha tingut un creixement continuat per migracions internes, externes i creixement natural, arribant a un màxim de població de 58.747 l'any 2009. Des de llavors, ha anat decreixent lentament fins el 2014 degut, fonamentalment, a les emigracions de població. A partir d'aquell any, la població s'ha anat recuperant lentament fins als 57.740 habitants de l'any 2018. Aquesta

situació pot canviar amb el desenvolupament dels nous sectors residencials del Centre Direccional.

El lleuger creixement poblacional actual es dona fonamentalment pel saldo migratori i el creixement natural positiu, essent ambdós dels més petits en comparació amb els municipis del seu voltant. Almenys des de l'any 2005, hi ha més persones, especialment les joves, que marxen cap a la resta de municipis de Catalunya, més que no pas n'arriben a Cerdanyola. Si el saldo migratori total es manté encara positiu, és gràcies a la major arribada que sortida de persones de fora de l'Estat. Així doncs, observem que **Cerdanyola avui dia només atreu a persones de fora d'Espanya**. Tot i així, Cerdanyola té un 8,7% de població estrangera, molt lluny de la mitjana de l'àrea metropolitana de Barcelona, que se situa en gairebé el 15%. La major part de la població estrangera té entre 25 i 40 anys.

Respecte els municipis de l'entorn, **Cerdanyola del Vallès és dels que compta amb una major proporció de persones grans (17,8%) i un major índex d'envelliment (111,4)**, tan sols superats per Badia del Vallès. Així mateix, Cerdanyola del Vallès és el municipi amb una menor població infantil. La reducció en la taxa de fecunditat i l'augment de l'esperança de vida suposa que **l'índex d'envelliment** (el nombre de persones de major de 64 anys per cada 100 persones de 0 a 14) **vagi augmentant ràpidament**. Així, si l'any 2005 Cerdanyola era el 13è municipi amb un índex d'envelliment més alt de tota l'àrea metropolitana de Barcelona, l'any 2017 ja n'era el 7è. En gran part, aquests alts índexs d'envelliment són habituals en els municipis metropolitans que van rebre molta població jove de la resta de l'Estat durant els anys 60, es van assentar i han envellit en el municipi.

c) Àmbit d'inclusió social: els reptes de l'envelliment i els canvis en el mercat laboral

El canvi demogràfic és doncs també un dels temes rellevants en l'àmbit de la **inclusió social**. Assegurar un envelliment digne de la població suposa reptes importants en l'àmbit assistencial, urbanístic, habitacional, comercial i intergeneracional i relacional que caldria abordar amb certa urgència, també per tal de planificar els recursos existents i per adequar-los a les necessitats. Per exemple, la cobertura de places en centres de dia en relació a la població major de 84 anys del municipi ha anat descendant ràpidament en els últims deu anys des del 2006 fins el 2016, passant de 20 el 2006 a 8,7 el 2016.

Després de Sant Cugat, **Cerdanyola del Vallès té la renda més alta entre els municipis de l'entorn⁶**. Tanmateix, això amaga diferències territorials importants entre el nucli antic i l'EMD de Bellaterra. L'EMD de Bellaterra és un nucli en el qual més del 45% de la població té rendes altes. En contrast, a la resta del municipi hi ha menys del 25% de la població amb rendes altes, exceptuant algunes àrees entre els barris de Sant Ramon i Guiera amb una lleugera major proporció de residents amb rendes altes. No obstant, comparant-ho amb altres municipis de l'entorn, **les desigualtats de renda a Cerdanyola del Vallès se situen molt per sota que Sant**

⁶ Calculat a partir de la mitjana de la base imposable per declarant a l'Agència Tributària.

Cugat del Vallès, però també per sota de la mitjana catalana i comarcal⁷. Respecte el percentatge de treballadors pobres, Cerdanyola del Vallès es troba també per sota de la mitjana comarcal i catalana. Ara bé, en el tram més baix de rendes del treball, per sota dels 6.010€, la mitjana d'ingressos que perceben aquestes persones era lleugerament més baixa que els nivells mitjos supramunicipals. Això podria explicar, en part, que **els ajuts d'urgència destinats a subministraments a Cerdanyola del Vallès tenen un pes superior a la mitjana comarcal**. En aquest sentit, manca un estudi més a fons en relació a la pobresa energètica i l'exclusió residencial.

En qualsevol cas, les dades referents a l'atur tornen a mostrar la relativa bona vitalitat del mercat del treball en el municipi, malgrat haver estat impactat fortament per la crisi. L'any 2017, Cerdanyola del Vallès tenia **una taxa d'atur del 9,54% situant-se a nivells del 2008**. És també una de les taxes més baixes dels municipis del seu entorn. Malgrat tot, com passa també en d'altres municipis, **la recuperació econòmica no ha estat igual per a tothom: les dones i els majors de 45 han notat menys els efectes i els han notat més tard**. Així, els homes han tornat a trobar feina més ràpidament i es consolida un atur femení més elevat. A la vegada, la recuperació econòmica entre els majors de 45 anys s'ha notat més tard i amb menys força que en les altres franges d'edat. A més, es consoliden unes taxes d'atur **molt superior entre els majors de 45 anys**, cosa que no succeïa abans de la crisi. Una dada molt rellevant és que **el 47,5% de les persones aturades no reben cap tipus de prestació o subsidi** (segurament entre les quals destaquen les dones i persones majors de 45 anys). Aquest és un indicador que, malgrat la millora en la situació econòmica, no s'ha reduït en els últims anys, tant sols s'ha estabilitat. Tots aquests factors han fet que el nombre de visites als serveis socials de l'Ajuntament continuïn essent importants i complexes, tant per problemàtiques econòmiques com laborals.

d) Àmbit econòmic: l'especialització en el coneixement

La fortalesa de l'ocupació a Cerdanyola del Vallès va molt relacionada amb les característiques del teixit econòmic. En termes de PIB, el municipi és **la tercera economia local més gran dels municipis del seu entorn**, per darrere de Sant Cugat del Vallès i Rubí. **Cerdanyola del Vallès, ja no és una ciutat industrial, té una potent economia de serveis que concentra el 80% de les seves empreses i el 85% dels seus afiliats**. En ciutats com Barberà del Vallès, Rubí, Ripollès i Montcada i Reixac, si bé també són ciutats metropolitanes de serveis, el nombre d'empreses i afiliats en el sector industrial és molt més important que a Cerdanyola del Vallès. Això té conseqüències, per exemple, en les característiques dels Polígons d'Activitats Econòmica (PAE) de Cerdanyola del Vallès almenys en dos sentits: **la major presència de polígons dedicats a activitats tecnològiques i de recerca i un major infrautilització dels espais industrials existents**. Tot i així, més del 50% dels seus PAE es trobaven, o bé sense activitat o bé amb un grau de desenvolupament inferior al 20%, el més alt del conjunt de municipis analitzats. Cal doncs, una

⁷ Per major informació vegeu Mestre, O. i Tardí, M. (coords.) (2017). *Desigualtat i pobresa al Vallès Occidental. Una aproximació a la situació actual i a les principals mesures locals*. Terrassa: Consell Comarcal del Vallès Occidental.

anàlisi amb detall de cadascun dels polígons per tal de decidir quins potenciar i millorar i quins altres reconvertir cap a d'altres usos.

Dins de l'economia de serveis, el municipi de Cerdanyola del Vallès té una alta especialització en l'àmbit del coneixement. En comparació amb la resta de municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona, **Cerdanyola del Vallès destaca per la seva molt alta especialització productiva en recerca i desenvolupament, educació i enginyeria**. A més, entre els tres sectors representen una proporció molt elevada de treballadors, gairebé el 40%. Si ho observem pel nombre d'empreses que tenen una alta intensitat de coneixement, arribem a la mateixa conclusió: gairebé un 30% de les empreses a Cerdanyola del Vallès són d'intensitat de coneixement alta. **Tanmateix, també s'ha de posar de manifest que des del 2014 la proporció d'empreses amb intensitat de coneixement alt està davallant al municipi**, mentre que Sant Cugat del Vallès experimenta un augment continuat.

En tota aquesta especialització productiva és òbvia la rellevància de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). En termes d'ocupació representa un terç dels treballadors i treballadores de serveis. A desembre de 2017 la UAB ocupava 6.732 persones, de les quals 602 residien al mateix municipi. **Tanmateix, la proporció de persones que treballen a la UAB i viuen a Cerdanyola del Vallès ha anat disminuït lleugerament des de l'any 2007**. En canvi, **la població estudiantil que durant el curs resideix a Cerdanyola del Vallès s'ha incrementat un 54% durant els darrers 10 anys**. El curs 2016-17 eren 2.450 estudiants. Pel que fa a les persones universitàries residents a Cerdanyola del Vallès, el 58% cursen els seus estudis a la UAB mentre que el 42% es matriculen a universitats d'altres ciutats.

En qualsevol cas, la presència de la **UAB és percebuda com un enorme potencial per al municipi, que encara està pendent d'explotar**. En aquest sentit s'apunta que Cerdanyola del Vallès no ha sabut treballar la identitat del municipi com a **ciutat universitària**, i en canvi se'n perceben només els efectes negatius (IBI, lloguers, etc.). Igualment, el **Sincrotró Alba** és un recurs únic al territori amb un potencial enorme tant en termes de generació de coneixement i d'aplicacions per a les indústries de l'energia, de materials, fàrmacs, etc. Es tracta d'una infraestructura científica de tercera generació i la més important d'aquestes característiques del mediterrani. De la vintena de sincrotrons que hi ha a Europa, és l'únic del sud d'Europa per sota del Sincrotró Europeu de Grenoble, i té capacitat d'atraure més de 1.000 investigadors l'any, tant de la comunitat científica com del sector industrial, dels quals un 25% són de fora de l'Estat. A més, la presència i desenvolupament del **Parc de l'Alba, el Parc de Recerca de la UAB o el Hub B-30 obren un gran potencial en el territori metropolità en termes de transferència de coneixement, R+D+i i cooperació universitat-empresa**. El municipi, en col·laboració a la nova Agència de desenvolupament econòmic de l'AMB, podria jugar un paper molt més actiu en el desenvolupament d'aquest tipus de polítiques. En aquest àmbit, s'apunta com es podria avançar cap un major treball relacional entre municipi, empreses i cicles formatius en l'àmbit de Cerdanyola-Ripollet-Sant Cugat, tant en l'àmbit de la oferta com en el de la inserció laboral.

Tots aquests recursos en l'àmbit de la recerca i l'empresa apunten a **un gran potencial de desenvolupament del turisme empresarial del qual fins ara no se n'ha tret profit**. Segons els entrevistats i entrevistades, fins el moment no s'han desplegat polítiques de promoció

adequades cap a aquest objectiu, ni tampoc s'han planificat les infraestructures hoteleres, de restauració i d'auditoris per treure'n profit. La UAB, el Sincrotró, el PTV, etc., són actius que es troben fora del nucli urbà principal i no existeixen accions per atraure'ls vers els hotels i restaurants de la ciutat, per tal que aquesta se'n beneficiï. Una dinàmica semblant succeeix amb el Parc Natural de Collserola. Més de la meitat de la superfície municipal és d'ús forestal, i la immensa part forma part del Parc Natural. **En la diagnosi es posa de manifest que no s'ha fomentat una bona articulació física entre el parc i el nucli urbà.**

En l'àmbit del comerç, **Cerdanyola del Vallès disposa d'un elevat nombre d'establiments comercials per cada 1.000 habitants, la immensa majoria situats dins la trama urbana.** Tanmateix, són establiments de superfície mitjana molt menor respecte els municipis de l'entorn i un **16,4% es troben buits**. El districte on més se n'hi concentren és el de Fontetes, on el 21% dels seus locals es troben tancats. L'oferta comercial del municipi satisfà la major part de les necessitats dels residents en alimentació fresca, en el quotidià alimentari o en productes no alimentaris com la farmàcia i perfumeria o els serveis personals (perruqueria i estètica). **En canvi, existeixen fugues de compra en àmbits de l'equipament de la persona, de la llar i en sectors de lleure, oci i cultura.** Es detecta doncs que l'estructura urbana del comerç de proximitat té un alt component alimentari (bàsicament alimentació fresca i quotidià alimentari) i que els eixos centrals concentren el parament de la llar i equipament per a la persona, però que presenten poca varietat i intensitat, preferentment pensada per al públic resident. A més, es detecta que l'aparcament del centre és poc atractiu per als usuaris i caldria millorar-lo. A Cerdanyola no hi ha un espai de passeig continu on anar de botigues, ja que els dos eixos comercials existents (carretera de Barcelona-Avinguda Catalunya i l'eix de vianants carrer Sant Martí-Sant Ramon) es troben fragmentats per la via del tren, el riu i interromputs al carrer Francesc Layret. **Falta doncs potenciar els mercats i eixos existents, així com enfortir d'altres eixos verticals i subcentralitats en alguns dels barris del municipi.**

e) Àmbit de territori (I): falta de cohesió interna i connectivitat externa

La manca d'un eix comercial central està molt influenciat per l'estructura urbana del municipi, amb un origen disseminat, una configuració històrica amb nuclis antics i un creixement sense massa planificació que ha combinat tipologies residencials molt diferenciades (grans blocs aïllats, eixample i adossades) amb un gran proximitat espacial. Existeix consens sobre la **manca de personalitat del centre urbà** i que les polítiques urbanístiques desenvolupades fins el moment encara no han aconseguit crear un centre urbà amb caràcter que dotés d'identitat a la ciutat.

Es posa de manifest la forta personalitat i identitat que tenen els diferents barris de la ciutat, al mateix temps que es constata l'existència de diversos elements (via del tren, la carretera de Barcelona o el riu sec) que fragmenten, o almenys creen certes fronteres, els diferents barris dins del mateix nucli urbà i que són percebuts com impediments per configurar un centre urbà més cohesionat. **En referència a l'espai públic, es considera que la ciutat està mancada de manteniment, es necessària l'ampliació de voreres i que alguns parcs infantils i jardins estan obsolets.** En aquest sentit, Cerdanyola del Vallès se situa a la franja baixa de zones verdes

urbanes entre els municipis analitzats i no sempre es troben equipades i en bon estat. Queda pendent doncs una potent intervenció urbana per la pacificació de la carretera de Barcelona i continuar amb les intervencions per tal d'integrar millor el riu com un eix cívic i ciutadà del municipi.

Per altra banda, una de les qüestions que es posen de relleu és la **necessitat de relligar el nucli urbà central amb altres àrees excèntriques del municipi**. Així, la ubicació de Bellaterra a l'extrem nord-oest, amb el campus de la Universitat Autònoma de Barcelona a mig camí, requereixen d'una reforma de l'avinguda de la Serra de Galliners com a eix de connexió que permeti el desplaçament a peu i en bicicleta en un entorn de qualitat. Així mateix, es posa èmfasi en la necessitat de relligar les connexions entre el Sincrotró i el Parc Tecnològic del Vallès amb el nucli urbà central. Aquests elements són grans atractors de mobilitat obligada (amb unes ocupacions per vehicle força baixes) i fan necessari potenciar-ne l'accessibilitat no basada en el vehicle privat. Es destaca que encara **resta pendent l'aplicació de polítiques àmplies de desplegament dels carrils bici, dels camins escolars i de disminució de la presència de vehicles de la via pública⁸, potenciant un disseny global de la mobilitat al municipi**, ja que hi ha distàncies assequibles per fer a peu o amb bicicleta però manca crear els entorns adequats. En definitiva, davant la fragmentació interna i la manca de connectivitat amb les àrees excèntriques cal potenciar els eixos i connexions internes i externes del municipi.

Cal fer una menció al nou desenvolupament del Centre Direccional-Parc de l'Alba. El desenvolupament d'aquest sector ja estava delimitat en el Pla General Metropolità de 1976, i es va idear com una nova centralitat urbana que exercís de contrapès de l'àrea central de Barcelona. Tot i està previst de fa dècades, i si bé en els darrers anys s'ha aprovat en diverses ocasions el planejament que havia de permetre el seu desenvolupament, el darrer Pla Director Urbanístic (PDU) del Centre Direccional actualment es troba suspès per sentència judicial i els diferents projectes han generat importants controvèrsies en el municipi. El mes de juny de 2018 s'aprovà l'Avanç del nou PDU de l'àmbit, amb el propòsit d'ordenar al sector definitivament, desenvolupar el creixement residencial, integrar la nova ciutat a l'existent, tot compatibilitzant-ho amb les preexistències. **El pla urbanístic resulta doncs una peça clau per desenvolupar la connexió crítica entre Bellaterra-UAB-Parc de l'Alba-PTV-municipi**.

Respecte a l'encaix territorial del municipi dins l'àmbit metropolità, es posar de relleu la situació de proximitat amb Barcelona, a vint minuts del centre, fet que li permet **gaudir de centralitat dins de l'àrea metropolitana**. Entre els factors atractors, cal destacar novament la Universitat Autònoma de Barcelona que produeix una mobilitat interurbana en els dies laborables d'unes 30.557 persones només per motiu d'estudis. De fet, **Cerdanyola del Vallès juga un paper de frontissa, en tant que municipi metropolità però alhora manté el caràcter i té ascendència a la seva comarca del Vallès Occidental. Al mateix temps, constitueix un subàmbit metropolità amb Sant Cugat del Vallès, Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès i Badia del Vallès, municipis que acumulen un nombre destacable de connexions entre ells, especialment per motius de feina, estudis i d'oci**. La línia de RENFE i de FGC resolen la mobilitat de Cerdanyola

⁸ Cerdanyola del Vallès compta amb 10.541 places d'aparcament per a turismes a la via pública, però el 93,3% de les quals són no regulades.

en sentit Barcelona, essent una alternativa a la mobilitat privada que discórrer per la C-58. Tanmateix, pel que fa a les línies R7 i R8 són poc usades pels residents a Cerdanyola del Vallès perquè la població considera que tenen unes freqüències baixes, creant un cercle viciós. Resta potenciar i promocionar el transport públic en l'eix transversal de la B-30 ja que el conjunt urbà de Cerdanyola – Ripollet – Sant Cugat – Rubí és un entorn de la segona corona metropolitana amb molt pes poblacional i que té molt bones connexions pel vehicle privat però que són deficitàries en transport públic. Tot i que la A7/B-30 es una via estructurant de l'Estat i la mobilitat va més enllà d'aquests municipis, el pas de vehicles de motor a combustió per aquesta via té uns efectes molt importants en relació a la contaminació atmosfèrica del municipi. Com a resultat, **es superen els nivells permesos de diòxid de carboni en el campus de la UAB, el barri de Serraparera, el polígon de La Clota i Can Mitjans i part del barri de la Carretera de Barcelona.**

f) Àmbit territori (II). Una estratègia per la sostenibilitat ambiental i per fer front el canvi climàtic

Des del punt de vista ambiental, un dels grans valors que té Cerdanyola del Vallès és la contundent presència en el seu terme municipal del Parc Natural de Collserola. **Tot i això, els espais d'interès natural i comunitari del municipi, van més enllà del Parc i comprenen la ribera del Riu Sec, la zona de la Plana del Castell, àrees de Bellaterra i la Universitat Autònoma així com l'àrea del bosc tancat.** En aquest sentit, la futura urbanització de la Plana del Castell tindrà efectes negatius en l'índex de connectivitat ecològica del municipi, tot i el projecte d'urbanització manté un espai per garantir la connectivitat i amb les successives modificacions ha anat millorant en l'àmbit de la sostenibilitat. En conjunt, **Cerdanyola del Vallès és el municipi entre els analitzats que més part de la seva superfície està dedicada a ús forestal, concretament el 56,52%, més un 8,6% a conreus.** La presència del Parc Natural també té un efecte beneficiós pel que fa a la contaminació atmosfèrica en tota la zona sud del municipi, on es registren els nivells més baixos de diòxid de carboni.

Pel que fa a la generació de residus, **Cerdanyola del Vallès és en l'actualitat el municipi que més residus per habitant genera del seu entorn**, tot i que es situa per sota de la mitjana de l'àrea metropolitana de Barcelona (1,23Kg/habitant/dia el 2017) i de Catalunya (1,36Kg/habitant/dia). Al mateix temps, **en el municipi només recull de manera selectiva un 35,35% dels residus generats, amb una progressió a la baixa des del 2014.** Cal destacar que en l'actualitat tots els municipis analitzats, així com la mitjana de l'AMB, se situen lluny dels llindars de recollida selectiva marcats per la normativa europea en matèria de residus que establí un objectiu del 50% per l'any 2020, un 55% pel 2025 i un 60% l'any 2030.

Pel que fa als consum domèstic d'aigua, **Cerdanyola del Vallès és el segon municipi dels analitzats amb major consum, per sobre de la mitjana de la AMB i amb una lleugera tendència des del 2014 a l'augment.** Aquesta és una evolució que es produeix també en la resta de municipis estudiats, tot i que en quantitats diferenciades. Pel que fa al consum elèctric per habitant i any, com totes les ciutats del seu voltant, **Cerdanyola del Vallès presenta una**

tendència a la baixa en el seu consum. Tanmateix, es situa encara per sobre de la mitjana de l'àrea metropolitana de Barcelona i, per sectors, és en el de serveis on es produeixen els augments més importants. Les variacions entre municipis poden ser explicada per les diferències en el model urbà del municipi (com la presència d'urbanitzacions de baixa densitat), la dimensió mitjana dels seus habitatges i/o el nivell de renda.

En qualsevol cas, es posa de manifest, la **manca d'una estratègia més holística pel que fa a la sostenibilitat ambiental del municipi, contribuint i acompanyant a les estratègies metropolitanes de mitigació i adaptació al canvi climàtic** desplegades en el Pla Clima de l'AMB.

g) Àmbit territori (III): la manca d'una política d'habitatge municipal

En la diagnosi es posa de manifest que la **bombolla de producció immobiliària que va viure el conjunt de l'Estat no va tenir un gran impacte en el municipi degut a la diversificació econòmica i al fet que el ritme de construcció d'habitatges no va ser gaire intens**, en part, per la paralització del desenvolupament del Centre Direccional. Fins l'any 2007 es produïen més de 200 habitatges per any (una producció força menor que els municipis del seu entorn), mentre que entre 2008 i 2016 es van iniciar tan sols una vintena d'habitatges per any. S'observa com a partir de 2016 s'ha iniciat una tendència a la recuperació, arribant als 56 habitatges iniciats l'any 2017.

En relació als preus d'habitatge de segona mà, Cerdanyola del Vallès es situa en **2.453 el 2018 euros/m²**, un preu molt similar a la mitja de l'AMB sense Barcelona (2.333,6 euros/m²), força per sota de Sant Cugat i lleugerament per sobre dels municipis analitzats encara que molt a prop dels preus de Rubí (2.232,6 euros/m²). Des de l'any 2014, la tendència és a l'alça continuada de preus com en la resta de municipis.

La crisi immobiliària, però, sí que va tenir efectes importants en la construcció d'habitatges de protecció oficial. Si en els anys 2006, 2007 i 2008 s'iniciaven uns 200 l'any, entre 2009 i 2017 tant sols es van iniciar 70. Actualment, **Cerdanyola del Vallès és el cinquè municipi de la comarca amb una menor proporció d'habitatges socials**, amb tan sols un 0,62% del total d'habitatges. Pel que fa a la gestió, Cerdanyola és el municipi que gestiona directament menys habitatges d'aquest tipus, amb tan sols un 0,01%, quan la mitjana del Vallès Occidental és del 0,39%.

En relació a la producció de nous habitatges, tant lliures com de protecció, **Cerdanyola del Vallès és el municipi que acull el sector residencial més gran en termes de superfície i sostre de tota l'àrea metropolitana, el Centre Direccional.** Amb 340,44 hectàrees i amb un sostre de 450.777m² (almenys del 30% dels quals haurien de tenir algun tipus de protecció), s'hi estimen un total de 3.540 habitatges pendants. Més enllà de les intervencions en el sòl urbà consolidat, tant el Centre Direccional com possibles canvis d'usos de sòl industrial a residencial, si es donen, poden representar una oportunitat per fer nou habitatge públic i privat de protecció, tant de lloguer com de compra. En qualsevol cas, **és constata la manca d'un pla d'habitatge municipal**

que orienti les polítiques municipals a garantir el dret a l'habitatge i pugui incidir en les orientacions del futur POUM del municipi una vegada s'hagi aprovat el nou Pla Director Urbanístic Metropolità.

Pel que fa el lloguer, segons el cens de 2011, a Cerdanyola del Vallès el 11,9% dels habitatges eren de lloguer, una proporció que equival a meitat de la mitjana metropolitana, del 23,5%. Tanmateix, tal i com passaria en altres municipis de l'entorn, a partir del 2013 la quota del mercat de lloguer enfront al compra-venda sembla que tendeix a reduir-se a favor de la propietat. Pel que fa el preu mitjà de lloguer mensual, Cerdanyola del Vallès se situava en els 699€/mes l'any 2017 amb una tendència a l'alça des del 2013/14, tal i com succeeix a la resta de municipis. Existeix certa discussió sobre si la presència d'estudiants de la UAB entre la demanda de lloguer, genera un augment de preus diferencial en el municipi. Per les dades que hem pogut analitzar, si els estudiants generen algun efecte, aquest és poc significatiu. Pel que fa a la demanda, sabem que uns 2.500 estudiants tenen la residència habitual durant el curs a Cerdanyola del Vallès, però al voltant d'uns 2.000 resideixen a la Vila Universitària. En qualsevol cas, representaria un percentatge petit⁹ d'habitatges respecte els 2.500 habitatges que hi havia en lloguer en el municipi el 2011. Les diferències en la jerarquia de preus de lloguer entre els municipis analitzats són semblants als respectius nivells de renda de cadascun dels municipis. Per altra banda, Cerdanyola del Vallès es situa pròxima a la mitjana de preus de AMB sense la ciutat de Barcelona (689€/mes). En qualsevol cas, es posa de manifest que històricament el municipi no ha sabut canalitzar les necessitats residencials de les persones que estudien a la UAB ni treure'n profit, com per exemple en el seu dia ubicar la Vila Universitària més a prop del nucli, o bé generar noves residències universitàries.

h) Àmbit educatiu: la segregació escolar i la potenciació dels cicles formatius

S'ha posat de manifest que actualment no existeix una distribució equilibrada de l'alumnat i que dues escoles compten amb una proporció molt gran de persones d'origen extracomunitari, alhora que compten amb pocs alumnes. Consideren que existeix una certa estigmatització i hi ha famílies que opten per escollir d'altres escoles. Es proposa, en aquest sentit, fer prevaldre criteris de proximitat, d'evitar la segregació escolar i fomentar l'heterogeneïtat socioeconòmica.

L'any 2016, Cerdanyola del Vallès presentava un índex de no graduats a final de 4t d'ESO del 12,3%, un percentatge que és clarament inferior respecte el 2011, però superior a municipis veïns com Rubí. Pel què fa a l'educació secundària, s'apunta a que la taxa de batxillerat del municipi és més alta que la mitjana catalana i en canvi la taxa de cicles formatius és menor, una qüestió que es deu, segons diferents percepcions, a les expectatives de la població, la manca d'oferta de cicles de formació professional i l'atracció que exerceix la presència de la UAB, fets que reorienten l'alumnat cap al batxillerat.

⁹ El 2011 el nombre mitjà d'habitacions per habitatge a Cerdanyola del Vallès era de 4,87.

El municipi compta amb un Pla Educatiu de Ciutat (PEC) amb una llarga tradició. En la diagnosi es destaca que el PEC és un bon exemple de política que fomenta les relacions en aquest àmbit que s'ha mantingut al llarg del temps, independentment dels cicles polítics, vinculat a l'existència d'un equip tècnic estable, format, i una política ben valorada tant internament com externament. Caldria mantenir el millor de l'experiència acumulada, però segurament també repensar-lo potenciar-lo davant els reptes actuals.

i) Àmbit cultural i esportiu: la manca d'una planificació en equipaments

En l'àmbit de la cultura, la principal necessitat identificada són les deficiències i la manca en els equipaments públics. **Es destaca la falta de manteniment dels equipaments públics ja existents com l'Ateneu i, de l'altra, la falta d'equipaments culturals de mida mitjana i polivalents.** En relació a la ràtio de $m^2/1000hab.$ d'equipaments culturals, Cerdanyola del Vallès és el penúltim municipi dels analitzats. D'altra banda, es s'ha apuntat que des de fa anys no hi ha cap planificació en l'àmbit cultural, falta suport municipal a la dinamització i a l'enxarxament alhora que es reivindica una major valorització i activació del patrimoni municipal (humà, natural i arquitectònic).

En l'àmbit privat, mentre es percep una tendència a la millora de la presència de llibreries, també s'apunta que en el municipi falten en l'actualitat espais d'oci destinats a la música en viu amb una adequada insonorització i situats dintre la trama urbana. És rellevant també destacar la importància que han tingut els cinemes pel seu rol d'atractor de població dels municipis de l'entorn, pel que seu tancament es considera una pèrdua.

En l'àmbit de l'esport, la principal mancança detectada està vinculada també a la dotació d'equipaments. Pel volum de població existent es considera que el **municipi està infradotat d'equipaments esportius**, ja que hi ha una gran diversitat de clubs esportius que generen moltes activitats, en alguns casos en categories elevades. De fet, si es tenen en compte els m^2 d'equipaments esportius per habitant, Cerdanyola del Vallès és l'últim municipi respecte el seu entorn. Segons el Mapa d'Instal·lacions i equipaments esportius, i degut al volum de població existent al municipi, **seria necessari incrementar les instal·lacions esportives amb un nou pavelló i una piscina coberta.** Així mateix, els equipaments esportius existents presenten alguns dèficits en les instal·lacions, no només en termes de dimensió, sinó de manteniment o d'adequació de les instal·lacions als usos que es desenvolupen, per exemple la pista d'atletisme existent és de terra o alguns dels vestuaris dels pavellons requeririen de renovació.

En definitiva, tant en l'àmbit esportiu com d'equipaments **es posa de manifest la manca d'un pla d'equipaments**, que es podria fer extensiu a l'àmbit educatiu. Per últim, també es reivindica un major diàleg i suport municipal als projectes que sorgeixen de les pròpies entitats.

1. Governança i institucionalitat

I. Principals aportacions de l'àmbit de governança i institucionalitat

Governança i trajectòria institucional

- Els darrers mandats l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès ha tingut una composició política complexa, de molts grups polítics i pesos molt similars, reforçant les dinàmiques d'oposició entre grups municipals i la manca de cultura de pacte i negociació que ha portat al bloqueig institucional.
- Per la dimensió del municipi, existeix una falta de projecte de ciutat en el camp polític, que també s'evidencia en el teixit econòmic i en el social, a més d'una falta de cultura de planificació vinculada a la confusió de les funcions polítiques i tècniques.
- L'Entitat Municipal Descentralitzada de Bellaterra, el Parc Natural de Collserola, el Consorci Urbanístic del Centre Direccional i la Universitat Autònoma de Barcelona són institucions que tenen competències pròpies i operen en part del terme municipal.
- Històricament, el municipi no ha tret prou profit de la ubicació d'aquestes institucions en el seu territori i les relacions entre aquests ens i l'administració local han estat poc fluïdes.
- Les relacions amb l'EMD de Bellaterra arrossegueu anys de conflicte amb diversos episodis que inclouen litigis sobre competències, dificultat en l'aprovació del conveni i consultes per l'escissió de l'EMD.
- Amb la UAB les relacions han estat particularment distants i històricament hi ha hagut dificultats per fomentar les relacions institucionals amb la universitat; unes relacions que han estat també marcades per litigis.
- El Parc de l'Alba i el Centre Direccional, en particular, són vistos amb recel, condicionat per un procés de planejament urbanístic llarg i complex que encara està en marxa.
- També s'ha viscut d'esquena a altres actius com el Parc Tecnològic del Vallès i el Parc Natural de Collserola, en el primer cas no s'ha recepcionat urbanísticament, en el segon no s'han treballat territorialment les connexions des del nucli urbà envers el parc.
- En general, les relacions amb aquestes institucions i els actius que representen es caracteritzen per una certa invisibilització, desvalorització o, fins i tot, problematització, i la manca de lideratge.
- Respecte a l'encaix metropolità de Cerdanyola del Vallès, la UAB, el Parc de l'Alba, el PTV i el PN de Collserola haurien de situar el municipi com un pol de la ciutat metropolitana.
- La interacció amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona es produeix en algunes polítiques, però encara resta pendent la cessió de les competències en mobilitat de superfície.

- Existeixen interaccions intenses amb els municipis de Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès i Badia del Vallès, que fa que la configuració d'un subàmbit metropolità sigui adequada.
- Existeixen formes de cooperació amb els ajuntaments de Ripollet i Montcada i Reixac per tal de gestionar serveis de forma mancomunada (Mancomunitat Cerdanyola-Ripollet-Montcada), si bé aquestes dinàmiques de treball no es produeixen en totes les àrees municipals i no compta amb els recursos suficients.

Estructura i organització municipal

- L'estructura municipal no presenta una organització gerencial i les responsabilitats directives no tenen un espai clar, confonent-se amb les responsabilitats polítiques.
- No existeixen espais de trobada entre els responsables tècnics de les àrees i els responsables polítics, ni consta l'existència d'un comitè de direcció que es reuneixi periòdicament. Aquestes disfuncions tenen efectes a l'hora de promoure projectes de ciutat, que requereixen transversalitat a dins de l'ajuntament.
- El pla de mandat aprovat identifica actuacions concretes a desenvolupar però no estipula els objectius macro a assolir. Es fa palesa la falta d'estratègia de l'Ajuntament, la qual té efectes en les formes d'organització i la cultura organitzativa existent.
- La llei de contractes o de protecció de dades han comportat que el personal hagi incrementat els procediments burocràtics que ha de realitzar, dificultant-ne la feina, ja que no sempre es compta amb els mitjans necessaris.
- Cerdanyola del Vallès compta amb gairebé 9 treballadors/es municipals per cada 1.000 habitants, una ràtio que no ha variat gaire des del 2009.
- Existeix una correcta classificació de la plantilla en tant que personal funcional i laboral, i la distribució de places és coherent. Les ràtios per tipologia laboral són 5,9 funcionaris i 2,9 laborals per cada 1.000 habitants.

Gestió financera municipal

- La despesa per habitant ha patit davallada progressiva entre 2010 i 2017. De 1.028€/habitant s'ha reduït a 878€/habitant, amb un període de creixement més marcat (2014) que torna a caure a partir del 2015.
- La inversió per habitant té un comportament similar i a partir del 2016 té els nivells més baixos de tot el període, condicionat pel govern en minoria.
- La despesa en l'àmbit socioeducatiu, l'any 2017, era de 188€/habitant, una quantitat estable des de 2013 i que es situa a la franja alta dels municipis analitzats.
- La despesa en serveis socials fou de 71€/habitant, l'any 2017, una quantitat estable en els darrers anys si bé Cerdanyola del Vallès es troba entre els ajuntaments que menys despesa dedica en aquest àmbit.
- Des de 2012 s'ha reduït el deute, partint del 63,4% dels seus ingressos corrents l'any 2012 al 16,6% el 2017.
- El 2017 ha liquidat el pressupost municipal amb un romanent de tresoreria de 16,6 milions d'euros, el 27% del total d'ingressos rebuts el mateix any. És dels ajuntaments amb un major superàvit.

- Cerdanyola registra un període mig de pagament de 15 dies, 5 menys respecte el 2015.

Participació i relacions amb la ciutadania

- El teixit social és un actiu molt molt important del municipi, tant pel nombre com per la seva activitat, si bé ha tendit a estar molt lligat als moviments polítics, fomentant certes formes de relació clientelars.
- La participació requereix transversalitat, topant amb l'estructura administrativa de l'Ajuntament.
- La relació entre entitats i l'Ajuntament ha tendit a organitzar-se per grups temàtics i manca una articulació d'una xarxa autònoma d'associacions.
- Els òrgans formals de participació, com els consells consultius són instrumentals i s'usen per mantenir les relacions entre el regidor/a i les entitats.
- Cerdanyola del Vallès té la taxa d'associacionisme més elevada del subàmbit metropolità (9,1 per 1.000/hab.), amb la proporció més elevada d'entitats vinculades a l'ensenyament, la formació i la investigació. En canvi, té una proporció baixa d'entitats vinculades a la defensa de drets socials, ecologia o salut.
- Respecte al subàmbit metropolità, Cerdanyola del Vallès és el segon municipi en nombre de pràctiques d'innovació social però se situa en la banda mitja pel que fa a la taxa d'innovació social (0,2 per 1.000/hab.), per sobre de la taxa metropolitana. La majoria de pràctiques son grups de consum i horts comunitaris, però no hi ha iniciatives en l'àmbit de les cures/salut, educació, cultura i lleure o treball.
- Cerdanyola del Vallès té un índex de transparència del 51.92%, que representa una davallada de gairebé 10 punts respecte el 2015 i que denota les dificultats de gestió i actualització de la informació pública en ajuntament amb canvis de govern.

II. Diagnosi de l'àmbit de governança i institucionalitat

a) Governança i trajectòria institucional

La governança és un dels elements més rellevant d'aquesta diagnosi, ja que durant tot el procés es constata com un dels factors que determina moltes de les carències o problemàtiques del municipi i, de fet, ho evidencia el fet que apareix transversalment en tots els altres àmbits de la diagnosi.

Pel què fa a la **trajectòria institucional**, les persones entrevistades exposen que políticament l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès des de fa anys pateix una composició política complexa, amb molts grups polítics amb pesos molt similars, un fet que consideren que ha reforçat les **dinàmiques d'oposició entre grups municipals, més que no pas les de coalició** en pro del municipi. Així doncs, respecte a la fragmentació política, Cerdanyola ha evolucionat de governs monocolors amb majories clares a plens molt fragmentats amb governs de coalició o en minoria.

En aquest context es destaca **una manca de cultura de pacte i negociació que ha portat al bloqueig institucional**. Així mateix, les persones entrevistades destaquen una històrica **falta de cultura de planificació i de visió estratègica dels governs municipals, sovint vinculada a la confusió de les funcions polítiques i tècniques dins de l'ajuntament**.

En aquest sentit també s'apunta que tot i ser un municipi amb un volum poblacional significatiu, la idiosincràsia i les dinàmiques de relació entre administració i ciutadania han tendit a semblar-se més a les d'un poble que a les d'una ciutat mitjana, i això ha fet, segons les persones entrevistades, que **el pes de la ciutadania en la política ha propiciat microactuacions** i que els grans projectes de ciutat, que solen requerir més d'un mandat per implementar-se -quan s'han plantejat- s'hagin acabat abandonant. En aquest sentit s'observa que sovint es cedeix a la pressió veïnal.

De fet, la diagnosi realitzada per la Diputació de Barcelona sobre l'organització municipal de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès conclou que "l'actuació municipal no s'articula en base a evidències ni d'acord amb informació prèviament recopilada, sinó que tendeix a respondre de forma reactiva a les demandes individuals formulades per la ciutadania i els propis responsables polítics" (Diputació de Barcelona, 2016:25). Tanmateix, aquesta **falta d'un projecte col·lectiu** les persones entrevistades consideren que **també s'evidencia en el teixit econòmic i social**.

a.1. Relacions institucionals

Tot i això, en l'àmbit de la governança l'element més destacat és la posició i el paper de la ciutat respecte a les relacions amb altres actors, en particular amb els municipis de l'entorn, entitats com la EMD de Bellaterra i el Parc Natural de Collserola i, molt especialment, les Institucions acadèmiques i econòmiques que operen dins del terme municipal: Universitat Autònoma de Barcelona, Parc de l'Alba i Parc Tecnològic del Vallès (Figura 1.1).

Així, la gran particularitat del municipi de Cerdanyola del Vallès és l'existència d'institucions que operen en el propi terme municipal i que gaudeixen d'atribucions pròpies. Així, l'EMD de

Bellaterra, el Parc Natural de Collserola, el Consorci Urbanístic del Centre Direccional i la Universitat Autònoma de Barcelona són ens amb diferents graus de competències i amb entitat pròpia i un cert abast territorial dins del terme municipal.

En el cas de **l'EMD de Bellaterra** les relacions estan marcades per episodis de conflictivitat. Des de la creació de l'EMD el 2010, la tensió entre les dues administracions s'ha arrossegat i ha tingut diverses fases i episodis que han passat per litigis sobre les competències, dificultats en la negociació per la renovació del conveni i les consultes sobre l'escissió (2015) i la recollida de firmes per l'annexió de l'EMD a Sant Cugat del Vallès.

Pel que fa a les relacions amb els altres actors que operen al terme municipal, les persones entrevistades posen de relleu que històricament l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès **no ha tret profit de la ubicació en el seu territori d'institucions com la UAB, el Parc de l'Alba i el Consorci del Centre Direccional, el Parc Tecnològic del Vallès o el Parc Natural de Collserola** i consideren que les relacions entre aquests ens i l'administració local han estat més aviat problemàtiques més que no pas fluïdes.

Respecte a la **Universitat Autònoma de Barcelona**, que és la institució amb més importància, es considera que **les relacions sempre han estat distants i que més aviat les dues institucions han viscut d'esquenes**. Destaca una **manca de coneixença, d'interès i de connexió**, que es tradueix tant en deficiències en les infraestructures i la mobilitat com en les relacions entre institucions.

Les persones entrevistades posen de relleu que en l'organigrama municipal no ha existit una regidoria de la UAB ni un equip tècnic dedicat a fomentar les relacions amb la universitat, i que molt sovint no hi ha un interlocutor estable per part de l'Ajuntament. En aquest sentit, les persones entrevistades reconeixen que és necessari recosir les relacions: l'UAB necessita d'un company institucional i Cerdanyola del Vallès hauria d'exercir aquest rol.

Per contra, en dècades passades han existit relacions institucionals més estretes entre la UAB i altres municipis com Sabadell, Sant Cugat o Rubí més que no pas amb l'ajuntament del municipi que acull el campus.

També reconeixen que les relacions entre l'Ajuntament i la UAB han estat condicionades també pels conflictes, vinculats amb els serveis públics i recursos de cada entitat. En aquest sentit, **la presència d'aquestes institucions en el territori municipal també té conseqüències en la implementació de les polítiques municipals**. Per exemple, la policia té competència dins dels límits territorials municipals, però en el cas d'aquest municipi queda exclòs el Campus de la UAB, ja que la vigilància és privada i cal el permís del rector/a per a que la policia municipal hi pugui entrar. De fet, quan és necessària la intervenció d'un cos de seguretat, **des del Rectorat es sol apel·lar la intervenció dels mossos**. Tanmateix, **hi ha algun camp de polítiques on s'han desenvolupat espais compartits**; és el cas de la mobilitat on des de l'Ajuntament de Cerdanyola es participa a la Taula de mobilitat de la UAB o la coordinació pels incendis i la vigilància amb el Parc Natural de Collserola.

Figura 1.1. Institucions i participació de l'ajuntament. Cerdanyola del Vallès, 2019.

	Tipologia d'ens	Membres	Participació en els òrgans de govern
UAB	Universitat pública		No té representació als òrgans de la UAB (la representació dels ens locals al Consell Social està pendent de designació)
Parc de Recerca UAB	Fundació	• UAB • CSIC • IRTA • Sector privat	Sense participació
Centre Direccional - Parc de l'Alba	Consorti	• Institut Català del Sòl • Cerdanyola del Vallès	Participat en el 49% per par de l'ajuntament de Cerdanyola del Vallès i el 51% per part de l'INCASOL.
PN Collserola	Consorti	• Diputació de Barcelona • AMB • Generalitat de Catalunya • El Papiol • Molins de Rei • Sant Feliu de Llobregat • Sant Just Desvern • Esplugues • Barcelona • Montcada i Reixac • Cerdanyola del Vallès • Sant Cugat del Vallès	L'ajuntament compta amb un representant a l'assemblea general.
Parc Tecnològic del Vallès	Societat anònima	• Consorci de la Zona Franca • ACCIÓ	Sense participació.
Bellaterra	EMD	Barri de Bellaterra	No existeix un òrgan de coordinació formal.
Mancomunitat Cerdanyola-Ripollet-Montcada	Mancomunitat	• Cerdanyola del Vallès • Ripollet • Montcada i Reixac	Membre de govern (presidència, vicepresidència primera i vicepresidència segona), de caràcter rotatiu anual.

Font: Elaboració pròpia.

Per últim es destaca que malgrat les potencialitats no s'ha apostat per desenvolupar-se com una **ciutat universitària** d'estil anglosaxó i del potencial que representaria pel municipi l'organització d'esdeveniments i actes vinculats a la universitat. Les persones entrevistades també destaquen els condicionants i antecedents de la localització de la **Vila Universitària**. Vinculat a les deficiències en transport i la manca de serveis, la seva desconexió amb el nucli urbà no ha permès desenvolupar i apropar la ciutat a la vida de la comunitat universitària que hi resideix.

En el cas del **Centre Direccional - Parc de l'Alba** les dificultats de relació venen condicionades pel recel. La relació de la ciutat amb el Parc de l'Alba deriva del llarg i complex procés de planejament i desenvolupament del Centre Direccional, amb la suspensió del PDU l'any 2017 i

la redacció d'un nou PDU que ha comptat amb un procés de participació ciutadana. A més, durant aquest llarg procés les forces polítiques i la mobilització ciutadana també ha anat evolucionat (Via Verda, Stop Centre Direccional, Refem el Centre Direccional). En aquest sentit, les persones entrevistades, tot i el gran potencial del Parc de l'Alba com a motor econòmic i pol d'atracció de coneixement, capital humà i innovació, destaquen la manca lideratge i el recel que desperta.

Com també s'analitza en l'àmbit d'inclusió social, el potencial del Centre Direccional també és de caire residencial, ja que es tracta del sector residencial amb major potencial de producció d'habitatges de tota l'àrea metropolitana. A més, les persones entrevistades destaquen el potencial del desenvolupament urbanístic del Centre Direccional en l'ús de la tecnologia.

En aquest sentit, les persones entrevistades vinculen el **potencial del Centre Direccional**, però també de **la UAB, el PTV, el PN de Collserola, etc.**, amb l'**encaix metropolità de Cerdanyola del Vallès**. La manca de connexió amb aquests pols d'atracció s'interpreta com una pèrdua d'oportunitats per a la ciutat en l'entorn metropolità. La seva posició i la disponibilitat de tots aquests actius i recursos l'haurien de situar com a **pol de la ciutat metropolitana policèntrica**. Tanmateix, la desconexió actual es vista com un risc de la ciutat de quedar-se al marge de la construcció d'aquesta ciutat metropolitana.

També destaca la poca relació entre Cerdanyola i el **Parc Tecnològic del Vallès**, sobretot vinculada a tràmits administratius. En aquest sentit les persones entrevistades destaquen les deficiències en mobilitat i d'un sector serveis de qualitat en el municipi com a factors clau en aquestes relacions, així com el fet que no s'hagi recepcionat el desenvolupament urbanístic.

Respecte al **PN de Collserola**, tot i les diferències òbvies amb totes aquestes altres institucions, les persones entrevistades també destaquen com la ciutat ha viscut en certa manera d'esquenes al Parc, malgrat representar una part important del terme municipal (veure Diagnosi Territori i Sostenibilitat). En aquest cas destaquen aspectes com la **necessària millora de la connexió entre el nucli urbà i el parc**, a través de recorreguts i la millora relació entre el verd urbà i el parc.

En resum, un dels elements clau per a la diagnosi de la governança en el cas de Cerdanyola del Vallès és entendre les seves relacions i connexió amb aquestes institucions, en què destaca la **invisibilització, desvalorització o, fins i tot, la problematització de tots els actius i recursos que representen la UAB, el Parc de l'Alba i el Centre Direccional, el Parc Tecnològic del Vallès o el Parc Natural de Collserola**.

En aquest context destaca la necessitat de crear sinèrgies i **desenvolupar la connexió crítica UAB-Parc de l'Alba-PTV i el paper de node o facilitador i el lideratge que podria tenir Cerdanyola del Vallès**. En aquest sentit, el **desenvolupament del Hub B30 i l'ampliació del Parc de Recerca de la UAB a través de l'autovia B30** són essencials per aquesta connexió.

Respecte a **la relació del municipi amb entitats supramunicipals** de les quals en forma part (AMB, DIBA, Consell Comarcal del Vallès Occidental) destaca un tipus de relació localista, no diferent de les que estableixen altres municipis, en la qual prima l'interès del municipi i es concep l'entitat supramunicipal com un agent prestador de serveis i recursos.

En particular, les relacions **l'Àrea Metropolitana de Barcelona**, la interacció es produeix en algunes àrees de l'Ajuntament, per exemple en l'àmbit del transport públic i la mobilitat. Tot i això, encara no s'ha produït la cessió a l'AMB de les competències en mobilitat de superfície, si bé s'esperava que es posés en pràctica aquest mandat però no s'ha materialitzat i, de fet, es problematitza el nou escenari d'integració tarifària i la posició en la qual queda Cerdanyola del Vallès.

Per últim, respecte a la **relació amb els municipis del seu entorn** més proper les persones entrevistades consideren que el municipi de Cerdanyola del Vallès té interaccions intenses amb els municipis de Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès i Badia del Vallès i que la **configuració d'un subàmbit metropolità** entorn aquests municipis és adequat.

De fet, Cerdanyola del Vallès és un dels municipis metropolitans, juntament amb municipis com Montcada i Reixac, que manté més relacions intermunicipals a través de la seva participació en consorcis, mancomunitats, xarxes, convenis, etc.¹⁰ Tot i això, si bé aquesta qüestió ja ha estat observada pels treballs previs del Planejament Director Urbanístic de l'àrea metropolitana (actualment en redacció), les persones entrevistades també afirmen que en el funcionament diari no són sempre fàcils les cooperacions amb els municipis de l'entorn i, per exemple, en la delimitació del cementiri de Collserola hi ha hagut moltes problemàtiques.

En algunes àrees concretes ja fa temps que **es treballa amb els municipis més propers**. L'existència d'un barri de Ripollet a la riba del Ripoll de Cerdanyola ha fet que les interaccions entre els dos municipis històricament hagin estat intenses: la gestió de l'alumnat de forma compartida o l'existència del CAP II Cerdanyola-Ripollet han fomentat la interacció entre els dos ajuntaments, però també és cert que algunes de les persones entrevistades afirmen que aquestes dinàmiques de treball no es donen en totes les àrees municipals.

L'instrument més rellevant per a aquestes relacions és la **Mancomunitat Cerdanyola-Ripollet-Montcada** que té l'objectiu de desenvolupar projectes d'interès comú per als tres municipis i gestionar serveis de competència municipal: gestió d'equipaments culturals i esportius, urbanisme, serveis socials, etc. Malgrat tot, **es reconeix que encara no s'han desenvolupat totes les potencialitats de la Mancomunitat i manca dotar-la de continguts i recursos**. Un capítol a part mereix la relació entre Cerdanyola del Vallès i Sant Cugat del Vallès. Les persones entrevistades solen coincidir en observar que tot i la proximitat física entre els dos municipis, en el dia a dia els dos nuclis són llunyans i consideren que existeixen poques interaccions.

b) Estructura i organització municipal

Respecte a l'estructura i organització interna de l'Ajuntament, les persones entrevistades posen de relleu que fa algunes dècades es va treballar per aplicar una organització municipal gerencial

¹⁰ Una relació dels instruments de cooperació intermunicipal en els quals participa Cerdanyola del Vallès inclou: Mancomunitat Cerdanyola-Ripollet-Montcada i Reixac, Consorci CiT, Consorci del PN de Collserola, Consorci Besòs Tordera, Consorci de Turisme del Vallès Occidental, Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental, Consorci de la TDT del Vallès Occidental Sud, Pacte per la Reindustrialització del Vallès Occidental, Associació de Municipis per la Mobilitat i el Transport Urbà, Pacte Industrial de la RMB, Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública.

però que posteriorment **les responsabilitats directives no han tingut un espai clar** i que es confonen amb les responsabilitats polítiques, una percepció que coincideix amb l'estudi realitzat per la Diputació de Barcelona. De fet, aquest estudi destaca **la inexistència d'un organigrama tècnic amb la dimensió jeràrquica i funcional** i que l'existent es limita a les responsabilitats i atribucions de competències a nivell de regidories. Així mateix, **la inexistència d'un espai directiu, que hauria de transformar les prioritats polítiques en objectius** i vetllar per la seva realització ajustat els recursos per assolir-los.

Les persones entrevistades consideren que aquestes disfuncions en l'estructura interna i en la trajectòria institucional tenen efectes a l'hora de promoure projectes de ciutat, ja que existeixen convocatòries de finançament que obliguen a crear projectes integrals, i la seva preparació requereix de transversalitat a dins de l'ajuntament per poder-los preparar. De fet, l'estudi de la Diputació de Barcelona¹¹ posa de relleu que **"no existeixen espais de trobada entre els responsables tècnics de les àrees i els responsables polítics, ni consta l'existència d'un comitè de direcció que es reuneixi periòdicament"**.

El mateix estudi afirma que a l'inici del present mandat el nou govern no va iniciar un procés de reflexió estratègica conjuntament amb els comandaments de l'Ajuntament per tal d'identificar les necessitats principals del municipi i de la mateixa institució, i que no s'aprecia que l'equip de govern de l'inici del mandat tingués una visió estratègica entorn els reptes de la ciutat i de l'organització a partir dels quals establir línies estratègiques d'actuació (2016: 21). Si bé posteriorment s'establí un acord programàtic i un pla de mandat entre diversos partits polítics de dins i fora del govern, aquest s'ocupa d'identificar les actuacions concretes que es desenvoluparan però no estipula els objectius macro ni els projectes que permetran assolir-los. Unes absències que l'informe de la Diputació de Barcelona conclou que fan **paleses la falta d'estratègia de l'Ajuntament, la qual té efectes en les formes d'organització i la cultura organitzativa existent**¹².

Malgrat tot, arran de les recomanacions plantejades en l'informe de la Diputació de Barcelona ja s'han iniciat algunes iniciatives per resoldre algunes de les principals deficiències, en particular, l'elaboració de l'organigrama i manual organitzatiu, la sistematització del PAM i la constitució del consell directiu amb la participació dels caps de servei i d'un grup de coordinació jurídica.

En aquest àmbit s'han seleccionat indicadors que fan referència als recursos humans de l'Ajuntament, recursos econòmics i gestió financera de la institució. Concretament, pel què fa als recursos humans, els indicadors fan referència a la dotació de personal funcionari i laboral i respecte a les qüestions econòmiques s'incorporen els següents indicadors: la despesa i inversió total per habitant, la despesa en àmbit socioeducatiu i en àmbit de serveis socials, el nivell de deute viu, el període mitjà de pagament als proveïdors i el romanent de tresoreria.

¹¹ Diputació de Barcelona (juliol 2016). *Estudi organitzatiu de l'Ajuntament de Cerdanyola: anàlisi i propostes de millora*, pàg.: 23.

¹² Ídem, pàg.: 22.

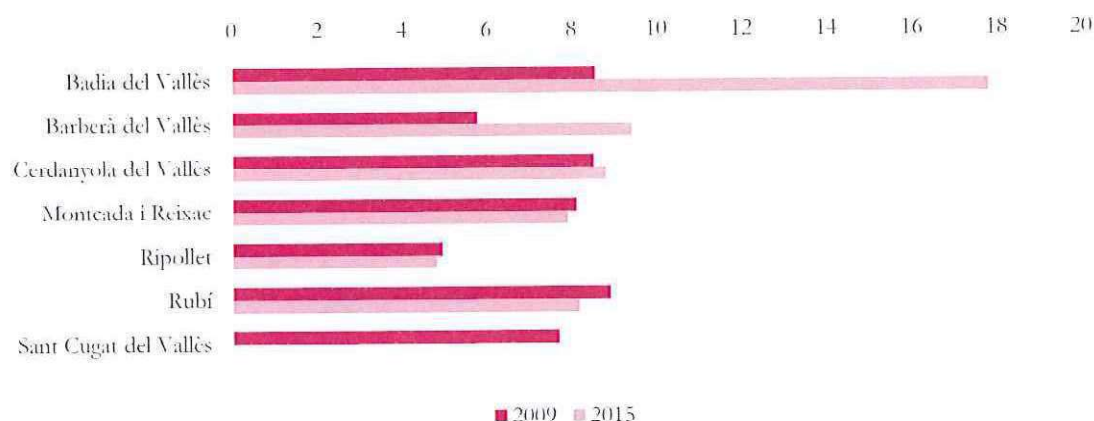
b.1. Treballadors municipals

En referència als recursos humans les persones entrevistades s'apunta a la necessitat de treballar per resoldre els canvis de personal i de baixes. La vigència de la Ley 27/2013, de Racionalización y Sostenibilidad de la Administración Local (LRSAL) que no permet cobrir personal ha tingut especial incidència en aquest camp, però també s'apunta que la llei de contractes o la de protecció de dades han comportat el desenvolupament d'una sèrie de **procediments burocràtics que han dificultat la feina del personal de l'Ajuntament**, ja que es considera que no es compta amb els mitjans necessaris. L'informe de la Diputació de Barcelona també fa una alerta en aquest camp, ja que considera que **l'Ajuntament no compta amb una política integral de recursos humans clara**¹³.

En aquest àmbit també s'han fet algunes passes per revertir situacions detectades en l'informe de la Diputació de Barcelona, en concret, la modificació de la relació de llocs de treball amb la voluntat de resoldre la manca d'equilibri entre unitats organitzatives. Davant de la transició vers l'economia del coneixement, en els grups de treball també es destaca la manca d'especialització dels personal municipal amb perfils professionals més adients i formats.

Un dels indicadors de la dimensió de les estructures dels ajuntaments és el volum de personal amb el que compten. La Fundació Pi i Sunyer, a través de l'Observatori del Govern Local, realitza des del 2005 una enquesta periòdica als municipis catalans i recull diverses dades sobre l'estructura organitzativa i el funcionament dels ajuntaments. Com a indicador s'ha recollit el personal funcionari i el personal laboral que disposen els municipis analitzats, així com la seva proporció entre ells i respecte el volum de població del municipi.

Figura 1.2. Ràtio treballadors/es municipals per 1.000 habitants. Cerdanyola del Vallès, 2009; 2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Observatori del Govern Local, Fundació Carles Pi i Sunyer.

L'any 2015 Cerdanyola del Vallès comptava amb gairebé 9 treballadors/es municipals cada 1.000 habitants (Figura 1.2). Representa una ràtio similar a la del 2009 (8,5) i propera a les ràtio d'altres municipis de l'entorn com Montcada, Barberà o Rubí.

Per tipologies l'any 2015 Cerdanyola del Vallès comptava amb 5,8 funcionaris per 1000 habitants, la tercera taxa més alta dels municipis analitzats després de Montcada i Reixac (6,7),

¹³ Ídem, pàg.: 24.

Rubí (6,2) i Badia del Vallès (6) (Figura 1.3). La dotació del personal laboral també presenta divergències entre els municipis analitzats, però en aquest cas més significatives. **Cerdanyola del Vallès comptava amb 2,9 treballadors laborals per cada 1000 habitants l'any 2015**, una taxa que se situa a la franja alta. Tanmateix, hi ha dos municipis que tenen un comportament força anòmal. Badia del Vallès presenta un increment exponencial de treballadors laborals entre 2009 i 2015, que arriba a assolir una taxa d'11,8 per mil habitants i Barberà del Vallès també es situa a la banda alta, amb 5,3 treballadors per mil habitants. Aquest gran increment de treballadors temporals podria associar-se a l'execució de projectes específics que hagin provocat la necessitat de noves contractacions.

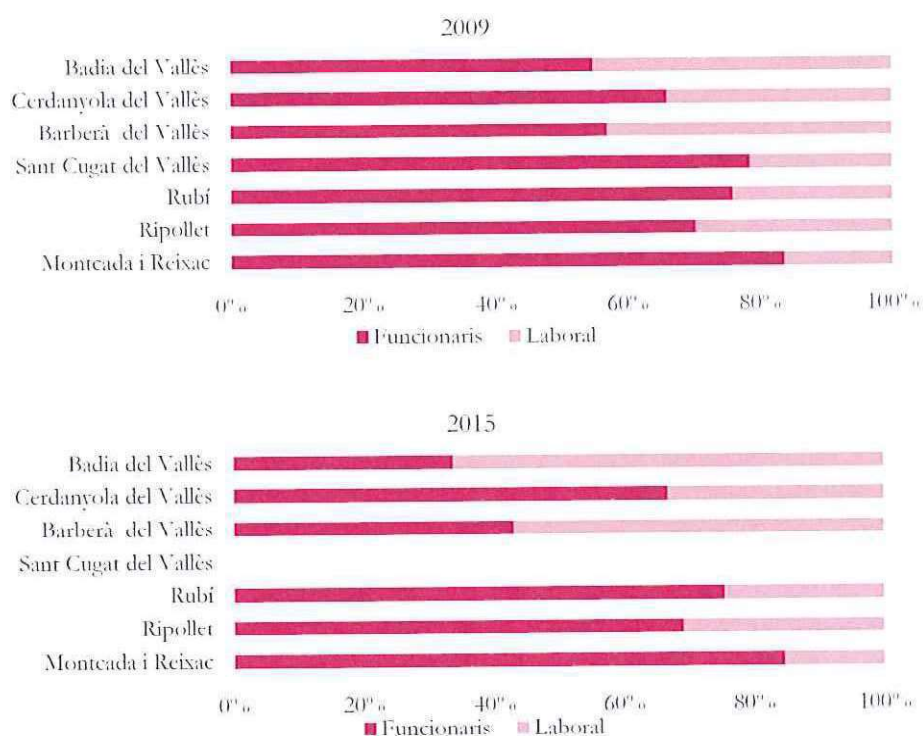
Figura 1.3. Ràtio tipologia de treballadors/es municipals per 1.000 habitants. Subàmbit metropolità, 2009; 2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Observatori del Govern Local, Fundació Carles Pi i Sunyer.

Finalment, si s'analitza la proporció entre la dotació de personal funcionari i laboral, s'evidencia que **Cerdanyola del Vallès compta amb el mateix pes de personal funcionari l'any 2009 i el 2015** (Figura 1.4). En canvi, municipis com Badia del Vallès o Barberà del Vallès han sofert canvis al llarg dels darrers anys. Així, **Cerdanyola del Vallès es manté com el tercer municipi amb un major pes de personal laboral**. De fet, l'informe realitzat per la Diputació de Barcelona (2015) considera que existeix una correcta classificació de la plantilla respecte les dues categories i que "la distribució de places per subgrups de personal funcionari i de personal laboral és força coherent" (2005:16).

Figura 1.4. Proporció de personal funcionari i laboral. Subàmbit metropolità, 2009; 2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Observatori del Govern Local, Fundació Carles Pi i Sunyer.

c) Gestió financera municipal

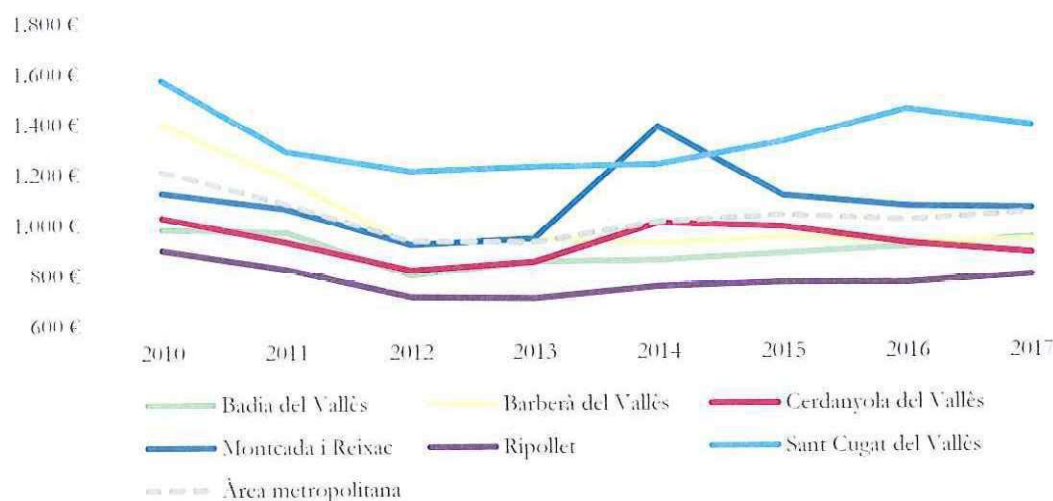
c.1. Despesa per habitant

Pel que fa el conjunt d'informació de caràcter econòmic d'un ajuntament, el càlcul de despesa total per les diverses àrees i temàtiques permet mesurar el volum de recursos públics dels que disposa la institució, les seves prioritats, així com, pel que fa inversions, la situació econòmica i financera i la seva capacitat en el desenvolupament de projectes. Així mateix el càlcul de despesa per càpita ens permet realitzar una comparativa entre el conjunt de municipis en els que centrem l'estudi.

L'any 2017, la despesa per habitant¹⁴ a Cerdanyola del Vallès és de 877,67€, una xifra que ha anat davallant progressivament des de 2014 quan se situava en 1.001,65€ i sense recuperar els 1.028,22€ del 2010 (Figura 1.5). Una tendència similar podem observar en els diversos ajuntaments: una davallada en el període 2010-2012 que experimenta una petita recuperació a partir del 2013. Si bé a Cerdanyola, juntament amb Montcada i Reixac, aquesta recuperació en la despesa per habitant és més marcada que en la resta de municipis, a partir del 2015 torna a patir una caiguda que situa la despesa en els nivells de 2013. En canvi, als altres municipis aquesta recuperació és més constant.

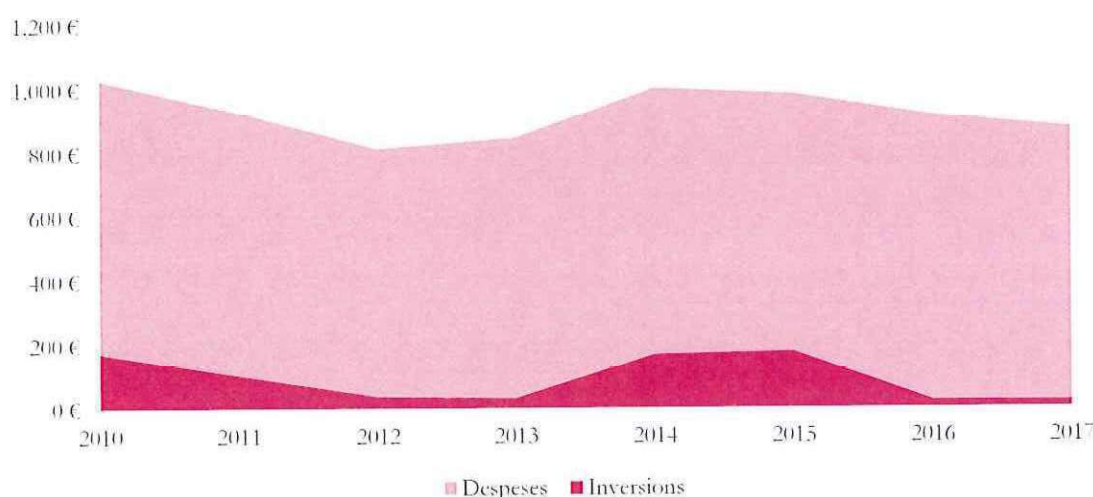
¹⁴ Pressupost liquidat.

Figura 1.5. Despesa total per habitant. Subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Secretaría General de Financiación Autonómica y Local.

Figura 1.6. Despeses i inversions per habitant, Cerdanyola del Vallès, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Secretaría General de Financiación Autonómica y Local.

Pel que fa a la comparativa, Sant Cugat del Vallès és el municipi amb una despesa per habitant més elevada, situada al voltant dels 1.400€ per habitant, mentre que Ripollet és el municipi amb una despesa més baixa, situant-se per sota dels 800€ per habitant. Cerdanyola del Vallès se situa en un punt proper als 900€ per habitant, amb uns nivells de despesa similars als de Barberà i Badia, per sota de la mitjana metropolitana.

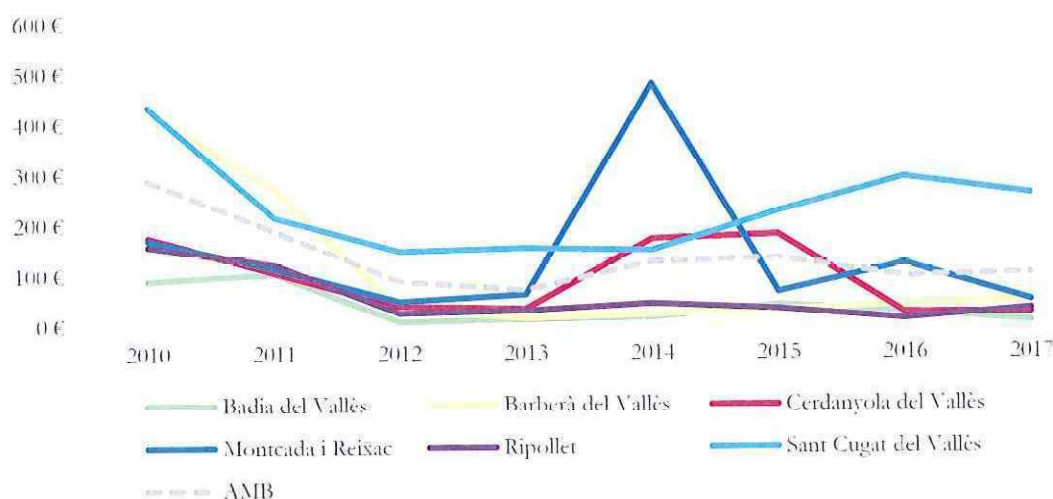
Del conjunt del pressupost de despeses, el capítol 6 d'inversions ens permet aproximar-nos a la situació econòmica i financera de l'ajuntament així com la capacitat d'acord polític i/o tècnica i administrativa de desenvolupar projectes importants.

L'anàlisi de la inversió per habitant dibuixa una evolució similar a la despesa per càpita (Figura 1.6). Així, a Cerdanyola del Vallès la inversió pateix una davallada en el període 2010 que, en

aquest cas, s'allarga fins el 2013 (33€). Experimenta un marcat creixement en el període 2014-2015 (180€) que torna a caure a partir del 2016, situant-se a nivell inferiors (23€) als dels 2012-2013. S'ha de tenir en compte que en el darrer període, del 2016-2017, i condicionat pel govern en minoria, primer els pressupostos es prorroguen i el 2017 s'aprova a través d'una qüestió de confiança.

L'anàlisi comparativa de la inversió per habitant¹⁵ dibuixa unes relacions similars entre ajuntaments que en l'anàlisi del total de despesa (Figura 1.7). Sant Cugat del Vallès és el que disposa de major pressupost per habitant en el capítol d'inversions, 258€, amb un increment progressiu des de 2014, tot i que en els períodes de més baixa inversió se situa en nivells o fins i tot es veu superat per altres municipis: Barberà del Vallès el 2011, Montcada i Reixac i Cerdanyola el 2014. Tanmateix, a excepció de Sant Cugat del Vallès i aquests any puntuals, els municipis observats presenten una nivells d'inversió per habitants inferiors a la mitjana metropolitana (101€), que l'any 2017 van des dels 6€ de Badia del Vallès als 47€ de Barberà del Vallès i Montcada i Reixac.

Figura 1.7. Inversió total per habitant. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Secretaría General de Financiación Autonómica y Local.

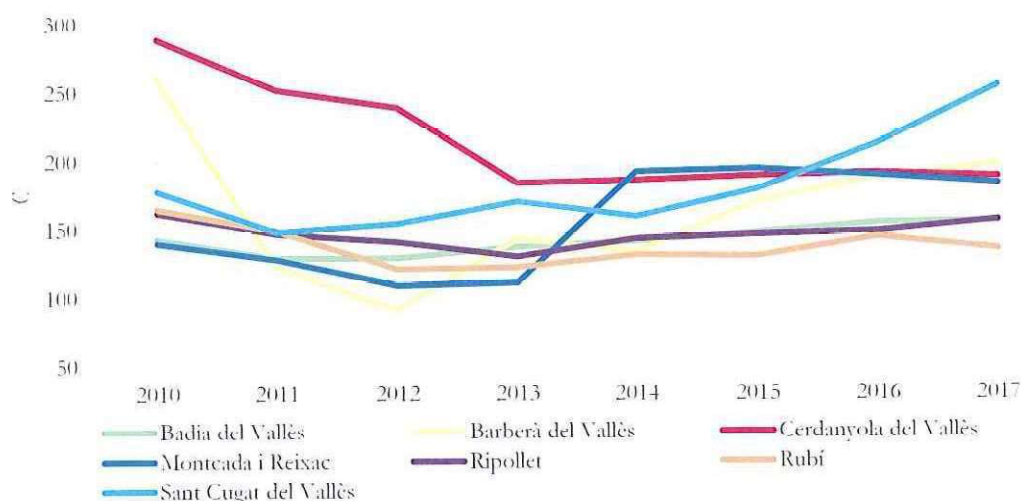
Respecte a la despesa prevista en l'àmbit socioeducatiu¹⁶, que comprèn les àrees de sanitat, educació, cultura i esport, l'any 2017 Cerdanyola del Vallès preveu 188€ per habitant, xifra que es manté estable des de l'any 2013, després d'una davallada progressiva des del 2010 (Figura 1.8). Així, Cerdanyola del Vallès és, per darrere de Sant Cugat del Vallès i Barberà del Vallès, el tercer ajuntament que més recursos per habitant preveu per a aquest àmbit i l'any 2010 era el municipi que més pressupost preveia en aquest àmbit, amb 252€/habitant.

¹⁵ Pressupost liquidat.

¹⁶ Cal tenir en compte que les dades de despesa per àmbits fan referència als pressupostos aprovats, i per tant no es contemplen possibles modificacions de crèdit efectuades al llarg de l'exercici. A més, el portal Transparència de la Generalitat de Catalunya agrupa les dades en uns mateixos conceptes i organització funcional i és possible que en funció de l'estructura i organització del pressupost algunes partides no quedin comptabilitzades. Per més informació vegeu: <http://pressupostosmunicipals.transparenciacatalunya.cat/>

Excepte Sant Cugat del Vallès i Barberà del Vallès, que han previst increments de pressupost importants en aquest àmbit, la resta de ciutats analitzades presenten una previsió força estable des del 2013, que trenca amb la tendència de reducció en els anys de major crisi econòmica.

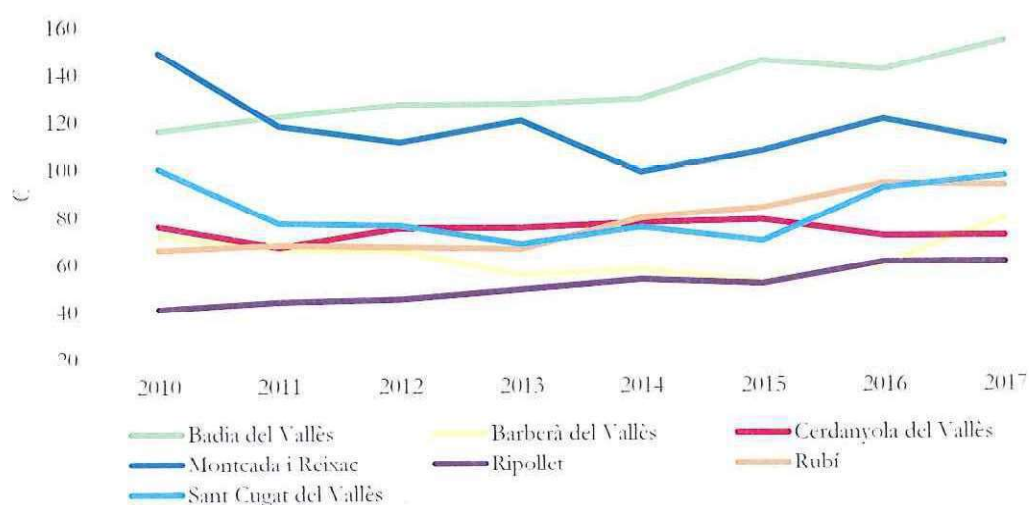
Figura 1.8. Despesa per habitant en l'àmbit socioeducatiu. Subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Transparència Generalitat de Catalunya.

En l'àmbit de serveis socials, l'any 2017 Cerdanyola del Vallès va pressupostar 71€ per habitant, xifra que suposa una certa estabilitat en els darrers anys (Figura 1.9). Juntament amb Ripollet i Barberà del Vallès es troba entre els ajuntaments que menys despesa preveu en aquest àmbit. De fet, en aquest cas s'observa un clar canvi en la correlació entre els ajuntaments analitzats. Badia del Vallès és l'ajuntament que més despesa per habitant té pressupostada en l'àmbit de serveis socials (153€ el 2017) i a la vegada, l'ajuntament que més ha incrementat des de l'any 2010.

Figura 1.9. Despesa per habitant en l'àmbit serveis socials. Subàmbit metropolità, 2010-2017

Font: Elaboració pròpia a partir de Transparència Generalitat de Catalunya.

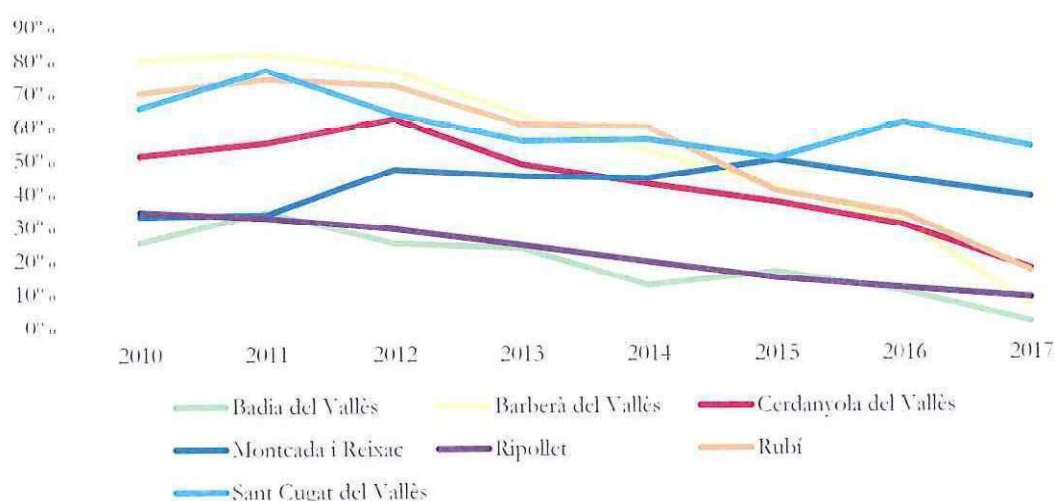
c.2. Endeutament

Per tal de mesurar la salut econòmica i financera dels ajuntaments existeixen diverses magnituds comptables que es calculen amb periodicitat i indiquen el grau de sanejament de les finances municipals. Així, un dels indicadors de control als quals legalment es dóna major importància és el deute viu municipal, és a dir, el conjunt de préstecs que a llarg termini té pendent amortitzar l'ajuntament amb els seus corresponents interessos. El càlcul en percentatge del deute viu respecte els ingressos corrents (ràtio d'endeutament) ens permet, a més, realitzar una comparativa entre la sostenibilitat financera dels diversos ajuntaments.

Cerdanyola del Vallès va tancar l'exercici de 2017 amb un nivell d'endeutament del 16,6% dels seus ingressos corrents (Figura 1.10). Es consolida d'aquesta manera una clara tendència a la reducció del deute, iniciada l'any 2012. Del 63,4% d'endeutament de l'any 2012 s'ha reduït de manera progressiva fins a situar-se en el 16,6% el 2017.

En comparació amb els municipis del seu entorn Cerdanyola del Vallès se situa en la part mitja, clarament superat pels ajuntaments de Sant Cugat del Vallès (53%) i Montcada i Reixac (38%), però per sobre de Barberà del Vallès, Ripollet o Badia del Vallès. De la mateixa manera que succeeix a Cerdanyola del Vallès, la majoria de municipis del seu entorn registren des del 2012 reduccions molt importants de la ràtio d'endeutament, amb excepció de Sant Cugat del Vallès i Montcada i Reixac. D'aquesta manera, Barberà del Vallès, que del conjunt d'ajuntaments analitzats el 2012 era el que major nivell d'endeutament registrava, un 77%, actualment després de la dràstica reducció, té només un 8% d'endeutament. En aquest sentit, l'elevat nivell d'endeutament que durant anys han acumulat municipis com Barberà del Vallès explica que siguin dels ajuntaments que menys inversió han pogut realitzar en els darrers exercicis.

Figura 1.10. Ràtio d'endeutament. Subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Secretaría General de Financiación Autonómica y Local i Observatorio de información económico-financiera de las corporaciones locales. Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal.

Així mateix, és important assenyalar que la important reducció del deute registrada per la majoria d'ajuntaments al llarg d'aquest període s'explica per la legislació estatal d'estabilitat

pressupostària que obligava als ajuntaments a destinar el seu romanent de tresoreria positiu primordialment a l'amortització de deute.

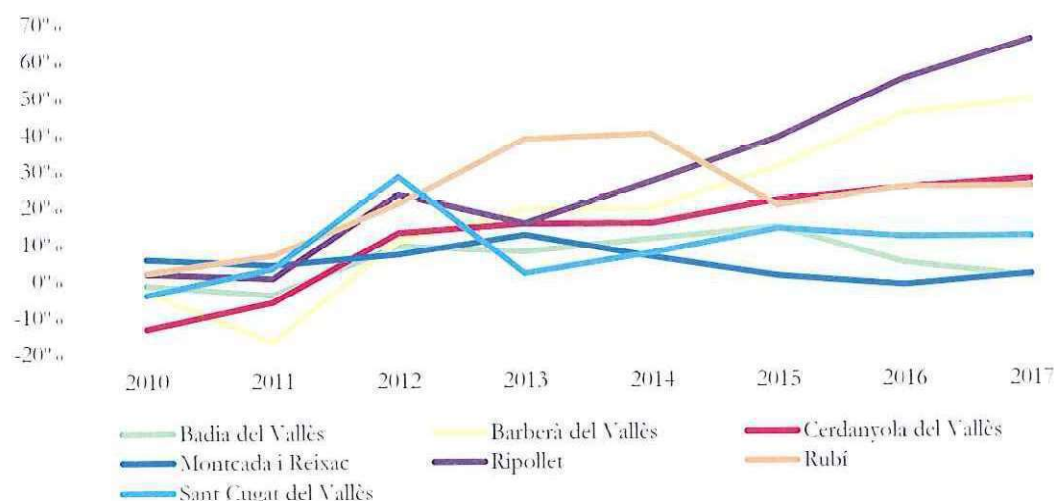
c.3. Romanent de tresoreria

Un cop s'efectua la liquidació del pressupost municipal, entre les magnituds que són legalment obligatòries hi destaca el romanent de tresoreria, que és una aproximació el volum de líquid del qual disposa un ajuntament. El seu càlcul es realitza a partir dels fons líquids disponibles sumant-hi els drets pendents de cobrament (ingressos) i restant-hi les obligacions reconegudes i pendents de pagament (despeses). D'aquesta manera, el romanent ens permet conèixer l'estat de liquiditat de l'ajuntament a 31 de desembre i valorar la situació de dèficit o superàvit en la qual es troba.

Així mateix, malgrat el romanent de tresoreria es pot veure incrementat fruit d'haver liquidat més ingressos que els pressupostats inicialment, d'aquest indicador se'n desprèn principalment la capacitat de generació i execució de projectes (i despesa) que té pressupostats l'ajuntament. Per tal de poder realitzar una comparativa entre el conjunt d'ajuntaments analitzats, s'ha calculat el que suposa el romanent de tresoreria registrat respecte el total d'ingressos liquidats.

Cerdanyola del Vallès ha liquidat el seu pressupost municipal de 2017 amb un romanent de tresoreria de 16,6 milions d'euros, el que suposa un 27% del total d'ingressos rebuts el mateix any (Figura 1.11). Així, es consolida un increment progressiu i important del romanent al llarg dels darrers anys. En set anys s'ha passat d'una situació de dèficit, de -13%, a un romanent de tresoreria positiu del 27% del conjunt de ingressos liquidats.

Figura 1.11. Romanent de tresoreria¹⁷. Subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Observatorio de información económico-financiera de las corporaciones locales. Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal.

En relació als ajuntaments del seu entorn, Cerdanyola del Vallès és dels ajuntaments amb un superàvit més elevat, per darrere de Ripollet i Barberà del Vallès. Ripollet que ha passat de tenir

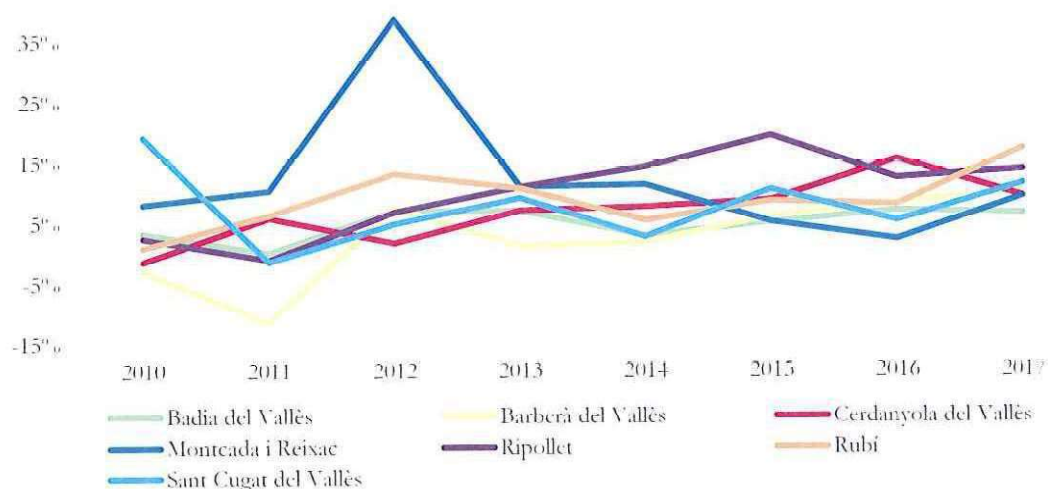
¹⁷ Percentatge de romanent respecte ingressos liquidats.

en quatre anys un superàvit del 15 al 65% l'any 2017 (22,9M€) i Barberà del Vallès d'un dèficit important l'any 2011 (-17%) a un romanent positiu del 48% (20,8M€).

Rubí es troba pràcticament amb el mateix nivell d'endeutament que Cerdanyola del Vallès, però en aquest cas ha seguit la tendència contrària, ha reduït el romanent de 39% el 2014 al 25% actual. També han seguit aquest tendència de reducció del romanent els ajuntaments de Sant Cugat del Vallès, amb un 11% actualment, i Montcada i Reixac i Badia del Vallès amb una situació d'equilibri. Destaca el cas de Montcada i Reixac, ja que d'un romanent positiu del 12% l'any 2013 va passar a una situació de dèficit el 2016.

Tal com s'ha explicat anteriorment, es podria entendre que part del romanent elevat es justifica per haver comptat amb major volum d'ingressos dels inicialment pressupostats. Tot i això, la diferència entre ingressos pressupostats i liquidats (Figura 1.12) no registra el mateix pes que la diferència d'ingressos i el romanent de tresoreria. És a dir, l'any 2017 a Cerdanyola del Vallès la diferència dels ingressos pressupostats i liquidats sobre els pressupostats era del 9%, mentre que el pes del romanent de tresoreria sobre els ingressos liquidats era del 27%. En tots els municipis s'han liquidat més ingressos dels previstos, però el volum de romanent de tresoreria encara és més alt que la diferència entre ingressos liquidats i pressupostats.

Figura 1.12. Diferència entre ingressos pressupostats i liquidats. Subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Observatorio de información económico-financiera de las corporaciones locales. Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal.

c.4. Període mig de pagament

Una de les magnituds legals de mesura de la situació econòmica i financera dels ajuntaments és el període mig de pagament a proveïdors. Es calcula trimestralment en els informes de tresoreria i són útils per tal de valorar, d'una banda, el sanejament de les finances pel que fa disponibilitat de liquiditat i, en segon lloc, per la capacitat administrativa de tramitar la facturació amb agilitat des del moment del registre.

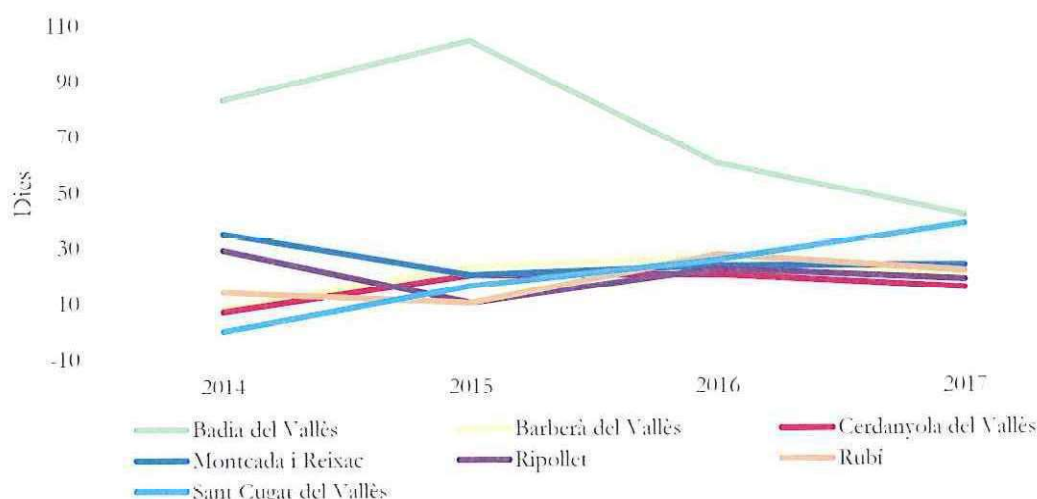
Cal assenyalar que el període mig de pagament es mesura en dies, un cop consignada i acceptada la factura per part de l'ens, tràmit que es calcula que es registra en el termini de 30 dies des del registre de la factura per part del proveïdor. És per aquest motiu que, com reflecteixen les dades, en el cas de Sant Cugat del Vallès el 4t trimestre de l'any 2014 es va registrar un període mig de

pagament de -7 dies (Figura 1.13). És a dir, es realitzava el pagament set dies abans de transcorreguts els 30 de termini d'acceptació de les factures.

El quart trimestre de l'any 2017 Cerdanyola del Vallès registrava un període mig de pagament de 15 dies, 5 dies menys respecte els anys 2015 i 2016. En comparació amb la resta d'ajuntaments, la majoria se situen en un període d'entre 15 i 25 dies i per tant dins els 30 dies establerts com a màxim.

Cal destacar els casos de Badia del Vallès i Sant Cugat del Vallès. D'una banda, Badia del Vallès el quart trimestre de 2017 de mitjana pagava els seus proveïdors a 41 dies. Un període elevat però que suposa una reducció important respecte anys anteriors, el 2015 era de 104 dies. Per la seva banda, Sant Cugat del Vallès, registrava també un període elevat, 38 dies, que a diferència de la tendència registrada per altres ajuntaments, suposa un increment elevat, tenint en compte que el 2014 es pagava dins els 30 dies de termini establerts per a l'acceptació de la despesa.

Figura 1.13. Període mig de pagament. Subàmbit metropolità, 4t trimestre 2014-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Observatorio de información económico-financiera de las corporaciones locales. Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal.

d) Participació i relacions amb la ciutadania

Pel què fa a les relacions entre l'Ajuntament i la ciutadania, les persones entrevistades reconeixen que el teixit social és un actiu molt molt important del municipi, tant pel nombre com per la seva activitat, si bé ha tendit a estar molt lligat als moviments polítics, fomentant certes formes de relació clientelars.

De fet, les persones entrevistades posen de relleu que per fomentar la participació de la ciutadania en la vida de la ciutat es requereix transversalitat, una lògica que topa amb l'estructura administrativa de l'Ajuntament. En conseqüència, la relació entre les entitats i l'Ajuntament ha tendit a organitzar-se per grups temàtics i, a banda dels moments festius puntuals, no s'ha articulat un projecte de ciutat d'enxarxament de les associacions i el teixit social es troba força segmentat.

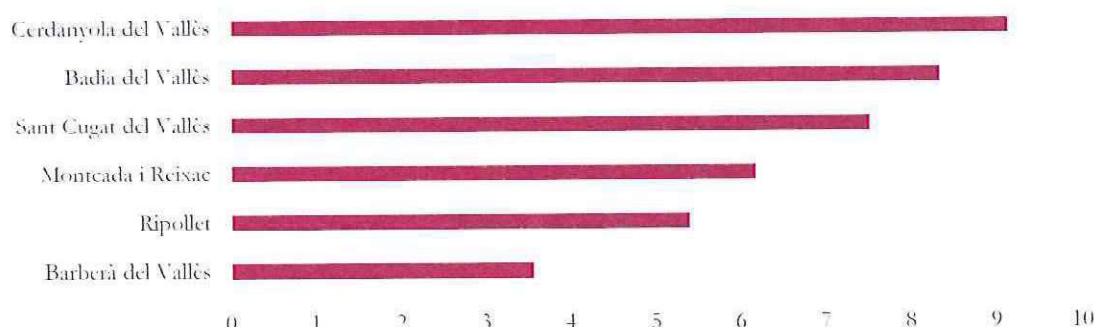
A banda, les persones entrevistades també ressalten que no s'han desenvolupat polítiques ni plans de participació, i iniciatives com el Pla Director no s'han acabat de desplegar. Els òrgans de participació formals, com els consells consultius, són usats com a espais per mantenir les relacions entre el regidor de l'àrea i les entitats. En aquest àmbit, les persones participants en els grups de treball també destaquen el potencial dels òrgans de participació en la governança, fent partícips d'aquests espais als representats de les altres institucions presents al municipi: UAB, Parc de l'Alba, etc.

d.1. Associacionisme i innovació social

En aquest cas per analitzar la participació s'utilitzen indicadors com la taxa d'associacionismes, que mesura el nombre d'entitats registrades¹⁸ per cada 1.000 habitants, i d'innovació social (IS).

En referència a l'**associacionisme**, en comparació amb els municipis de l'entorn **Cerdanyola del Vallès té la taxa d'associacionisme més elevada (9,1)**, seguida per Badia del Vallès (8,4) i Sant Cugat del Vallès (7,5), i gairebé doble la taxa de Ripollet (5,4) i triplica la de Barberà del Vallès (4,6) (Figura 1.14).

Figura 1.14. Taxa d'associacionisme. Subàmbit metropolità, 2019.

Font: Elaboració pròpia a partir de la Guia d'Entitats de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques, Generalitat de Catalunya.

Per tipologia d'entitats, les culturals són les entitats més comunes en tots els municipis observats; a Cerdanyola del Vallès representen el 46% del total d'entitats, una proporció similar a la de la resta de municipis (Figura 1.15). Cerdanyola destaca per ser el municipi amb una proporció més elevada d'entitats vinculades a l'ensenyament, la formació i la investigació per l'efecte UAB (91 entitats registrades que representen el 17% de les entitats). En canvi, és el municipi amb una proporció menor d'entitats de defensa dels drets cívics i socials (8,1%).

És molt destacable el fet que també és un dels municipis amb una proporció més baixa d'entitats d'ordenació de l'espai, ecologia i habitatge (2,5%), només per sobre de Ripollet (2,4%), i d'entitats de salut (1,7%), per sobre de Ripollet (0,5%) i la mateixa proporció que Barberà del Vallès. Aquestes dades són rellevant sobretot si es té en compte l'especial rellevància de les problemàtiques del municipi en àmbits com la salut pública i la gestió de residus.

¹⁸ Registre d'Entitats de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques de la Generalitat de Catalunya.

Un altre indicador per analitzar la participació i implicació de la ciutadania en els afers públics/comunitaris és la taxa d'innovació social. **Innovació social** fa referència a pràctiques cooperatives entre la ciutadania que tenen per objectiu satisfer certes necessitats socials. En el marc del projecte Innovació i Metròpoli¹⁹ s'ha identificat aquestes pràctiques en els municipis metropolitans i s'ha classificat en els següents àmbits: cures, salut i autonomies; economia i consum alternatiu; educació, cultura i lleure; habitatge; medi ambient, territori i energia; treball.

Figura 1.15. Tipologies d'entitats. Subàmbit metropolità, 2019.

	BA	BV	CE	MC	RI	SCU
Assistència social	5	3	17	8	8	22
%	4,5	2,6	3,2	3,6	3,9	3,8
Cultura	50	59	243	102	101	258
%	44,6	50,4	46,0	46,4	48,8	44,9
Ensenyament, formació i investigació	14	8	91	22	32	56
%	12,5	6,8	17,2	10,0	15,5	9,7
Foment i defensa dels drets cívics, socials i de la persona	15	18	43	32	19	67
%	13,4	15,4	8,1	14,5	9,2	11,7
Interessos de sectors econòmics, geogràfics o professionals	6	14	50	26	18	59
%	5,4	12,0	9,5	11,8	8,7	10,3
Ordenació de l'espai, ecologia i habitatge	3	4	13	12	5	37
%	2,7	3,4	2,5	5,5	2,4	6,4
Salut	3	2	9	4	1	13
%	2,7	1,7	1,7	1,8	0,5	2,3
Sense classificació	16	9	62	14	23	63
%	14,3	7,7	11,7	6,4	11,1	11,0
Total	112	117	528	220	207	575

Font: Elaboració pròpia a partir de la Guia d'Entitats de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques, Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la taxa d'innovació social, aquesta es calcula a partir del nombre d'aquestes pràctiques en el territori per cada mil habitants. A Cerdanyola del Vallès s'han identificat 14 iniciatives d'innovació social (Figura 1.16). És el municipi amb més iniciatives, després de Sant Cugat del Vallès amb 17. Representen el 2,2% i el 2,7% de la innovació social a l'àrea metropolitana, respectivament. Tot i això, la taxa d'IS (0,24‰) situa a Cerdanyola del Vallès en un punt mig respecte a la resta dels municipis observats, tot i que per sobre de la taxa d'IS metropolitana (0,2‰) i Sant Cugat del Vallès a la banda baixa (0,19‰). Per contra, Barberà del Vallès i particularment Badia, tenen la taxa d'IS més elevada.

¹⁹ Vegeu *Innovació i Metròpoli: Pràctiques i estratègies d'innovació social i política a l'àrea metropolitana de Barcelona*. Consultable a: <http://barrisinnovacio.net/mapa-innovacio-social-amb/>

Figura 1.16. Taxa d'Innovació social. Subàmbit metropolità, 2016.

	Pràctiques d'innovació social	% sobre AMB	Taxa d'Innovació social (‰)
Badia del Vallès	6	0,9	0,44
Barberà del Vallès	11	1,7	0,34
Cerdanyola del Vallès	14	2,2	0,24
Montcada i Reixac	8	1,3	0,23
Ripollet	7	1,1	0,19
Sant Cugat del Vallès	17	2,7	0,19
AMB	632	100,0	0,20

Font: Elaboració pròpia a partir d'Innovació i Metròpoli: Pràctiques i estratègies d'innovació social i política a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Respecte a la tipologia de pràctiques d'innovació social per municipi destaquen les vinculades a l'economia i consum alternatiu, de les quals tots els municipis tenen algun exemple i Cerdanyola del Vallès i Sant Cugat destaquen amb 8 i 11 iniciatives respectivament. D'aquestes una part important són grups de consum i bancs del temps, però inclou altres tipus de pràctiques i entitats que han rebut finançament de banca ètica (en el cas de Cerdanyola del Vallès, representen 2/8 casos).

A Cerdanyola, juntament amb Barberà, també destaquen les pràctiques d'IS en l'àmbit del medi ambient, territori i energia, entre les quals hi ha horts comunitaris i espais autogestionats (Figura 1.17). Per últim, juntament amb Sant Cugat, Cerdanyola del Vallès compta amb dos iniciatives d'habitatge: una cooperativa d'habitatge sènior i un nucli local de la PAH. Així doncs, si bé Cerdanyola del Vallès és el segon municipi amb més pràctiques d'IS d'entre els municipis observats, presenta menys variabilitat i no s'han pogut identificar iniciatives vinculades a la salut i les cures, l'educació, la cultura, el lleure o el treball.

Figura 1.17. Innovació social per categoria. Subàmbit metropolità, 2016.

Categories de pràctiques d'IS	BA	BV	CE	MC	RI	SCU	AMB
Total	6	11	14	8	7	17	632
Cures. Salut i autonomies		1				2	55
Economia i consum alternatiu	3	3	8	4	3	11	285
Educació, Cultura i Lleure		1		1	1		51
Habitatge	1	1	2	1	1	2	32
Medi Ambient Territori i Energia	1	4	4	1	1	1	175
Treball	1	1		1	1	1	34

Font: Elaboració pròpia a partir d'Innovació i Metròpoli: Pràctiques i estratègies d'innovació social i política a l'àrea metropolitana de Barcelona.

d.2. Transparència

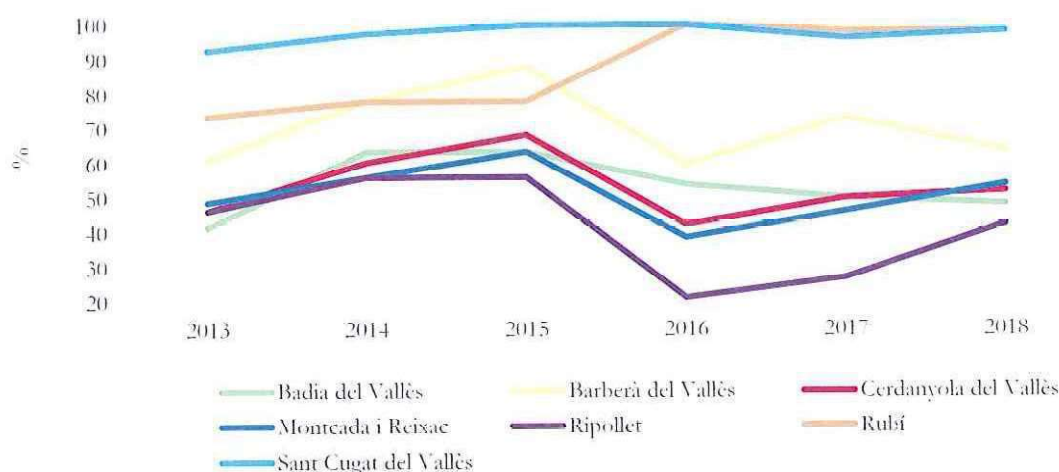
La transparència i la facilitat d'accés a la informació pública de les institucions ha estat al llarg dels darrers anys una demanda social creixent. A més, amb l'entrada en vigor de la Llei 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, els ajuntaments estan obligats a obrir el seu propi portal de transparència en el que es publiqui informació de diversos àmbits (institucional, gestió econòmica, contractes, subvencions...). Des de l'any 2014, el Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural de la UAB publica anualment el Mapa InfoParticipa en el que mesura l'índex de transparència. A partir de 52 indicadors analitza el grau

de transparència i facilitat d'accés a la informació pública del conjunt d'ajuntaments de Catalunya.

En el darrer estudi del Mapa InfoParticipa, publicat l'abril de 2018, **Cerdanyola del Vallès té un índex de transparència del 51,92%** (Figura 1.18). Aquests resultats suposen un lleuger increment des de 2016, però una pèrdua important, de més de 10 punts, respecte els anys 2014 i 2015.

En comparació amb els ajuntaments del seu entorn, Cerdanyola del Vallès se situa a la part mitja, per darrere de ciutats com Rubí, Sant Cugat del Vallès, Barberà del Vallès i Montcada i Reixac. En canvi, ajuntaments com Badia del Vallès o Ripollet disposen d'indicadors de transparència que no arriben al llindar del 50%. Cal destacar que, exceptuant els ajuntaments de Rubí o Sant Cugat que o bé han mantingut estable el seu índex o bé l'han incrementat, la resta, especialment Ripollet, Cerdanyola del Vallès i Montcada i Reixac, han registrat una davallada important des de 2015, l'any d'inici del darrer mandat. A més, malgrat la recuperació de 2018 presenten avui un menor grau de transparència que el que registraven el 2014 o 2015.

Figura 1.18. Índex de Transparència. Subàmbit metropolità, 2013-2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Mapa InfoParticipa. Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural. Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquest comportament sembla reflectir **les dificultats de gestió i actualització de la informació pública i institucional en períodes de canvi en els governs locals**; de fet, la davallada que es produeix a partir del 2015, any d'eleccions municipals, és clarament més marcada en aquells ajuntament en els quals hi ha hagut canvis de govern (Barberà, Cerdanyola, Montcada i Ripollet).

2. Demografia

1. Principals dades demogràfiques

Evolució de la població

- Des de l'any 2000 l'evolució de la població de Cerdanyola del Vallès ha crescut a un ritme lleugerament inferior que a la mitjana metropolitana.
- Entre 2000 i 2008 el creixement de població va assolir el 10,8%, mentre que entre 2009 i 2017 ha perdut un -1,7% de la població.

Estructura de la població

- Cerdanyola del Vallès té una piràmide d'edats envellida: el 17,8% de la població té més de 65 anys i el 15,5% té entre 0 i 14 anys.
- El 8,73% dels habitants són de nacionalitat estrangera, una proporció força inferior que la mitjana metropolitana.
- Entre la població estrangera, el 36% té nacionalitat americana, mentre que el 31,1% la té europea. La població de nacionalitat asiàtica representa el 18,8% i l'africana el 13,8%.
- Les nacionalitats estrangeres amb un major pes demogràfic són les dels països de la Xina, Marroc, Romania, Itàlia i Colòmbia.

Creixement natural

- El creixement natural de la població sempre ha estat positiu des de 1975, és a dir els naixements han superat les defuncions.
- Des dels anys noranta s'ha produït una disminució del creixement natural de la població, per una reducció del nombre de naixements i el manteniment de les defuncions.

Migracions

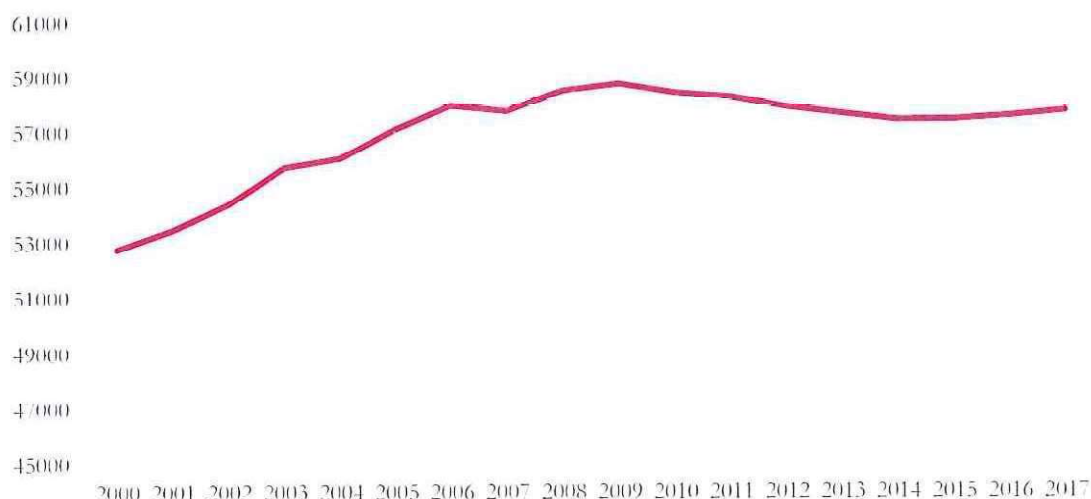
- El saldo migratori de Cerdanyola del Vallès ha experimentat força canvis entre 2005 i 2017.
- Entre 2005 i 2008 es van produir més altes que baixes residencials gràcies a les migracions provinents de l'estranger.
- Entre 2009 i 2014 el saldo migratori fou negatiu, i la ciutat va patir més emigracions que immigracions.
- Des de 2015 torna a haver-hi més altes residencials que baixes, gràcies a la recuperació de les migracions provinents de fora de l'Estat.
- En tot el període Cerdanyola perd més població cap a la resta de municipis catalans, que no pas n'atreu.

II. Diagnosi demogràfica

a) Evolució de la població

L'any 2017, Cerdanyola del Vallès comptava amb 57.723 habitants. Des d'inicis del segle XXI, l'evolució de la seva població ha crescut a un ritme lleugerament inferior que a la mitjana metropolitana. Així, entre 2000 i 2017, la població s'ha incrementat un 9,4%, mentre que al conjunt de l'AMB ho ha fet un 11,1% (Figura 2.1). En relació amb la resta de municipis del seu entorn, Cerdanyola del Vallès és el que ha tingut un creixement menor, i també el que ha tingut un comportament més semblant al conjunt de l'AMB (Figura 2.2). Concretament, Ripollet, Montcada i Reixac i Rubí presenten creixements superiors al 25% al llarg del període, mentre que Barberà del Vallès es situa en el 23,2%. Per la seva banda, Sant Cugat del Vallès ha experimentat un creixement exponencial, amb un increment de la població del 70%. De fet, l'any 2000 Sant Cugat del Vallès i Cerdanyola del Vallès tenien pràcticament la mateixa població: 52.778 habitants a Cerdanyola del Vallès i 52.654 habitants a Sant Cugat del Vallès. Disset anys més tard, Cerdanyola del Vallès n'ha incrementat 4.945 mentre que a Sant Cugat del Vallès han crescut en 36.862 persones. Per contra, Badia del Vallès és l'únic municipi on ha disminuït la població, amb una pèrdua del 13,3% al llarg del període.

Figura 2.1. Evolució de la població. Cerdanyola del Vallès, 2000-2017.

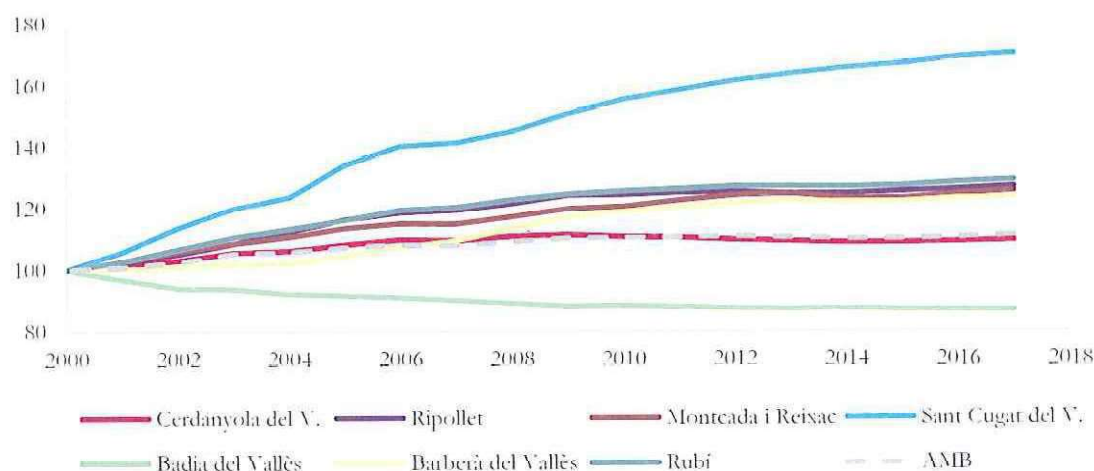

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Tanmateix, cal destacar que al llarg del període analitzat es distingeixen dues etapes: una primera de creixement, i la segona d'estabilitat o pèrdua de població entre 2009 i 2017 (Figura 2.3). En el cas de Cerdanyola del Vallès, entre els anys 2000 i 2008 el creixement assolí el 10,8%,

mentre que des de 2009 el municipi ha perdut un -1,7% d'habitants. La resta de municipis experimenten una retracció poblacional a partir de 2009 però no arriben a perdre'n, a excepció de Badia del Vallès que té signe negatiu en ambdós períodes. En el segon període, l'únic municipi que experimenta un creixement superior al 10% és Sant Cugat del Vallès. La resta de municipis que creixen en termes poblacionals durant aquest període ho fan per sota del 5%, a excepció de Barberà del Vallès amb un 5,5%.

Figura 2.2. Evolució de la població (índex 100). Subàmbit metropolità i AMB, 2000-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) i IDESCAT.

Figura 2.3. Creixement de població. Subàmbit metropolità, 2000-2017

Creixement de població (%)	Cerdanyola del Vallès	Ripollet	Montcada i Reixac	Sant Cugat del Vallès	Badia del Vallès	Barberà del Vallès	Rubí	AMB
2000-2017	9,4%	26,9%	25,4%	70,0%	-13,3%	23,2%	28,9%	11,1%
2000-2008	10,8%	21,3%	17,2%	44,9%	-11,0%	13,5%	22,6%	9,1%
2009-2017	-1,7%	2,2%	4,8%	12,9%	-1,6%	5,5%	3,5%	0,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) i IDESCAT.

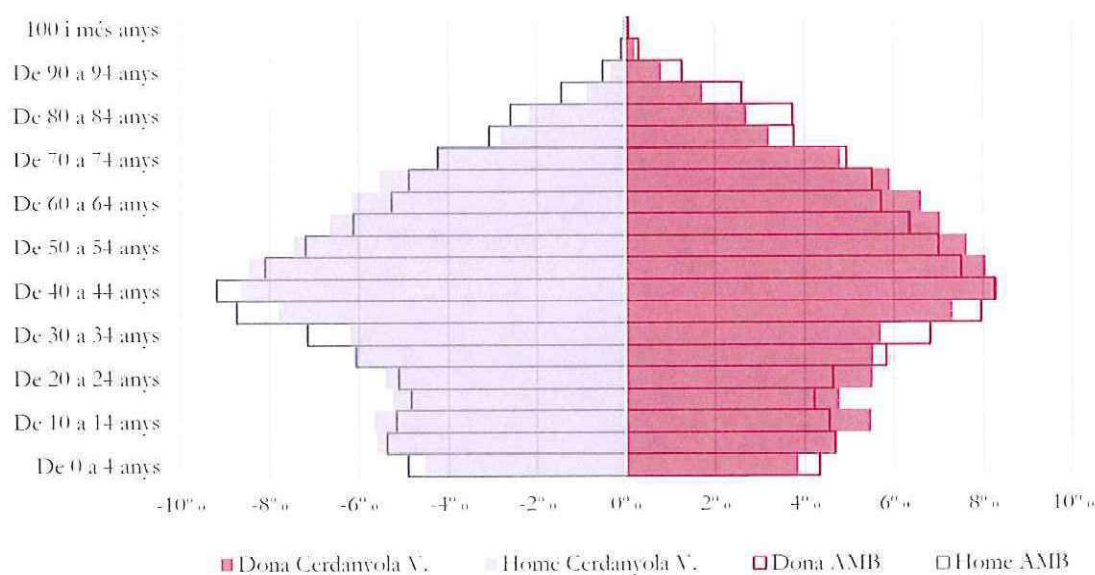
b) Estructura de la població

Respecte l'estructura d'edats, Cerdanyola del Vallès presenta una piràmide d'edats envellida, típica dels països mediterranis (Figura 2.4). El 14,91% de la població té entre 0 i 14 anys, mentre que una proporció superior, el 17,8%, és major de 65 anys. La població d'entre els 15 i 64 anys representen el 67,3% del total. En comparació amb l'àrea metropolitana, els grups d'edats més joves presenten algunes diferències. Proporcionalment, té més població entre els 4 i 24 anys que a tota l'AMB, però en canvi presenta menys infants d'entre 0 i 4 anys. Respecte la població entre 25 i 45 anys, Cerdanyola del Vallès compta amb una menor proporció de població que a nivell metropolità, mentre que en les edats superiors als 45 anys i fins als 70 anys acumula més

habitants. En les edats més avançades, per sobre dels 80 anys, la població de Cerdanyola del Vallès és proporcionalment menor que a escala metropolitana.

Respecte els municipis de l'entorn, Cerdanyola del Vallès és dels que compten amb una major proporció de persones grans (17,8%) tan sols superada per Badia del Vallès amb un 19,63% (Figura 2.5). Així mateix, Cerdanyola del Vallès és el municipi amb una menor població infantil, ja que la resta es situen per sobre del 15,5%.

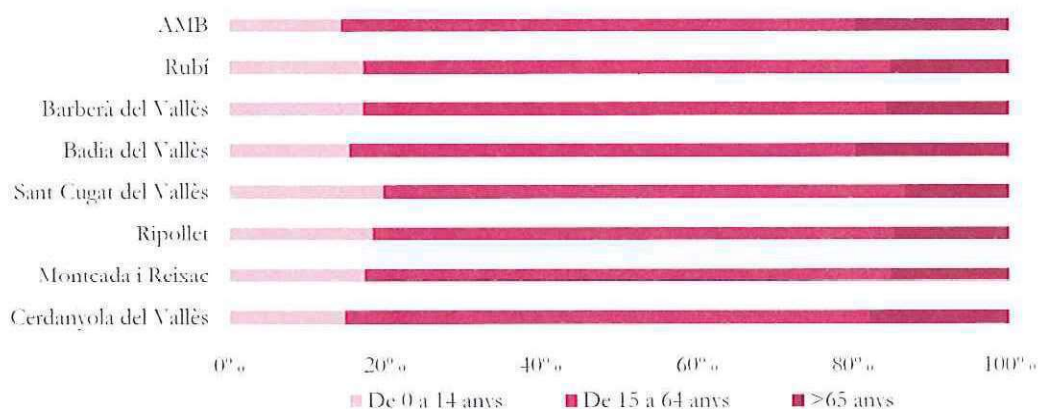
Figura 2.4. Piràmide d'edats. Cerdanyola del Vallès, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

En el cas de Cerdanyola del Vallès cal destacar **la majoria dels majors de 65 anys pertanyen a la franja d'edat 65-84 anys (15,73%)**, mentre que sols un 2,07% té 85 o més anys. Així, entre els municipis analitzats, Cerdanyola del Vallès és dels que té una proporció de població de 65 a 84 anys més elevada, conjuntament amb Badia del Vallès 17,78%. En canvi, el municipi amb una població més jove és Sant Cugat del Vallès, tant pel què fa a la població infantil (19,89%) com de mitjana edat (66,8%).

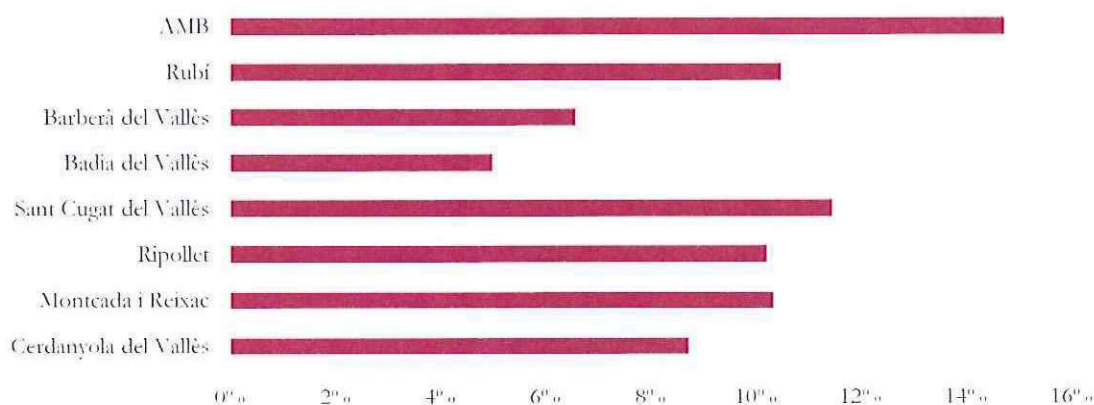
Figura 2.5. Estructura d'edats. Subàmbit metropolità i AMB, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Respecte la població estrangera, **Cerdanyola del Vallès** **compta amb el 8,73% d'habitants de nacionalitat no espanyola**, una proporció que es situa en els nivells mitjans entre els municipis del seu entorn (Figura 2.6). Així, Sant Cugat del Vallès és el municipi amb una major proporció de població estrangera, amb l'11,47%, seguit per Rubí (10,49%), Montcada i Reixac (10,34%) i Ripollet (10,21%). Per darrera de Cerdanyola del Vallès es troben Barberà del Vallès (6,58%) i en darrer lloc Badia del Vallès (5%). Tanmateix, tots els municipis de l'àmbit analitzat presenten unes proporcions de població amb nacionalitat no espanyola força inferiors a la mitjana metropolitana, que es troba en el 14,74%.

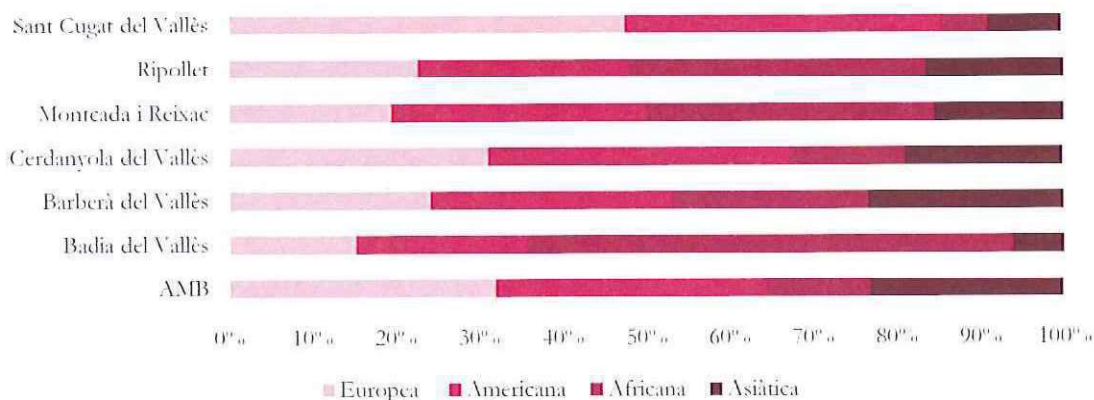
Figura 2.6. Població amb nacionalitat no espanyola. Subàmbit metropolità i AMB, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) i IDESCAT.

Pel que fa a continents, el **36,1% de la població estrangera de Cerdanyola té nacionalitat americana**, mentre que el **31,1% té nacionalitat europea** (Figura 2.7). En tercer lloc, la població de nacionalitat asiàtica representa el 18,8% i la que té un pes menor és la població amb nacionalitat africana, amb el 13,8%. Cerdanyola del Vallès té una distribució de la població estrangera per nacionalitats força semblant a la mitjana metropolitana. Les principals diferències són que Cerdanyola té un major pes de població americana i un menor pes de població asiàtica.

Figura 2.7. Població estrangera per nacionalitats. Subàmbit metropolità i AMB, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Respecte els municipis de l'entorn, Sant Cugat del Vallès és el que acull a més població amb nacionalitat europea, el 47,4% de la població estrangera, i molta menys proporció de població africana (5,7%) i asiàtica (8,8%). En canvi, Badia del Vallès té molt més població africana (57,9%) i molt poca població amb nacionalitat europea (15,3%) i asiàtica (6,1%).

Concretament, en el cas de Cerdanyola del Vallès, les nacionalitats estrangeres amb un major pes demogràfic són les dels països de la Xina, Marroc, Romania, Itàlia i Colòmbia (Figura 2.8). La població de nacionalitat xinesa representen l'11,8% del total de la població estrangera, mentre que la marroquina el 9%.

Figura 2.8. Nacionalitats estrangeres amb major pes demogràfic. Cerdanyola del Vallès, 2017.

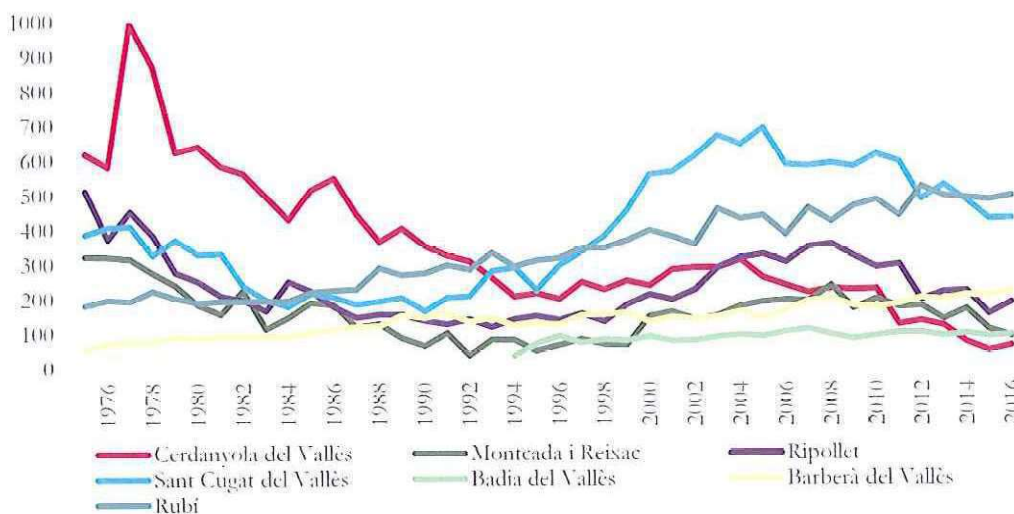
Nacionalitat	Nombres	
	Absoluts	Percentatge
Xina	612	11,8%
Marroc	465	9%
Romania	367	7,1%
Itàlia	283	5,5%
Colòmbia	228	4,4%

Font: Informe sociodemogràfic Cerdanyola del Vallès (2017), Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

c) Creixement natural

El creixement natural a Cerdanyola del Vallès, la diferència entre naixements i defuncions, sempre ha estat de signe positiu entre 1975 i 2017 (Figura 2.9). Si bé la tendència general des de 1977 ha estat a la baixa, la reducció fou força dràstica fins el 1996, moment a partir del qual es recuperà fins l'any 2004, quan va tornar a decaure fins l'actualitat.

Figura 2.9. Creixement natural²⁰. Subàmbit metropolità, 1976-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

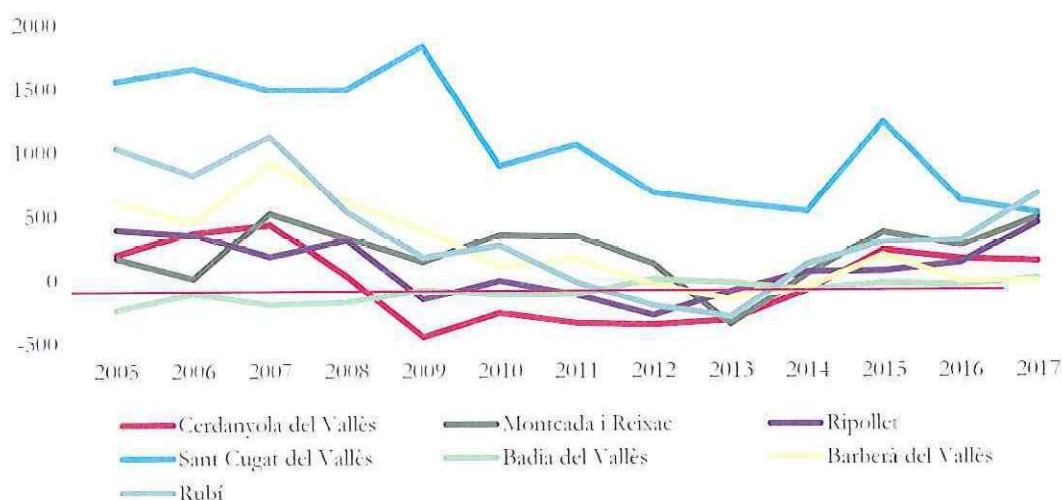
Aquest descens entre els anys setanta i noranta es deu en gran part al descens del nombre de naixements i a un petit increment de les defuncions, mentre que el creixement posterior es dona gràcies a l'augment del nombre de naixements i el manteniment de les defuncions. La tendència a la baixa dels darrers anys es deu, altra vegada, a la reducció del nombre de naixements i el manteniment de les defuncions.

d) Migracions

El saldo migratori de Cerdanyola del Vallès (les diferències entre les altes i baixes per canvis residencials) ha experimentat diverses tendències entre 2005 i 2017. Des de l'any 2005 i fins el 2008 fou de signe positiu, és a dir va atraure més població que no pas n'expulsà, gràcies especialment a les migracions provinents de fora de l'Estat. En canvi, entre 2009 i 2014 va patir un fort descens i el saldo migratori resultà negatiu (Figura 2.10). Des de 2015, tornaren a haver-hi més altes que baixes residencials, gràcies a la recuperació de les migracions externes, provinents de l'estranger. Per procedències, és rellevant destacar que en tot el període analitzat, des de 2005 i fins 2017, les emigracions de Cerdanyola cap a altres municipis de la resta de Catalunya han superat les immigracions provinents dels altres municipis catalans. Pel què fa a les migracions amb els municipis de la resta d'Espanya començaren a ser positives a partir de 2014 però el 2017 quedaren estancades (és a dir, es van produir tantes altes com baixes amb origen i destí altres municipis espanyols de fora de Catalunya). En definitiva, els darrers anys, Cerdanyola del Vallès ha aconseguit atraure més població provinent de l'estranger, més que no pas de municipis espanyols i catalans.

²⁰ Les dades de Badia del Vallès es remunten a 1994 ja que fou l'any en que es constituí com a municipi.

Figura 2.10. Saldo migratori. Subàmbit metropolità, 2005 – 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Estadística de variacions residencials elaborada per l'INE.

Amb més o menys intensitat, la majoria de municipis de l'entorn de Cerdanyola han tingut saldos negatius durant els anys (o algun dels anys) de crisi econòmica. Ripollet és el que ha tingut un patró més semblant a Cerdanyola del Vallès, amb saldo negatiu entre 2009 i 2013, mentre que Rubí l'ha tingut menys anys, entre 2011 i 2013 i Montcada i Reixac ha atret població tots els anys del període a excepció de 2013. En canvi, la resta de municipis tenen comportaments més particulars. D'una banda, Barberà del Vallès ha tingut els saldos negatius més recentment i els darrers dos anys encara pateix més emigracions que immigracions. Per la seva banda, Sant Cugat del Vallès ha tingut un saldo positiu tots els anys i, en canvi, Badia del Vallès ha experimentat la tendència contrària, amb un saldo negatiu pràcticament tots els anys analitzats.

3. Inclusió social

1. Principals aportacions de l'àmbit d'inclusió social

Composició social

- Cerdanyola del Vallès té una gran diversitat de grups socials des d'un punt de vista socioeconòmic, vinculat a l'atracció de població de la primera corona metropolitana.
- L'índex d'envelliment de Cerdanyola del Vallès és del 119,4%, el més elevat dels municipis de l'entorn i s'ha disparat clarament els darrers anys.
- L'envelliment de la població és un tema clau que cal tenir en consideració de cara a futur, per tal de desplegar les polítiques adequades per fer-hi front (dependència, dotació d'equipaments, accessibilitat als habitatges, envelliment actiu).
- L'índex de places en centres de dia ha disminuït del 20% el 2006 al 8,7% el 2017.

Ocupació i pobresa

- L'impacte de la crisi ha estat lineal a tots els segments socials, afectant tant a grans empresaris com a persones nouvingudes.
- L'any 2015 Cerdanyola del Vallès tenia una renda mitjana de 23.692€ anuals. Romanen evidents les desigualtats econòmiques entre diferents col·lectius del municipi, però les desigualtats de renda a Cerdanyola del Vallès es troben per sota de la mitjana catalana i comarcal.
- L'any 2017 tenia una taxa d'atur del 9,54%, significativament més baixa que la registrada el 2012.
- La recuperació econòmica estat sensiblement diferent entre homes i dones: el 2011 les proporcions d'aturats per sexe eren al 50% mentre que el 2017 els homes representen el 41% i les dones el 59%.
- Els menors de 30 anys són els que van notar més aviat la recuperació econòmica, mentre que els majors de 45 anys ho van fer 4 anys més tard.
- El col·lectiu que menys percep la recuperació econòmica són les dones de més de 54 anys.
- Darrerament ha disminuït l'atur de llarga durada, però existeix un cert volum de treballadors pobres amb dificultats per accedir al mercat de l'habitatge de lloguer a causa dels ingressos limitats.
- El 2016, el 47,5% de les persones aturades no rebien cap tipus de prestació o subsidi, el doble que l'any 2010.
- L'increment de la pobresa ha fet créixer les llistes d'espera de serveis socials, que van atendre el 19,6% de la població, i ha augmentat la complexitat dels casos atesos, requerint de diverses ajudes alhora.

- Només l'11,3% de la població treballadora rep ingressos per sota dels 6.010€, un percentatge inferior que als nivells supramunicipals. Però la mitjana d'ingressos que reben aquestes persones és més baixa (3.019€).
- La taxa de desnonaments del partit judicial de Cerdanyola és més baixa que la mitjana catalana i vallesana (0,19% enfront el 0,24% català i el 0,34% vallesà)
- El 29,7% de les persones ateses a serveis socials ho fa a causa de problemàtiques laborals, més del doble que la mitjana comarcal.
- Les prestacions d'urgència destinades a manutenció representen el 30% del total, per sota de la mitjana comarcal, però l'import mitjà és de 537€, molt per sobre dels 78€ de mitjana a la comarca.
- Les prestacions d'urgència destinades a l'habitatge representen el 12,6% del total d'ajuts d'urgència social, amb una mitjana de 315€.
- És el quart municipi amb imports més baixos de prestacions d'especial urgència de l'Agència d'Habitatge de Catalunya, destinades a evitar desnonaments, quotes d'amortització o lloguer. Els ajuts implícits al lloguer concedeix al municipi de mitjana un import de 1.262,6€ quan la mitjana comarcal és de 1.195,1€

Salut

- Existeix una demanda d'equipaments hospitalaris al municipi per les inconveniències vinculades a la localització i la sobreocupació dels serveis hospitalaris i d'urgències del Parc Taulí.
- Cerdanyola del Vallès és el penúltim municipi en dotació d'equipaments de serveis a les persones. Es situa a la franja baixa tant en equipaments sanitaris com en serveis socials.
- La ràtio de treballadors per població assignada en els EAP de Cerdanyola s'ha mantingut estable en una banda mitja dels municipis del subàmbit metropolità.
- Els EAP de Cerdanyola són dels que tenen una major proporció de persones assignades majors de 75 anys.
- Cerdanyola del Vallès és el municipi de l'Estat amb més casos de càncer de pleura. Els experts reconeixen que hi ha una gran infradiagnosi de les malalties vinculades a l'amiant i preveuen que el pic de malalts encara a d'arribar, a causa del període de latència i el final de la vida útil del fibrociment.

Seguretat

- Des de fa anys existeix un treball de prevenció i proximitat per part de la policia.
- Les problemàtiques més destacades fan referència a qüestions de convivència entre el veïnat.
- Cerdanyola té una taxa de policia local per graduació de 1,18 agents per cada 1.000 habitants
- El 2017 es van comptabilitzar 332 denúncies per delictes de violència de gènere, en augment durant els darrers dos anys. Les ordres de protecció decretades han tendint un clar augment.

II. Diagnosi de l'àmbit d'Inclusió social

a) Composició social

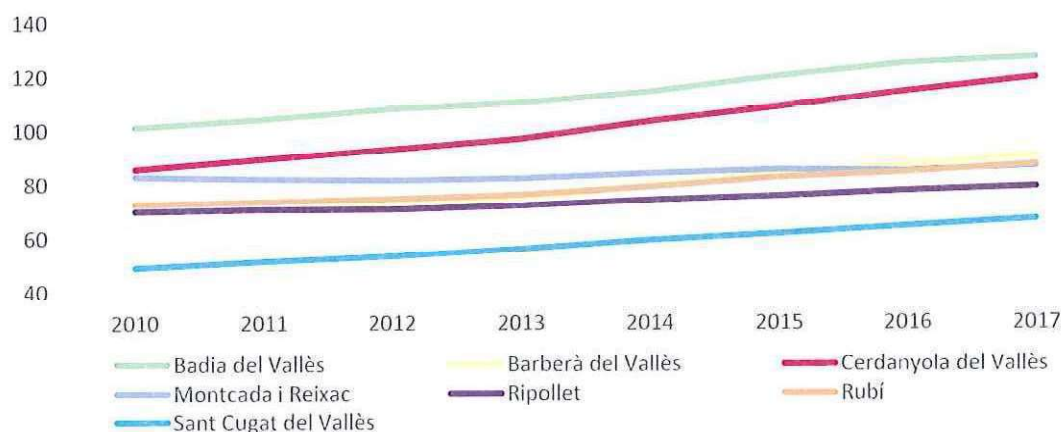
Cerdanyola del Vallès és una ciutat diversa que pel què fa a la seva composició social. Les persones entrevistades consideren que **el municipi té una gran diversitat de grups socials des d'un punt de vista socioeconòmic**. Si bé per raons històriques havia tingut un cert predomini de grups socials vulnerables, aquesta proporció cada vegada és més petita: la ubicació del campus de la UAB ha provocat que molts alumnes hi resideixin durant el curs i que molts professionals que hi treballen també s'hi hagin traslladat. Així mateix, la localització propera a Barcelona i la proximitat amb la serra de Collserola també han **atret població de la primera corona metropolitana**.

Pel què fa a la seva demografia, un factor definidor de Cerdanyola del Vallès és l'envelliment de la seva població. Aquest és un element que sorgeix amb força en les entrevistes, com un tema clau a tenir en consideració de cara al futur de la ciutat.

El fenomen de l'envelliment té un abast que va més enllà de Cerdanyola del Vallès: l'augment de l'esperança de vida així com la davallada de la natalitat ha provocat que al llarg dels darrers anys el conjunt de Catalunya –i el conjunt dels països mediterranis– tingui una població progressivament més envellida. Tanmateix, aquest fenomen no afecta a tots els municipis per igual, i mesurar-lo a partir de l'índex d'envelliment, és a dir, el nombre d'habitants amb 65 anys o més cada 100 habitants menors de 15 anys, permet fer una anàlisi comparativa.

L'índex d'envelliment a Cerdanyola del Vallès l'any 2017 és de 119,4%, dels municipis analitzats el segon més elevat (Figura 3.1). A més, l'índex s'ha disparat clarament al llarg dels darrers anys, és dels municipis on més ha crescut. Actualment per cada 100 persones menors de 15 anys, hi ha 119 de 65 anys o més, mentre que l'any 2010, n'hi havia 82.

Figura 3.1 Índex d'Envelliment. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.

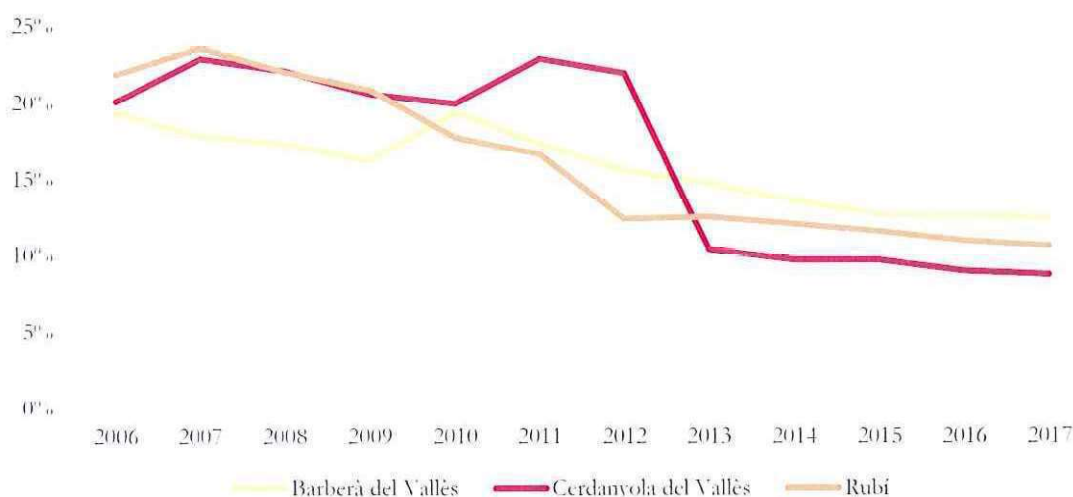
Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

La resta de municipis presenten una evolució ascendent, totes tenen avui una població més envellida que anys enrere, tot i que en ciutats com Montcada i Reixac o Ripollet, l'increment de l'índex és molt lleuger. La ciutat que presenta un índex d'envelliment més elevat és Badia del Vallès (126,7%), però creix menys que Cerdanyola durant el període estudiat. Cal tenir en compte que en aquest cas es veu influït per la mateixa naturalesa de la ciutat, pràcticament la totalitat dels habitatges són de protecció en règim de propietat, i per tant s'ha produït molt poca renovació de població, a més de que no disposa de sòl residencial lliure per incrementar el nombre d'habitatges.

Per darrere de Badia del Vallès i Cerdanyola del Vallès, a força distància, se situen Montcada, Ripollet, Rubí i Barberà del Vallès que presenten índexs força estables d'entre el 87% i el 78%. Finalment, tot i notar també un fort increment des del 2010, Sant Cugat del Vallès és dels municipis analitzats el que té un índex d'envelliment més baix (66,9% l'any 2017).

En aquest context, les persones entrevistades apunten a la necessitat d'entomar aquest fenomen, més enllà de l'assistencialisme, fomentant polítiques d'envelliment actiu - especialment en barris com Fontetes, Banús o Quatre Cantons-, millorant les condicions habitacionals dels blocs plurifamiliars amb més necessitats -amb proveïment d'ascensors- i afrontant els problemes de dependència amb la creació de nous equipaments.

Figura 3.2. Índex de places en centres de dia (relació entre el nombre de places en centres de dia i la població de més de 84 anys). Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí, 2006-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Perfil de ciutat.

En aquest sentit és rellevant comparar aquest procés amb els recursos i serveis municipals. En particular, l'índex d'envelliment contrasta amb l'índex de places de centre de dia, que resulta del nombre de places en centre de dia disponibles en relació amb la població de més de 84 anys (Figura 3.2). Les dades disponibles per als municipis de Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí evidencien com entre 2006 i 2017 s'ha produït una clara disminució en tots els municipis de la proporció de places per la població de més edat. En el cas de Cerdanyola del Vallès, l'any 2006 tenia un índex del 20% mentre que el 2017 havia baixat al 8,7%, una disminució de més

d'onze punts percentuals. Una tendència semblant ha patit Rubí, que partia l'any 2006 d'un índex major, del 21,84% i actualment es troba en el 10,55%. Per la seva banda, Barberà del Vallès partia d'un nivell just per sota de Cerdanyola del Vallès però la seva evolució no ha estat tan dràstica, s'ha reduït set punts percentuals, arribant al 12,4%.

b) Ocupació i pobresa

Aquesta diversitat socioeconòmica també ha patit recentment l'impacte de la crisi econòmica, en particular sobre aspectes com l'ocupació i la pobresa. En aquest sentit, les persones entrevistades consideren que si bé **l'impacte de la crisi fou transversal**, en el sentit que va afectar tant a grans empresaris radicats al barri de Bellaterra com a persones nouvingudes que treballaven al sector de la construcció, serveis o de cura de la gent gran, **continuen sent evidents les desigualtats econòmiques**, i resten pendents qüestions com les dificultats d'ocupació i la renda garantida.

Per analitzar aquests fenòmens, en primer lloc observem les característiques socioeconòmiques del municipi, i en particular, el dels ingressos de la seva població. Abans d'interpretar aquestes dades, però, cal destacar una gran particularitat de Cerdanyola del Vallès que condiciona l'anàlisi socioeconòmic del seu conjunt. En el terme municipal hi conviuen dos nuclis urbans, que si bé són homogenis internament, presenten una distribució de rendes desigual. L'EMD de Bellaterra és un nucli en el qual més del 45% de la població té rendes altes²¹. En contrast, a la resta del municipi hi ha menys del 25% és població amb rendes altes, exceptuant algunes àrees entre els barris de Sant Ramon i Guiera en les quals les rendes altes representen entre el 25% i el 35% dels residents (Figura 3.3).

En aquest sentit, a l'hora d'analitzar les dades socioeconòmiques del municipi, i en particular les dades de renda, s'ha de tenir en compte l'efecte de l'EMD de Bellaterra en el càlcul de les mitjanes de rendes municipals. Així, en relació als municipis de l'entorn, les dades reflecteixen diferències importants entre les diverses ciutats analitzades.

²¹ La renda alta correspon a >21.830€ anuals per llar, calculada sobre la mediana metropolitana.

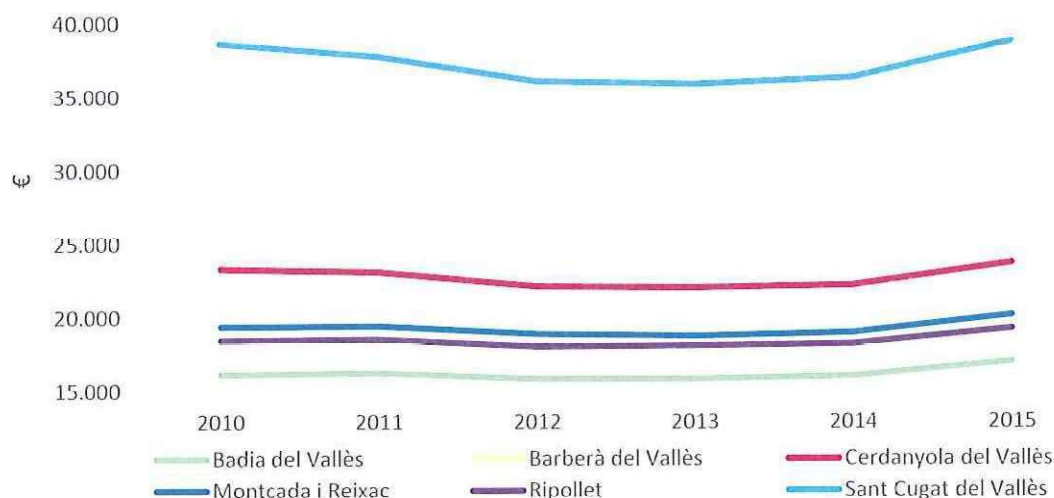
Població amb renda alta (>150% de la mediana)

- ≤ 25%
- 25.01 - 35%
- 35.01 - 45%
- > 45%

Cerdanyola del Vallès tenia l'any 2015 una base imposable en la declaració de renda de les persones físiques de 23.692€ de mitjana, lleugerament superior al registrat entre els 2010 i 2014 (Figura 3.4). En comparació amb els municipis del seu entorn, l'evolució de tots ells és molt similar: gran estabilitat entre el 2010 i el 2015, amb una lleugera tendència a l'alça a partir de 2014. Sant Cugat del Vallès és, amb diferència, el municipi amb una mitjana de la base imposable més elevada, de prop de 40.000€ tots els anys. Malgrat una davallada fins el 2014, la mitjana declarada de Sant Cugat del Vallès és molt superior que a la resta de municipis, pràcticament el doble en tots els casos.

65

Figura 3.4 Mitjana de la base imposable per declarant. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Val a dir que l'estudi pel Consell Comarcal sobre desigualtat i pobresa a la comarca del Vallès Occidental evidencia que la desigualtat individual de renda a Cerdanyola del Vallès (48,6%) es situa per sota de la mitjana catalana (49,2%) i comarcal (48,6%)²². Així mateix, respecte les rendes del treball, a Cerdanyola del Vallès el 25% dels treballadors perceben un salari per sota de 12.020€, dos punts per sota de la mitjana vallesana i quatre de la catalana. Ara bé, si bé en el tram més baix de rendes del treball, per sota dels 6.010€, el percentatge de la població de Cerdanyola que percep aquests ingressos és menor que la mitjana comarcal i catalana (11,6%, enfront el 12,5% comarcal i el 13,1% català), la mitjana d'ingressos que perceben aquestes persones, 3.019€, és més baixa que als nivells supramunicipals (3.089€ del Vallès Occidental i 3.114€ a Catalunya).

b.1. Atur

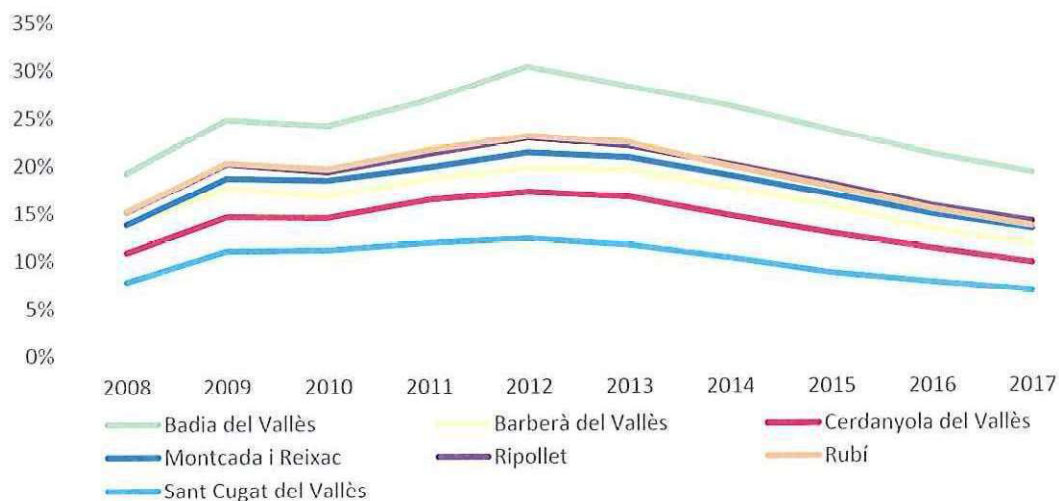
Un dels principals indicadors que ens permet analitzar la inclusió social dels municipis és la taxa d'atur. És a dir, la proporció de persones del municipi que tenen edat de treballar i busquen feina (població activa) que es troben en situació de desocupació i que per tant pateixen, o podrien patir situació de manca d'ingressos. Així, per tal de tenir una anàlisi més profunda i acurada s'estudia l'atur registrat per sexe, edat, període en situació de desocupació i cobertura de prestacions i subsidis.

Cerdanyola del Vallès tenia l'any 2017 una taxa d'atur del 9,54%, significativament més baixa a la registrada l'any 2012 (Figura 3.5). Al llarg dels darrers anys la crisi econòmica ha tingut un impacte directe i important en l'evolució de la taxa d'atur. L'any 2008, el 10,83% de la població activa de Cerdanyola del Vallès es trobava en situació de desocupació. A partir d'aquest any, els increments que es registren són significatius i continus fins a arribar l'any 2012 a la taxa més alta

²² Per major informació vegeu Mestre, O. i Tardy, M. (coords.) (2017). *Desigualtat i pobresa al Vallès Occidental. Una aproximació a la situació actual i a les principals mesures locals*. Terrassa: Consell Comarcal del Vallès Occidental.

en la darrera dècada, el 17,16%. Des de llavors ha disminuït progressivament fins a situar-se en l'actualitat, per sota de les xifres de fa 10 anys.

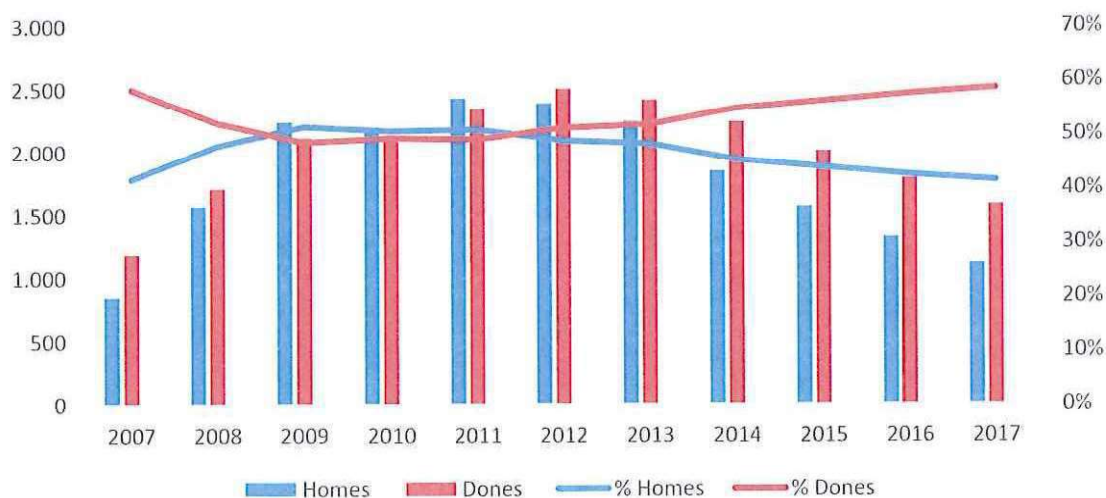
Figura 3.5. Taxa d'atur. Municipis del subàmbit metropolità, 2008-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

La tendència i evolució registrada en els municipis de l'entorn de Cerdanyola del Vallès és molt semblant: increments importants de 2008 a 2012, any en que comencen a disminuir fins arribar el 2017 a nivells iguals o lleugerament inferiors als de fa deu anys. Després de Sant Cugat del Vallès, Cerdanyola del Vallès és la ciutat on s'han registrat unes taxes d'atur més baixes, per sota de Rubí, Ripollet, o Montcada i Reixac. Badia del Vallès és on es registren taxes més elevades, de mitjana cinc punts percentuals superiors als seus municipis veïns.

Figura 3.6. Evolució de l'atur per sexe. Cerdanyola del Vallès, 2007-2017.

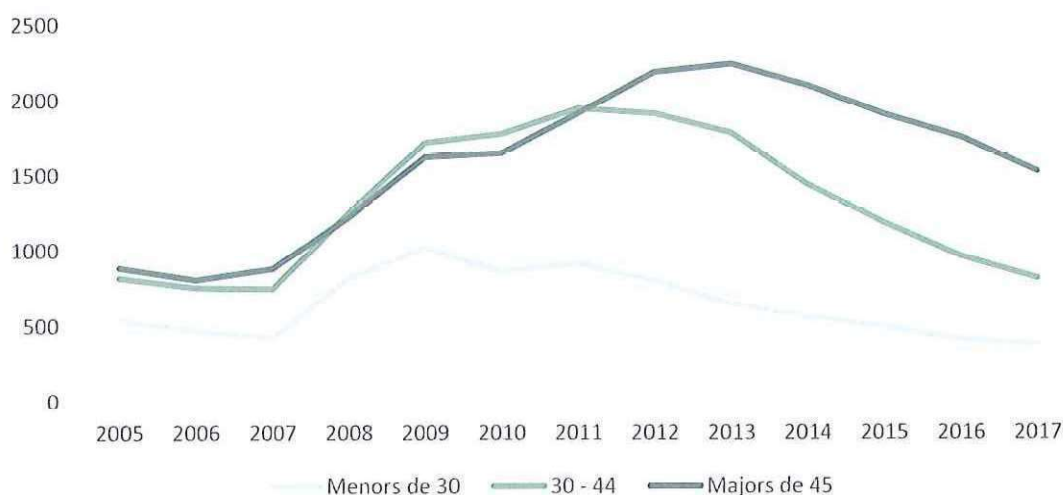
Font: Elaboració pròpia a partir d'Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

L'impacte de les conseqüències de la crisi ha estat sensiblement diferent entre homes i dones de Cerdanyola del Vallès (Figura 3.6). L'anàlisi comparada de les dades d'atur per sexe mostren que si bé el nombre d'homes i dones a l'atur augmenta de manera important entre 2007 i 2011, la disminució que es produeix en els homes a partir de 2012 és molt més significativa que en les dones. En termes absoluts, el total d'homes a l'atur respecte el pic de 2011, ha disminuït en 1.305 persones mentre que entre les dones ha estat de 917. Per tant, **és entre els homes on es percep abans una recuperació econòmica**. De nou es consolida un atur femení més elevat, amb una desproporció entre homes i dones desocupades cada vegada més important.

L'evolució també és diferenciada en funció de l'edat (Figura 3.7 i 3.8). Mentre que en el 2007 es produeixen increments d'atur en totes les franges d'edat, la recuperació és diferent segons grups d'edat. **Entre els menors de 30 es produeixen increments d'atur fins l'any 2009, mentre que entre els 30 i els 44 es produeix fins el 2011, i entre els majors de 45, fins el 2013**, quatre anys més tard del canvi de tendència entre els més joves. Dades que posen de relleu que es pot haver produït una substitució de treballadors, de més grans, per més joves.

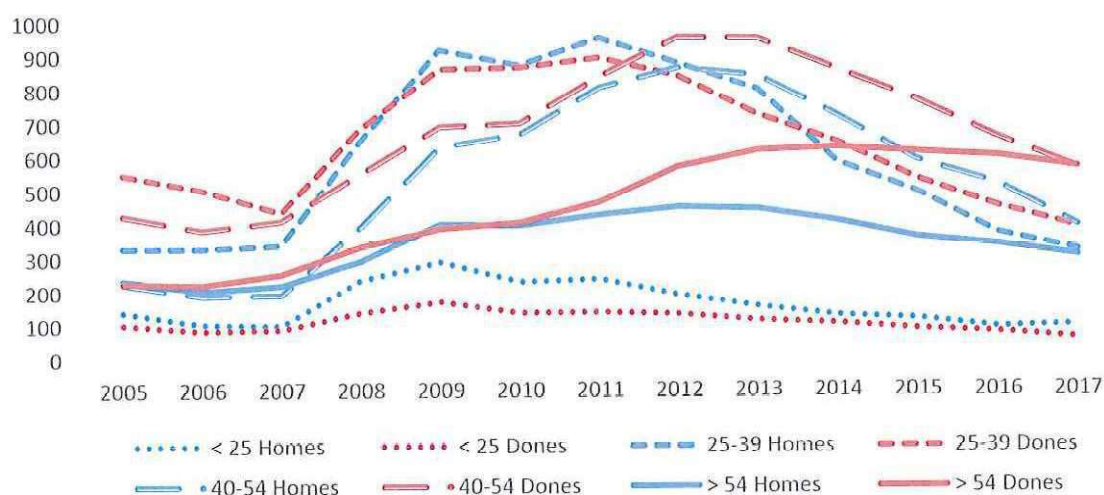
A la vegada, entre els majors de 45 anys la recuperació es nota molt més tard i amb menys força que en les altres franges d'edat. En aquest sentit, cal remarcar dos aspectes importants: **l'atur de majors de 45 anys és molt superior a la d'altres grups d'edat mentre que fa 10 anys l'atur registrat de 30 a 34 i majors de 45 anys era força similar**. A més, en aquesta franja l'atur es consolida i es perllonga més en el temps.

Figura 3.7. Atur registrat per grups d'edat. Cerdanyola del Vallès, 2005-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Figura 3.8. Atur registrat per sexe i grups d'edat. Cerdanyola del Vallès, 2005-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Programa Hermes, Diputació de Barcelona.

Si agrupem les persones amb prestació d'atur segons la seva duració, des de l'any 2014 han disminuït el nombre de persones desocupades en tots els grups (Figura 3.9). Tot i això, quan s'analitzen les dades des de l'inici de la crisi econòmica podem observar com, entre els anys 2010 i 2014, es van més que duplicar les persones aturades de llarga durada. Malgrat la reducció dels darrers anys, actualment encara hi ha 233 persones desocupades durant més de dos anys.

Figura 3.9. Durada de la prestació d'atur als aturats. Cerdanyola del Vallès, 2010-2017.

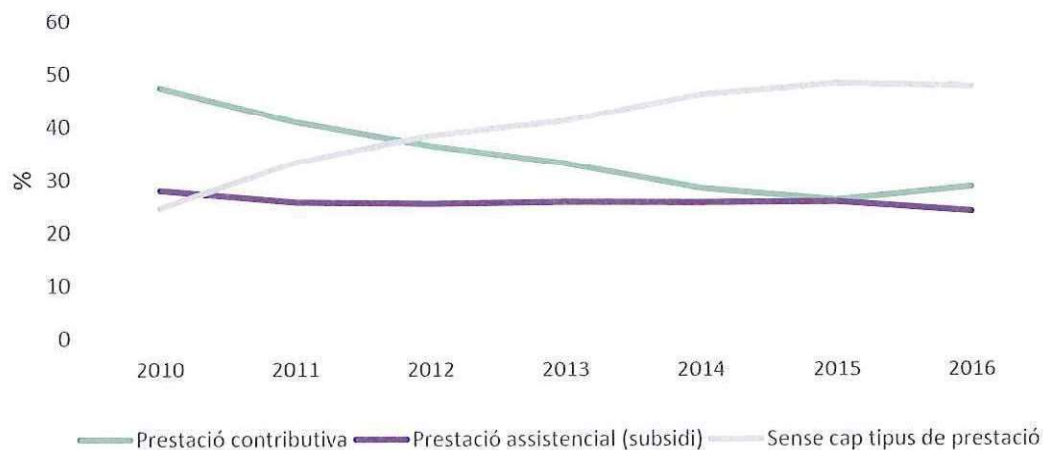

Font: Elaboració pròpia a partir de Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

En conseqüència, cada vegada més persones desocupades no compten amb cap tipus de prestació d'atur (ni contributiva ni subsidi) (Figura 3.10). Concretament, a Cerdanyola del Vallès, l'increment de persones sense cap tipus de prestació augmenta significativament des de 2010, mentre disminueixen aquelles que gaudixen d'una prestació contributiva i el volum de

persones amb un subsidi assistencial es mantenen pràcticament estables. Així, l'any 2016 el 47,5% de les persones aturades no reben cap tipus de prestació o subsidi, prop del doble que l'any 2010. Pel que fa el nombre de persones que reben la prestació assistencial (subsidi), aquella que perceben les persones que han treballat menys d'un any, o aturats de llarga durada, en funció també de les càrregues familiars, s'ha mantingut estable des del 2010. Cal destacar també que des del 2015 es produeix un lleuger canvi de tendència amb el creixement del nombre d'aturats que reben la prestació contributiva, fet que fa pensar que entren en situació de desocupació persones que en els darrers anys han treballat i per tant ja tenen dret a la contributiva.

Figura 3.10. Cobertura de prestacions de les persones a l'atur. Cerdanyola del Vallès, 2010-2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

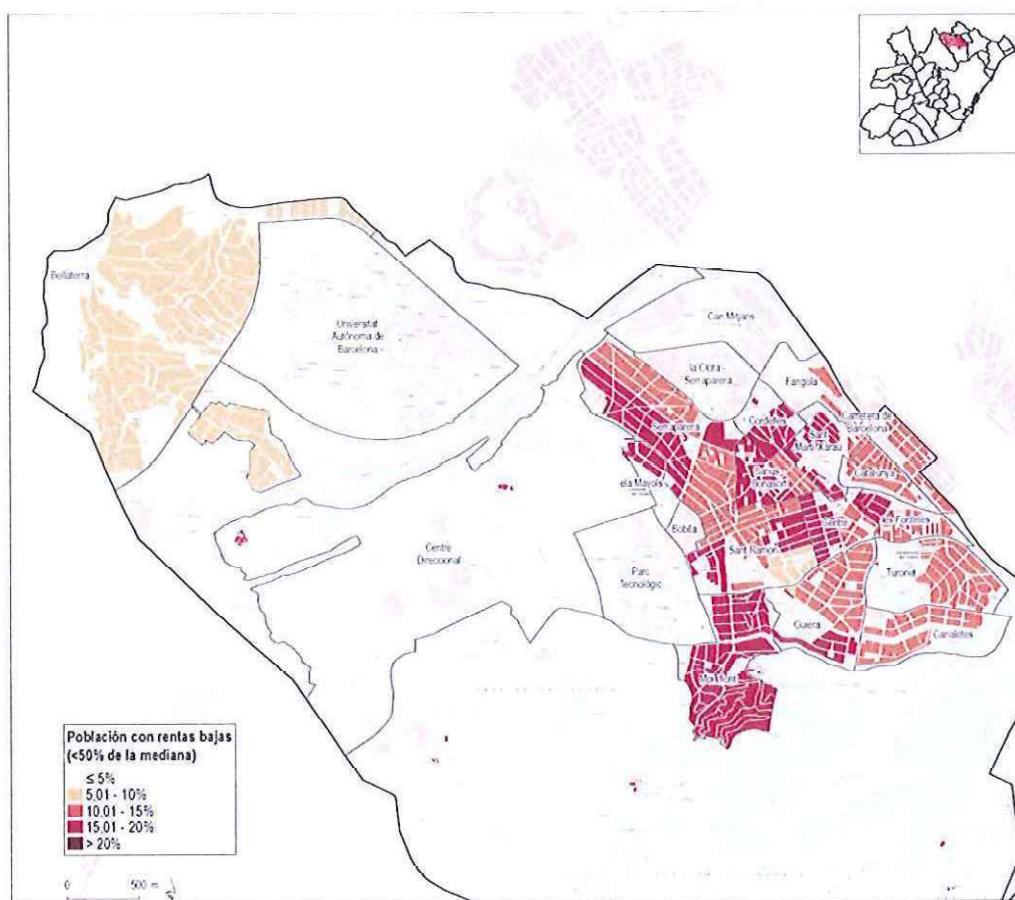
b.2. Pobresa

Malgrat tot, si bé a partir del 2014 en general es pot observar una reducció de la desocupació, i en particular més recentment una disminució de la situació d'atur de llarga durada, les persones entrevistades destaquen l'emergència de fenòmens vinculats a la pobresa, com el dels treballadors pobres.

Una aproximació al nivell de renda del 2011 de les persones residents al municipi permet observar com, exceptuant les àrees amb rendes altes de Bellaterra i seccions del barri de Sant Ramon, més del 10% de la població del municipi té rendes baixes²³, destacant els barris de Monflorit, i àrees de Banus-Bonasort, Cordelles, Centre, Sant Martí-Xarau o Serraparera en els quals entre el 15 i el 20% de la població té rendes baixes (Figura 3.11).

²³ La renda baixa correspon a <7.276,67€ anuals per llar, calculat sobre la mediana metropolitana.

Figura 3.11. Població amb rendes baixes. Cerdanyola del Vallès, 2011.

Font: IERMB i CRM-AUB, Estratificació de renda estimada a escala de secció censal a partir de l'INE, Cens de Població i Habitatges, 2011 i de l'Idescat i IERMB, Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2011.

Una de les expressions de la pobresa que ha repercutit en l'habitatge s'evidencia amb els desnonaments. El partit judicial de Cerdanyola del Vallès l'any 2016 tenia una **taxa de desnonaments més baixa que la mitjana catalana i vallesana** (0,19% enfront el 0,24% català i el 0,34% vallesà). Uns nivells que han patit una tendència a la baixa respecte l'any anterior (-49 desnonaments). Tanmateix, aquesta reducció dels llançaments judicials es deu bàsicament a la disminució dels llançaments d'arrendaments urbans (de 131 el 2015 a 26 el 2016) (Mestre i Tardy, 2017).

En tot cas, l'increment de la pobresa, vinculat tant a la desocupació com a la precarietat, van desencadenar **impactes en els serveis socials de l'ajuntament**, ja que van augmentar el nombre de visites i van créixer les llistes d'espera. De fet, l'any 2015 el 14,2% de la població del Vallès Occidental va ser atesa per algun dels punts d'atenció social, mentre que **els serveis socials de Cerdanyola del Vallès va acollir el 19,6% de la població** (Mestre i Tardy, 2017).

Concretament, a Cerdanyola del Vallès, el 43,2% de les atencions es devien, l'any 2015, a problemàtiques econòmiques, uns nivells que corresponen a la mitjana comarcal. En canvi, **les problemàtiques laborals apareixen com a molt més significatives: el 29,7% dels atesos a**

serveis socials ho feien a causa de motius laborals, enfront el 13,9% de la mitjana comarcal (Mestre i Tardy, 2017).

Un altre dels impactes de l'increment de la pobresa va ser l'increment la **complexitat dels casos atesos**. Cada vegada més les persones ateses requerien alhora un major tipus d'ajudes, ja fos per l'alimentació, per fer front a la pobresa energètica, per beques menjador (atorgades fins els 16 anys), pel pagament de l'habitatge o per problemes de dependència (en el cas de les persones grans). Així mateix les persones entrevistades han observat com les persones joves reproduïen el patró de la unitat familiar, incrementant les necessitats d'atenció de serveis socials. Tot plegat ha anat acompanyat amb un augment de les partides pressupostàries de l'àrea de serveis socials van anar augmentant, malgrat el context d'austeritat.

Pel què fa als ajuts, **les prestacions d'urgència social destinades a la manutenció** van representar el 38,6% sobre el total de prestacions d'urgència al Vallès Occidental, mentre **que a Cerdanyola van representar el 30,1%**. L'import mitjà a la comarca es situa en 78,4€ mentre que **Cerdanyola és el municipi comarcal que més diners destina als ajuts de manutenció amb 537€**. En canvi, al Vallès Occidental el 60,6% de beques menjador sol·licitades van concedir-se, una dada que a Cerdanyola del Vallès es situa lleugerament per sota, amb un 58,4%. **Els ajuts d'urgència destinats a subministraments a Cerdanyola del Vallès tenen un pes superior a la mitjana comarcal: el 22,4% amb un import mitjà de 141€ enfront el 20,8% i 110€ al Vallès Occidental.**

En relació als **ajuts implícits al lloguer**, l'any 2016 l'Agència de l'Habitatge de Catalunya va concedir un import mitjà de 1.195,1€ mentre que a Cerdanyola era superior, 1.262,6€. Pel què fa a **les prestacions d'especial urgència** –destinades a evitar desnonaments, a les quotes d'amortització o al lloguer–, **Cerdanyola és el quart municipi de la comarca amb uns imports més baixos**, 1.513,7€ enfront els 1.923,5€ de mitjana del Vallès Occidental. Pel què fa al nombre de prestacions al lloguer, Cerdanyola és el segon municipi de la comarca amb més de 50 ajuts, amb un import mitjà de 2.151€, quan la mitjana comarcal és de 1.891€.

Les prestacions d'urgència social destinades a l'habitatge a Cerdanyola l'any 2015 representaven el 12,6% del total d'ajuts d'urgència social, lleugerament per sobre de la mitjana comarcal (10,1%). Pel què fa als imports, la mitjana era de 315€, molt semblant a la de la comarca, 329€, però molt lluny de Castellar del Vallès, amb 900€.

c) Salut

En l'àmbit de la salut destaquen els recursos públics disponibles i la particular incidència a Cerdanyola del Vallès i municipis de l'entorn de malalties derivades de l'amiant pels efectes de la producció d'aquest material al municipi.

En primer lloc, les persones participants destaquen la **manca d'equipaments hospitalaris al municipi i les inconveniències vinculades a la localització i la sobreocupació dels serveis hospitalaris i d'urgències del Parc Taulí**, que dona servei a nou municipis. Així mateix ressalten que pel volum de població de Cerdanyola és necessari recuperar la iniciativa d'un nou hospital

propi per a Cerdanyola del Vallès, Ripollet i Montcada i Reixac. En aquesta mateixa direcció, també es destaca la necessitat de mantenir els equipaments existents dels quals es qüestiona la seva continuïtat, com el CAP Fontetes.

Cerdanyola del Vallès compta amb deu equipaments públics de serveis a les persones, cinc Centres d'Atenció Primària (CAP), un centre de dia per a gent gran i quatre residències. És dels municipis més ben dotats del subàmbit metropolità, per sota de Sant Cugat del Vallès (Figura 3.12).

Figura 3.12. Equipaments bàsics de serveis a les persones (sanitat i serveis socials). Cerdanyola del Vallès, 2018.

Equipaments bàsics	BA ²⁴	BV	CE	MC	RI	SCU
Total	2	6	10	6	5	13
Sanitat	1	2	5	3	3	5
Centre d'Atenció Primària	1	2	5	2	3	3
Consultori				1		2
Serveis socials	1	4	5	3	2	8
Centre de dia gent gran	1		1	2	1	
Residència gent gran i centre de dia		4	4	1	1	8

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

Si analitzem la taxa d'equipaments de serveis a les persones, que correspon als m² de sòl dels equipaments per cada mil habitants, Cerdanyola del Vallès és el penúltim municipi en dotació d'equipaments de serveis a les persones (Figura 3.13). Es situa a **la franja baixa tant en el cas dels equipaments sanitaris com dels serveis socials**. Concretament, gaudeix de 78,40m² per cada mil habitants de centres d'atenció primària, tot i que cal tenir en compte que el CAP Cerdanyola-Ripollet tot i donar servei als dos municipis s'ha computat tan sols en el municipi de Ripollet atès que s'ubica en el seu terme. Respecte als centres de dia i residències de la gent gran, Cerdanyola del Vallès compta amb 127,71m² per cada mil habitants, molt distants dels 450,27m² de Sant Cugat del Vallès. Unes dades que caldria complementar amb el nombre de places i fer atenció atès l'accelerat ritme d'envelliment de la població de Cerdanyola del Vallès.

Figura 3.13. Taxa d'equipaments de serveis a les persones. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.

Taxa d'equipaments ²⁵ (m ² de sòl/1.000 habitants)	Badia del Vallès	Barberà del Vallès	Cerdanyola del Vallès	Montcada i Reixac	Ripollet	Sant Cugat del Vallès
Total	400,20	251,42	206,11	124,16	227,28	596,17
Sanitat	171,81	40,54	78,40	70,42	209,22	145,90
Serveis socials	228,39	210,88	127,71	53,74	18,06	450,27

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

²⁴ Les inicials dels municipis corresponen a: BA, Badia del Vallès; BV, Barberà del Vallès; CE, Cerdanyola del Vallès; MC, Montcada i Reixac; RI, Ripollet; i SCU, Sant Cugat del Vallès.

²⁵ Atès que la Geodatabase d'Equipaments correspon a l'àrea metropolitana de Barcelona, no s'han inclòs les dades del municipi de Rubí.

Les dades disponibles pel nivell municipal també ens permeten fer una aproximació parcial als recursos sanitaris públics disponibles a través dels Equips d'Atenció Primària (EAP), les característiques de la població assignada que té cadascun d'aquests equips i els llocs de treball. S'ha de tenir en compte que aquesta aproximació només observa una part dels serveis sanitaris, aquells vinculats a l'atenció primària, i per tant no donen informació respecte a serveis especialitzats, urgències, etc.

Cerdanyola del Vallès disposa de tres EAP i cinc Centres d'Atenció Primària. L'EAP Cerdanyola-Ripollet atén en dos centres, el CAP la Farigola situada al municipi de Cerdanyola i el CAP Cerdanyola-Ripollet situat a Ripollet. L'EAP Canaletes-Fontetes disposa de dos CAP, Canaletes i Fontetes, situats als barris homònims. Per últim, l'EAP Serraparera atén en un únic CAP del mateix nom. El municipi també compta amb un CAP de salut mental gestionat per l'Hospital de Sant Joan de Déu i que atén les poblacions de Cerdanyola, Ripollet i Montcada i Reixac. En total, els tres equips que actuen a Cerdanyola tenen assignada una població de 60.171 persones (Figura 3.14).

Figura 3.14. Població total assignada per EAP. Cerdanyola del Vallès, 2015.

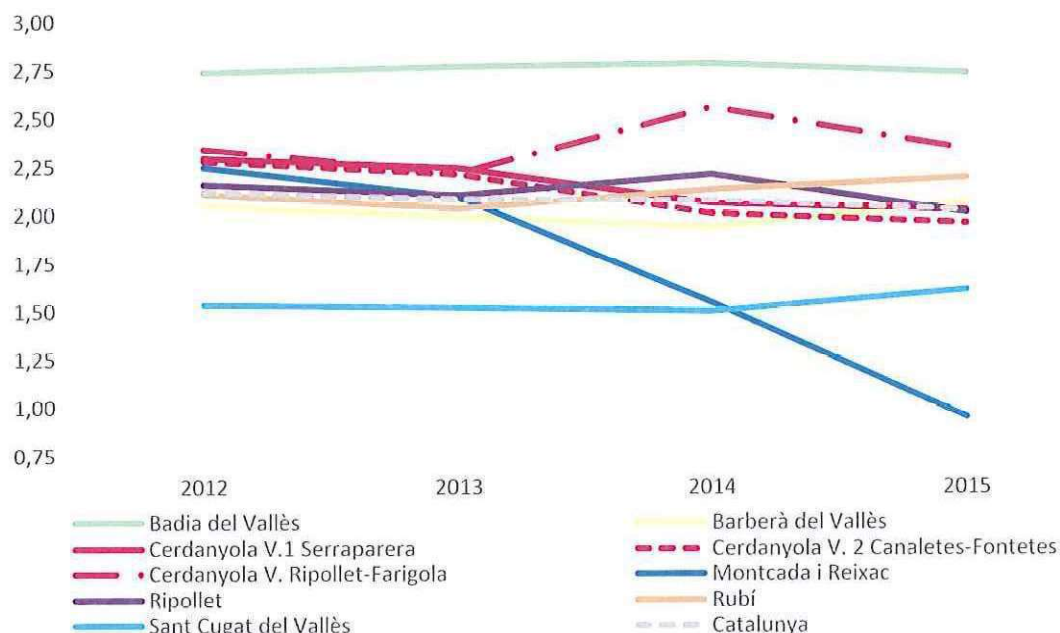
EAP	Població assignada
Cerdanyola del V. 1 Serraparera	24.283
Cerdanyola del V. 2 Canaletes-Fontetes	26.365
Cerdanyola del V. Ripollet-Farigola	9.523
TOTAL	60.171

Font: Observatori del Sistema de Salut de Catalunya.

A continuació, analitzem la ràtio de llocs de treball equivalent²⁶ per 1.000 persones assignades en aquell mateix EAP. En relació amb els municipis de l'entorn, en general els EAP de Cerdanyola del Vallès han mantingut una ràtio de treballadors per població assignada relativament estable, situant-se en una banda mitja. Entre els equips presents al municipi, es pot observar una tendència a la baixa en els EAP Serraparera i Canaletes-Fontetes per la davallada de 6 llocs de treballs equivalents, dels 56 l'any 2012 als 50 el 2015. En canvi, l'EAP Cerdanyola-Ripollet si bé també ha perdut fins a 8 llocs de treballs equivalents en el mateix període, la davallada en la població assignada en més de 3.500 persones el manté com un dels EAP amb una ràtio més elevada (Figura 3.15).

²⁶ Nombre de professionals equivalents a 36 hores de jornada completa.

Figura 3.15. Llocs de treballs equivalents de cada EAP per 1.000 persones assignades. Municipis del subàmbit metropolità, 2012-2015.

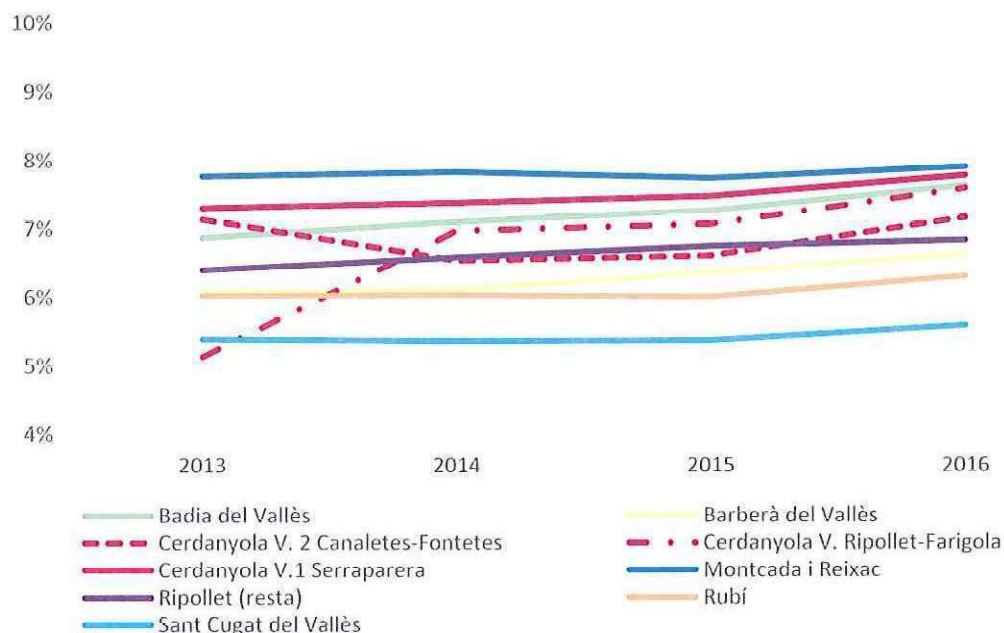

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya.

Aquesta tendència a la baixa s'observa en altres equips de l'entorn de Cerdanyola, molt marcada en el cas de l'EAP de Montcada i Reixac. Les excepcions són l'EAP de Badia del Vallès d'una banda, que destaca amb una ràtio superior i estable en tot el període i els EAPs de Sant Cugat amb la ràtio més baixa però amb un augment en els llocs de treball a partir del 2014.

Davant l'envelliment de la població que s'ha analitzat anteriorment, també s'analitza el pes de la població major de 75 anys en els EAP. Els equips que operen a Cerdanyola del Vallès són, juntament amb els de Badia del Vallès i Montcada i Reixac, els que tenen una proporció més elevada de persones assignades majors de 75 anys (Figura 3.16). Entre aquests, l'EAP Serraparera és el que té una proporció més elevada (7,8%), seguit del Cerdanyola-Ripollet (7,6%) i Canaletes-Fontetes (7,2%). A més, tots tres presenten una tendència a l'alça des del 2014.

Figura 3.16. Persones assignades majors de 75 anys a cada EAP. Municipis del subàmbit metropolità, 2013-2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya.

Aquesta tendència a l'alça també és visible en tots els EAP dels municipis de l'entorn, entre els quals Montcada i Reixac que té la proporció més alta de majors de 75 anys (7,9%) i Sant Cugat la més baixa de mitjana (6,3%).

Per últim, en l'àmbit de la salut és necessari tenir en compte la gran **incidència de l'amiant** sobre la salut pública en el municipi. Cerdanyola del Vallès fou la seu durant prop de 90 anys d'una de les indústries més grans de l'Estat de fibrociment amb amiant, la fàbrica Uralita. El gran risc sobre la salut d'aquest material, tant en el seu procés de producció com en el seu tractament, han situat Cerdanyola i els municipis de l'entorn com l'epicentre de Catalunya i d'Espanya de malalties vinculades amb aquest material.

A Cerdanyola del Vallès es detecten de mitjana entre 40 i 50 malalts l'any. En el darrers 40 anys s'han detectat més de 1.100 casos de patologies relacionades amb el fibrociment al Vallès Occidental i s'han identificat més de 350 víctimes mortals. En contrast, a tot l'Estat les víctimes mortals identificades se situen al voltant de les 6.000 persones²⁷.

L'exposició al fibrociment pot provocar el desenvolupament de malalties com l'asbestosi, tumors pulmonars i el càncer de pleura o mesotelioma, un càncer que només es produeix per l'exposició a aquesta substància i que té una esperança de vida de menys d'un any, representant a l'àrea de Cerdanyola-Ripollet prop del 8% dels casos diagnosticats de malalties vinculades a

²⁷ Vallespín, Ivanna (26 de març de 2019). "Un monòlit recorda les víctimes de l'amiant a Cerdanyola i Ripollet", *El País*. Disponible a: https://cat.elpais.com/cat/2019/03/26/catalunya/1553604536_325025.html

l'amiant²⁸. De fet, Cerdanyola del Vallès és el municipi amb més casos d'aquesta malaltia de l'Estat²⁹.

D'aquestes víctimes un terç són passives, ja sigui per convivència amb una persona treballadora de la fàbrica (13,3%) o per veïnatge a la fàbrica (20,1%), mentre que el 66,6% dels casos ho són entre treballadors que han estat en contacte directe amb el material. En un estudi, l'equip mèdic del CAP Fontetes evidencia que l'àrea d'afectats s'estén fins a 2.000 metres de radi de la fàbrica Uralita, però els 500 metres més propers concentren la major part de casos, també condicionat per elements atmosfèrics com la direcció del vent³⁰.

Tanmateix, els experts reconeixen una gran infradiagnosi i preveuen que el pic de malalts encara ha d'arribar. Fins el 2022 aquestes xifres aniran creixent, ja que el període de latència d'aquesta substància és d'entre 20 i 40 anys, fet que ha retardat l'aparició de més casos tenint en compte que la producció d'aquesta substància no finalitza al municipi fins l'any 1997. En aquest sentit, en l'actualitat s'ha detecta una segona onada de malalts que no estan vinculats a la exposició directa sinó per les partícules que alliberen les plaques instal·lades. Moltes instal·lacions d'aquest material estan arribant al final de la seva vida útil i és quan es degraden quan desprenen les fibres tòxiques³¹.

d) Seguretat i convivència

Per últim, en relació a la seguretat i la convivència, les persones entrevistades consideren la situació del municipi molt positiva gràcies al treball de prevenció i proximitat. Les polítiques de proximitat s'iniciaren el 2012 i està dotada d'agents específics. Les problemàtiques que més destaquen fan referència a qüestions de **convivència entre el veïnat**, el soroll per activitats d'oci o a partir de la primavera el joc dels infants a les places.

Pel que fa a recursos policials, Cerdanyola té una dotació de policia local de 1,18 agents per 1.000 habitants. Si bé l'evolució d'aquest nombre és molt estable sí que es cert que s'observa una petita davallada en el nombre d'agent per graduació a partir del 2015, que passen de 73 a 28 agents el 2017 (Figura 3.17).

En relació als municipis del subàmbit se situa en una banda alta, com el tercer municipi amb la taxa d'agents de policia local per graduació per 1.000/hab. més elevada després de Montcada i

²⁸ Tarrés, J. et al. (2009). "Enfermedad por amianto en una población próxima a una fábrica de fibrocemento", *Archivos de Bronconeumología*, 45(9): 429-434.

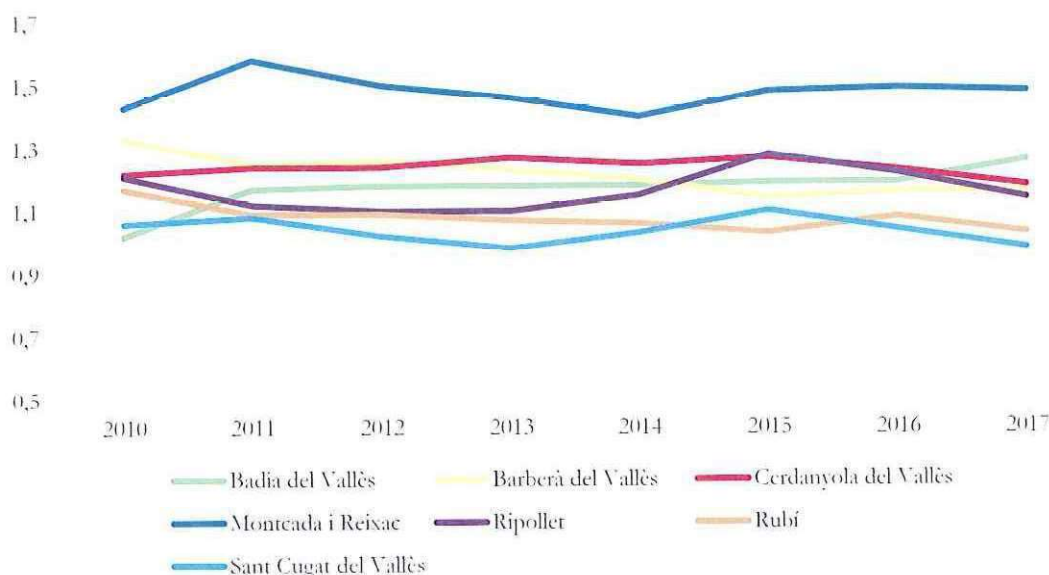
²⁹ Mouzo, J. (30 de setembre de 2016). "Cerdanyola del Vallès detecta un malalt per amiant a la setmana". *El País*. Disponible a: https://cat.elpais.com/cat/2016/09/30/catalunya/1475262515_667530.html

³⁰ Díaz-Roig, Laura (12 de juny de 2015). "Víctimes de l'amiant: una lluita contra gegants", *Ara*. Disponible a: https://www.ara.cat/suplements/diumenge/Victimes-lamiant-lluita-contra-gegants_0_1392460744.html

³¹ Agència Catalana de Notícies (1 d'abril de 2018). "Expert en patologies relacionades amb l'amiant detecten una segona onada de malalts a causa del fibrociment instal·lat", *La Vanguardia*. Disponible a: <https://www.lavanguardia.com/local/sabadell/20180401/442101313496/experts-en-patologies-relacionades-amb-lamiant-detecten-una-segona-onada-de-malalts-a-causa-del-fibrociment-instalat.html>

Reixac i Badia del Vallès, i ala mateixa alçada que Barberà del Vallès i Ripollet. Per sota Rubí i Sant Cugat del Vallès són els municipis amb una taxa més baixa.

Figura 3.17. Taxa d'efectius per graduació de policies locals per cada 1.000 habitants. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.

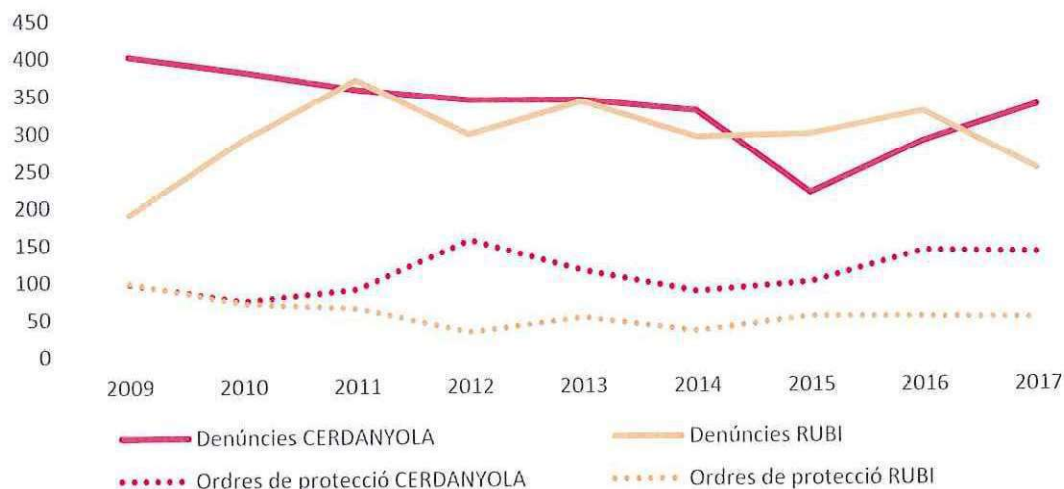
Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

Tanmateix, en aquest àmbit es volen destacar les dades de violència de gènere. Si bé en l'àmbit de la igualtat de gènere i el conjunt de discriminacions per gènere i/o orientació cal assenyalar que pràcticament no existeixen indicadors territorialitzats que permetin fer una anàlisi a nivell municipal de desigualtat entre dones i homes en àmbits importants com el laboral, les úniques dades públiques que es presenten a nivell local són les relacionades amb delictes de **violència de gènere**, denúncies i ordres de protecció.

Les dades consten per partits judicials; en el cas de Cerdanyola del Vallès agrupa els municipis de Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Montcada i Ripollet. Per contra, els municipis de Rubí i Sant Cugat del Vallès es troben en el partit judicial de Rubí, que també inclou el municipi de Castellbisbal, que no és objecte d'estudi en aquesta diagnosi, però en aquest cas es consideraran les dades en el seu conjunt.

El partit judicial de Cerdanyola del Vallès va registrar l'any 2017 un total de 332 denúncies per delictes de violència de gènere, una xifra superior a la d'anys anteriors (215, l'any 2015) però que marca una lleugera tendència a la baixa respecte les efectuades l'any 2009, quan se'n varen produir 400 (Figura 3.18). **Contrasta amb les ordres de protecció decretades, que han tendit a un clar augment, 84 l'any 2014, i 135 l'any 2017.**

Figura 3.18. Denúncies per violència de gènere i ordres de protecció³². Partits judicials de Cerdanyola del Vallès i Rubí, 2009-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad.

Per la seva banda, en el partit judicial de Rubí es van registrar l'any 2017 247 denúncies per violència de gènere. En aquest cas i malgrat que des de l'any 2013 es produeix una progressiva reducció, cal destacar que la xifra actual és clarament superior al total de denúncies registrades l'any 2009, en el que se'n van comptabilitzar 190. Pel que fa a ordres de protecció decretades, a diferència de Cerdanyola del Vallès en el partit judicial de Rubí es registra una progressiva reducció (98 l'any 2009, i 47 el 2017), fet que contrasta clarament amb l'augment de denúncies que s'ha produït.

³² Dades per partit judicial.

4. Economia i coneixement

I. Principals aportacions de l'àmbit d'economia i coneixement

Estructura econòmica del municipi

- Caracteritzada fa unes dècades per l'activitat industrial, Cerdanyola ha reorientat la seva estructura econòmica cap al sector de serveis i de la recerca, gràcies a la creació del Centre Direccional, el Parc Tecnològic del Vallès i l'expansió del Parc de la Recerca de la UAB.
- El Producte Interior Brut de Cerdanyola és de 1.659 milions d'euros, que equival a ser la tercera economia local més gran dels municipis del seu entorn, per darrere de Sant Cugat del Vallès i Rubí.
- Des de l'any 2010 fins a l'actualitat, el PIB local ha tingut un lleuger creixement sostingut en el temps, passant d'un producte interior brut de 1.473 als 1.659M€.
- En PIB per càpita se situa en la mitjana metropolitana i és el quart municipi del subàmbit metropolità.
- Actualment hi ha en funcionament 1.588 empreses, 26 més que el 2011. El 80,2% són del sector serveis i el 10,6% d'indústria (la meitat que Barberà del Vallès, Montcada i Reixac i Rubí, amb un pes industrial superior al 20%).
- L'impacte de la crisi es resistí en part gràcies a l'economia diversificada del municipi, tot i que fa afectar a tots els nivells socials.
- Existeixen 11 PAE al municipi que ocupen 2,8km² i compten amb 167 empreses industrials. Són de dimensions reduïdes perquè respecte els municipis estudiats és dels que té més PAE però a la vegada disposa de menys sòl industrial.
- Els PAE tenen una configuració urbana pròpia dels seus inicis i presenten desajustos amb les necessitats actuals: manca de fibra òptica i problemes d'accessibilitat.
- L'any 2015, el 51% dels PAE es trobaven sense activitat o amb un grau de desenvolupament inferior al 20%. Els PAE amb un grau de desenvolupament superior al 80% eren només el 25%. Existeix per tant molt marge per fer créixer l'activitat dels PAE.
- El Parc Tecnològic del Vallès i el Centre Direccional són una potencialitat del municipi si bé caldria treure'n un major profit.
- Cal millorar les connexions dels PAE amb el centre de la ciutat per disminuir l'ús del vehicle privat i per incrementar la proporció de residents ocupats en aquestes empreses.
- Manca el desplegament de polítiques de promoció de la ciutat que permetin atraure al turisme empresarial.
- Els atractius del municipi (UAB, Sincrotró, PTV) se situen fora del nucli urbà principal i no existeixen accions per atraure'ls vers hotels i restaurants de la ciutat. Els visitants del Parc Natural del Collserola no arriben a visitar la ciutat.

- Cerdanyola és el segon municipi en nombre de places hoteleres del subàmbit metropolità i el primer en establiments hotelers.

Mercat de treball

- Cerdanyola és el segon municipi del subàmbit metropolità amb un mercat de treball més terciaritzat: un 85% dels treballadors ho fan al sector serveis, 9,4% a la indústria, 5,6% a la construcció i menys del 1% a l'agricultura.
- Un 8,94% del personal de la UAB resideix a Cerdanyola del Vallès. Aquesta proporció ha disminuït lleugerament des de l'any 2007, quan representaven el 9,98%.
- El municipi l'any 2017 tenia 21.199 assalariats i 3.950 autònoms, és a dir el 85% i 15% de les persones donades d'alta a la seguretat social.
- Respecte 2010, es produeix un increment de 2.000 assalariats (+11,5%) i una disminució de 200 autònoms (-8,5%). Dels estudiats, és el municipi amb una reducció d'autònoms més dràstica.

Coneixement

- La presència en el municipi del campus de la UAB és un privilegi que està pendent d'explotar en tot potencial. No s'ha treballat prou la identitat del municipi com a ciutat universitària, si bé se'n perceben els efectes negatius, com la pujada de lloguers a causa de la demanda dels estudiants.
- El Sincrotró Alba és un recurs únic al territori amb un potencial enorme tant en termes de generació de coneixement i d'aplicacions per a les indústries de l'energia, de materials, fàrmacs...
- El Parc de l'Alba, el Parc de Recerca de la UAB i el Hub B30 obren un gran potencial en el territori en termes de transferència de coneixement, R+D+I i cooperació universitat-empresa.
- Gairebé un 30% de les empreses a Cerdanyola del Vallès són d'intensitat de coneixement alt, situant-se com el segon municipi del subàmbit metropolità, però amb una tendència a la baixa a partir del 2016.
- El mercat laboral a Cerdanyola del Vallès en comparació a la regió metropolitana està altament especialitzat en sectors vinculats a l'activitat universitària: recerca i desenvolupament, educació i enginyeria

Comerç

- La configuració del teixit urbà de Cerdanyola no presenta una malla de petit comerç amb continuïtat sinó que els dos eixos comercials estan fragmentats per la via del tren, el riu i es fragmenten a l'alçada del carrer Francesc Layret.
- En conseqüència les zones comercials no solen ser espais de passeig i la població tendeix a sortir del municipi per anar de botigues, ja que a més Cerdanyola està envoltada per una gran oferta de superfícies comercials.

- Respecte els hàbits de compra, en l'alimentació fresca, el quotidià alimentari i per a productes no alimentaris (farmàcia, perfumeria) o de serveis personals (perruqueria i estètica), més del 75% dels enquestats realitzaven les compres al municipi
- Per a productes d'equipament de la persona o de la llar i per oci, lleure i cultura, menys d'un 40% de la població compra al municipi i tendeix a anar a Barcelona o els centres comercials de l'entorn.
- Cerdanyola del Vallès disposa d'un elevat nombre d'establiments comercials per cada 1.000 habitants (12‰), la immensa majoria situats dins la trama urbana, però són establiments de superfície mitjana reduïdes (107m², el segon amb menor superfície per darrera de Badia del Vallès).
- El 16,44% dels locals es troben buits, una problemàtica que afecta sobretot al districte 2 Fontetes (21%) i molt poc al districte 3 Montflorit-Canaletes (2%). Per barris, en el de Bonasort (districte Centre) el 25% dels locals es troben tancats i a Quatre Cantons arriba al 32%.
- El comerç està orientat a les primeres necessitats i escassegen els comerços tipus franquícia i els mercats són un pol d'atracció per la compra de productes de primera necessitat, tot i haver patit anys de crisi i baixa inversió.

II. Diagnosi de l'àmbit d'economia i coneixement

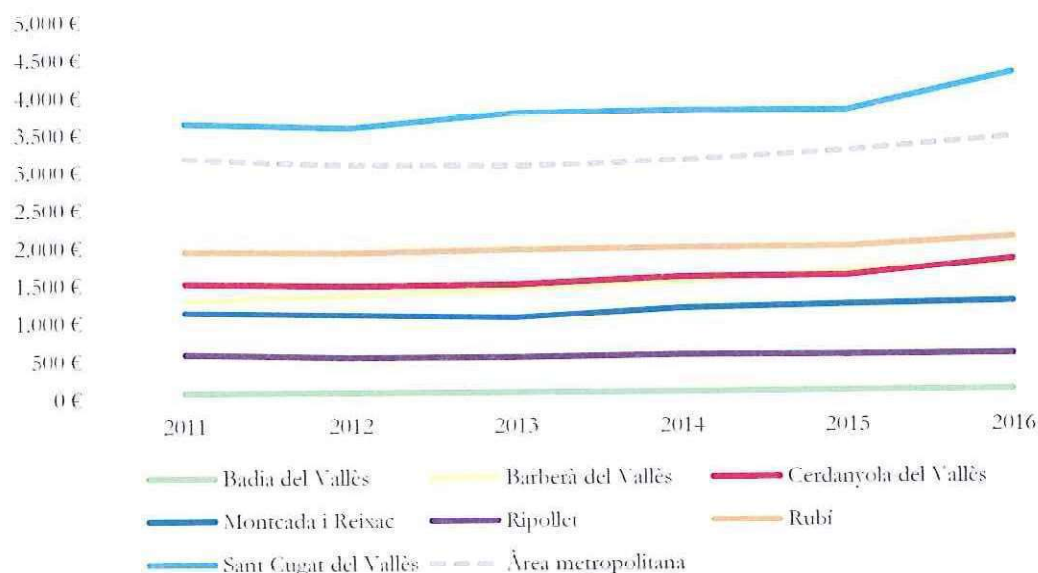
a) Estructura econòmica

Pel què fa a l'estructura econòmica, Cerdanyola de Vallès era una ciutat de polígons industrials que progressivament s'han anat reorientant fins a ser una ciutat de serveis. El tancament d'algunes indústries emblemàtiques, la creació del Centre Direccional i el Parc Tecnològic del Vallès i l'expansió del Parc de la Recerca de la UAB han reorientat l'economia del municipi cap al sector dels serveis i la recerca (amb empreses punteres com Eurecat, Grup Catalònia).

Des d'una mirada macroeconòmica, el Producte Interior Brut és l'indicador que dona a conèixer el valor monetari de la producció de béns i serveis en un àmbit territorial determinat. Malgrat les seves limitacions, ja que no aporta informació pel que fa repartiment de la riquesa ni el seu impacte social i ecològic, és útil per conèixer el volum econòmic que es genera, en aquest cas, a Cerdanyola del Vallès i en els municipis del seu entorn.

Cerdanyola del Vallès disposava l'any 2016 d'un **Producte Interior Brut de 1.817 milions d'euros** (Figura 4.1). En valor monetari, Cerdanyola del Vallès és la **tercera economia local més gran dels municipis del seu entorn, per darrere de Sant Cugat del Vallès i Rubí**. Des de l'any 2011 fins a l'actualitat, el PIB local ha tingut un lleuger creixement sostingut, passant d'un producte interior brut de 1.522 als 1.817M€.

Figura 4.1. Producte Interior Brut, en milions d'euros. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2016.

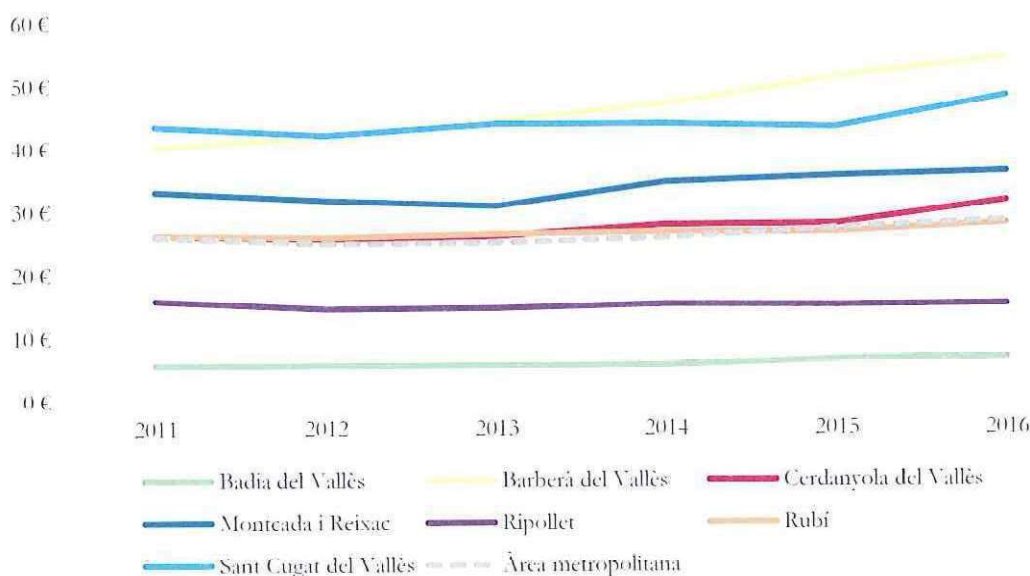
Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Respecte als municipis del seu entorn, Cerdanyola del Vallès és juntament amb Barberà del Vallès i Sant Cugat del Vallès, dels municipis que més veuen incrementat el seu valor monetari. Destaca l'augment registrat a Sant Cugat del Vallès, amb més de 1.000M€, molt per sobre de

l'augment que es registra en els altres municipis. Aquest fort increment del PIB coincideix amb l'important increment registrat en el nombre de persones assalariades. Excepte Badia del Vallès que pateix una disminució del PIB, la resta de municipis incrementen el volum i valor de les seves economies especialment, a partir de l'any 2012-13.

Respecte al PIB per càpita, Cerdanyola es manté en una banda mitja respecte als municipis de l'entorn, similar a la mitjana metropolitana, i superat per Sant Cugat, però també per Montcada i Reixac i Barberà del Vallès, que si bé tenen un PIB similar té una població inferior (gairebé 25.000 habitants menys) (Figura 4.2). L'evolució en el període 2011-16 és similar a l'observada anteriorment, destacant el marcat creixement de Barberà del Vallès (+14.000€/càpita), seguit per Cerdanyola del Vallès amb un creixement de 5.300 euros per càpita i Sant Cugat del Vallès (+4.700€/càpita).

Figura 4.2. PIB per càpita, en milers d'euros. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

a.1. Sectors d'activitat

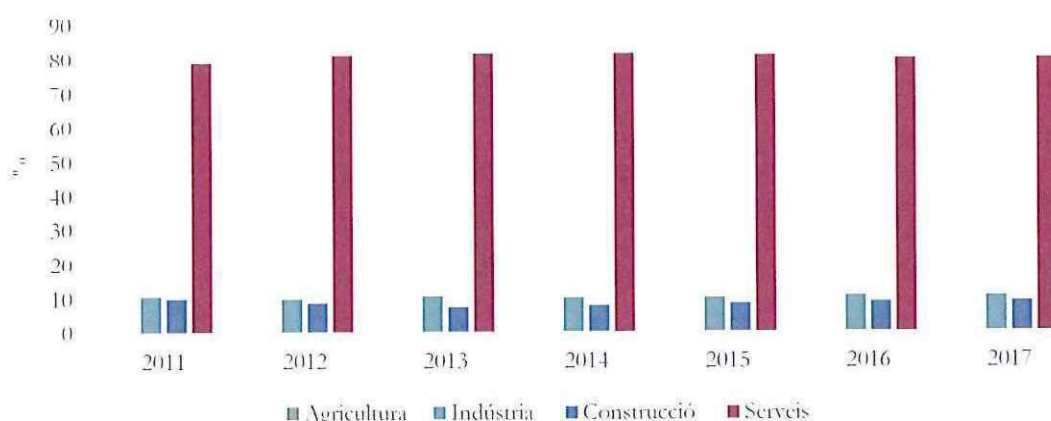
El nombre d'empreses de cada municipi i la classificació d'aquestes segons grans sectors d'activitat ens permet conèixer l'estructura sobre la qual es fonamenta l'economia local de les ciutats analitzades, conèixer les seves febleses o bé potencialitats econòmiques.

Cerdanyola del Vallès és una ciutat eminentment de serveis, sector en el que concentra el 80% de les seves empreses (Figura 4.3). El 20% restant són del sector industrial i de la construcció, cadascun d'ells amb un pes similar (10,6% i 9,1% respectivament). El sector que pràcticament no té activitat és l'agrícola, que compta entre 1 i 2 empreses. De fet, l'evolució del pes de cadascun dels sectors econòmics evidencia que no es produeixen canvis entre 2011 i 2017, i aquesta mateixa estabilitat es produeix també en el nombre total d'empreses. Malgrat un petit descens l'any 2012, en l'actualitat hi ha en funcionament un total de 1.588 empreses, 26 més que les registrades el 2011.

Per trobar variacions significatives cal augmentar la perspectiva històrica. Entre l'any 2001 i 2017 el nombre d'empreses industrials va disminuir en 69, i les dedicades a la construcció també disminuïren en 71. Per contra, les dedicades a serveis van créixer en 190 empreses.

En aquest context, les persones entrevistades consideren que l'impacte de la crisi es va resistir en part gràcies a l'economia diversificada del municipi. Tot i això, posen de relleu que afectà a tots els nivells socials, incloent a perfils que no estaven acostumats en situacions de dificultats econòmiques.

Figura 4.3. Empreses per grans sectors d'activitat econòmica. Cerdanyola del Vallès, 2011-2017.

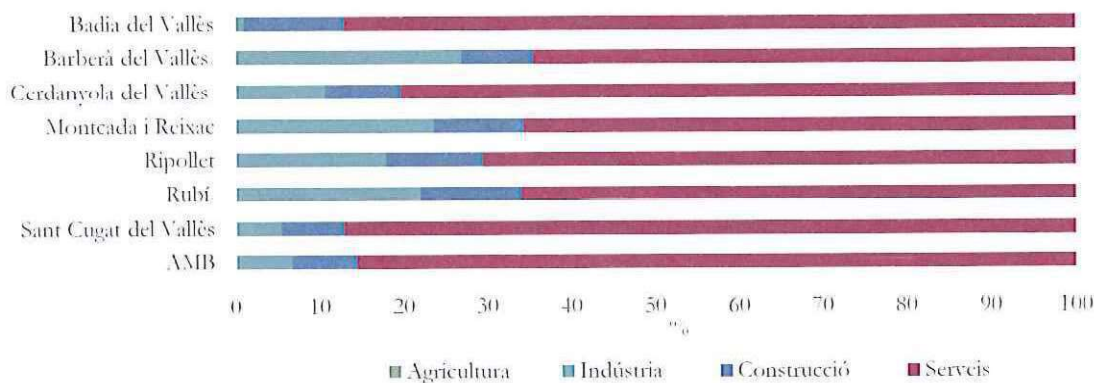

Font: Elaboració pròpia a partir de Programa Hermes Diputació de Barcelona.

En comparació amb els municipis del voltant de Cerdanyola del Vallès, en tots ells el sector predominant amb diferència és el de serveis, mentre que el pes industrial és substancialment diferent (Figura 4.4). En ciutats com Barberà del Vallès, Montcada i Reixac i Rubí el nombre d'empreses d'aquest sector suposa més d'un 20% i a Ripollet un 18%. Proporcionalment, són més del doble que a Cerdanyola del Vallès. D'altra banda, Badia del Vallès, que no compta amb sòl industrial, i Sant Cugat del Vallès són els dos municipis analitzats amb menys presència d'empreses del sector industrial. En canvi, en totes les ciutats analitzades el sector de la construcció presenta un pes similar, al voltant d'un 10% de les empreses. En el conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona el nombre d'empreses del sector industrial suposa el 7%.

Aquesta estructura econòmica també s'ha mantingut estable en tots els municipis. Així mateix pel que fa nombre total d'empreses, a totes les ciutats excepte Ripollet després d'un lleuger descens l'any 2012, actualment registren més empreses que el 2011.

Figura 4.4. Empreses per grans sectors d'activitat econòmica. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Programa Hermes Diputació de Barcelona.

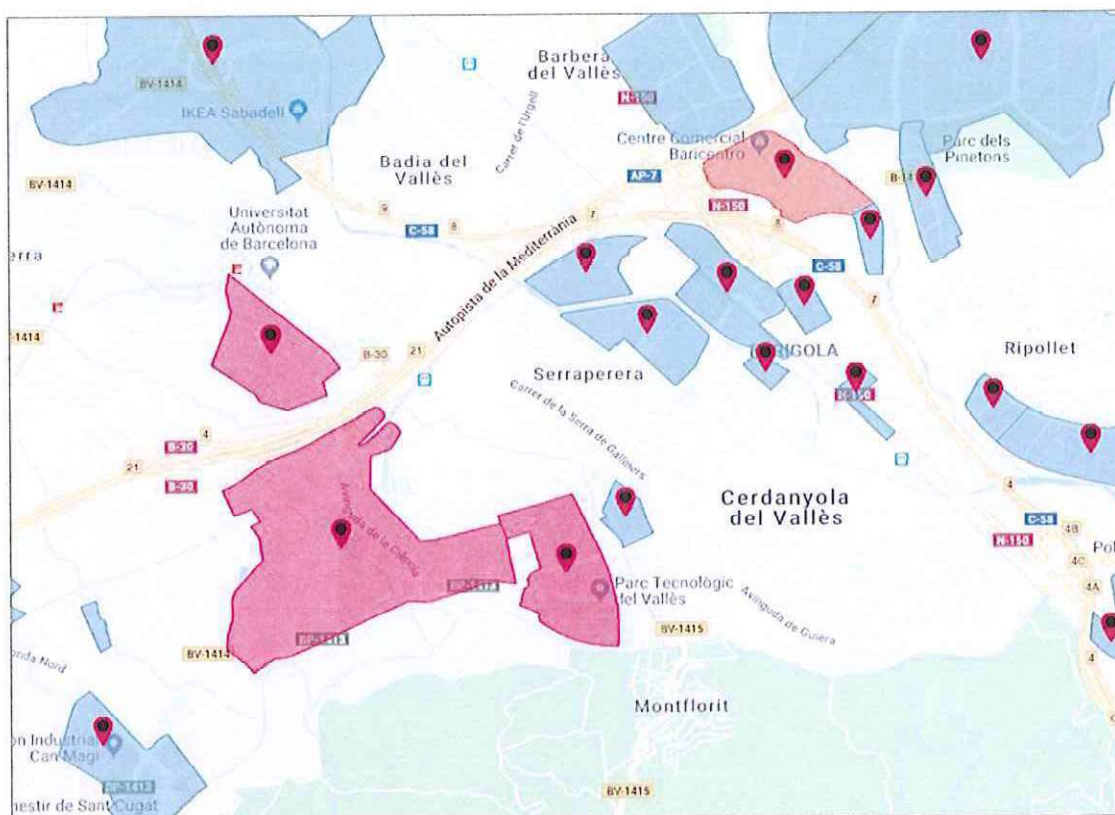
a.2. Polígons d'Activitat Econòmica

El caràcter fortament terciari de Cerdanyola del Vallès, fa necessari analitzar l'adaptació del municipi a aquesta estructura econòmica, especialment pel que fa l'evolució de recursos com els polígons d'Activitat Econòmica (PAE).

Actualment, els PAE tenen una configuració urbana que respon a les necessitats del moment en que van sorgir: ubicats al costat de les autopistes i orientats a l'ús i la manufactura de les matèries primeres. Unes condicions que presenten desajustos amb les necessitats actuals: **manca de fibra òptica, problemes d'accessibilitat i connexió amb el centre de la ciutat**, una qüestió que pels residents al municipi es converteix en una mobilitat en vehicle privat obligada. Aquest fet esdevé especialment problemàtic pels menors que fan cicles formatius i han de realitzar les pràctiques en empreses dels polígons. Així, les persones entrevistades exposen la necessitat de **reactivar econòmicament els polígons industrials**, partint d'un treball transversal dins de l'Ajuntament, i debatent sobre la necessitat de reconvertir o no antics terrenys industrials en zones residencials.

D'aquesta manera, per tal d'observar la situació dels PAE al municipis, analitzem tres indicadors principals: la superfície total dedicada a PAE, el nombre d'empreses que s'hi concentren i el grau d'activitat que s'hi registra. **Cerdanyola del Vallès compta actualment amb 11 polígons industrials** que ocupen un total de 2,8 km² de sòl municipal amb 167 empreses industrials (Figura 4.5). Entre aquests, destaca el Parc de l'Alba amb prop de 1,2Km² de superfície, que representa el 42% de la superfície total, seguit del Parc Tecnològic del Vallès (12%) i el Parc de Recerca Sud de la UAB (10%).

Figura 4.5. Polígons d'Activitat Econòmica per tipologia i superfície. Cerdanyola del Vallès, 2017.

PAES	Tipologia del polígons	Superfícies en m ²
Parc de l'Alba	Parc tecnològic	1.222.750
Parc Tecnològic del Vallès	Parc tecnològic	355.404
La Bòbila	Industrial, terciari i mixt	64.633
La Clota	Industrial, terciari i mixt	217.048
Riviere – Can Mitjans	Industrial, terciari i mixt	157.969
Polizur – Can Mitjans	Industrial, terciari i mixt	255.714
Can Fatjó Sud	Industrial, terciari i mixt	86.500
Xarau – Santa Anna	Industrial, terciari i mixt	25.296
Can Fatjó Nord (parcialment Sant Cugat)	Industrial, terciari i mixt	157.261
UAB Parc de Recerca Sud	Parc tecnològic	301.057
Carretera de Barcelona	Industrial, terciari i mixt	41.392
TOTAL		2.885.024

Font: Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Cerdanyola del Vallès es troba entre les tres ciutats del seu entorn amb més nombre de PAEs, juntament amb Rubí i Montcada i Reixac, però a la vegada entre els municipis que menys sòl industrial disposa (Figura 4.6). Per tant, es tracta de **polígons de dimensions més reduïdes si es comparen amb altres PAE de l'entorn**. En aquest sentit, Barberà del Vallès disposa de 5 polígons però que ocupen un total de 4,26Km², el segon municipi amb més sòl industrial. Sant Cugat del Vallès és dels municipis analitzats amb més sòl reservat a polígons d'activitat econòmica (5,26Km²). Per contra, Badia del Vallès, per la seva naturalesa i model urbà no disposa de sòl industrial.

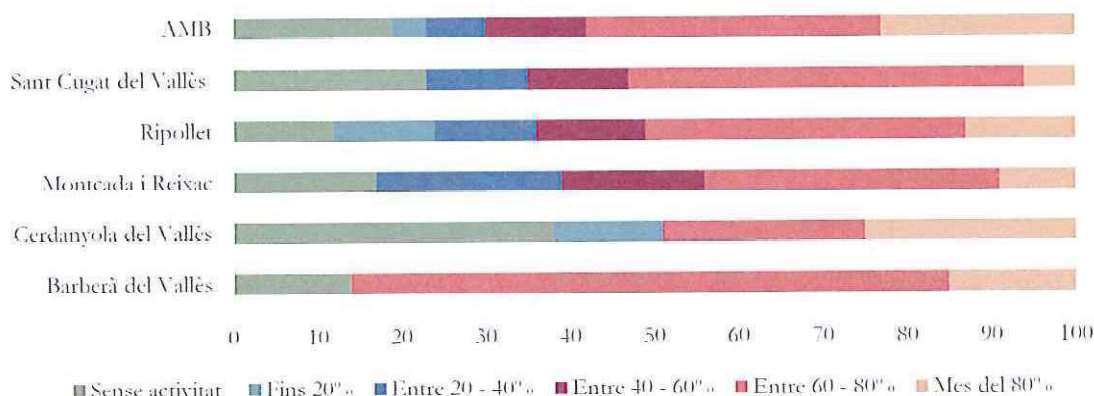
Figura 4.6. Superfície i nombre d'empreses industrials dels Polígons d'Activitat Econòmica. Municipis del subàmbit metropolità, 2017.

	Nombre PAE	Sòl PAE (m²)	Empreses industrials (2017)
Barberà del Vallès	5	4.262.162	373
Cerdanyola del Vallès	11	2.885.024	167
Montcada i Reixac	12	2.320.963	312
Ripollet	8	790.737	156
Rubí	11	4.329.400	467
Sant Cugat del Vallès	10	5.947.285	173

Font: Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Tot i això, pel que fa al grau d'activitat dels polígons industrials, l'any 2015 Cerdanyola del Vallès tenia un grau de desenvolupament dels seus polígons força inferior respecte els municipis de l'entorn i el conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona (Figura 4.7). Més del 50% dels seus PAE es trobaven, o bé sense activitat o bé amb un grau de desenvolupament inferior al 20%, el més alt del conjunt de municipis analitzats. Per contra, dels PAE amb un grau de desenvolupament superior al 80%, és el municipi amb un percentatge més baix, el 25%. En definitiva, la situació dels PAE de Cerdanyola és força extrema, el 49% tenen més d'un 60% d'activitat i el 51% està per sota del 20% de desenvolupament.

Figura 4.7. Grau d'activitat dels PAE³³. Municipis del subàmbit metropolità, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'AMB.

Dels municipis estudiats, Barberà del Vallès és el que compta amb major grau d'activitat dels seus PAE. El 71% es troben entre el 60 i el 80% d'activitat, i el 15% per sobre del 80%. En general doncs, tots els municipis analitzats disposen encara de marge per fer créixer l'activitat dels seus PAE. Per tant amb l'actual sòl qualificat i habilitat com a industrial tenen la majoria d'ells reserva suficient per garantir un possible creixement de futur.

³³ Fonts: AMB (2017) *Anàlisi, descripció i caracterització dels polígons industrials a l'AMB*. Barcelona: AMB. Disponible a: <http://www.amb.cat/documents/11708/6207230/PAESp.pdf/b1c2aebd-ae03-420b-bc8e-8e115118dfd9> i a AMB (2015). *Polígons d'activitat econòmica i productiva a l'AMB*. Barcelona: AMB. Disponible a: http://www3.amb.cat/repositori/Estudis%20territorials/PAEP_informe_2015r.pdf

En aquest àmbit és particularment rellevant la presència al terme municipal de Cerdanyola del **Parc Tecnològic del Vallès i el Parc de l'Alba**. Ambdós són **percebuts com un privilegi** per part de les persones entrevistades, si bé consideren que **el municipi no en treu tot el profit que podria**. Per exemple, s'observa que la instal·lació de les empreses (Stradivarius, Sener, Natura Bissé) s'ha produït més aviat arrel de decisions supramunicipals i que l'Ajuntament no ha desplegat prou capacitat d'atracció per dinamitzar la zona. També s'ha de tenir en compte, les diferents anul·lacions del planejament aprovat derivat de sentències judicials.

A banda, es creu **necessari millorar les connexions** d'aquests àmbits amb el teixit urbà així com incrementar la proporció de persones residents al municipi ocupades en aquestes empreses. Es té la impressió que els llocs de treball de qualitat solen estar ocupats per a població de fora del municipi.

Per últim, respecte al **turisme i la promoció de la ciutat** les persones entrevistades posen de relleu que **no s'han desplegat polítiques de promoció que permetin atraure al turisme empresarial** i és que la gran part dels atractius del municipi es situen fora del nucli. La UAB, el Sincrotró, el PTV, etc., són actius que es troben fora del nucli urbà principal i no existeixen actualment accions per atraure'ls vers els hotels i restaurants de la ciutat, per tal que aquesta se'n beneficiï. Una dinàmica semblant succeeix amb el Parc Natural de Collserola, que tot i que el municipi n'és via d'entrada, els visitants no arriben fins a la ciutat. Pel què fa al patrimoni, s'han fet esforços vers el Museu d'Art de Cerdanyola, però en canvi les persones entrevistades opinen que no hi ha estratègies per a la conservació de les ruïnes existents, per exemple.

Tot i això, Cerdanyola del Vallès és el municipi amb més establiments hotelers de l'entorn, 9 entre hotels, hostals i pensions, tot i que en places hoteleres és el segon municipi, amb 972 places, superat per Sant Cugat del Vallès que malgrat comptar amb 6 establiments hotelers té 1.082 places (Figura 4.8). Aquesta diferència en les places hoteleres està vinculada a la tipologia d'establiment, mentre que a Cerdanyola un terç dels establiments són hostals i pensions, a Sant Cugat dos terços són hotels de quatre estrelles.

Figura 4.8. Hotels i places hoteleres. Municipis del subàmbit metropolità, 2017.

	1 estrella	2 estrelles	3 estrelles	4 estrelles	5 estrelles	Hostals i pensions	Total	Places hoteleres
Barberà del Vallès			1	2			3	900
Cerdanyola del Vallès	2		2	2		3	9	972
Montcada i Reixac				1		1	2	231
Ripollet		1					1	200
Rubí		1	3				4	361
Sant Cugat del Vallès			2	4			6	1.082

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

b) Mercat de treball

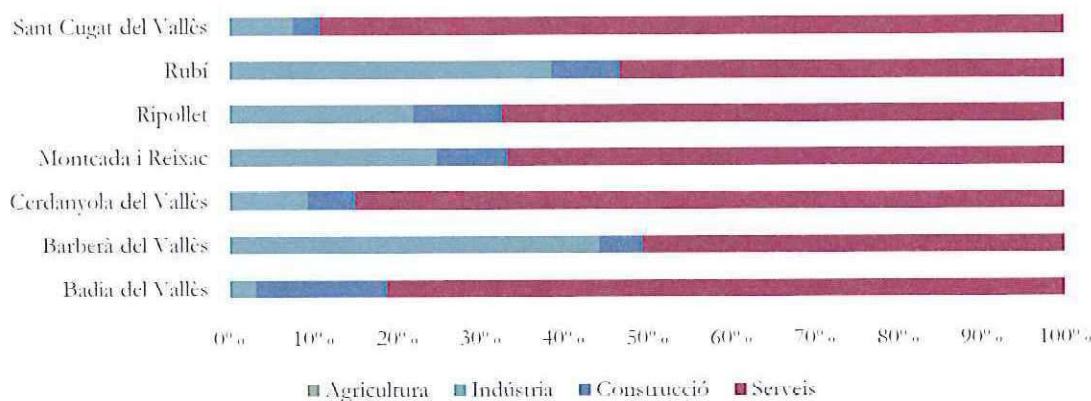
b.1. Treballadors afiliats per sectors

En paral·lel a una economia fortament terciaritzada, l'estructura laboral de Cerdanyola del Vallès també es caracteritza per una preeminència de les persones treballadores en els serveis (Figura 4.9). **Dels treballadors afiliats un 85% ho estan en el sector serveis, situant-se com el municipi amb una proporció més elevada només superat per Sant Cugat del Vallès amb un 89,2% i seguit de Badia del Vallès (81,2%).** La resta de municipis, si bé en tots els casos els serveis són el sector amb una proporció més gran de treballadors, se situen entre el 50% de Barberà i Rubí i el 67% de Ripollet i Montcada i Reixac.

Aquests darrers municipis són els que presenten proporcions més elevades de treballadors industrials, destacant Barberà del Vallès (44%), Rubí (39%), Montcada i Reixac (25%) i Ripollet (22%), molt per davant de Cerdanyola del Vallès que és el tercer municipi amb menys proporció de treballadors a la indústria, no superant el 10% del total de treballadors afiliats (9,4%).

Pel que fa al sector de la construcció, en tots els municipis analitzats els treballadors d'aquest sector no superen el 10%, excepte els casos de Ripollet (10,7%) i Badia del Vallès que comparativament compta amb una proporció molt elevada de treballadors en aquest sector (15,6%). A Cerdanyola del Vallès només el 5,6% dels treballadors afiliats ho són en aquest sector. Per últim, el treballadors agrícoles són en tots els municipis testimonials, per sota del 0,1%.

Figura 4.9. Treballadors afiliats per grans sectors. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.

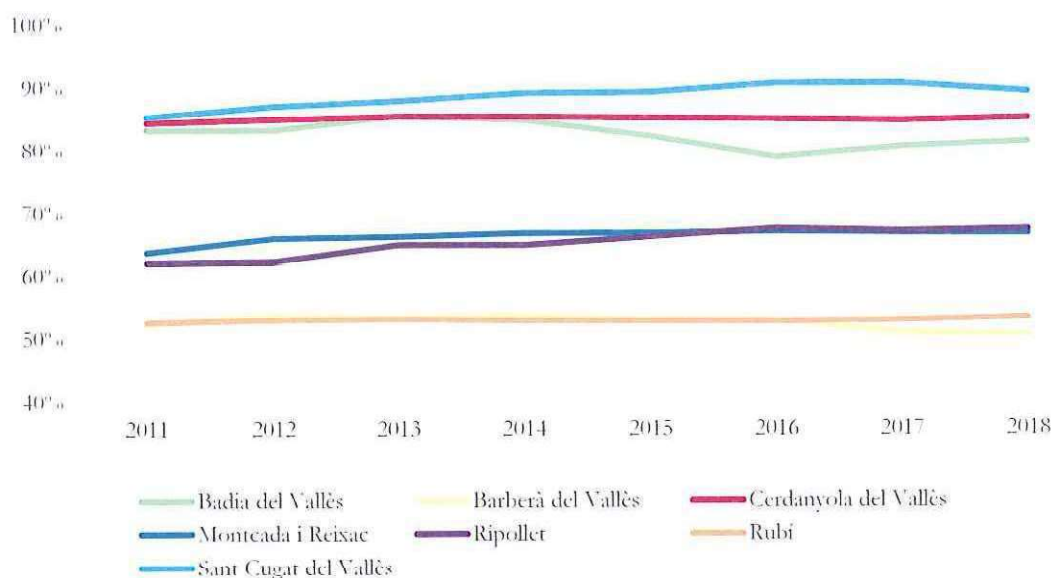
Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

L'estructura laboral d'un municipi també és rellevant per entendre l'estabilitat i fortalesa de la seva economia. En l'anàlisi de l'evolució dels treballadors del sector serveis es pot observar una gran estabilitat en el període 2011-18: si bé en tots els municipis els treballadors terciaris superen el 50%, Cerdanyola del Vallès durant tot el període es manté com a segon municipi amb una major proporció de treballadors de serveis, per sota de Sant Cugat i per sobre de Badia.

A més, tot i aquesta estabilitat, es pot observar una lleugera tendència al creixement, que si bé en el cas de Cerdanyola del Vallès només és de 0,6 punts percentuals (84,4% el 2011 al 85% el

2018). En municipis de l'entorn aquest creixement és superior en la majoria de casos (Ripollet, Sant Cugat del Vallès i Montcada i Reixac), excepte en els casos de Badia i Barberà on hi ha una lleugera disminució (Figura 4.10).

Figura 4.10. Treballadors afiliats en el sector serveis sobre el total de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2018.

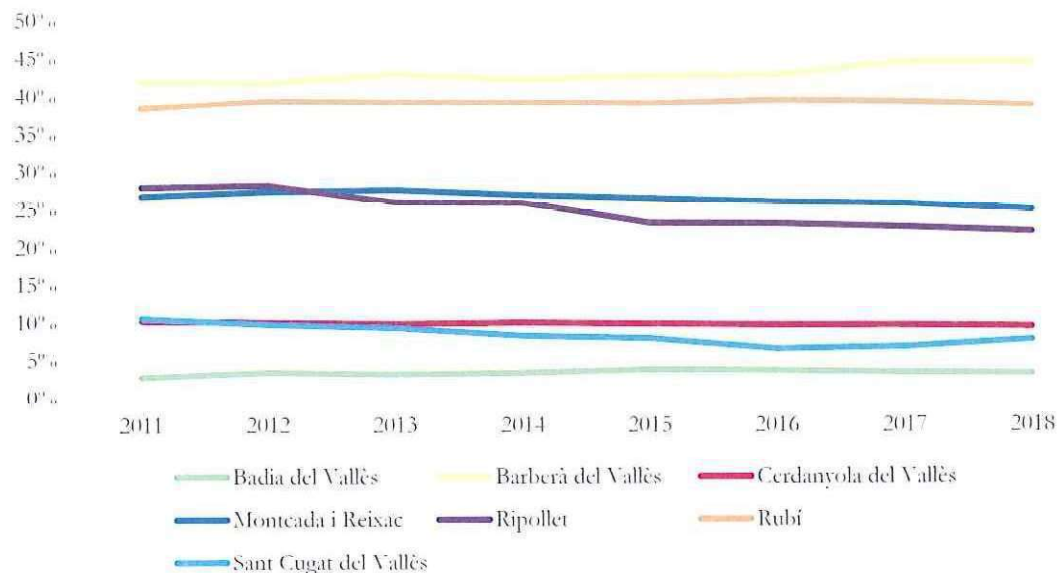

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Aquestes dinàmiques van en paral·lel amb els comportaments dels altres sectors d'activitat (Figures 4.11 i 4.12). A Barberà del Vallès hi ha un creixement constant dels treballadors industrials durant el període, mentre que Ripollet i Rubí, un constant lleuger decrement a favor dels treballadors en el sector serveis. A Cerdanyola del Vallès l'evolució dels treballadors industrials és una de les més estable en tot el període, mantenint-se en la banda baixa.

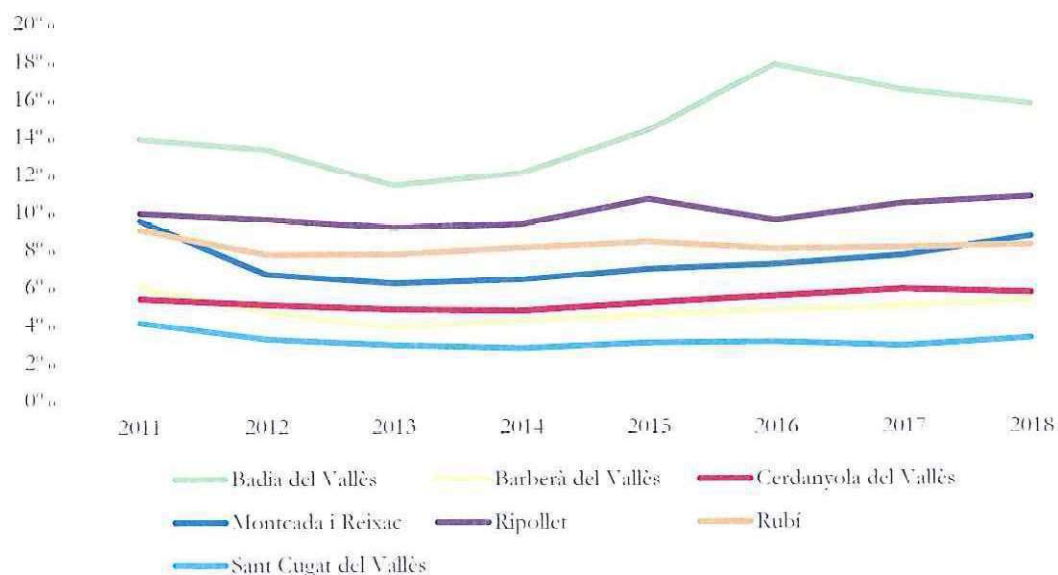
Pel que fa als treballadors de la construcció, si bé Cerdanyola dels Vallès es manté entre els municipis de la banda baixa, es constata que aquest és un sector molt més inestable i variable segons el municipi.

Figura 4.11 Treballadors afiliats en el sector indústria sobre el total de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Figura 4.12 Treballadors afiliats en el sector construcció sobre el total de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2011-2018.

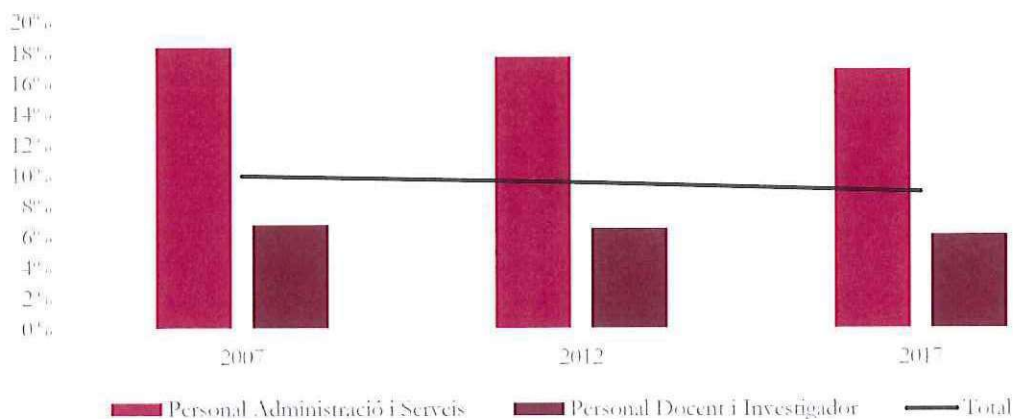

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Respecte al mercat de treball s'ha de reconèixer l'important **impacte de la UAB** com a motor i pol d'atracció d'ocupació. Així, per tal de poder analitzar aquest impacte de la UAB en termes d'ocupació, s'ha pres com a indicador el pes que tenen els treballadors i treballadores de la UAB residents en el municipi respecte el total.

A desembre de 2017 la UAB ocupava 6.732 persones, de les quals 602 residien al mateix municipi, el 8,94% del total. Els darrers deu anys, a Cerdanyola del Vallès hi han residit poc més de 600 treballadors dels més de 6.000 que hi treballen. Tot i això, la proporció ha disminuït lleugerament des de l'any 2007, quan representaven el 9,98%, el 2012 eren el 9,56% i l'any passat el 8,94% (Figura 4.13).

Figura 4.13 Treballadors i treballadores de la UAB residents. Cerdanyola del Vallès, 2007, 2012 i 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Oficina de Gestió de la Informació i de la Documentació de la UAB.

És rellevant destacar que pel que fa a col·lectius laborals, la proporció de personal d'administració i serveis (PAS) resident a Cerdanyola del Vallès és significativament més alt que del personal docent i investigador (PDI). Tot i que en termes absoluts els dos col·lectius representen entorn a 300 persones al llarg dels diferents cursos, actualment, el 16,97% dels treballadors PAS resideixen al mateix municipi mentre que ho fa el 6,13% del PDI³⁴. Malgrat aquesta important diferència, és important remarcar que en els darrers 10 anys la proporció de PAS resident a Cerdanyola té una clara tendència a la baixa mentre que el PDI registra una major estabilitat.

b.2. Treballadors afiliats segons règim de cotització

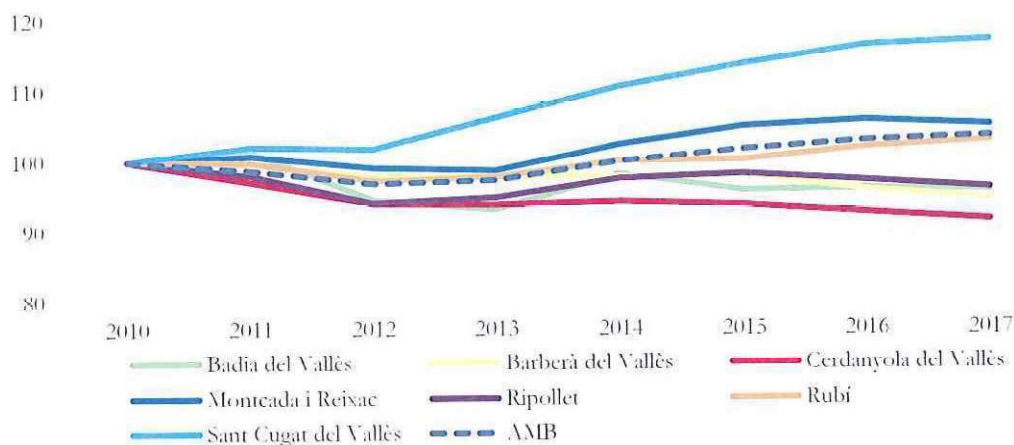
Cerdanyola del Vallès comptava el darrer trimestre de l'any 2017 amb 21.199 treballadors afiliats al règim general de la Seguretat social i 3.950 treballadors afiliats al règim especial de treballadors autònoms³⁵ (Figures 4.14 i 4.15). Respecte els darrers anys, aquestes xifres suposen un clar increment del nombre de treballadors assalariats. D'una banda, en 7 anys hi ha més de 2.000 assalariats més (increment de l'11,5% que es produeix sobretot a partir de 2015). Per contra, en el cas dels treballadors autònoms durant els darrers anys es produeix un lleuger descens: actualment hi ha aproximadament 200 treballadors autònoms menys que fa 7 anys

³⁴ Cal tenir en compte que en la categoria de Personal Docent i Investigador s'inclouen tant el personal funcionari i laboral com els personal investigador en formació predoctoral i el personal investigador postdoctoral.

³⁵ En el cas dels treballadors donats d'alta en el règim general de la seguretat social, les dades fan referència als treballadors segons el domicili que declara l'empresa, en aquest cas, de Cerdanyola del Vallès, independentment del domicili del treballador. En el cas dels treballadors donats d'alta al règim autònoms, la ubicació de l'afiliat és l'adreça tributària de la seva activitat, i pot ser el seu domicili, taller o oficina, sigui en el seu o un altre municipi.

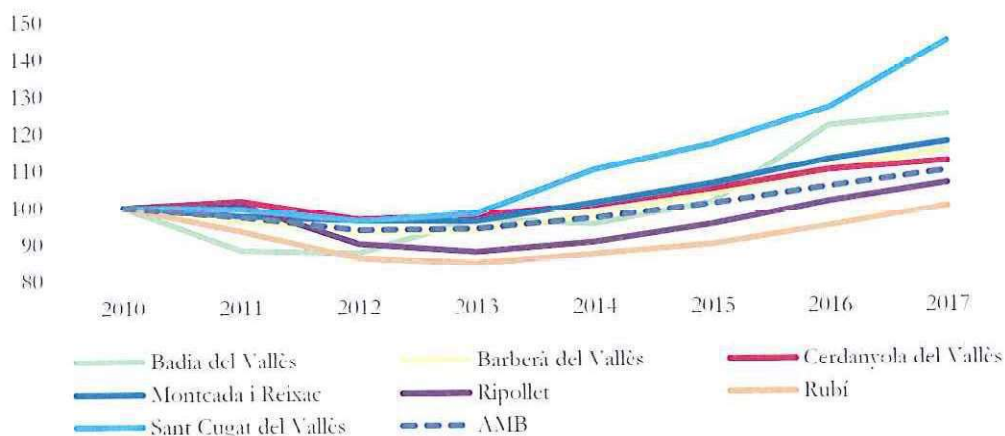
enrere (descens del 8,5%). Pel que fa a la relació entre ells, del conjunt de treballadors afiliats a la Seguretat Social, l'any 2017 un 15% ho estaven com autònoms i el 85% com a assalariats.

Figura 4.14 Treballadors afiliats al Règim Especial de Treballadors Autònoms³⁶. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Programa Hermes Diputació de Barcelona.

Figura 4.15 Treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social³⁷. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Programa Hermes Diputació de Barcelona.

Respecte els municipis de l'entorn, Cerdanyola del Vallès és el que **pateix una reducció més dràstica del nombre d'autònoms**. De fet, Montcada i Reixac, Rubí i Sant Cugat del Vallès són els tres únics municipis de l'àmbit que l'any 2017 tenien més treballadors autònoms que el 2010. L'augment més significatiu s'ha produït a Sant Cugat del Vallès, on actualment compten amb més de 1.000 autònoms més que no pas fa set anys. Aquest fet es podria atribuir a les accions

³⁶ Dades 4t trimestre anual.

³⁷ Dades 4t trimestre anual.

de promoció econòmica desenvolupada en el municipi, que han fomentat la creació d'espais de *coworking* i d'emprenedoria (per exemple, acollint ESADE Creapolis).

Respecte les persones assalariades, tots els municipis pateixen una evolució semblant: una disminució fins l'any 2013 i una posterior recuperació. Cerdanyola del Vallès es situa just per sobre de la mitjana metropolitana i Sant Cugat del Vallès també és el municipi que nota aquest increment de forma més acusada (Figura 4.15). L'any 2017 registra 20.000 assalariats més que l'any 2012. En canvi a la resta de municipis els augments no són en cap cas superiors a les 5.000 persones. Una vegada més, aquestes diferències s'han d'associar amb la capacitat del municipi de Sant Cugat del Vallès d'atraure activitat econòmica i/o noves empreses i establiments.

Tots els municipis presenten una distribució similar entre autònoms i assalariats excepte Badia del Vallès, on les dues modalitats es troben molt més equiparades. L'any 2017, del conjunt de persones donades d'alta a la seguretat social, el 42% eren autònoms i el 58% assalariats; una distribució que fins i tot l'any 2012 es produïa en el sentit invers, el 52% eren autònoms i el 48% assalariats.

c) Coneixement

Com s'ha anat veient al llarg de tota la diagnosi, Cerdanyola del Vallès compta amb un conjunt d'institucions de recerca de primer nivell que situen el territori com un pol de coneixement en l'entorn metropolità, català, espanyol i europeu. Malgrat això, la ciutat ha tendit a viure d'esquenes a tots aquests actius i no ha tret profit del seu gran potencial.

La presència de la **Universitat Autònoma de Barcelona és percebuda com un enorme potencial pel municipi**, que encara està pendent d'explotar. D'una banda, políticament, ja que s'ha posat de relleu com als anys 80 municipis com Sabadell van tenir més ascendència a la UAB que el propi ajuntament de Cerdanyola. Com comentarem en l'apartat de Governança i Institucionalitat, les persones entrevistades expliquen que les relacions institucionals no han estat mai fluides i que no s'han sabut generar sinèrgies entre Ajuntament i la Universitat. D'altra banda, la presència d'estudiants en el municipi històricament havia generat un dinamisme rellevant al municipi. En aquest sentit s'apunta que Cerdanyola no ha sabut treballar la identitat del municipi com a **ciutat universitària**, i en canvi se'n perceben els efectes negatius, com la pujada de lloguers que implica la demanda de pisos de lloguer per a estudiants.

Igualment, el **Sincrotró Alba és un recurs únic al territori amb un potencial enorme tant en termes de generació de coneixement i d'aplicacions per a les indústries de l'energia, de materials, fàrmacs, etc.** A més és un gran pol d'atracció de recursos i treballadors amb un gran marge de creixement. Es tracta d'una infraestructura científica de tercera generació i la més important d'aquestes característiques del mediterrani. De la vintena de sincrotrons que hi ha a Europa, és l'únic del sud d'Europa per sota del Sincrotró Europeu de Grenoble, i té capacitat

d'atraure més de 1.000 investigadors l'any, tant de la comunitat científica com del sector industrial, dels quals un 25% són de fora de l'Estat³⁸.

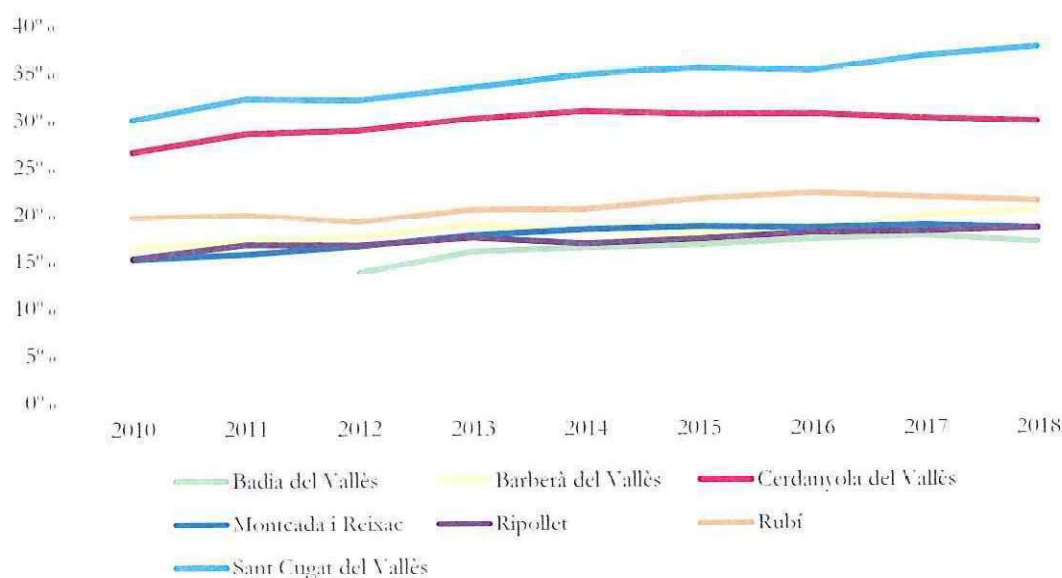
A més, la presència i desenvolupament del **Parc de l'Alba**, el **Parc de Recerca de la UAB** o el **Hub B30** obren un gran potencial en el territori en termes de transferència de coneixement, R+D+I i cooperació universitat-empresa. Tots aquests agents comparteixen espai al terme municipal de Cerdanyola del Vallès, representant no només una oportunitat en termes de desenvolupament econòmic sinó per vertebrar el territori i desenvolupar infraestructures a través de l'eix de la B30.

c.1. Intensitat de coneixement i especialització

Per poder copsar el pes de l'economia del coneixement en el municipi també s'han utilitzat indicadors d'empreses i treballadors d'intensitat de coneixement alt i l'índex d'especialització.

Gairebé un 30% de les empreses a Cerdanyola del Vallès són d'intensitat de coneixement alt³⁹, situant-se com el segon municipi entre els analitzats amb una proporció més elevada després de Sant Cugat del Vallès (37,4%) i a certa distància de tots els altres municipis (Figura 4.16). Tanmateix, es pot observar una tendència divergent entre aquests dos municipis, més marcada a partir del 2016 quan Sant Cugat experimenta un augment més marcat en la tendència general al creixement i Cerdanyola comença a mostrar una petita davallada.

Figura 4.16 Empreses d'intensitat de coneixement alt. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

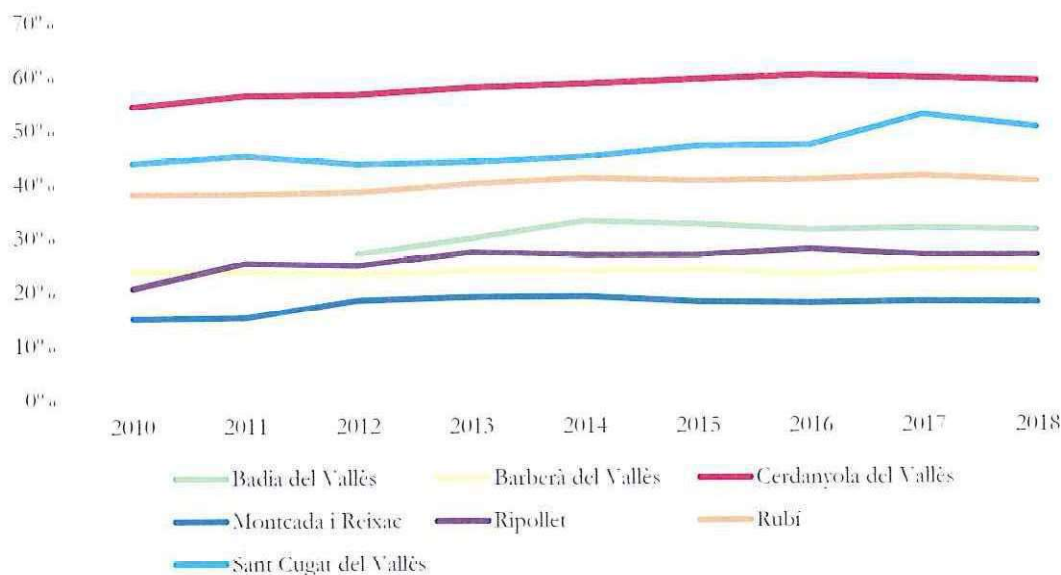
Pel que fa a als treballadors afiliats d'intensitat de coneixement alt, podem observar que si bé les relacions entre municipis presenten algunes diferències l'evolució és similar. Cerdanyola del

³⁸ <https://www.cells.es/ca>

³⁹ Empreses classificades en intensitat de coneixement alt a partir de classificació d'activitats econòmiques elaborada per l'Eurostat per sector d'activitat econòmica de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques.

Vallès és el municipi amb més treballadors d'intensitat de coneixement alt (58,7%), seguit per Sant Cugat del Vallès (50%) i Rubí (40%) (Figura 4.17). En aquest sentit, la presència de la UAB al municipi amb més de 4.400 persones entre personal docent i investigador té un efecte clar.

Figura 4.17 Treballadors afiliats d'intensitat de coneixement alt. Municipis del subàmbit metropolità, 2010-2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Si bé Cerdanyola es manté durant tot el període 2010-18 com el municipi amb la proporció de treballadors afiliats d'intensitat de coneixement alt més elevada, a partir del 2016 s'inicia una convergència amb Sant Cugat del Vallès, que experimenta un creixement constant fins el 2017 alhora que Cerdanyola inicia, a partir del 2016 un molt lleuger descens.

Per altra banda, l'índex d'especialització ens permet observar el **grau d'especialització per sector econòmic** dels municipis respecte a la regió metropolitana⁴⁰. Es mesura comparant el nombre relatiu de treballadors de cada sector en els dos territoris i si l'índex és superior a 0 el municipi està més especialitzat que la regió en el sector corresponent.

El mercat laboral a Cerdanyola del Vallès en comparació a la regió metropolitana està altament especialitzat en sectors vinculats a l'activitat universitària: **recerca i desenvolupament, educació i enginyeria** (Figura 4.18). A més, entre els tres sectors representen una proporció molt elevada de treballadors, gairebé el 40%. En comparació amb els altres municipis, destaca la gran especialització de Cerdanyola en el sector de recerca i desenvolupament.

⁴⁰ Les activitats econòmiques es classifiquen segons la CNAE 09 (Classificació Nacionals d'Activitats Econòmiques) a dos dígit.

Figura 4.18 Índex d'especialització per sectors. Municipis del subàmbit metropolità, 2018⁴¹.

	Índex d'especialització		
	Recerca i desenvolupament	Educació	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria
Badia del Vallès	0,53	0,16	0,54
Barberà del Vallès	0,10	0,31	0,62
Cerdanyola del Vallès	16,84	5,82	5,48
Montcada i Reixac	0,07	0,40	0,36
Ripollet	0,10	2,34	0,51
Rubí	0,66	0,70	1,07
Sant Cugat del Vallès	2,03	1,07	3,66

Font: Elaboració pròpia.

En comparació, a la resta de municipis de l'entorn es pot observar, per exemple, l'alta concentració de treballadors de Badia del Vallès en l'administració pública i la construcció (32% dels treballadors conjuntament) o l'alta especialització de Barberà del Vallès i Rubí en sectors industrials (Figura 4.19). A Ripollet destaca l'especialització en els sectors industrial i l'educatiu, probablement també influït per l'efecte de la UAB i Sant Cugat presenta una alta especialització en sectors de serveis financers i consultoria.

Figura 4.19. Sectors de més especialització⁴², índex i proporció de treballadors. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.

	Primer sector en especialització	Segon sector en especialització	% treballadors
Badia del Vallès	Administració pública (4,05)	Construcció (3,00)	32,2%
Barberà del Vallès	Indústria del cuir i del calçat (273,60)	Indústria del paper (5,00)	9,5%
Cerdanyola del Vallès	Recerca i desenvolupament (16,84)	Educació (5,82)	32,0%
Montcada i Reixac	Telecomunicacions (9,93)	Fabricació de productes minerals no metàl·lics (4,18)	3,0%
Ripollet	Fabricació de productes metàl·lics (3,62)	Educació (2,34)	19,8%
Rubí	Fabricació de productes farmacèutics (10,58)	Fabricació de vehicles de motor (3,53)	13,3%
Sant Cugat del Vallès	Assegurances i fons de pensions (21,88)	Publicitat i estudis de mercat (8,82)	6,4%

Font: Elaboració pròpia.

⁴¹ Aquest índex indica el grau d'especialització relativa del municipi respecte a la regió metropolitana per a cada sector econòmic i es mesura comparant el nombre relatiu de treballadors de cada sector en els dos territoris. Si l'índex és igual a 0 el municipi no mostra especialització en aquell sector, si és superior a 0 el municipi està més especialitzat que la regió en el sector corresponent.

⁴² La selecció dels sectors de més especialització s'ha fet entre aquells sectors amb l'índex més elevat entre els que superen la mitjana de treballadors per sector.

d) Comerç

La situació del comerç del municipi pateix d'un doble efecte. En primer lloc, les persones entrevistades expressen **que la configuració del teixit urbà de Cerdanyola no presenta una malla de petit comerç amb continuïtat**, sinó que està dispers en diverses àrees ja que el municipi no compta amb un centre urbà definit. A més, sol estar orientat a les primeres necessitats i escassegen els comerços tipus franquícia. L'Estudi del Comerç Urbà de Cerdanyola de l'any 2017⁴³ coincideix en aquestes mateixes conclusions. Es detecta que l'estructura urbana del comerç de proximitat té un alt component alimentari (bàsicament alimentació fresca i quotidià alimentari) i que els eixos centrals concentren el parament de la llar i equipament per a la persona, però que presenten poca varietat i intensitat, preferentment pensada per al públic resident. En aquest sentit, segons l'enquesta realitzada en l'estudi, **el 90% dels enquestats compren l'alimentació fresca en el mateix municipi**, i el 79% també ho fa en el quotidià alimentari o en productes no alimentaris com la farmàcia i perfumeria i el 76% en serveis personals (perruqueria i estètica). En canvi, **en l'equipament per a la persona tan sols el 36,8% realitza les compres a Cerdanyola del Vallès** i una proporció semblant succeeix en l'àmbit del lleure, l'oci i la cultura (38,6%), mentre que **en l'equipament de la llar baixa fins al 26,8%**.

Així doncs, pel que fa al comerç d'atracció, existeixen fugues de compra en àmbits de l'equipament de la persona i en sectors de lleure, oci i cultura, i és que manca varietat d'oferta de marques i franquícies. De fet, Cerdanyola del Vallès està envoltada per una gran oferta de grans superfícies comercials que se situen en d'altres municipis i que els cerdanyolencs/ques freqüenten: Baricentro a Barberà del Vallès (a 9 minuts en cotxe), Eroski a Sant Cugat, Alcampo a Sant Quirze, La Maquinista a Barcelona (a 16 minuts en cotxe). Això fa que la **població tendeixi a sortir del municipi a l'hora d'anar de compres**. En aquest sentit, Cerdanyola no presenta un espai de passeig continu on anar de botigues, ja que els dos eixos comercials existents (carretera de Barcelona-Avinguda Catalunya i l'eix de vianants carrer Sant Martí-Sant Ramon) es troben fragmentats per la via del tren, el riu i interromputs al carrer Francesc Layret.

Cerdanyola del Vallès compta amb **dos mercats** estables, Fontetes i Serraparera, les instal·lacions dels quals eren deficitàries a causa de la manca d'inversió i darrerament l'Ajuntament està renovant-los. Solen ser **un pol d'atracció per la compra de productes de primera necessitat** però, com succeeix en d'altres municipis, també han patit anys de crisi. Les persones entrevistades consideren que caldria desplegar polítiques de dinamització dels mercats més enllà de la reforma de les façanes. El municipi també compta amb un mercat ecològic mensual i mercats ambulants.

Una altra problemàtica vinculada al comerç és l'existència de **locals buits**, concretament un total de 236, **el 16,4% dels establiments** analitzats en l'estudi de comerç urbà. El districte on més se n'hi concentren és al Districte de Fontetes, on el 21% dels seus locals es troben tancats i, en canvi, en el de Montflorit-Canaletes tan sols el 2% estan tancats. En el cas del districte Centre

⁴³ Estudi del Comerç Urbà de Cerdanyola del Vallès, Ajuntament de Cerdanyola i Diputació de Barcelona, juny 2017.

tot i no tenir un gran nombre de locals buits (15%), la majoria es troben concentrats al barri de Bonasort, amb el 25%.

d.1. Comerços i densitat comercial

L'any 2017 Cerdanyola del Vallès comptava amb un total de 717 establiments comercials, fet que suposa uns 12 comerços per cada 1.000 habitants (Figura 4.20). Respecte als municipis del seu entorn no és la ciutat que més establiments totals posseeix, si bé en densitat d'establiments per habitants se situa únicament per darrere de Barberà del Vallès.

Tot i això, si la densitat es calcula per superfície mitjana, Cerdanyola del Vallès és dels municipis amb menys metres quadrats de comerç per cada 1.000 habitants, i amb una superfície mitjana menor. Per tant, Cerdanyola del Vallès disposa d'un elevat nombre d'establiments comercials per cada 1.000 habitants, la immensa majoria situats dins la trama urbana, però són establiments de superfície mitjana molt menor respecte els municipis de l'entorn. Es tracta doncs de petit comerç amb productes de primera necessitat.

Figura 4.20. Comerços i densitat comercial. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.

	Nombre Comerços (2017)	Densitat (establiments /1000hab.)	Densitat (m2 / 1000hab.)	Superfície mitjana	% comerços dins TUC ⁴⁴
Badia del Vallès	100	7,43	565	76	99%
Barberà del Vallès	461	14,03	2954	211	63,12%
Cerdanyola del Vallès	717	12,42	1325	107	91,49%
Montcada i Reixac	367	10,47	1529	146	80,94%
Ripollet	383	10,11	1469	145	87,47%
Rubí	766	10,14	1350	133	88,12%
Sant Cugat del Vallès	1024	11,44	1705	149	74,32%

Font: Cens establiments comercials de Catalunya.

En altres ciutats la presència de grans centres comercials com Baricentro a Barberà del Vallès i Sant Cugat Centre Comercial influeixen clarament en la dimensió mitjana dels comerços i en el pes comercial de l'exterior de la trama urbana consolidada. Barberà del Vallès, no només és dels municipis amb major nombre de comerços per cada 1.000 habitants, si no que és on aquests disposen de major superfície. De fet, només el 63% s'ubica dins la trama urbana. Aquesta situació també es produeix de forma similar a Sant Cugat del Vallès, ja que disposa de menys comerços per habitant que Cerdanyola del Vallès, però amb força més superfície i un 25% fora de la trama urbana. En resum, per al consum de segons quin tipus de producte o servei, els veïns i veïnes de Cerdanyola del Vallès, Badia del Vallès o Rubí tendiran a desplaçar-se a altres municipis del seu entorn.

⁴⁴ Trama urbana consolidada.

5. Territori i sostenibilitat

I. Principals aportacions de l'àmbit de territori i sostenibilitat

Estructura territorial i urbana

- Tot i situar-se a la primera corona metropolitana, el municipi gaudeix d'una posició de centralitat, gràcies a la proximitat amb la capital i les infraestructures existents.
- Existeixen relacions intenses per motius de feina, estudis o oci amb els municipis: Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès, Badia del Vallès i Sant Cugat del Vallès.
- Les interaccions entre Ripollet i Cerdanyola del Vallès han estat especialment intenses per la continuïtat urbana existent.
- Cerdanyola del Vallès compta amb el sector de transformació urbana sense edificar més gran de l'àrea metropolitana de Barcelona. El Centre Direccional, amb 340,44 hectàrees, representa el 32,67% de la superfície de sectors residencials sense edificar de l'AMB. De fet, considerant el conjunt de municipis de l'àmbit d'estudi aquests sectors representen el 44,97%.
- Els terrenys del Centre Direccional acullen abocadors i sòls degradats, una problemàtica que ha propiciat l'organització de diversos col·lectius i plataformes que ha reivindicat la descontaminació total de la Plana del Castell i la no urbanització de la zona.
- Durant els darrers anys s'han executat algunes obres de remediació de sòls degradats i dels abocadors a l'àmbit "Àrids Catalunya", a les antigues instal·lacions de Pavibar, a Can Planas i a l'antic abocador Montserrat II.
- En el municipi es distingeixen vuit Àmbits Funcionals Urbans, quatre corresponents al nucli urbà i quatre perifèrics, que estan congestionats per altres institucions (EMD Bellaterra, UAB, Centre Direccional, Parc Tecnològic).
- En el municipi es poden distingir 22 barris, els més densament poblats són Banús-Bonasort i Fontetes.
- El 56,52% de la superfície és d'ús forestal. Del sòl ocupat, el 47% és sòl residencial i el 25% del parcs i equipaments. El sòl industrial representa el 14% i el 10% d'infraestructures i serveis.
- Les grans zones verdes urbanes estan localitzades sobretot a la Plana del Castell. Existeixen zones verdes de grans dimensions en el nucli urbà, però no sempre estan equipades o en bon estat de manteniment.
- Existeix consens sobre la manca de personalitat del centre urbà. Elements com les vies del tren, la carretera de Barcelona o el riu es perceben com impediments per tal de configurar un centre urbà compacte, més que no pas com eixos vertebradors.

- Necessitat de relligar el nucli urbà central amb altres àrees excèntriques del municipi (vers Bellaterra, el Parc Tecnològic del Vallès, el Centre Direccional, o entre els diferents barris).
- Actualment no està resolta l'articulació entre el nucli urbà i el Parc Natural de Collserola.
- Barris i urbanitzacions són heterogenis però no existeix una gran polarització.
- Els barris són espais amb forta identitat i arrelament comunitari.
- L'origen urbà del municipi (masies disperses i cases d'estiuejants) i el caràcter de ciutat dormitori sense un centre històric urbanístic destacat han dificultat la creació d'un sentiment de pertinença al municipi.
- Es relaciona la manca d'una estructura urbana forta amb la falta d'il·lusió com a ciutat i es percep com a necessari iniciar un procés de revitalització de la ciutat, que hauria de passar per la construcció d'una visió de futur que abasti tot el municipi.
- El disseny urbà característic dels polígons residencials, que propicia la fragmentació i genera espais privats d'ús públic comporta dificultats en la gestió.
- Manca de manteniment de l'espai públic en general: parcs infantils i jardins es troben obsolets, necessitat d'ampliar voreres i eliminar barreres arquitectòniques.
- Els parcs infantils tenen una distribució irregular en el nucli urbà. Els barris amb menor densitat solen tenir menor dotació, mentre que els més densos solen tenir una major provisió de parcs infantils.

Habitatge

- Tan sols l'11,9% dels habitatges són de lloguer (any 2011), una proporció que equival a la meitat de la mitjana metropolitana.
- El 2017, del total d'operacions del mercat immobiliari, el 62,3% van ser de contractes de lloguer.
- La presència de la UAB a Cerdanyola del Vallès altera les dinàmiques del mercat immobiliari del municipi exercint una pressió a l'alça al mercat de lloguer, augmentant-ne els preus.
- El lloguer d'habitatges per a estudiants permeten un major rendiment que per a una família, ja que el preu es calcula per habitacions.
- El preu mitjà de lloguer mensual es situava el 2017 en els 699€.
- El pes relatiu que representa el lloguer sobre les rendes del treball és més alt a Cerdanyola del Vallès (31,3%) que a la comarca (28,7%).
- Manca un parc d'habitatge públic a preu assequible i existeix una llista d'espera de cinc anys per a poder accedir a un habitatge de protecció oficial.
- Cerdanyola del Vallès és el cinquè municipi de la comarca amb una menor proporció d'habitatges socials i és el que gestiona directament menys habitatges, tan sols el 0,01%.
- La bombolla immobiliària no va tenir un fort impacte en el municipi, ja que durant aquest període no es van construir molts habitatges. Entre 2004 i 2017 s'han construït 1.333 habitatges.
- L'Ajuntament de Cerdanyola comptabilitza 1.252 habitatges buits, 183 dels quals corresponen a persones jurídiques.

- Cerdanyola del Vallès és el municipi que acull en el Centre Direccional el sector residencial més gran de l'àrea metropolitana en termes de superfície i sostre. S'hi estima la construcció de 3.540 habitatges (segons el planejament que actualment es troba suspès).

Mobilitat

- La congestió d'infraestructures viàries primàries (C-58 i AP-7) col·lapsa el viari urbà, perquè passa a usar-se com a bypass.
- Els desplaçaments per motius de compres tendeixen a produir-se de Cerdanyola del Vallès vers els centres comercials de l'entorn.
- El 65% dels desplaçaments que realitza la població resident són interns, els de connexió representen el 32% de la mobilitat diària i el 3% són desplaçaments externs.
- Els residents fan els seus desplaçaments diaris a peu o en bicicleta en el 52% dels casos, el transport privat correspon al 40% i el transport públic al 8%.
- La dimensió del nucli urbà central permet la mobilitat a peu, tot i que encara està pendent l'aplicació de polítiques de desplegament de carrils bici i camins escolars i de disminució de la presència de vehicles a la via pública.
- El 33,5% dels desplaçaments de connexió d'un dia feiner són amb Barcelona, el 13% amb Sabadell, el 12,5% Sant Cugat del Vallès, el 8,4% Ripollet i el 5,1% amb Barberà del Vallès.
- El 55% dels desplaçaments amb connexió a Barcelona es fan en transport privat, un percentatge que supera el 80% en les connexions cap a Sabadell i Sant Cugat del Vallès i superen el 95% en el cas de Barberà del Vallès i Terrassa.
- L'únic municipi en el qual les connexions es realitzen de forma significativa en mode no motoritzat és el cas de Ripollet (30%).
- El mode de transport públic més utilitzat és el ferroviari, amb un 68,5%. L'autobús urbà compta amb 987 usuaris/dia.
- Cerdanyola del Vallès té un índex de motorització de 661 vehicles/1000 habitants de mitjana però existeixen diferències per barris en funció de l'envelliment de la població. Montflorit, Bellaterra i part de Serrapareira són els barris amb uns índexs més alts. Això repercuteix en l'aparcament, que és deficitari en algunes zones.
- Cerdanyola del Vallès compta amb 10.541 places d'aparcament per a turismes a la via pública, el 93,3% de les quals són no regulades, i 198 per a motocicletes. Fora de la via pública compta amb 15.541 places més per a turismes. D'aparcaments per a bicicletes té 29 punts amb una capacitat de 282 bicicletes.
- Els dies laborables a Cerdanyola del Vallès es desplacen de manera interurbana 30.557 persones per motiu d'estudis. La presència de la UAB en el municipi té una influència clau, ja que atrau a 26.514 persones no residents en el municipi, el 96% dels estudiants.
- La majoria d'alumnes d'infantil, primària, secundària i batxillerat residents a Cerdanyola del Vallès estudien en el mateix municipi.
- El 80% dels residents que estudien cicles formatius de grau mitjà i superior ho fan a d'altres ciutats i, a la vegada, un 50% dels que fan CFGM i un 73% dels que fan un CFGS a Cerdanyola del Vallès resideixen a d'altres municipis.

- La localització excèntrica de l'estació FGC-UAB i de RENFE Cerdanyola-Universitat no són massa favorables per al nucli urbà central. A més, les R7-R8 tenen freqüències baixes, fent que siguin poc usades.
- L'eix transversal de la B-30 està molt ben connectat en vehicle privat però és deficitari en transport públic: resten pendents les connexions intermunicipals en autobús.

Sostenibilitat i medi ambient

- Gran part del terme municipal de Cerdanyola del Vallès està ocupat pel Parc Natural de Collserola, la major superfície del qual és de bosc.
- En la Plana del Castell dominen els conreus, que es combinen amb matollar i prats i herbassars.
- Existeixen tres tipus d'hàbitats d'interès comunitari, no prioritaris: pinedes mediterrànies, alzinars i carrascars; rius amb vores llotoses; alberedes, salzedes i altres boscos de ribera.
- El 99,1% dels hàbitats d'interès comunitari corresponen a pinedes mediterrànies, alzinars i carrascars. Els rius amb vores llotoses (0,9%) es situen al llarg del Riu Sec, i les alberedes, salzedes i boscos de ribera (0,8%) entorn la riera de Sant Cugat.
- Cerdanyola té un índex de connectivitat ecològica del 2,99 just per sota dels nivells mitjans un fet que es deu en part a la situació d'aïllament que pateix la Serralada de Collserola.
- La futura urbanització de la Plana del Castell tindrà efectes en l'índex de connectivitat ecològica del municipi.
- Cerdanyola del Vallès presenta diversos nivells de concentració mitjana de diòxid de nitrogen. El Parc Natural de Collserola té una concentració de menys de 20 µg/m³ mentre que les àrees urbanes properes a la AP-7 i la C-58 es situen per sobre dels 30 µg/m³.
- El corredor de l'AP-7 provoca nivells de contaminació atmosfèrica superiors als permesos en el campus de la UAB, el barri de Serraparera, el polígon de La Clota i Can Mitjans i part del barri de la Carretera de Barcelona.
- Tot el municipi de Cerdanyola del Vallès supera els líndars recomanats per l'OMS de concentració mitjana de partícules PM₁₀, superant els 25 µg/m³.

Metabolisme urbà

- Dels municipis analitzats, Cerdanyola del Vallès és el municipi que més residus per habitant genera.
- Lleugera disminució de la generació de residus entre 2010 (1,3kg/habitant/dia) a 2017 (1,2kg), si bé havia arribat a disminuir fins a 1,13kg l'any 2013, quan va tornar a augmentar.
- Es recullen de manera selectiva el 35,3% dels residus generats, un percentatge que disminueix des de 2014, i que es situa per darrera de Sant Cugat del Vallès (45%), Montcada i Reixac (44,3%), Ripollet (36,1%) i Rubí (35,5%).

- Cerdanyola del Vallès és el segon municipi en consum domèstic d'aigua respecte els conjunt dels analitzats i es situa per sobre la mitjana de l'AMB (106 litres/habitant/dia). Té un consum domèstic estable des de 2010, amb 109,6 litres/habitant/dia l'any 2017 però durant aquest període experimentà una lleugera tendència a la baixa entre 2010 i 2014 i un repunt entre 2014 i 2017.
- Cerdanyola del Vallès és el segon municipi en consum d'energia elèctrica domèstic respecte els municipis analitzats i es situa per sobre de l'AMB (1151kwh/habitant). Presenta una tendència a la baixa entre 2010 (1.462 kwh/habitant) i 2015 (1.228 kwh/habitant), però menys acusada que a l'AMB.
- Per sectors, el domèstic ha disminuït el seu consum en 6 punts percentuals i l'industrial en 3 punts, però el sector terciari ha augmentat en 12 punts.

II. Diagnosi de l'àmbit de territori i sostenibilitat

a) Estructura territorial i urbana

El poblament antic del terme de Cerdanyola del Vallès tenia una **estructura territorial** marcadament disseminada. Aquesta dispersió urbana s'evidencia en els distints emplaçaments de les esglésies en les diverses èpoques i que es visualitzen encara avui en dia. Sobre els vessants septentrionals de la serra de Collserola l'església de Sant Iscle és documentada des del 994 i al segle XI és nomenada com a parròquia. Per altra banda, la primitiva parròquia de Cerdanyola era a Can Bramona, prop del lloc on fou bastit al segle XII el monestir, després palau reial, de Valldaura. Fins del segle XVI s'edifica una església al pla (l'església vella o actual cementiri), més propera al poblament dispers que s'havia escampat per la plana. Aquesta església fou cremada pels francesos al 1808, motiu pel qual els anys posteriors s'usa com a parròquia la capella de Sant Marçal del Castell. Al 1906 va ser construïda una nova església i la casa rectoral (1908) al cor del municipi actual).

El centre institucional del nucli urbà corresponia a la plaça de Francesc Layret i els jardins de l'Abat Oliba, entre la casa del comú i l'església parroquial de Sant Martí. La configuració actual del nucli urbà central es començà a formar entre finals del segle XVIII i començaments del XIX, vora el camí de Sant Cugat, al peu de la serra de Collserola. Durant la primera meitat del segle XIX es van construir les primeres cases del denominat barri de Dalt sobre el camí de Sant Cugat, i després cap a 1845 les del barri de Baix, a banda i banda de l'antic camí de Barcelona a Terrassa. Amb la construcció del tren al 1855 es van construir també moltes torres per l'arribada d'estiuejants/es barcelonins/es. Al 1929 es va començar a construir el barri de Bellaterra com un projecte de ciutat jardí i centre d'estiueig d'alta qualitat, igual que Montflorit. També es van formar altres barris inicialment perifèrics com el de Cordelles (1923), Antolí (1923), el Turonet (1926) i Serraparera (1928).

A començaments del segle XX començaren a instal·lar-se les primeres indústries, atretes per les bones comunicacions i l'electrificació del nucli urbà. És el cas de la fàbrica Uralita. Durant la postguerra es produeix l'arribada massiva d'immigrants de la resta de l'Estat espanyol, un procés que genera una transformació urbana i demogràfica important en el municipi. El nombre d'habitants passa en tres dècades de 4.000 a més de 50.000. És l'època de l'aparició de barris com Banús i Fontetes (1964). D'aquesta forma el municipi sencer va canviar de fesomia i els cultius i masies van quedar desplaçats per pisos i indústries.

Al 1972 es va inaugurar la Universitat Autònoma de Barcelona, construïda entre el barri de Bellaterra i el de Serraparera, a la vall de Moronta, amb una extensió aproximada de 260 hectàrees. El barri de Sant Pau fou construït també en aquests terrenys. Al 1987 una altra nova instal·lació d'escala regional s'instal·la al terme municipal de Cerdanyola del Vallès: el Parc Tecnològic del Vallès.

L'actual municipi de Ciutat Badia era en principi un polígon d'habitatges de protecció, inaugurat l'any 1975 i dissenyat per l'Institut Nacional de l'Habitatge en terrenys que afectaven als

municipis de Cerdanyola, Barberà del Vallès i Sabadell, constituint-se en forma de mancomunitat intermunicipal fins l'any 1994, quan es va constituir com a municipi pròpiament.

A partir dels anys vuitanta, hi va haver una transformació espacial i els habitatges de barris com el Turonet, Altimira, Gorgs, Serraparera i especialment Canaletes van començar a adquirir una tipologia majoritàriament unifamiliar (Figura 5.1).

Figura 5.1. Situació territorial del municipi. Cerdanyola del Vallès.

Actualment, Cerdanyola està immersa en una nova etapa de transformació espacial. El creixement urbanístic de la zona de la plana del Castell i del Parc de l'Alba implicarà un desenvolupament important pel què fa a població i també com a centre de referència científicotecnològic a una escala metropolitana, especialment arrel de la instal·lació del Sincrotró, l'equipament tecnològic més important del sud d'Europa.

L'emplaçament del **Centre Direccional** dins del terme municipal, atès que amb la seva **extensió de 400 hectàrees** és un dels sectors residencials de l'àrea metropolitana de Barcelona de majors dimensions pendent de desenvolupar-se completament, és un dels elements clau en l'anàlisi territorial del municipi.

Font: Elaboració pròpia.

El desenvolupament d'aquest sector ja estava delimitat en el Pla General Metropolità de 1976, i es va idear com una nova centralitat urbana que exercís de contrapès de l'àrea central de Barcelona. Tot i està previst de fa dècades, i si bé en els darrers anys s'ha aprovat en diverses ocasions el planejament que havia de permetre el seu desenvolupament, el darrer **Pla Director Urbanístic (PDU) del Centre Direccional** actualment es troba suspès per sentència judicial. Tanmateix, atès que els projectes d'urbanització i reparcel·lació es varen aprovar entre els anys 2014 i 2015, des de llavors s'han executat diverses obres d'urbanització de vials, de restauració d'abocadors, o de provisió de serveis, entre d'altres, i algunes empreses ja s'han instal·lat en el sector.

Per tal de consolidar el Centre Direccional, el mes de **juny de 2018 s'aprovà l'Avanç del nou PDU de l'àmbit**, amb el propòsit d'ordenar al sector definitivament, desenvolupar el creixement residencial, integrar la nova ciutat a l'existent, tot compatibilitzant-ho amb les preexistències. L'Avanç de PDU establia tres possibles alternatives d'ordenació i es seleccionava aquella que presentava una millor connexió de la urbanització de l'àmbit amb la UAB i el Parc Tecnològic del

Vallès, distribuïa de forma més equitativa els equipaments en el territori i respectava els requeriments ambientals de l'àmbit.

En definitiva, aquestes noves configuracions espacials que afecten a Cerdanyola del Vallès responen a processos de transformació econòmica més generals: la reculada de la indústria, base de l'economia local en un context de terciarització creixent que deixa el protagonisme als serveis.

En síntesi, Cerdanyola del Vallès és un municipi amb una **població concentrada en un centre producte d'un creixement espontani i sense massa planificació**, amb Bellaterra com un barri amb una dinàmica particular i constituït recentment com a Entitat Municipal Descentralitzada (EMD), i amb un gran centre d'atracció com és la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), en certa forma aïllat però de la vida de la ciutat.

En termes d'**organització territorial**, en el municipi es poden distingir **vuit Àrees Funcionals Urbanes (AFU)** que correspondrien als Districtes⁴⁵ (Figura 5.2). Quatre d'elles conformen el nucli urbà central del municipi (AFU 1 a 4), mentre que les altres són quatre Àmbits Funcionals Autònoms, en tant que corresponen a organismes públics amb estatuts, consorcis o gerències públiques i que cogestionen amb l'Ajuntament el territori corresponent. Una particularitat específica del municipi de Cerdanyola del Vallès, que serà tractada al capítol dedicat a la Governança.

Figura 5.2. Àrees Funcionals Urbanes. Cerdanyola del Vallès, 2017.

Àrees Funcionals urbanes (AFU)	Nom	Hectàrees
AFU 1	De Dalt - Centre	86,4
AFU 2	De Baix - Riu Sec	104,7
AFU 3	Montflorit - Canaletes	175,1
AFU 4	Serraparera	174,1
AFU 5	EMD Bellaterra	250,7
AFU 6	Campus UAB - Can Fatjó	281,8
AFU 7	Plana del Castell – Parc de l'Alba	439,6
AFU 8	Parc Natural de Collserola	1.448,7

Font: Elaboració pròpia a partir de Sallas (2017).

A banda de la delimitació de les AFU, a Cerdanyola es poden distingir unitats territorials més petites, els barris. Tot i que l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès no té aprovada la delimitació dels barris, des de l'Àrea Metropolitana de Barcelona l'any 2016 es va endegar la delimitació dels barris dels municipis metropolitans. En el cas de Cerdanyola **es delimiten 22 barris**, alguns dels quals presenten unes característiques especials (Figura 5.3 i 5.4). Tot i que la delimitació està feta en base al sòl urbanitzat residencial, s'inclouen també alguns barris que estan dedicats principalment a activitats econòmiques i/o de serveis, com per exemple La Bòbila, la Universitat Autònoma de Barcelona, el Parc Tecnològic, Can Mitjans o el Centre Direccional. Respecte la

⁴⁵ Per més informació vegeu Sallas, J.C. (2017). *La delimitació d'Unitats urbanes de les ciutats mitjanes, el cas de Cerdanyola del Vallès*. Disponible a: <http://www.perfilciutat.net/articulos/vers-la-delimitacio-dunitats-urbanes-de-cerdanyola-del-valles-una-nova-cina-municipal>

resta, els barris més grans en termes de superfície residencial són els de Bellaterra (120,6 ha.), Serraparera (44,1 ha.) i Montflorit (31,8 ha.). En canvi els més petits són els Mayols i Farigola amb 4 hectàrees aproximadament. En canvi, els més densament poblats serien Les Fontetes (979,4 habitants/hectàrea) i Banús-Bonasort (958,4 hab./ha.). Els barris amb una densitat neta de població més baixa, inferior als 30 habitants per hectàrea són els de Bellaterra i Clota-Serraparera.

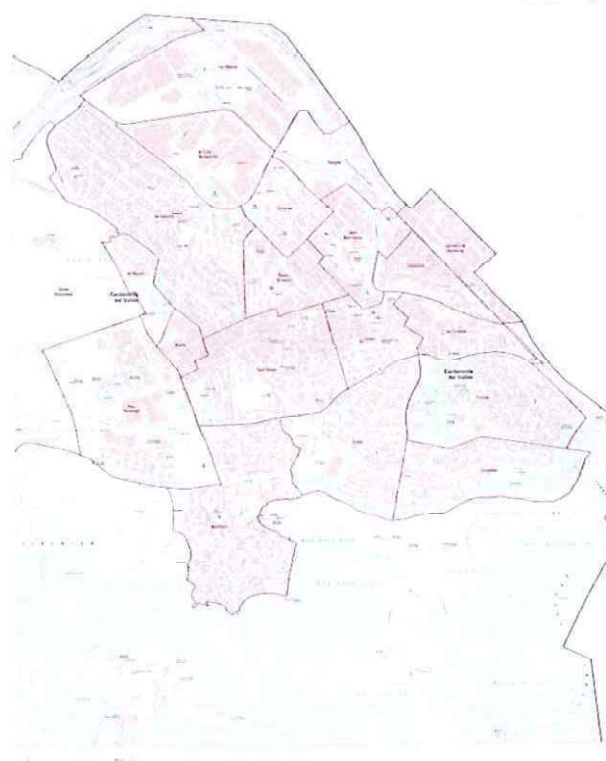
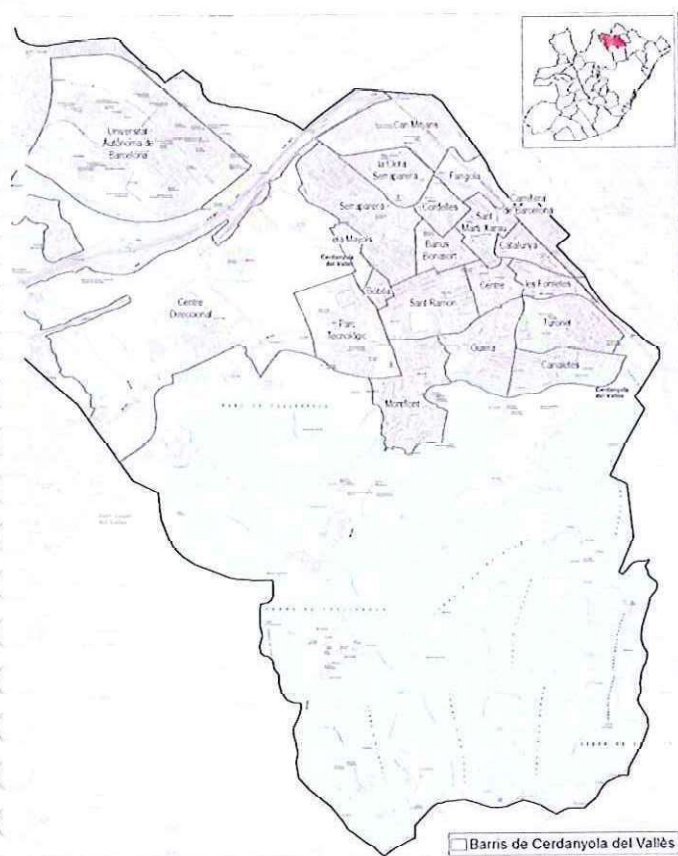
Figura 5.3. Superfície residencial i densitat de barris. Cerdanyola del Vallès, 2016.

Barris	Superfície residencial (ha.)	Densitat neta (població./ha.)
Centre	10,4	227,0
Banús-Bonasort	8,5	958,4
Guiera	21,4	137,2
Can Mitjans	20,1	0,7
Catalunya	7,4	398,4
Canaletes	12	309,2
Carretera de Barcelona	8	313,2
Serraparera	44,1	191,4
Sant Martí –Xarau	11,3	212,0
les Fontetes	5,8	979,4
Cordelles	8,5	84,0
Bòbila	4,5	0,0
els Mayols	4,0	171,7
Sant Ramon	28,4	268,6
Montflorit	31,8	79,1
Parc Tecnològic	20,5	0,0
Centre Direccional	34,8	7,2
Universitat Autònoma de Barcelona	8,6	0,2
Bellaterra	120,6	22,4
la Clota – Serraparera	19,3	29,5
Turonet	20,6	90,7
Farigola	4,1	378,4

Font: Elaboració pròpia a partir de IERMB i AMB, Mapa de barris i de les àrees estadístiques de referència, 2016⁴⁶.

⁴⁶ Per més informació, disponible a: <https://iermb.uab.cat/ca/iermb/estudi/mapa-de-barris-metropolitans-i-de-les-arees-estadistiques-de-referencia>

ntació dels barris. Cerdanyola del Vallès, 2016.

Mapa a partir de IERMB i AMB, Mapa de barris i de les àrees estadístiques de referència, 2016⁴⁷.

ció, disponible a: <https://iermb.uab.cat/ca/iermb/estudi/mapa-de-barris-metropolitans-i-de-les-arees-estadistiques-de-referencia>

Respecte a l'**encaix territorial del municipi**, les persones entrevistades posen de relleu la situació de proximitat amb Barcelona, a vint minuts del centre, fet que li permet gaudir de centralitat dins de l'àrea metropolitana, tot i està ubicat a la corona. De fet, Cerdanyola del Vallès juga un paper de frontissa, en tant que municipi metropolità però alhora manté el caràcter i té ascendència a la seva comarca del Vallès Occidental. En aquest sentit, en termes urbans, destaquen les relacions intenses que manté amb els municipis del seu entorn, que arribarien a constituir un **subàmbit metropolità**. Com veurem més endavant, **Cerdanyola del Vallès, Sant Cugat del Vallès, Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès i Badia del Vallès acumulen un nombre destacable de connexions**, essent una de les àrees amb més relacions territorials entre els municipis pertanyents a l'AMB⁴⁸.

Aquesta connectivitat és més marcada entre Cerdanyola del Vallès i Ripollet, ja que el nucli urbà de Ripollet i el barri de Can Tiana – Pont Vell estan situats a una i altra banda de l'autopista C-58, fent que el barri constitueixi una continuïtat urbana amb el nucli urbà de Cerdanyola. Això ha provocat que existeixin alguns serveis compartits i que s'hagi constituït la Mancomunitat de Cerdanyola-Ripollet-Montcada, tal i com s'exposarà a l'apartat Governança i Institucionalitat.

a.1. Estructura urbana i espai públic

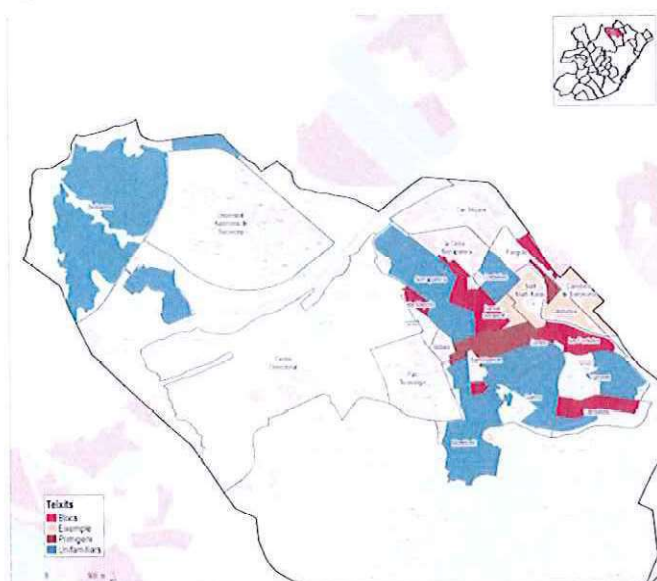
Respecte a l'**estructura urbana** del municipi, les persones entrevistades posen en evidència l'existència de diversos elements que fragmenten, o almenys creen certes fronteres, dins del mateix nucli urbà. Entre ells, **la via del tren, la carretera de Barcelona o el riu**, al qual tradicionalment la ciutat ha viscut d'esquena, es perceben com **impediments per configurar un centre urbà compacte**. En aquesta línia, es considera que en el camp de l'urbanisme Cerdanyola del Vallès experimenta un cert endarreriment respecte a altres municipis del seu entorn. Existeix consens sobre la **manca de personalitat del centre urbà**, ja que Cerdanyola del Vallès històricament ha tingut dos cascs antics, una qüestió que ha marcat la configuració urbana del municipi i que les persones entrevistades consideren que les polítiques urbanístiques han defugit la creació d'un centre urbà amb caràcter que dotés d'identitat a la ciutat.

Una de les qüestions que es posen de relleu és la **necessitat de relligar el nucli urbà central amb altres àrees excèntriques del municipi**. Així, la ubicació de Bellaterra a l'extrem nord-oest, amb el campus de la Universitat Autònoma de Barcelona a mig camí, requereixen d'una reforma de l'avinguda de la Serra de Galliners com a eix de connexió que permeti el desplaçament a peu i en bicicleta en un entorn de qualitat. Així mateix, es posa èmfasi en la necessitat de relligar les connexions entre el Sincrotró i el Parc Tecnològic del Vallès amb el nucli urbà central.

De fet, la morfologia urbana del nucli urbà evidencia com el creixement urbà s'ha produït a través de la construcció de barris amb característiques ben diferents, creant una composició força heterogènia (Figura 5.5).

⁴⁸ Per més informació vegeu Pérez, N. i Solé, G. (2017). "El canvi modal en l'accés a la feina. Un eix clau per a la reducció dels impactes de la mobilitat a l'àrea metropolitana de Barcelona", *Papers. Regió metropolitana de Barcelona: Territori, Estratègies, Planejament*, 59, pp. 95-110.

Figura 5.5. Teixits morfològics. Cerdanyola del Vallès, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir d'IERMB, 2017⁴⁹.

En aquest sentit, es reconeixen els dos centres històrics de la Cerdanyola de Baix i la Cerdanyola de Dalt en els teixits històrics (primigenis) que són l'origen dels dos nuclis urbans que han caracteritzat el desenvolupament posterior. D'altra banda, la distribució de les zones de blocs plurifamiliars (en gran part en forma de polígons residencials a Banús-Bonasort i Fontetes) es distribueix de forma gairebé alcatòria en el territori, sense produir grans continuïtats territorials. La zona de l'eixample –amb més compacitat i densitat que les zones de blocs plurifamiliars– s'estén entre els dos nuclis històrics, mentre que els desenvolupaments urbans de baixa densitat d'habitatges unifamiliars, es situen en els barris més perifèrics del nucli urbà.

En referència a l'**espai públic**, en general, les persones entrevistades consideren que la ciutat està mancada de manteniment, que els darrers anys no s'han fet grans obres públiques al municipi, i que molts parcs infantils i jardins estan obsolets. Una característica particular és que sovint estan marcats pel disseny urbà dels polígons residencials, que propicien fragmentació i que generen espais privats d'ús públic, fet que comporta dificultats de gestió. Es valoren positivament les accions de reforma urbana realitzades entorn a l'Ajuntament a la dècada dels 2000, però es considera que queda encara pendent l'eliminació de barreres, ja que hi ha molts espais dissenyats amb tancaments, així com l'ampliació d'algunes voreres⁵⁰. De fet, a diferència de molts municipis veïns, Cerdanyola no va experimentar un boom durant el període de la bombolla immobiliària, ja que l'espai amb major reserva d'habitatge es troba al Centre Direccional i encara està per desenvolupar.

Les persones entrevistades consideren que Cerdanyola té uns barris força heterogenis, però en canvi no existeix polarització entre ells. Els polígons residencials que caracteritzen molts dels

⁴⁹ Per més informació vegeu l'estudi *Teixits, vulnerabilitat, planejament i polítiques públiques* a <https://iermb.uab.cat/ca/iermb/estudi/teixits-vulnerabilitat-planejament-i-politiques-urbanes/>

⁵⁰ Pla d'accessibilitat de Cerdanyola del Vallès, Ajuntament de Cerdanyola, gener 2007.s

seus barris són de segona generació, és a dir, els edificis plurifamiliars es van construir més cap a la dècada dels setanta que no pas anteriorment i, per tant, compten amb millors condicions de construcció, i en part han contribuït a evitar la generació de barris marginals.

Són **barris amb una forta identitat i arrelament comunitari**. En aquest sentit, les mancances fan referència a la necessitat de millorar els espais intersticials, per tal de cosir la ciutat. De fet, les persones entrevistades exposen que, a causa dels importants processos d'immigració i del creixement poblacional, la societat de Cerdanyola del Vallès **no té una identitat arrelada a nivell de municipi** i que no existeix un fort sentit de ciutat. Fins i tot, posen èmfasi en que l'origen urbà del municipi, caracteritzat per diverses masies disperses i el sorgiment de cases d'estiuejants van marcar la configuració urbana posterior, de caràcter de **ciutat dormitori** i mancada d'un centre històric urbanístic destacat. Així, es considera que aquesta diversitat de zones urbanes amb característiques urbanístiques diferents també han contribuït a la **manca d'un sentiment de pertinença** arrelat al municipi. Així mateix, es ressalta que el municipi es troba en una certa **situació d'estancament** i es considera necessari **iniciar un procés de revitalització de la ciutat**, el qual hauria de passar per la **construcció d'una visió de futur** que abasti tot el municipi.

Per últim, tot i destacar-se positivament la presència del Parc de Collserola, que ocupa la meitat del terme i li confereix un entorn forestal excepcional, les persones entrevistades ressalten que no s'ha fomentat una bona articulació entre el parc i el nucli urbà, ja que els recorreguts d'accés no han estat prou dissenyats.

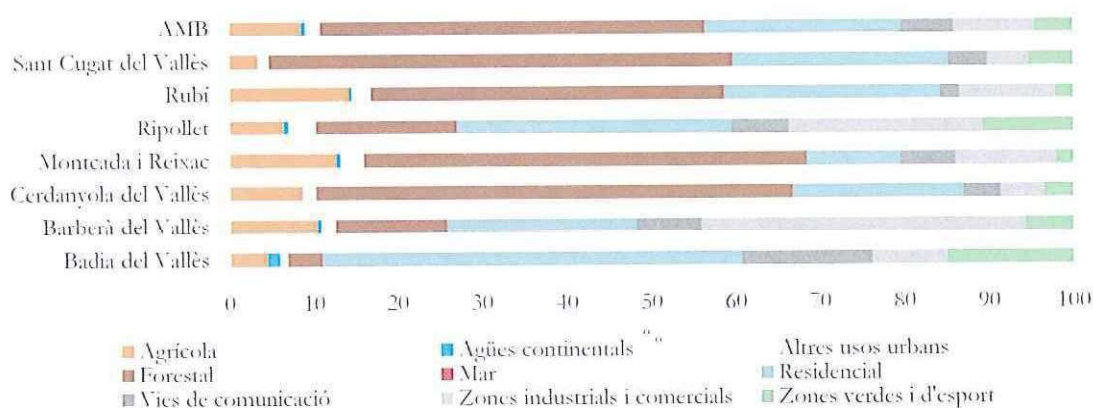
a.2. Usos del sòl

Un element clau de l'anàlisi territorial d'un municipi és els usos del seu sòl: els efectes de la petjada humana en el territori es reflecteix en la transformació de la seva superfície per a usos amb finalitats diferents. Així, un dels indicadors que ens permet observar quin ha estat el grau de transformació del sòl és, per tant, la delimitació d'usos del sòl que s'ha anat desenvolupant al llarg dels anys en un territori. En aquest sentit, les dades que es disposen són escasses, només fan referència a l'any 2009, i són fruit del mapa de cobertes del sòl del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF).

Cerdanyola del Vallès dedicava l'any 2009 **més de la meitat de la seva superfície total a ús forestal**, concretament el 56,52%. Dels municipis comparats, Cerdanyola del Vallès i Sant Cugat del Vallès són els que proporcionalment contenen més superfície forestal, una bona part de la qual correspon a la serralada de Collserola (Figura 5.6). Els següents usos amb major superfície ocupada és l'**ús residencial (20,20%)**, una proporció que es situa en la franja baixa en comparació amb la resta de municipis, i l'**ús agrícola** ocupa prop d'un 10% del total. L'**ús industrial** ocupa el **5,28%**, una dada molt menor que municipis com Barberà del Vallès (38,44%) o Ripollet (22,94%).

Dels municipis de l'entorn de Cerdanyola cal destacar que el municipi amb una major proporció de sòl residencial és Badia del Vallès, que ocupa amb aquest ús prop de la meitat de la seva superfície total, un fet que es deu a les característiques singulars d'aquest municipi.

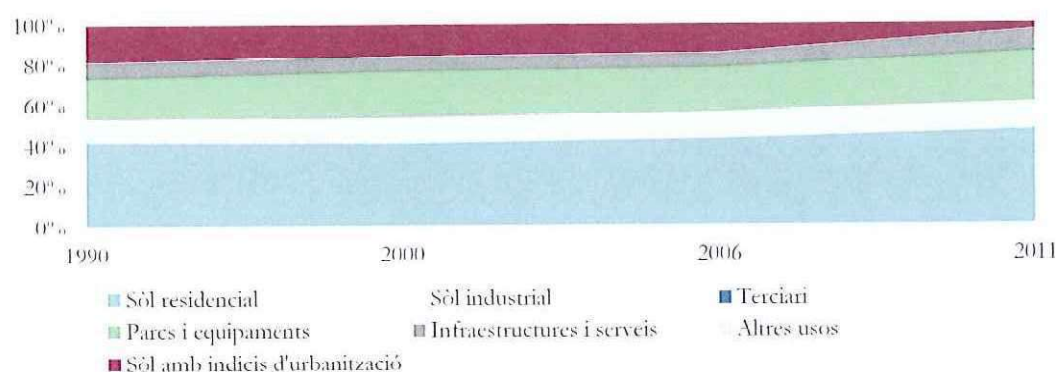
Figura 5.6. Superfície d'usos del sòl. Subàmbit metropolità i AMB, 2009.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) – CREAM.

Si s'analitzen els usos del sòl en relació a la superfície ocupada les proporcions canvien. A més en aquest cas es disposa de dades de diversos anys, fet que permet conèixer l'evolució i les tendències de cadascun dels usos (Figura 5.7). En aquest sentit, s'observa com a Cerdanyola del Vallès l'ús que més ha incrementat la seva superfície des del 1990 és el residencial. Uns increments que es registren a partir de l'any 2000 i especialment a partir de 2006. Coincidint amb aquesta expansió, s'incrementa també en proporcions similars i de manera més sostinguda en els anys, el sòl destinat a parcs i equipaments. Altres usos que també incrementen la seva superfície ocupada tot i que en menor mesura és el sòl d'infraestructures i l'industrial.

Figura 5.7. Usos del sòl ocupat. Cerdanyola del Vallès, 1990; 2000; 2006; 2011.

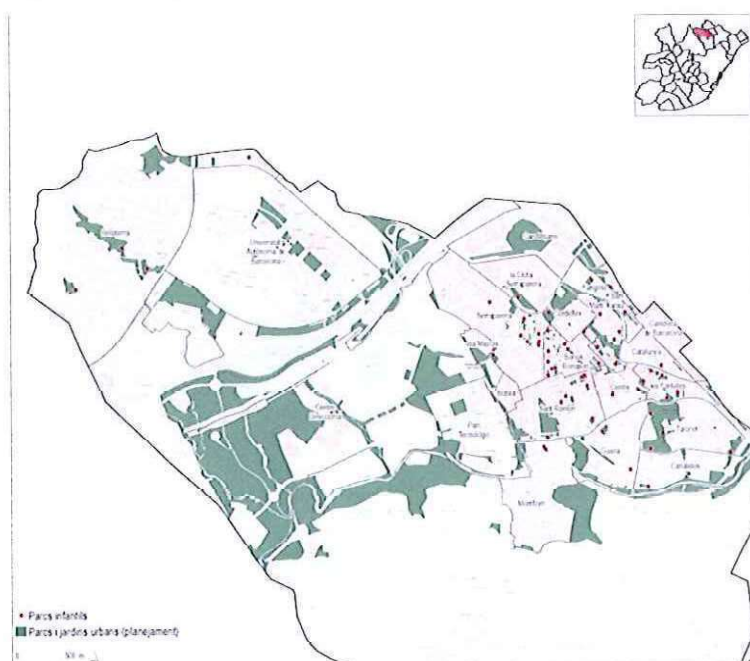
Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) – AMB.

De la distribució d'usos del sòl de Cerdanyola del Vallès destaca la baixa proporció de zones verdes i d'esport (Figura 5.6), amb tan sols el 3,36%, molt per sota de municipis densament poblats com Badia del Vallès (si bé en realitat Badia gaudeix de molts espais verds intersticials entre edificis). En aquest sentit, **Cerdanyola es situa a la franja baixa de zones verdes urbanes** entre els municipis analitzats. Tal i com es pot observar a la Figura 5.8, la localització de les zones verdes (aquelles que així són reconegudes per la qualificació del sòl del planejament urbanístic,

i per tant s'exclou el sòl forestal), es situa en **gran part a la Plana del Castell**, concretament els terrenys que configuren la Via Verda, al límit amb el terme amb Sant Cugat del Vallès.

Així mateix, existeixen diverses **zones verdes al llarg de torrents i rieres**, com per exemple al llarg del perímetre del nucli urbà en la zona limítrof amb el Parc Natural de Collserola entorn la riera de Sant Cugat, al llarg del Torrent de Can Domènec a Bellaterra, el Torrent de Can Magrans a la Universitat Autònoma de Barcelona, el Torrent de Sant Marçal en el Parc de l'Alba o el Torrent dels Gorgs entre el Parc Tecnològic del Vallès i els barris de La Bòbila, Sant Ramon i Montflorit.

Figura 5.8. Parc, jardins urbans i parcs infantils. Cerdanyola del Vallès, 2017.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Ajuntament de Cerdanyola, juliol 2017.

A l'interior del nucli urbà existeixen diverses zones verdes de certa envergadura, tals com l'entorn de la zona esportiva de Fontetes, el Turó de Guiera, al barri de Sant Ramon, el Parc de Cordelles i el Bosc Tancat (en aquest cas amb la localització d'un centre d'oci i d'aventura). Tot i això, aquestes **zones verdes actualment no sempre es troben equipades i amb un bon estat de manteniment**. Per exemple, la zona verda del Turó de Guiera o la de Sant Ramon, tot i tenir aquesta qualificació urbanística, no es troben equipats com a tals, especialment en el cas de la de Sant Ramon que presenta una configuració més aviat de descampat.

D'altra banda, també és rellevant que en els barris més cèntrics del nucli urbà, la presència de les zones verdes és de forma disseminada i en espais de petites dimensions, en alguns casos amb una certa concentració en algunes zones i absència en d'altres (com per exemple la part nord de Serraparera, el Turonet, Catalunya o carretera de Barcelona).

En relació als **parcs infantils**, en general, els barris amb baixa densitat de població tenen una baixa dotació de parcs infantils, quatre a Bellaterra i Turó de Sant Pau, 2 a Montflorit, 1 a la part

nord de Serraparera. I els barris amb major densitat de població són els que concentren una major dotació de parcs, com les Fontetes (6) o Banús-Bonasort (10). Tot i això, existeixen algunes excepcions sorprenents. El tercer barri en major densitat de població és Catalunya, amb 398,4 habitants per hectàrea, i en canvi compta amb un únic parc infantil, o **el barri de la Carretera de Barcelona, el cinquè més dens, no té cap parc infantil en el seu territori**. Aquesta excepcionalitat també es fa present en els barris de més recent creació, com Canaletes, on només hi ha dos parcs infantils. Per contra, barris amb implantació històrica com Sant Ramon (i menys densitat poblacional que Canaletes) tenen set parcs per a infants. Així mateix, existeix una concentració de parcs infantils a la part sud de Serraparera i al barri de Banús-Bonasort.

b) Habitatge

Un àmbit que mereix una atenció especial és la qüestió de l'habitatge i les dinàmiques del mercat immobiliari. La ubicació de Cerdanyola del Vallès a la primera corona metropolitana, la proximitat a infraestructures vitals per al país com l'AP-7 i la C-58, la ubicació de la Universitat Autònoma de Barcelona i del Parc de la Recerca juntament amb equipaments tecnològics punters com el Sincrotró són factors que influencien el mercat immobiliari i condicionen els preus dels habitatges. A més, les expectatives de desenvolupament urbà posades en el creixement del Centre Direccional i el Parc de l'Alba han marcat clarament la producció d'habitatges al llarg de les darreres dècades, ja que la ciutat viu a l'expectativa –i alhora amb recel– el desenvolupament d'aquest gran sector residencial i d'activitat econòmica.

b.1. Producció d'habitatges

Per tal de poder conèixer les dinàmiques del mercat immobiliari s'han recollit diversos indicadors. D'una banda, i per estudiar els ritmes de construcció, s'han aplegat els habitatges iniciats durant els darrers anys. D'altra banda, per preveure les dinàmiques del mercat immobiliari futures, en termes de noves construcció, s'ha estudiat el potencial d'oferta d'habitatges existent en els grans sectors residencials de l'àrea metropolitana de Barcelona.

En relació a la **producció d'habitatges**, entre l'any 2004 i 2017 a Cerdanyola del Vallès es **construïren 1.333 habitatges**, tan sols l'**1,32%** dels 100.756 de l'àrea metropolitana de Barcelona (Figura 5.9). En termes absoluts, no representa una quantitat molt elevada, és el cinquè municipi dels sis analitzats. Fins l'any 2007 es produïen més de 200 habitatges per any, mentre que **entre 2008 i 2016 es van iniciar tan sols una vintena d'habitatges per any**. S'observa com a partir de 2016 s'ha iniciat una tendència a la recuperació, arribant als 56 habitatges iniciats l'any 2017.

De fet, vinculat amb les dades de producció d'habitatge, s'observa com la bombolla immobiliària no va tenir molt d'impacte en el municipi, en tant que no es van construir molts habitatges i tampoc ha desencadenat un parc d'habitatges buits gran. L'Ajuntament en comptabilitza 1.252 unitats, 183 dels quals corresponen a persones jurídiques.

Figura 5.9. Habitatges iniciats. Municipis del subàmbit metropolità, 2004-2017.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total	%
Badia del V.	0	0	72	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	73	0,07%
Barberà del V.	322	623	458	532	22	4	4	13	238	3	3	51	3	64	2.340	2,32%
Cerdanyola del V.	313	213	219	268	91	29	5	21	32	19	13	14	40	56	1.333	1,32%
Montcada i Reixac	565	605	454	649	106	11	145	62	1	1	0	2	56	18	2.675	2,65%
Ripollet	307	205	212	114	396	4	8	16	3	8	2	88	11	214	1.588	1,58%
Sant Cugat del V.	1.275	2.355	2.086	1.161	153	40	335	653	71	32	1	260	552	583	9.557	9,49%

Font: Elaboració pròpia a partir de Secció d'Estudis Territorials de la Direcció de Serveis d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Entre la resta de municipis analitzats destaca Sant Cugat del Vallès, en el qual s'han construït el 9,5% dels habitatges de tota l'àrea metropolitana entre l'any 2004 i 2017. En segon terme es situa Montcada i Reixac amb el 2,65% (2.675 unitats) i Barberà del Vallès amb el 2,32% (2.340 habitatges iniciats). Durant el mateix període, a Ripollet es van iniciar 1.588 habitatges, mentre que a Badia del Vallès tan sols 73. En aquest darrer cas cal tenir en compte les circumstàncies particulars del municipi, que pràcticament no té sòl disponible.

Respecte a la **construcció i disponibilitat d'habitatge de protecció oficial (HPO)**, al llarg dels anys no hi ha hagut una iniciativa de produir HPO i actualment, segons fonts de l'Ajuntament, hi ha una llista d'espera de cinc anys per poder accedir-hi. De fet, **Cerdanyola del Vallès és el cinquè municipi de la comarca amb una menor proporció d'habitatges socials**, amb tan sols un 0,62% del total d'habitatges mentre que al Vallès Occidental representa el 0,65%. Pel què fa a la gestió, Cerdanyola és el municipi que gestiona directament menys habitatges, amb tan sols un 0,01%, quan la mitjana del Vallès Occidental és del 0,39% (Mestre i Tardy, 2017⁵¹).

Tanmateix, analitzant la situació dels HPO amb perspectiva es pot observar que aquesta situació resulta d'una tendència clarament negativa que es produeix arran de la crisi econòmica. **Des del 2004 a Cerdanyola del Vallès s'inicien 549 habitatges de protecció oficial**, equivalents a l'1,82% del total de l'àrea metropolitana de Barcelona (Figura 5.10). En termes absoluts, Cerdanyola del Vallès és el tercer municipi dels estudiats amb un major nombre d'HPO iniciats. En primer terme es situa Sant Cugat del Vallès, amb 1.442 unitats (el 4,79% de l'AMB) i en segon lloc Montcada i Reixac amb 982 unitats (3,26%). A l'igual que en la producció dels habitatges totals, a Badia del Vallès durant el període només van iniciar-se 114 unitats d'HPO, el 0,38% de l'AMB. Tanmateix, **és en el període 2013-2017 quan es paralitza aquesta dinàmica, i no s'inicia cap HPO en els municipis analitzats, i a excepció de Sant Cugat del Vallès, els anys 2011, 2014 i 2015 tampoc se'n va iniciar cap a la resta de municipis.**

⁵¹ Per major informació vegeu Mestre, O. i Tardy, M. (coords.) (2017). *Desigualtat i pobresa al Vallès Occidental. Una aproximació a la situació actual i a les principals mesures locals*. Terrassa: Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Figura 5.10. Habitatges iniciats amb protecció oficial. Municipis del subàmbit metropolità, 2004-2017.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total	%
Badia del V.	0	0	30	42	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	114	0,38 %
Barberà del V.	96	0	0	81	162	13	3	0	53	0	0	0	30	0	438	1,45 %
Cerdanyola del V.	45	2	0	352	136	0	14	0	0	0	0	0	0	0	549	1,82 %
Montcada i Reixac	200	52	258	217	215	0	40	0	0	0	0	0	0	0	982	3,26 %
Ripollet	21	0	0	0	128	172	0	0	0	0	0	0	0	0	321	1,07 %
Sant Cugat del V.	30	554	265	18	18	86	57	102	191	0	24	39	58	0	1.442	4,79 %

Font: Elaboració pròpia a partir de Secció d'Estudis Territorials de la Direcció de Serveis d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

En termes del potencial futur de producció de nous habitatges, l'Àrea Metropolitana de Barcelona identifica vint grans sectors residencials, aquells que preveuen promocions urbanístiques amb uns impactes a nivell supramunicipal. Dels municipis estudiats, només dos municipis tenen reserves de sòl per a grans sectors residencials que encara s'han d'iniciar, Cerdanyola del Vallès i Montcada i Reixac. Ripollet i Sant Cugat del Vallès també compten amb un i dos grans sectors residencials respectivament, però aquests ja es troben en fase de construcció, en algun cas avançada.

Així doncs, **Cerdanyola del Vallès és el municipi que acull el sector residencial més gran en termes de superfície i sostre de tota l'àrea metropolitana**, el Centre Direccional (Figura 5.11). Amb 340,44 hectàrees i amb un sostre de 450.777m², s'hi estimen un total de 3.540 habitatges pendents, el 9,34% del total dels grans sectors residencials metropolitans pendents de desenvolupar (cal tenir present que aquests càlculs corresponen al planejament urbanístic que actualment es troba suspès i, per tant, poden experimentar variacions). Cal apuntar, però, que el càlcul fa referència al planejament que va ser aprovat però posteriorment suspès pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i que actualment es troba en fase de redacció un nou pla director urbanístic de tot l'àmbit del Centre Direccional, de manera que les xifres és probable que siguin alterades.

Per la seva banda, Montcada i Reixac té previstos dos dels grans sectors residencials, l'ARE Can Duran, amb el planejament aprovat, i un altre sector sense planejament aprovat. Ambdós sectors suposen menys hectàrees que el Centre Direccional però en nombre d'habitatges n'acumularien 4.946.

Figura 5.11. Reserves d'habitatge en grans sectors residencials. Cerdanyola del Vallès, Montcada i Reixac i AMB, 2018.

Grans sectors residencials ⁵²	Cerdanyola del Vallès	Montcada i Reixac		AMB
	Centre Direccional ⁵³	Opcional (21)	ARE Can Duran	Total
Estat de la tramitació	Aprovat / Suspès	No aprovat	Aprovat	Aprovats o no
Superfície (ha)	340,44	84,47	43,76	1.042,07
Sostre m²	450.777	211.179	188.909	3.482.461
Habitatges pendents	3.540	2.816	2.130	37.907
Superfície (ha) (%)	32,67%	8,11%	4,20%	44,97%
Sostre m² (%)	12,94%	6,06%	5,42%	24,43%
Habitatges pendents (%)	9,34%	7,43%	5,62%	22,39%

Font: Elaboració pròpia a partir de Secció d'Estudis Territorials de la Direcció de Serveis d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

b.2. Mercat de lloguer

Per analitzar les dinàmiques del mercat d'habitatge de lloguer, s'utilitzen indicadors com el nombre de contractes de lloguer, les operacions immobiliàries de lloguer realitzades anualment i l'evolució del preu del lloguer.

Segons el cens de 2011, a Cerdanyola del Vallès un **11,9% dels habitatges eren de lloguer**, una proporció que equival a la meitat de la mitjana metropolitana, del 23,5%.

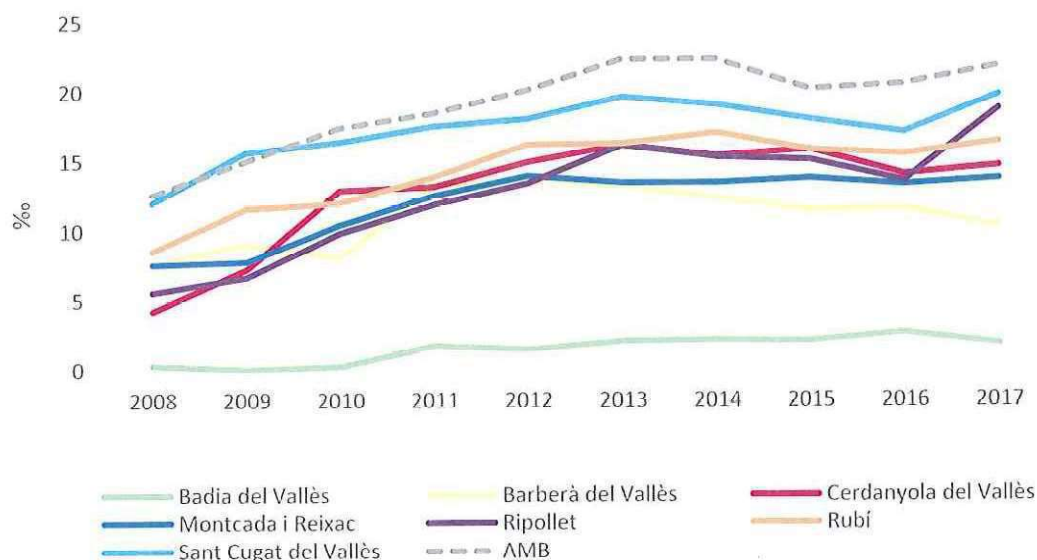
Si observem el nombre de contractes de lloguer, **Cerdanyola del Vallès tenia l'any 2017 14,6 contractes de lloguer per cada mil habitants** (Figura 5.12). Aquesta quantitat, malgrat situar-se lleugerament per sota de les dades de 2014 – 2016, ha augmentat considerablement respecte fa 10 anys, sent dels municipis on més s'incrementa. El 2008 es registraven només 4,2 contractes de lloguer per cada 1.000 habitants. Aquest augment en la darrera dècada es produeix de manera molt similar en els municipis de l'entorn de Cerdanyola del Vallès. Els dos municipis amb major proporció de contractes de lloguer per cada mil habitants són Sant Cugat del Vallès (19,7%) i Ripollet (18,7%) que juntament amb Cerdanyola del Vallès és dels municipis on més creix.

Cal destacar el cas de Badia del Vallès on, tal com s'ha explicat anteriorment, per la pròpia naturalesa de la ciutat, amb bona part dels habitatges són de protecció en règim de propietat, pràcticament no es fan nous contractes de lloguer (1,78%).

⁵² Les dades només s'han pogut recollir pels municipis de l'AMB, de manera que Rubí no s'ha pogut considerar. A més, els municipis de Badia del Vallès i Barberà del Vallès no tenen reserves de grans sectors residencials.

⁵³ Cal tenir en compte que el planejament del Centre Direccional fou suspès i actualment es troba en elaboració un nou Pla Director Urbanístic del Centre Direccional, de manera que les previsions d'habitatges i sostre podran veure's alterades.

Figura 5.12. Contractes de lloguer per cada 1.000 habitants. Municipis del subàmbit metropolità, 2008-2017.

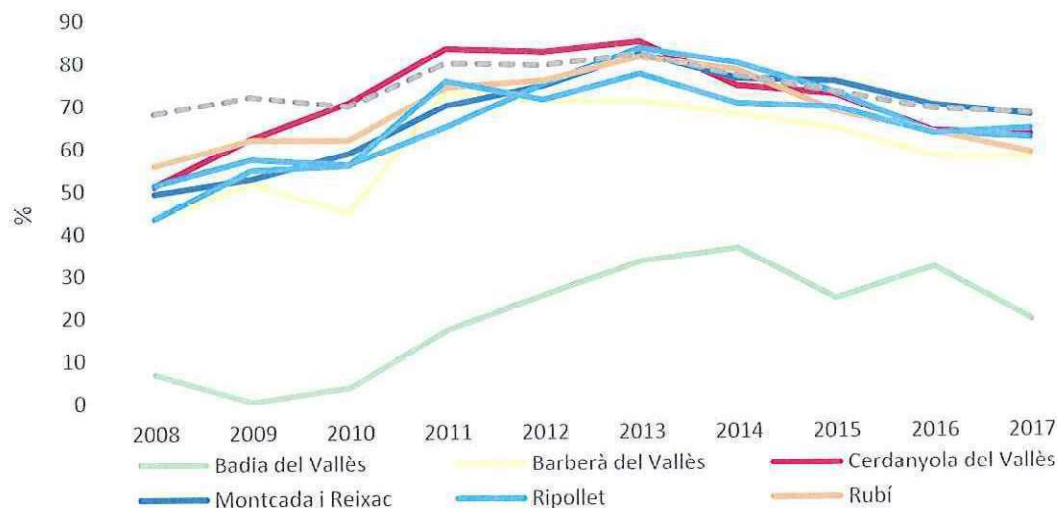

Font: Elaboració pròpia a partir de Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona.

Aquesta mateixa tendència s'observa en el pes del lloguer en el total d'operacions immobiliàries (Figura 5.13). En el cas de Cerdanyola del Vallès, del total d'operacions en el mercat immobiliari realitzades l'any 2017, el 62,31% varen ser de contractes de lloguer. Aquesta proporció suposa una forta davallada, vint punts menys, respecte les operacions de lloguer realitzades l'any 2013. Aquesta diferència evidencia com els darrers anys s'ha reactivat el mercat de venda i que entre els anys 2011 i 2013 estava molt més paralitzat, de manera que la majoria d'operacions immobiliàries eren de lloguer. Tot i així el 2017, respecte el total d'operacions en el mercat immobiliari se signen més contractes de lloguer que no pas el 2008. L'any 2008 a Cerdanyola del Vallès els contractes de lloguer representaven el 51% del total d'operacions immobiliàries anuals i el 2017 suposen el 62,31%, més de deu punts més.

Tot i això, en relació als municipis del seu entorn, Cerdanyola del Vallès és juntament amb Montcada i Reixac, Ripollet i Rubí dels municipis on més contractes de lloguer se signen al llarg de l'any. Tots presenten una evolució molt similar: augment molt important fins el 2013 i davallada durant els anys següents. En el cas de Badia del Vallès tal com s'ha assenyalat en altres apartats les dades estan fortament condicionades per la naturalesa del parc d'habitatge del municipi.

Figura 5.13. Contractes de lloguer signats sobre el total d'operacions immobiliàries anuals. Municipis del subàmbit metropolità, 2008-2017.

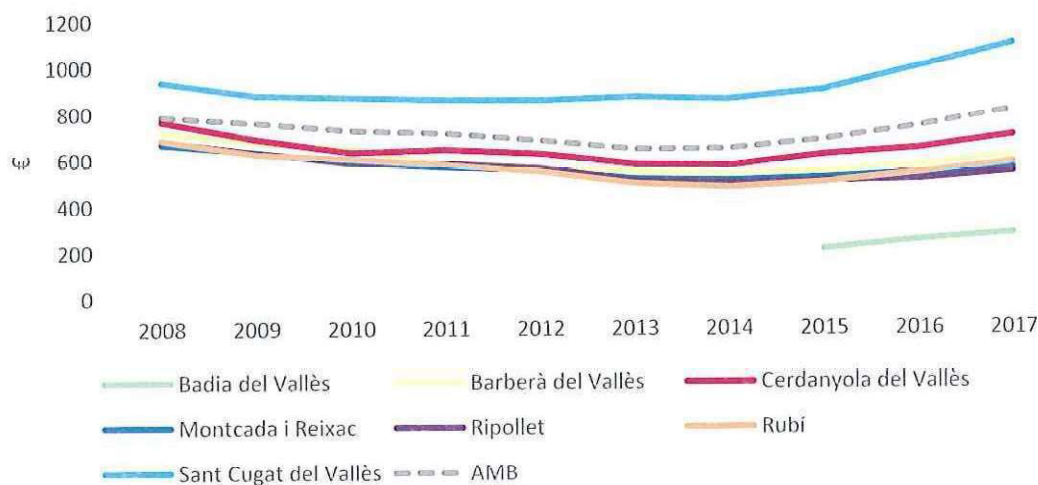

Font: Elaboració pròpia a partir de Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona.

Pel que fa el preu mitjà de lloguer mensual, **Cerdanyola del Vallès se situava en els 699€ l'any 2017**, per sobre de la mitjana comarcal (Figura 5.14). Respecte l'any 2008, quan el lloguer mensual es situava en 765,84€, va experimentar una reducció progressiva fins el 2014 quan arribà als 571€. Des de llavors, i seguint la tendència metropolitana, el preu del lloguer mensual ha tornat a incrementar.

Respecte fa 10 anys els preus a totes les ciutats analitzades, amb excepció de Sant Cugat del Vallès i Badia del Vallès els preus han disminuït entorn els 100 euros, mentre que a Cerdanyola del Vallès ho ha fet en -66€.

Figura 5.14. Preu mitjà del lloguer mensual. Municipis del subàmbit metropolità i AMB, 2008-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

En aquest àmbit en particular les persones entrevistades consideren que el mercat de lloguer del municipi es troba molt influenciat per les **dinàmiques residencials que provoca la UAB**. La demanda existent faria que els preus dels habitatges de lloguer fossin més elevats que en els municipis de l'entorn. En part s'apunta que el preu d'habitatges de lloguer per a estudiants permeten un major rendiment que per a una família (ja que es sol calcular per habitacions), un fet que acaba encarint el preu total. Al mateix temps, el lloguer per cursos representa un lligam menor per al propietari respecte a un contracte de tres anys.

Tot i això, en les entrevistes també es reconeix que les dinàmiques residencials de l'alumnat són variades. En primer lloc, destaca que l'única residència d'estudiants de tot el municipi és la Vila Universitària, desconnectada del nucli urbà. De fet, hi ha persones que opten per allotjar-se a la Vila Universitària al primer curs i després cercar un habitatge de lloguer. D'altres, davant l'increment de preus de Cerdanyola i la relativa diferència amb Barcelona, opten per aquesta segona opció per la major centralitat. En aquest sentit, les persones entrevistades consideren que històricament el municipi **no ha sabut canalitzar la necessitat residencial de les persones que estudien a la UAB ni revertir-ne les dinàmiques**.

Per analitzar aquestes dinàmiques els indicadors utilitzats són els estudiants de la UAB que tenen domicili habitual a Cerdanyola del Vallès (en general, solen estar-hi empadronats) i aquells que hi tenen el domicili durant el curs. Aquestes dades facilitades per la UAB s'obtenen a través de la matrícula que realitzen els alumnes i cal tenir en compte que "domicili habitual" pot no coincidir amb la llar on estan empadronats. Tanmateix, és l'indicador que ens permet estimar la població estudiantil flotant en el municipi.

El curs 2016–2017 la UAB tenia 34.068 estudiants, dels quals **un 3,22% tenien domicili habitual a Cerdanyola** (Figura 5.15). Ara bé, **si tenim en compte aquells estudiants que durant el curs resideixen a Cerdanyola el percentatge puja fins al 7,2%** (Figura 5.16).

Pel que fa als estudiants amb domicili habitual a Cerdanyola representaven el 3,6% el curs 2007-2008, i disminuïren lleugerament el curs 2012-13 fins al 3,4%. En canvi, **els estudiants que resideixen a Cerdanyola del Vallès durant el curs han tingut una tendència a l'alça de forma progressiva**. El curs 2007-08 eren el 4,73% del total dels estudiants del campus, el 2012-13 arribaren a representar el 6,6% i **el curs 2016-17 assolien el 7,2%**.

Els estudiants amb domicili habitual a Cerdanyola presenten diferències significatives en funció del tipus d'estudis. D'una banda, els estudiants de grau o llicenciatura de la UAB que tenen domicili habitual a Cerdanyola han tingut una lleugera tendència a la baixa: el curs 2007-08 representaven el 3,62%, el 2012-13 el 3,14% i el 2016-17 el 3,05%. Per contra, els de màster i postgrau partien d'un 4,14% i van experimentar una disminució el curs 2012-13, arribant a assolir el 2,8% del total d'estudiants. Finalment, el curs 2016-17 els estudiants de màster i postgrau amb domicili habitual a Cerdanyola del Vallès han representat el 2,6%. Els estudiants de doctorat han evolucionat a l'alça, des dels 3,28% del curs 2007-08 fins al 4,56%, si bé el curs 2012-13 havien assolit el 5,23%.

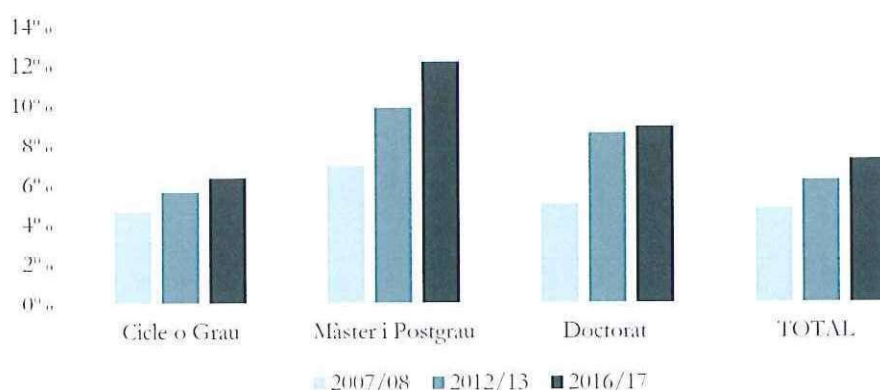
Figura 5.15. Estudiants de la UAB amb domicili habitual a Cerdanyola del Vallès, cursos 2007/08; 2012/13; 2016/17.

Font: Elaboració pròpia a partir de Oficina de Gestió de la Informació i de la Documentació de la UAB.

Respecte als estudiants amb domicili durant el curs a Cerdanyola del Vallès, en tots els nivells d'estudi s'ha incrementat la proporció dels que no hi estan empadronats però que hi viuen (Figura 5.16). En el cas dels estudiants de grau o llicenciatura s'ha passat del 4,61% el curs 2007-08 al 6,3% el 2016-17. Un increment molt més gran s'ha registrat en els estudiants de màster i postgrau. El 2007-08 es situaven en el 6,9% i el curs 2012-13 van créixer fins el 9,8%, coincidint amb l'entrada en vigor de la nova regulació de títols oficials de màster, i un increment de l'oferta. El curs 2016-17 han arribat al 12,14%. D'altra banda, els estudiants de Doctorat han crescut des del 4,95% el curs 2007-07 fins al 8,86% el 2016-17.

Figura 5.16. Estudiants de la UAB amb domicili durant el curs a Cerdanyola del Vallès, cursos 2007/08; 2012/13; 2016/17.

Font: Elaboració pròpia a partir de Oficina de Gestió de la Informació i de la Documentació de la UAB.

Per tant, s'observa que la UAB esdevé un motor d'atracció de nous residents durant el curs per a Cerdanyola del Vallès. Una atracció que ha anat clarament a més en els darrers 10 anys. En termes absoluts, la població que durant el curs resideix a Cerdanyola del Vallès s'ha incrementat un 54% durant els darrers 10 anys. El curs 2007-08 era de 1.590 estudiants i el 2016-17 de 2.450 estudiants. Per estimar la població flotant, si s'extreuen els que tenen el

domicili habitual a Cerdanyola del Vallès, resulta que **la població flotant ha passat de 376 estudiants el curs 2007-08 a 1.352 el 2016-17**. Cal recordar que aquestes dades inclouen els alumnes que resideixen a la Vila Universitària.

Tot i això, les dinàmiques del lloguer tenen causes diverses; si bé és clar que la UAB té un gran impacte potencial sobre el mercat de lloguer, altres factors com les infraestructures de transport i la centralitat metropolitana, l'entorn urbà i natural, sense oblidar que malgrat l'augment dels preus de lloguer aquests encara estan per sota de la mitjana metropolitana, també poden contribuir a aquestes dinàmiques. A més, la potencial pressió residencial de la UAB també s'ha d'interpretar tenint en compte tot d'elements anteriorment analitzats, entre els més rellevants la manca de residències universitàries, la caiguda de la producció d'habitatge i, en concret, de l'HPO la baixa proporció d'habitatge en règim de lloguer.

c) Mobilitat

Com hem vist anteriorment, Cerdanyola del Vallès juntament amb els municipis de Sant Cugat del Vallès, Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès i Badia del Vallès constitueixen un dels subàmbits metropolitans que concentren més relacions entre municipis de l'AMB.

Les persones entrevistades destaquen que les relacions intenses de Cerdanyola del Vallès amb els municipis del seu entorn són principalment degudes a **l'acumulació d'un nombre notable de connexions per motius de feina**. A banda, es ressalta que aquestes relacions també es deuen als **desplaçaments per motiu d'estudis o d'oci**.

Pel què fa a l'oci, els desplaçaments per realitzar compres es produeixen de Cerdanyola del Vallès vers el centre comercial Baricentro de Barberà del Vallès, al centre comercial de Sant Cugat del Vallès o al mateix centre urbà d'aquest municipi (vegeu l'apartat dedicat al comerç en el capítol Economia i Coneixement). En canvi, la localització d'espais d'oci com els cinemes a Cerdanyola ha tendit a generar desplaçaments des de Ripollet cap al municipi. Així mateix, l'existència de l'estació de RENFE també ha atret població de Ripollet, ja que el municipi no compta amb una estació pròpia i la de Montcada-Ripollet no sempre és la més propera per a tota la població. Pel què fa als estudis, destaca la força tractora del campus de la Universitat Autònoma de Barcelona en tant que gran pol d'atracció.

En aquest sentit, atès que les dades que permetrien conèixer de manera acurada els volums de desplaçaments i el sentit d'aquests per motius laborals són les recollides en el cens de població, que el darrer data de 2011. L'indicador que permet tenir una bona aproximació a la mobilitat de Cerdanyola del Vallès és la mobilitat obligada per raó d'estudis, sobretot tenint en compte que la Universitat Autònoma de Barcelona és un gran node generador de desplaçaments.

c.1. Mobilitat obligada per raó d'estudis

Les dades de **mobilitat obligada** per raó d'estudis o feina són proporcionades per l'Enquesta de Mobilitat en dia Feiner, que l'any 2017 evidenciava que bona part dels desplaçaments diaris de la Regió Metropolitana es devien a motius de feina o estudis: és a dir, una mobilitat ocupacional del 26,7% del total de desplaçaments realitzats.

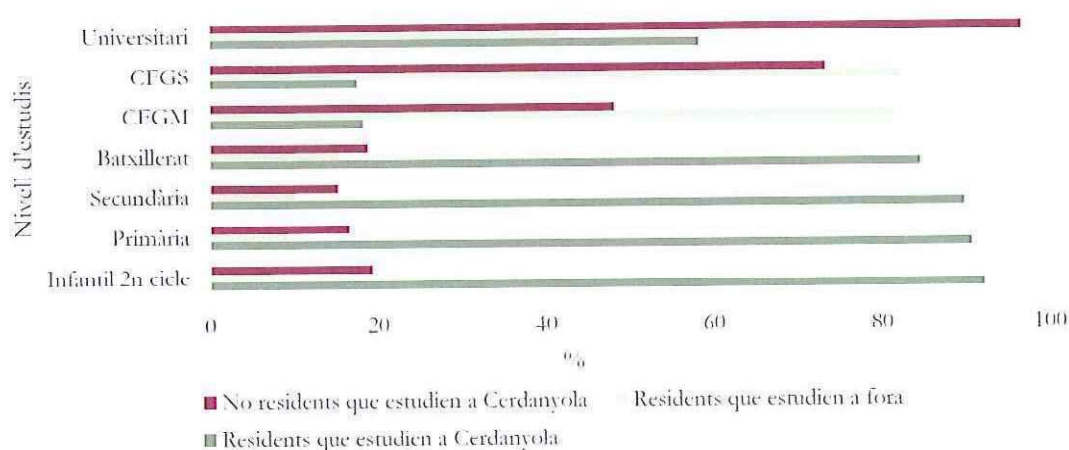
El curs escolar 2016–2017 a Cerdanyola del Vallès els dies laborables es desplaçaven de manera interurbana 30.557 persones per motiu d'estudis (Figura 5.17 i 5.18). La gran majoria d'aquestes, un 92,8%, són residents a altres municipis que es desplacen diàriament a Cerdanyola del Vallès per estudiar; davant un 7,2% de desplaçaments d'estudiants amb origen a Cerdanyola del Vallès cap a altres ciutats, fent evident l'impacte de la presència de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Figura 5.17. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Total alumnes per nivell i tipus de mobilitat. Cerdanyola del Vallès, cursos 2015-16; 2016-17⁵⁴.

Categoria	Infantil 2n cicle	Primària	Secundària	Batxillerat	CFGM	CFGS	Universitari	TOTAL obligatoris	TOTAL post-obligatoris no universitaris	TOTAL
Residents que estudien a Cerdanyola	1397	3274	2285	713	73	84	883	6956	870	8709
Residents que estudien fora (1)	117	333	257	129	326	394	631	707	849	2187
No residents que estudien a Cerdanyola (2)	334	649	409	165	68	231	26514	1392	464	28370
TOTAL Mobilitat Interurb. (1+2)	451	982	666	294	394	625	27145	2099	1313	30557

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

Figura 5.18. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Cerdanyola del Vallès, cursos 2015-16; 2016-17⁵⁵.

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

Per nivell d'estudis, la majoria de la mobilitat interurbana per raó d'estudis es produeix en l'educació no obligatòria, especialment en cicles formatius de grau mig i superior i en estudis

⁵⁴ Dades corresponents al curs 2016 – 2017, per la universitat al curs 2015-2016.

⁵⁵ Percentatge per nivell i tipus de mobilitat. Dades corresponents al curs 2016 - 2017, pel nivell universitari es corresponen al curs 2015-2016.

universitaris. En educació infantil, primària, secundària i batxillerat la major part dels residents estudien a Cerdanyola del Vallès mateix, mentre que els residents que estudien fora tot i augmentar progressivament en funció dels nivells d'estudis no arriba a superar el 16%. Per contra, **l'atracció de no residents que acudeixen a estudiar a Cerdanyola en els primers nivells educatius és més alt en educació infantil (19,3%) que en primària (16,5%) i secundària (15,1%) i al Batxillerat arriba al 18,8%.** Un dels factors que poden influir pot ser la presència de l'escola i l'institut ubicat el campus de la UAB, que acullen com alumnes a fills i filles de treballadors i treballadores de la UAB. En definitiva, **les persones residents a Cerdanyola del Vallès cursen majoritàriament els seus estudis a la mateixa ciutat, amb l'excepció dels cicles formatius.**

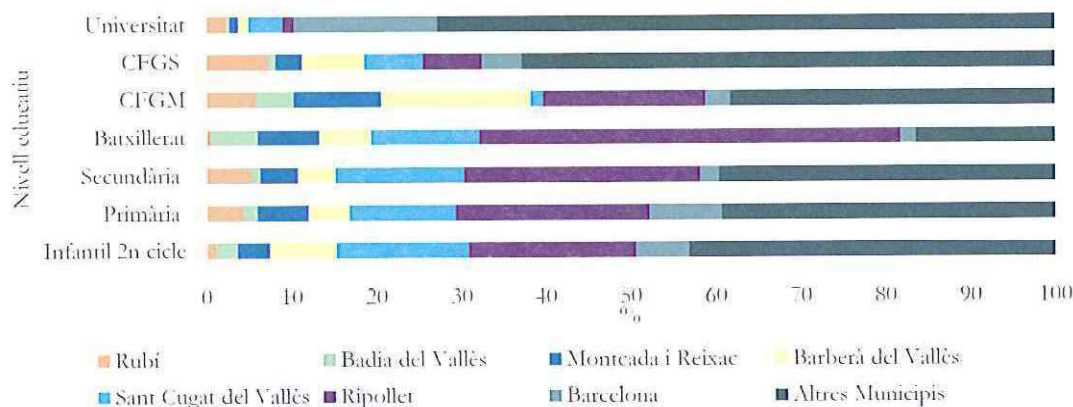
De fet, en el cas de cicles formatius crida l'atenció l'alt volum de mobilitat que es produeix en dos sentits: d'una banda cap a fora de Cerdanyola, perquè **prop del 80% de persones residents a la ciutat que estudien cicles formatius de grau mitjà (CFGM) i cicles formatius de grau superior (CFGS) ho fan a altres ciutats,** i a la vegada un 50% dels que realitzen un grau mig i un 73% dels que estudien grau superior a Cerdanyola, són persones residents a altres ciutats.

Així, els percentatges d'atracció, retenció i expulsió canvien substancialment entre els estudis obligatoris, postobligatoris no universitaris i universitaris. En els cursos d'educació obligatòria, de segon cicle d'infantil a l'educació secundària, el 90,77% dels residents cursa els seus estudis en el propi municipi i el 9,23 en altres municipis. En canvi, **en els nivells postobligatoris no universitaris la retenció d'alumnes residents disminueix fins el 50%, al mateix temps que creix l'atracció fins el 34%.**

Finalment pel que fa estudis universitaris és imprescindible tenir en compte que la presència d'una universitat de les dimensions que té el campus condiciona clarament la mobilitat. **Del conjunt d'estudiants de la UAB el 96% són residents a altres municipis.** Pel que fa als residents, el 58% cursen els seus estudis a Cerdanyola del Vallès mentre que el 42% es matriculen a universitats d'altres ciutats.

Per municipis de procedència, **Ripollet és el municipi que proveeix més alumnes a Cerdanyola del Vallès,** en tots els nivells i en major proporció en els cursos de secundària i cicle formatiu de grau mig (Figura 5.19). Aquesta tendència és comprensible tenint en compte la proximitat dels dos municipis i especialment dels barris de Can Tiana i Pont Vell de Ripollet, i Farigola i Fontetes de Cerdanyola del Vallès. Per la seva banda, Sant Cugat del Vallès segueix la tendència contrària: en tots els cursos d'educació obligatòria suposen al voltant d'un 15% del total de alumnes que resideixen en altres municipis i estudien a Cerdanyola del Vallès. En batxillerat, cicles formatius i universitat aquest percentatge disminueix considerablement.

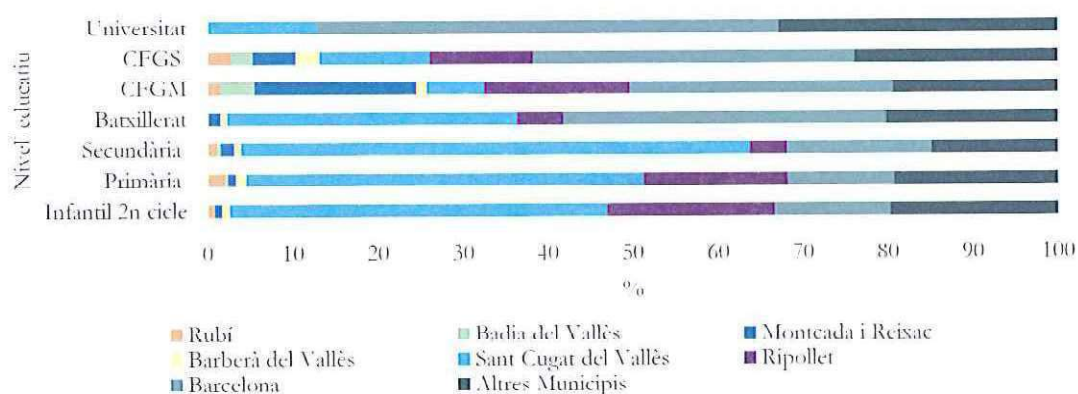
Figura 5.19. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Procedència alumnes no residents per nivell educatiu. Municipis del subàmbit metropolità i altres municipis, cursos 2015-16; 2016-17⁵⁶.

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

Respecte les destinacions, en els nivells d'educació obligatòria, una bona part dels alumnes residents a Cerdanyola del Vallès que estudien a altres municipis ho fan a Sant Cugat del Vallès (Figura 5.20), especialment en educació secundària. Aquesta proporció disminueix a partir de batxillerat i de manera especialment considerable en els cicles formatius de grau mig i superior, i els estudis universitaris.

Figura 5.20. Mobilitat obligada per raó d'estudis. Destí alumnes residents a Cerdanyola per nivell educatiu. Municipis del subàmbit metropolità i altres municipis, cursos 2015-16; 2016-17⁵⁷.

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

En aquests darrers casos, en els cursos d'educació postobligatòria, sorgeix el factor d'atracció de Barcelona, que es nota amb força amb els estudis universitaris en els que dels alumnes de

⁵⁶ Dades corresponents al curs 2016 – 2017, pel nivell universitari es corresponen al curs 2015-2016.

⁵⁷ Dades corresponents al curs 2016 – 2017, pel nivell universitari es corresponen al curs 2015-2016.

Cerdanyola del Vallès que estudien a fora el 54,7% ho fan a la capital catalana, concretament 342 alumnes.

c.2. Modes de transport

Dels estudis de mobilitat realitzats es desprèn que el 65% dels desplaçaments que realitza la població resident a Cerdanyola del Vallès són interns, els de connexió representen el 32% de la mobilitat diària i el 3% són desplaçaments externs (IERMB, 2014⁵⁸). Els residents en el municipi en el 52% dels casos fan els seus desplaçaments diaris a peu o en bicicleta, mentre que el transport privat correspon al 40% i el transport públic al 8%.

D'altra banda, el 33,5% dels desplaçaments de connexió que es realitzen en un dia feiner tenen origen o destinació a Barcelona, però també són significatives les connexions amb altres municipis vallesans: per exemple, el 13% a Sabadell, el 12,5% a Sant Cugat del Vallès, el 8,4% a Ripollet, o 5,1% a Barberà del Vallès.

Les persones entrevistades exposen que la mobilitat intraurbana pateix diverses problemàtiques causades per les dinàmiques de la mobilitat interurbana. En aquest sentit, la congestió d'infraestructures viàries primàries com la C-58 i l'autopista AP-7 col·lapsa el viari urbà perquè aquest s'usa com a bypass. Novament, cal assenyalar que la localització en el municipi de pols d'atracció com la UAB, el Parc Tecnològic del Vallès, el Centre Direccional o el Sincrotró, que es troben físicament diferenciats del nucli i que són grans atractors de mobilitat obligada (amb unes ocupacions per vehicle força baixes) fan necessari potenciar-ne l'accessibilitat no basada en el vehicle privat.

Respecte els modes de transport, el ferroviari és el mitjà de transport públic més utilitzat pels residents de Cerdanyola del Vallès, amb un 68,5%, mentre que l'autobús urbà compta amb 987 usuaris/dia⁵⁹. La majoria dels desplaçaments interns es realitzen a peu, i és, afortunadament, la dimensió del nucli urbà central permet realitzar els desplaçaments a peu.

Tot i això les persones entrevistades també destaquen que encara resta pendent l'aplicació de polítiques àmplies de desplegament dels carrils bici, dels camins escolars i de disminució de la presència de vehicles de la via pública, potenciant un disseny global de la mobilitat al municipi, ja que hi ha distàncies assequibles per fer amb bicicleta però s'han de crear els entorns adequats. La mobilitat també és una preocupació per al sector del comerç, que considera que el disseny actual dels sentits de circulació no estan dissenyats per a facilitar l'accés dels vehicles al centre urbà.

Respecte els modes de transport dels fluxos de connexió, el 55% dels desplaçaments amb connexió a Barcelona es fan en transport privat, un percentatge que supera el 80% en les connexions cap a Sabadell i Sant Cugat del Vallès i superen el 95% en el cas de Barberà del Vallès i Terrassa. L'únic municipi en el qual el 30% de les connexions es realitzen de forma significativa en mode no motoritzat és el cas de Ripollet. En aquest sentit un dels indicadors que permet tenir

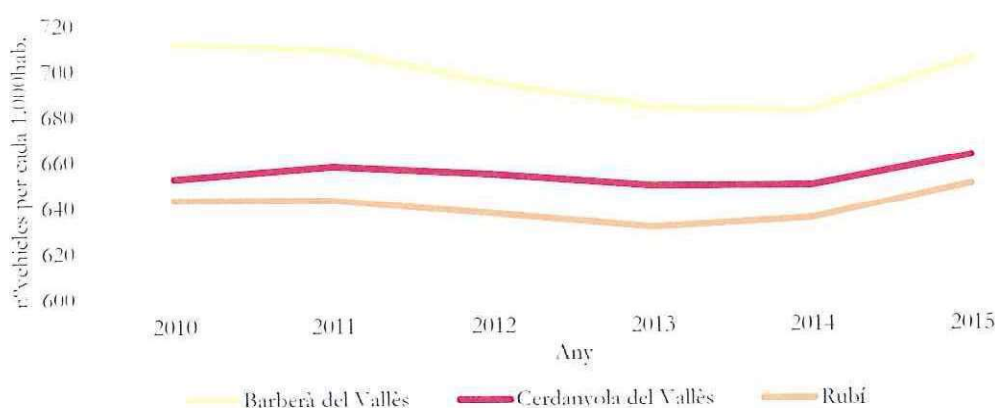
⁵⁸ IERMB (2014). *Quadern de la mobilitat. La mobilitat als municipis de la segona corona metropolitana: Cerdanyola del Vallès*. Cerdanyola del Vallès: IERMB, Diputació de Barcelona i AMB.

⁵⁹ Ajuntament de Cerdanyola del Vallès (2015). *Pla de Mobilitat Urbana Sostenible 2014-2020. Aprovació inicial*. Cerdanyola del Vallès: Diputació de Barcelona i AMB.

un coneixement aproximat de la presència del transport privat en el conjunt de desplaçaments de la població d'un determinat municipi és l'índex de motorització. És a dir, el nombre de vehicles per cada 1.000 habitants⁶⁰.

A Cerdanyola del Vallès l'any 2015 hi havia **661,4 vehicles per cada 1.000 habitants**, essent la segona ciutat més motoritzada respecte les tres de l'àmbit de les quals es disposen dades (Figura 5.21).

Figura 5.21. Índex de motorització. Cerdanyola del Vallès, Barberà del Vallès i Rubí, 2010-2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de Perfil de Ciutat⁶¹.

Cerdanyola del Vallès, Barberà del Vallès i Rubí han seguit una mateixa tendència al llarg dels darrers anys, un decreixement entre els anys 2010 i 2013 coincidint amb els primers anys de la crisi, i un repunt a partir del 2014 amb increments de més de 10 vehicles per cada 1.000 habitants, que coincidiria amb el temps amb les polítiques estatals de foment del sector de l'automòbil amb incentius a la renovació del vehicle.

En referència a **l'aparcament** les persones entrevistades exposen la diferència en els graus de motorització dels barris. Mentre que és alta a Montflorit, Bellaterra o a part de Serraparera, en d'altres ho és força menys ja que compten amb població més envellida. Les persones entrevistades comenten que **l'aparcament és percebut com un problema**, si bé existeixen algunes zones que en són deficitàries mentre que d'altres, com Canaletes, estan sobredotades. Segons el Pla de Mobilitat Urbana (aprovació inicial) **Cerdanyola del Vallès compta amb 10.541 places d'aparcament per a turismes a la via pública, el 93,3% de les quals són no regulades**, i 198 per a motocicletes. Fora de la via pública compta amb 15.541 places més per a turismes. D'aparcaments per a bicicletes té 29 punts amb una capacitat de 282 bicicletes.

Respecte als aparcaments públics, aquests tenen uns índexs de rotació molt reduïts, de 0,34 vehicles/plaça i dia a l'aparcament del Centre, amb una mitjana de 29 tiquets/dia, si bé

⁶⁰ Cal tenir en compte que seria de gran utilitat analitzar l'evolució del nombre d'usuaris del transport públic urbà, però les estadístiques disponibles són agregades per al conjunt de municipis amb transport urbà i que s'engloben dins l'AMTU, però no de cadascuna de les ciutats. Així mateix, l'índex de motorització només està disponible per tres dels municipis analitzats.

⁶¹ Només es disposa dades de motorització per a aquests tres municipis.

l'aparcament compta amb 86 places. L'aparcament del Pont compta amb el mateix nombre de places i té una mitjana de tiquets/dia de 23. La diagnosi del Pla de Mobilitat urbana detecta que l'aparcament del centre és poc atractiu per als usuaris: les places de rotació es troben a la última planta, no es permet el pagament amb targeta i el semàfor de sortida té una llarga espera en vermell. En aquest sentit les persones entrevistades consideren que caldria estudiar si cal plantejar aparcaments dissuasius a l'exterior del nucli urbà i si caldria modernitzar i dinamitzar l'aparcament soterrani de la plaça de l'ajuntament (pel què fa a horaris i formes de pagament).

Pel què fa al **transport públic**, la localització excèntrica de l'estació dels FGC fa que la connexió no sigui massa favorable per al nucli urbà central. Per contra, la centralitat de l'estació RENFE de Cerdanyola també compta amb un inconvenient, ja que els trens no són accessibles universalment. La línia de RENFE i de FGC resolen la mobilitat de Cerdanyola en sentit Barcelona, essent una alternativa a la mobilitat privada que discórrer per la C-58. Tanmateix, pel què fa a les línies R7 i R8 són poc usades pels residents a Cerdanyola del Vallès perquè la població considera que tenen unes freqüències baixes, creant un cercle viciós. Persones entrevistades consideren que cal trencar l'espiral i **promocionar el transport públic en l'eix transversal de la B-30** ja que el conjunt urbà de Cerdanyola – Ripollet – Sant Cugat – Rubí és un entorn de la segona corona metropolitana amb molt pes poblacional i que té molt bones connexions pel vehicle privat però que són deficitàries en transport públic. L'estructura radial de l'AMB no ho afavoreix, i les connexions i freqüències d'autobús intermunicipal continuen sent un tema pendent. Per exemple, entre Sant Cugat del Vallès i Cerdanyola del Vallès hi ha connexions amb autobús i de Montcada i Reixac a Cerdanyola amb tren, però no hi ha connexions de transport públic entre Sant Cugat i Montcada.

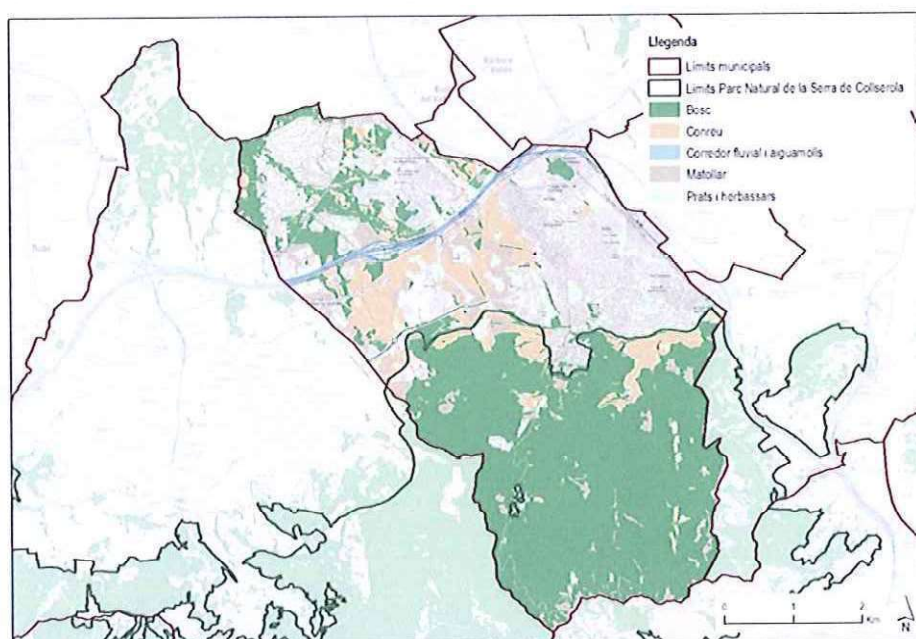
d) Sostenibilitat i medi ambient

Els aspectes mediambientals tenen un interès destacat en el municipi de Cerdanyola del Vallès. La localització en plena àrea metropolitana, la presència del Parc Natural de Collserola, la ubicació del municipi en la plana vallesana -en terrenys de connexió ecològica entre la Serralada Litoral i la Prelitoral- però també la presència d'infraestructures primàries en el seu territori són elements que demanen de l'anàlisi de les qüestions mediambientals. Així en aquest apartat es recullen indicadors referents a la situació dels espais oberts i dels hàbitats comunitaris en el municipi això com de la contaminació atmosfèrica.

d.1. Espais oberts

Gràcies al Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya s'observa que gran part del terme municipal de Cerdanyola del Vallès està ocupat pel Parc Natural de Collserola. D'aquest, la major part de la seva superfície està dedicada a bosc, tot i que en la zona limítrof amb el nucli urbà dominen els conreus, els quals també s'estenen per la Plana del Castell. En aquesta zona els conreus es combinen amb zones de matollar i de prats i herbassars, en aquest cas en menor extensió. També cal afegir que a la zona de Bellaterra són presents zones de bosc, que s'estenen vers la Serra de Galliners. Tal i com es pot observar a la Figura 5.22, **la Plana del Castell exerceix una funció connectora entre la zona boscosa de Bellaterra i el Parc Natural de Collserola.**

Figura 5.22. Cobertes del sòl. Cerdanyola del Vallès, 2015.

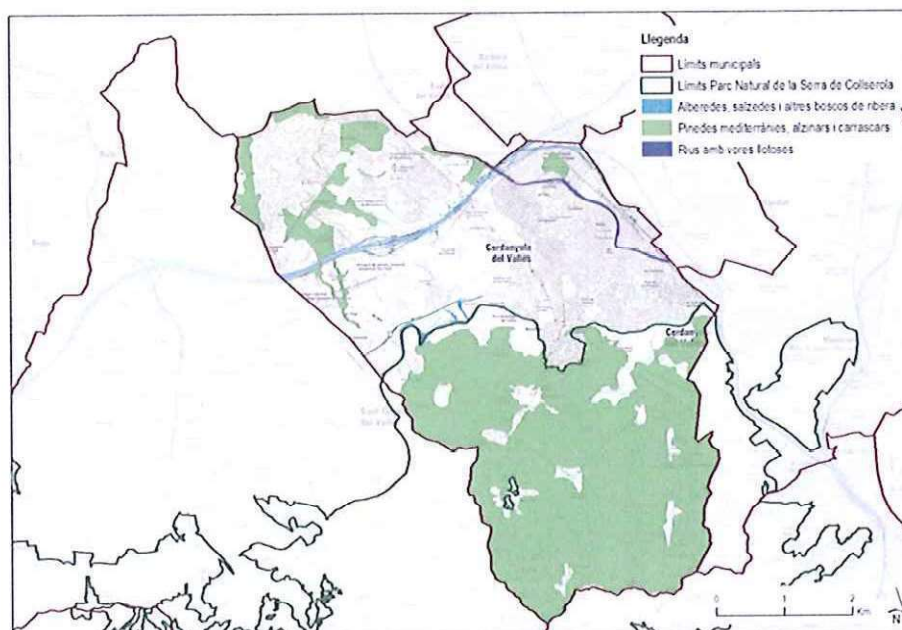

Font: Elaboració pròpia per l'IERMB a partir del Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya del CREAL, 2015.

A banda del tipus de cobertes presents en els espais oberts, per tal de conèixer el tipus d'**hàbitats naturals** que hi ha presents a Cerdanyola del Vallès s'han identificat els hàbitats comunitaris del municipi. La Directiva Europea 92/43/CE determina que els hàbitats naturals són d'interès comunitari si estan amenaçats de desaparèixer en la seva àrea de distribució natural, si tenen una àrea de distribució reduïda o si són representatius de les regions biogeogràfiques de la UE. A més, la directiva de la UE estableix els hàbitats d'interès comunitari que són prioritaris en tan que estan amenaçats de desaparèixer en el territori de la UE, de manera que la seva conservació es considera primordial.

En el cas del Parc Natural de Collserola el 87% de la seva superfície té categoria d'hàbitat d'interès comunitari. Pel què fa a les comunitats, el 77% són pinedes i el 17% alzinars, mentre la resta són matollars i alguns usos agrícoles i urbanitzats. En el cas de **Cerdanyola existeixen tres tipus d'hàbitats d'interès comunitari**: pinedes mediterrànies, alzinars i carrascars; rius amb vores llotoses; alberedes, salzedes i altres boscos de ribera (Figura 5.23 i 5.24). Tots ells es consideren no prioritaris per part de la directiva europea, ja que no hi ha risc de desaparició. Pel què fa a les superfícies, la **gran majoria corresponen a pinedes mediterrànies, alzinars i carrascars (99,1%)**. Concretament el 74,7% d'aquestes són pinedes (sobretot pi blanc) i el 16,5% alzinar, mentre que la resta són matollars i alguns usos agrícoles i urbanitzats. Una **presència més residual i localitzada correspon als rius amb vores llotoses (0,9%)** situades al llarg del Riu Sec, i a les alberedes, salzedes i boscos de ribera (0,8%), ubicades entorn la riera de Sant Cugat.

Figura 5.23. Hàbitats d'interès comunitari. Cerdanyola del Vallès, 2012.

Font: Elaboració pròpia per l'IERMB a partir del Mapa d'hàbitats d'interès comunitari a Catalunya del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, 2012.

Figura 5.24. Hàbitats d'interès comunitari segons superfície. Cerdanyola del Vallès, 2012.

Hàbitats comunitaris	Superfície (ha)	Percentatge (%)
Pinedes mediterrànies / Alzinars i carrascars	1397,6	99,1
Rius amb vores llotoses ⁶²	12,5	0,9
Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera	11,5	0,8

Font: Elaboració pròpia per l'IERMB a partir del Mapa d'hàbitats d'interès comunitari a Catalunya del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, 2012.

A banda de les cobertes i dels hàbitats presents en el territori, l'índex de **connectivitat ecològica** permet avaluar les relacions potencials entre les diferents àrees ecològiques funcionals. L'índex té en consideració l'afinitat entre les mateixes cobertes com els impactes que tenen les barreres antropogèniques, ja siguin les mateixes àrees urbanes o les infraestructures de transport. L'àrea metropolitana de Barcelona presenta un baix índex mitjà de connectivitat ecològica del 2,64, ja que només onze municipis de l'AMB tenen nivells mitjans de connectivitat, amb un índex per sobre de 3 (la majoria situats a la part oest de l'AMB). Cerdanyola del Vallès es troba just per sota dels nivells mitjans, amb un índex del 2,99. Dels municipis analitzats, **Cerdanyola és el segon amb un índex de connectivitat més elevat**, per darrera de Montcada i Reixac amb un 3,2 i seguit per Sant Cugat del Vallès amb un 2,47 (Figura 5.25). Els nivells d'aquests valors en part es deuen a que la Serralada de Collserola pateix una situació d'aïllament de la resta del territori. En aquest

⁶² Rius amb vores llotoses colonitzades per herbassars nitròfils del *Chenopodium rubri* p.p. i del *Bidention* p.p.

sentit la futura urbanització de la Plana del Castell tindrà efectes en l'índex de connectivitat ecològica del municipi.

Figura 5.25. Connectivitat ecològica. Subàmbit metropolità, 2015.

Municipi	Connectivitat ecològica
Badia del Vallès	1,13
Barberà del Vallès	1,52
Cerdanyola del Vallès	2,99
Montcada i Reixac	3,2
Ripollet	1,38
Sant Cugat del Vallès	2,47

Font: Elaboració pròpia a partir del Laboratori Metropolità d'Ecologia i Territori de Barcelona de l'IERMB, 2015.

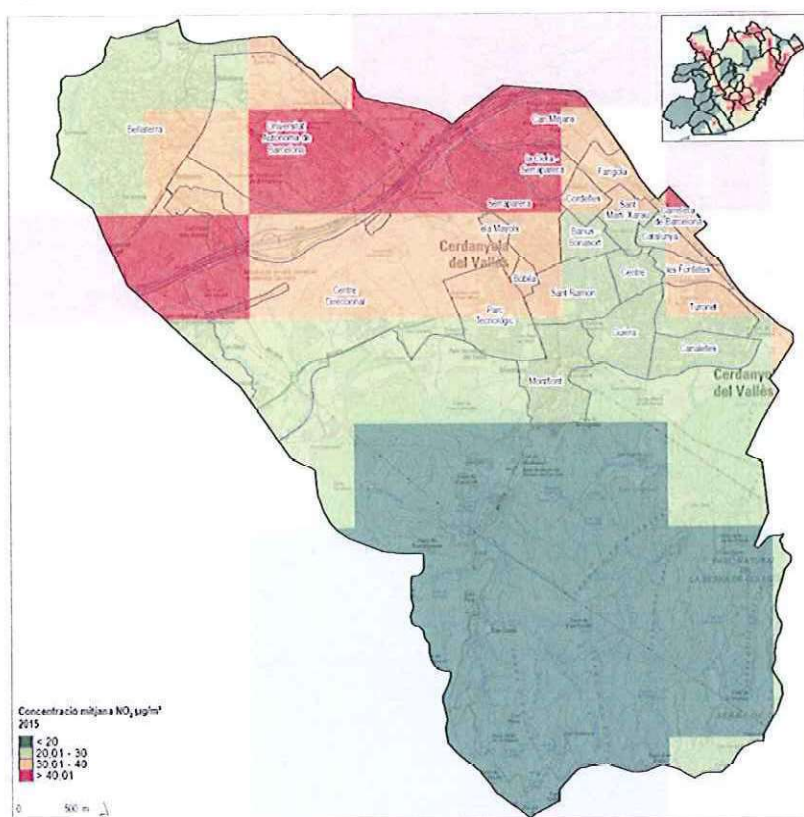
d.2. Contaminació atmosfèrica

En relació a la **contaminació atmosfèrica**, la Unió Europea va aprovar la Directiva 2008/50/CE del Parlament Europeu i el Consell, de 21 de maig de 2008, relativa a la qualitat de l'aire ambient i un aire més net per a Europa (que s'ha traslladat a l'àmbit nacional amb el Reial Decret 102/2011 relatiu a la millora de la qualitat de l'aire) estableix els valors límit d'immissió pels diferents contaminants locals relacionats amb el trànsit (NO_x, NO₂, PM₁₀).

Pel què fa al diòxid de nitrogen (NO₂), la Unió Europea estableix en aquesta normativa en 40 µg/m³ el valor límit mitjà anual, un llindar coincident amb les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS⁶³). Tal i com es pot observar a la Figura 5.26, el terme municipal de Cerdanyola del Vallès presenta diversos nivells pel què fa a concentració mitjana de diòxid de nitrogen. D'una banda, la **zona del Parc Natural de Collserola té una concentració mitjana de diòxid de carboni de menys de 20 µg/m³**, mentre que la part sud del nucli urbà i la part nord de Bellaterra es situen entre els 20 i 30 µg/m³. En canvi, **les àrees urbanes més properes a la AP-7 i la C-58 presenten una situació més crítica**, que es situen per sobre dels 30 µg/m³. Si bé part del nucli urbà, la plana del Centre Direccional o la part sud de la urbanització de Bellaterra es troben entre els 30 µg/m³ i els 40 µg/m³ cal tenir present que aquest valor de concentració és una mitjana anual, per tant, probablement hauran patit punts superiors als llindars establerts per la normativa europea i per les recomanacions de la OMS. Així mateix és rellevant com **el corredor de l'AP-7 provoca nivells de contaminació atmosfèrica superiors als permesos més enllà de la infraestructura**: el campus de la UAB, el barri de Serraparera, el polígon de La Clota i Can Mitjans i part del barri de la Carretera de Barcelona superen els límits permesos.

⁶³ OMS, Fact sheet N°313, març 2014.

Figura 5.26. Concentració mitjana de NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Cerdanyola del Vallès, 2015.

Font: Elaboració pròpia de l'IERMB a partir de la Generalitat de Catalunya, *La qualitat de l'aire a Catalunya*, 2015⁶⁴.

Un altre dels indicadors de contaminació atmosfèrica són les partícules PM_{10} , (*Particulate matter*), partícules sòlides i líquides presents a l'atmosfera de dimensions menors de $10\mu\text{m}$ i que provenen de substàncies inorgàniques o orgàniques de fonts d'emissió provocades per l'activitat humana. En aquest cas la normativa europea (Directiva 2008/50/CE) estableix també un lílindar de concentració mitjana anual de $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, uns nivells força més laxs que les recomanacions de la OMS, que en aquest cas l'estableix en $20\mu\text{g}/\text{m}^3$. Tenint en consideració les recomanacions de la OMS, pràcticament la totalitat de l'àrea metropolitana de Barcelona supera els límits recomanats, a excepció d'una part de les Muntanyes d'Ordal (Figura 5.27). En aquest cas, **tot el municipi de Cerdanyola del Vallès supera els lílindars recomanats per l'OMS**, ja que té uns valors superiors als $25\mu\text{g}/\text{m}^3$ de concentració mitjana de partícules PM_{10} .

⁶⁴ Per a més informació vegeu:

http://mediambient.gencat.cat/web/.content/home/ambits_dactuacio/atmosfera/qualitat_de_laire/avaluacio/balancos_i_informes/documentos/La-qualitat-de-laire-a-Catalunya-Anuari-2015-Resum-i-Annexos_definitiu.pdf

Concentració mitjana PM_{10} $\mu g/m^3$ 2015

Concentració mitjana PM_{10} $\mu g/m^3$
<20
20-25
>25

0 500 m

e) **Metabolisme urbà**

e.1. Residus urbans

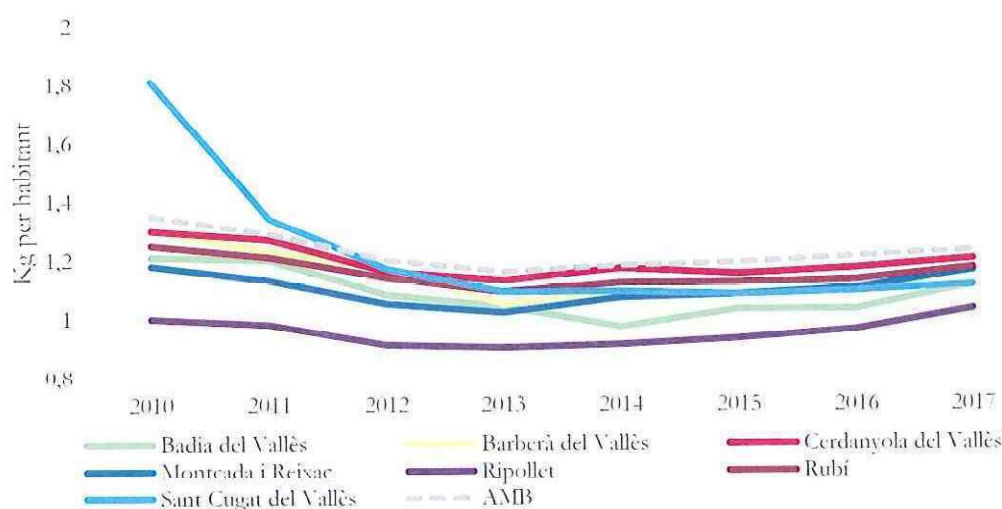
⁶⁵ Per a més informació vegeu:

135

Cerdanyola del Vallès ha disminuït al llarg dels darrers set anys la generació de residus per habitant. Dels 1,3Kg per habitant al dia generats l'any 2010 s'ha passat a 1,2Kg l'any 2017 (Figura 5.28). Malgrat aquest decreixement, entre 2010 a 2017 es poden diferenciar dos períodes. Entre els anys 2010 i 2013 es produeix una disminució important (de 1,3Kg a 1,13Kg), una disminució que no es consolida a partir de 2013, quan es produeix una estabilització i lleuger increment.

En comparació amb la resta de municipis, Cerdanyola és en l'actualitat el municipi que més residus per habitant genera. Cal destacar el cas de Sant Cugat del Vallès que, de generar 1,81 Kg per habitant al dia l'any 2010 ha disminuït de manera important fins a 1,11Kg en l'actualitat.

Figura 5.28. Generació de residus per habitant. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona per als anys 2010 – 2016. Agència de Residus de Catalunya per al 2017.

Malgrat els lleugers increments dels darrers tres anys, tant Cerdanyola del Vallès com els municipis del seu entorn, tots se situen per sota de la generació registrada en el conjunt de municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona (1,23Kg/habitant/dia el 2017) i Catalunya (1,36Kg/habitant/dia). La generació de residus per habitant entre els municipis comparats **no registra una relació exacta amb l'indicador de renda mitjana** ni renda familiar disponible. Dels municipis comparats, l'any 2017 Sant Cugat del Vallès (la ciutat amb una renda mitjana més elevada) i Badia del Vallès (la més baixa) generaven la mateixa quantitat de residus per habitant.

A Cerdanyola del Vallès, particularment, en l'àmbit dels residus i vinculat en el debat del desenvolupament del Parc de l'Alba, apareix la qüestió dels **abocadors**. La problemàtica amb els abocadors és sobre la taula des de fa anys i ha comportat l'organització de diversos col·lectius i plataformes que han apel·lat a la descontaminació total de la Plana del Castell i/o a la no urbanització. Al llarg dels darrers anys s'han executat algunes obres de remediació de sòls degradats i dels abocadors. En concret, destaquen el projecte constructiu i la direcció de les obres de remediació de l'àmbit "Àrids Catalunya", el projecte executiu del pla detallat de recuperació ambiental del sòl a les antigues instal·lacions de Pavibar, la licitació de l'execució de

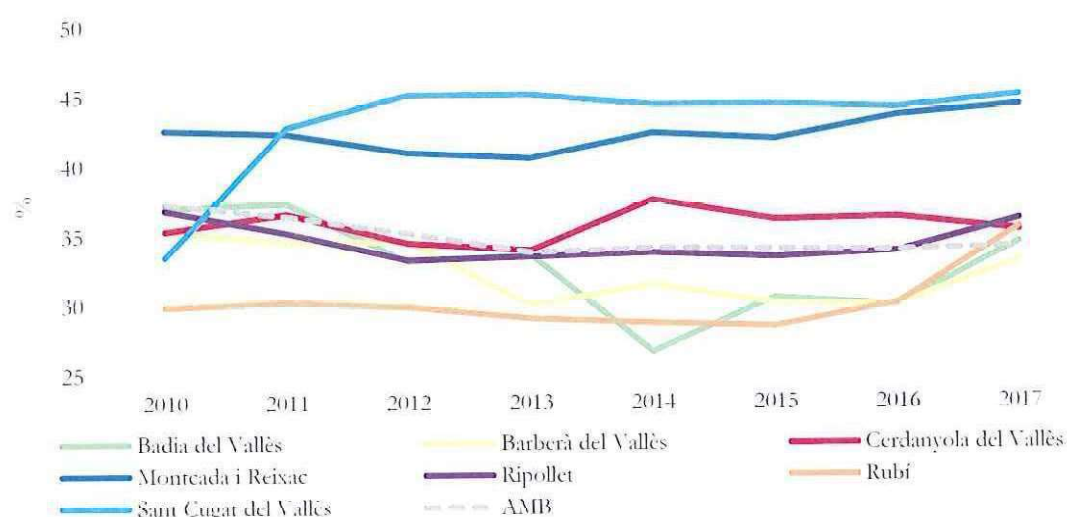
la barrera hidràulica de Can Planas i la redacció el projecte de restauració ambiental, o l'aprovació del Projecte de restauració ambiental de l'antic abocador Montserrat II⁶⁶.

e.2. Recollida selectiva municipal

En matèria de residus tant important és la quantitat que es genera a cadascuna de les ciutats com conèixer el tractament que es dona a cadascun d'aquests residus en funció de com s'hagi recollit. En aquest sentit, l'evolució de les proporcions de recollida selectiva en els diversos municipis resulta de gran importància a l'hora de valorar en quina mesura cadascun dels municipis contribueix al reciclatge i reaprofitament dels residus que genera.

L'any 2017 Cerdanyola del Vallès va recollir de manera selectiva un 35,35% dels residus generats (Figura 5.29). Malgrat un increment de més de dos punts percentuals registrat entre els anys 2013 i 2014, el percentatge de recollida selectiva actualment se situa al mateix nivell que l'any 2010.

Figura 5.29. Índex de recollida selectiva de residus. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona per als anys 2010–2016. Agència de Residus de Catalunya per al 2017.

Els municipis de l'entorn es situen en llindars similars i han tingut una mateixa evolució, amb excepció de Montcada i Reixac i Sant Cugat del Vallès. Aquests dos registren en l'actualitat una recollida del 44-45%. En el cas de Sant Cugat del Vallès cal destacar un increment important entre els 2010 i 2011, entre els que es va passar del 33,5% al 42,8%.

Comparativament, l'àrea metropolitana de Barcelona presenta des de l'any 2010 una tendència a la baixa amb un volum de recollida selectiva que se situa en el terme mig dels municipis analitzats, per sota de Sant Cugat del Vallès, Montcada i Reixac, Cerdanyola del Vallès i Ripollet. Respecte Catalunya, excepte Montcada i Reixac, i Sant Cugat del Vallès tots els municipis

⁶⁶ Per a més informació vegeu l'Avanç del Pla Director Urbanístic del Centre Direccional <https://www.parcdeialba.cat/CA/2007/parc-de-l-alba/pdu-projectes.html#2484>

analitzats se situen per sota de l'índex de recollida selectiva registrat a Catalunya l'any 2017 (37,58%).

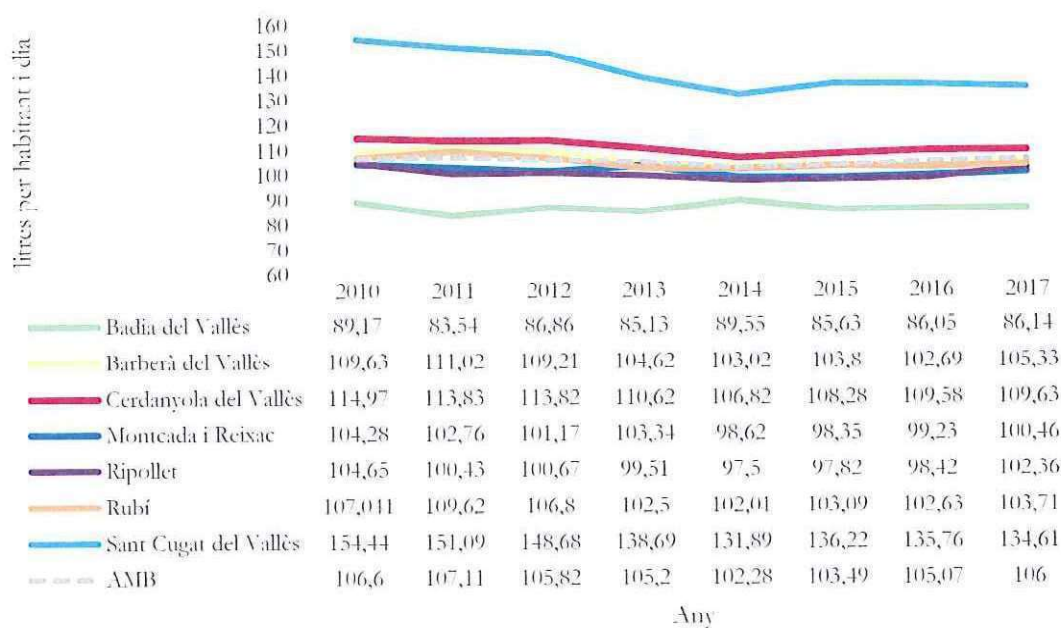
Cal destacar que en l'actualitat tots els municipis comparats se situen lluny dels llindars de recollida selectiva marcats per la normativa europea en matèria de residus que estableix un objectiu del 50% per l'any 2020. La normativa ha quedat actualitzada amb la Directiva de la Unió Europea 2018/551 de 30 de maig de 2018 que estableix que totes les ciutats dels estats membres l'any 2025 hauran de recollir de manera selectiva un 55% dels residus generats, i un 60% l'any 2030.

Cerdanyola del Vallès així com tots els municipis comparats en l'actualitat tenen models de recollida selectiva de 5 fraccions amb contenidors en superfície i/o soterrats. Per tant la diferència en els percentatges no es pot atribuir a una diferència en els models de recollida.

e.3. Consum domèstic d'aigua

Un aspecte clau a analitzar en matèria territorial i mediambiental és la quantitat de recursos que consumeix en el seu dia a dia el conjunt de la població. L'aigua, com a bé de primera necessitat, hi té gran importància i conèixer l'evolució dels seus consums domèstics ens permet també analitzar els factors condicionants sobre els quals actuar.

Figura 5.30. Consum domèstic d'aigua. Subàmbit metropolità i AMB, 2010-2017.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) – Dades de Rubí, i de 2017 de totes les ciutats, càlcul propi a partir de dades anuals de l'ACA.

El consum domèstic d'aigua registrat a Cerdanyola del Vallès l'any 2017 va ser de 109,63 litres per habitant i dia, el que suposa cinc litres menys que l'any 2010 (Figura 5.30). Malgrat aquesta tendència a la reducció del consum d'aigua, la dada de 2017 confirma un lleuger trencament de la progressiva disminució, ja que es van consumir 3 litres més per habitant i dia que el 2014.

Aquesta és una evolució que es produeix també en la resta de municipis estudiats, tot i que en quantitats diferenciades. Tots els municipis han disminuït el seu consum respecte l'any 2010, i en tots excepte Sant Cugat del Vallès s'observa un clar trencament de la tendència a la baixa.

Les elevades diferències que es registren entre els municipis analitzats es poden associar als diferents models urbans que presenten. Així, Badia del Vallès, amb un model urbà compacte i de molta densitat urbana presenta un consum de 86,14 l/hab/dia, mentre que ciutats com Cerdanyola del Vallès (amb diverses urbanitzacions de baixa densitat) o Sant Cugat del Vallès, amb models dispersos amb major nombre de jardins i piscines privades, presenten consums molt més elevats. En aquesta línia, i tal com constaten les dades comparatives entre municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona, Sant Cugat del Vallès és la ciutat on es registra un consum més elevat i Badia del Vallès on menys aigua per habitant al dia es consumeix.

e.4. Consum d'energia elèctrica

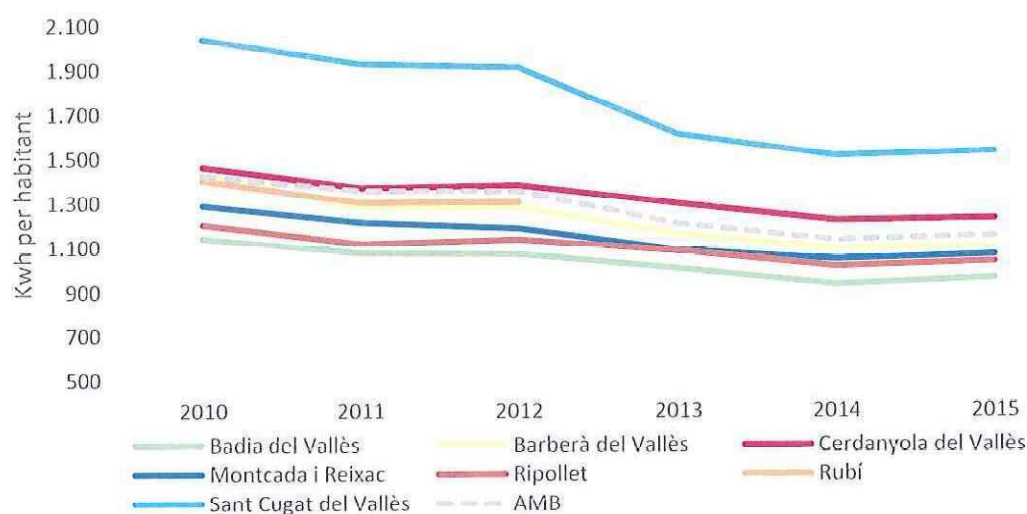
Juntament amb l'aigua, l'energia elèctrica és un dels subministraments bàsics en el funcionament de les ciutats i el dia a dia de la seva població. Per aquest motiu resulta important també la seva anàlisi amb l'objectiu de conèixer les afectacions mediambientals generades.

En aquest apartat es detallen també quins són els consums d'energia elèctrica per sectors i la seva evolució a la ciutat de Cerdanyola del Vallès per tal de poder analitzar el pes del sector econòmic en el volum total d'energia consumida.

El consum d'energia elèctrica s'analitza a partir del consum domèstic per habitant i any, del que les darreres dades que es disposen són del 2015, i en el cas de Rubí del 2012. A l'igual que totes les ciutats del seu voltant, Cerdanyola del Vallès presenta una **tendència a la baixa en el consum domèstic d'energia elèctrica** (Figura 5.31). Concretament, l'any 2015 va consumir 1228Kwh/habitant, prop de 200kwh per habitant menys que l'any 2010. Pel que fa als consums domèstics registrats a l'AMB, l'any 2010 Cerdanyola del Vallès tenia pràcticament els mateixos consums que la mitjana metropolitana. Posteriorment, però, a partir de l'any 2012 **l'AMB ha experimentat una tendència a la baixa més acusada**, distanciant-se més respecte al municipi.

Dels set municipis analitzats, cal destacar que Sant Cugat del Vallès té un consum domèstic d'electricitat més elevat que no pas la resta de ciutats, amb una diferència de fins 300kwh/habitant més que no pas Cerdanyola del Vallès. Es podria associar aquesta diferència al model urbà del municipi, la dimensió mitjana dels seus habitatges i el nivell de renda.

Figura 5.31. Consum domèstic d'energia elèctrica. Subàmbit metropolità, 2010-2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

Si s'analitza el consum d'energia per sectors, s'observa que el sector domèstic ha disminuït el seu consum prop d'un 6% entre els anys 2010 i el 2015 (Figura 5.32). En menor mesura el sector industrial també ha disminuït el seu consum elèctric en cinc anys, d'un 22,66% a un 19,37%. El canvi més notable però, s'ha produït en el sector terciari que ha augmentat prop d'un 12%, del 45,30% l'any 2010 al 57,14% l'any 2015.

Figura 5.32. Consum d'energia elèctrica per sectors. Cerdanyola del Vallès, 2010-2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de Servei d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA).

6. Socioeducatiu i cultural

1. Principals aportacions de l'àmbit socioeducatiu i cultural

Educació

- Cerdanyola del Vallès no gaudeix d'una distribució equilibrada de l'alumnat, fet que produeix certa estigmatització d'algunes escoles. Cal fer prevaldre criteris de proximitat per evitar la segregació escolar i fomentar l'heterogeneïtat econòmica.
- El Pla Educatiu de Ciutat ha esdevingut un full de ruta assumit políticament i que ha aconseguit la participació transversal dels serveis municipals.
- Existeix una dotació adequada d'escoles bressols. Cerdanyola del Vallès té onze escoles bressols però una dotació inferior a municipis veïns d'escoles bressol: 188,17m² de sòl per cada mil habitants. Actualment, el debat a la ciutat és sobre la necessitat de remunicipalitzar aquest servei.
- Manca vinculació de les entitats i institucions educatives del municipi amb la UAB.
- Davant la davallada de població infantil cal reordenar l'oferta educativa. Existeix el debat de tancar centres escolars i reconvertir-los per a altres usos o de tancar línies sense tancar centres.
- L'any 2016, el 12,3% dels alumnes no van graduar-se en educació secundària obligatòria (4rt ESO). Cerdanyola no té una evolució constant al llarg dels anys: el 2016 té uns nivells inferiors al 19% de 2011 però superiors al 2014 quan havien baixat fins al 9%.
- El curs 2016-17, el 73,3% dels joves de 16 i 17 anys de Cerdanyola del Vallès cursaven estudis de batxillerat, una proporció que tot i a la baixa en els darrers anys es troba per sobre a la dels municipis de l'entorn, només per sota de Sant Cugat del Vallès.
- La proximitat de la UAB pot condicionar l'elecció dels joves a l'escollir els estudis de batxillerat, però atesa la distribució entre la resta de municipis, les circumstàncies socials de les famílies o les dinàmiques econòmiques del municipi també poden tenir-hi incidència.
- L'oferta formativa és limitada respecte a la varietat d'àmbits (comerç i administració d'empreses, activitats físicoesportives i construcció). Cal ampliar l'oferta dels cicles formatius.

Cultura

- A causa de la manca de referents i lideratge i la seva configuració històrica i urbana, es detecta una manca d'identitat compartida i d'autoestima. S'identifica el complex del "germà mitjà" en comparació amb altres municipis metropolitans.
- Des de fa anys no s'han desenvolupat plans en l'àmbit cultural i manca una valorització i reactivació del patrimoni municipal, tant humà, natural com arquitectònic.
- Els equipaments culturals, creats als anys vuitanta, presenten una manca d'inversió en manteniment. Cal definir com millorar la dotació dels espais culturals: la construcció d'un nou auditori cultural o remodelar l'existent Ateneu.

- Resta obert el debat sobre la dotació de la xarxa d'equipaments culturals, alguns presenten saturació i manquen equipaments de mida mitjana i polivalents. En aquest sentit és prioritari l'elaboració d'un Pla d'Equipaments.
- Falten espais d'oci destinats a la música en viu i cal afrontar el tancament dels cinemes, que com a equipament privat ha actuat d'atractor a nivell supramunicipal.
- En termes d'espai, Cerdanyola del Vallès és el penúltim municipi amb menys dotació d'equipaments culturals: 174,68m² de sòl d'equipaments de lleure cultural i social per cada mil habitants.
- Cerdanyola del Vallès disposa actualment d'una biblioteca de titularitat municipal amb una superfície útil de 3.166m². Tot i ser un únic equipament és el segon municipi amb més superfície útil, darrere de Rubí.
- Cerdanyola del Vallès se situa en una posició mitja amb 54,85 m² de biblioteca per cada 1.000 habitants.
- És el municipi que registra una major proporció d'usuaris inscrits respecte la població total, un 53% del total, potser a causa de la presència de la UAB i als estudiants que resideixen al municipi durant el curs.

Esports

- Cerdanyola presenta un nivell esportiu alt i un gran nombre d'entitats esportives, fet que resulta en un ús molt intensiu de les instal·lacions esportives, que no sempre poden absorbir la demanda.
- Cal revisar la xarxa d'equipaments esportius i planificar la dotació necessària de nous equipaments en funció del volum de població i les activitats que s'hi desenvolupen. En aquest sentit és prioritari elaborar un Ple d'Equipaments.
- Cerdanyola del Vallès compta amb 878,06m² per cada mil habitants d'equipaments esportius, essent l'últim municipi en dotació.

II. Diagnosi de l'àmbit sociocultural i educatiu

a) Educació

Cerdanyola del Vallès compta amb tres zones educatives (nord, sud, Bellaterra). Les persones entrevistades consideren que **actualment no existeix una distribució equilibrada de l'alumnat** i que dues escoles compten amb una proporció molt gran de persones d'origen extracomunitari, alhora que compten amb pocs alumnes. Consideren que existeix una certa estigmatització i hi ha famílies que opten per escollir d'altres escoles. Es proposa, en aquest sentit, fer prevaldre criteris de proximitat, **d'evitar la segregació escolar i fomentar l'heterogeneïtat socioeconòmica.**

Pel què fa a l'educació secundària, les persones entrevistades apunten que la taxa de batxillerat del municipi és més alta que la mitjana catalana i en canvi la **taxa de cicles formatius és menor**, una qüestió que es deu, segons la seva opinió, a les expectatives de la població, la manca d'oferta de cicles i l'atracció que exerceix la presència de la UAB, fets que reorienten l'alumnat cap al batxillerat. També s'apunta que encara resta pendent potenciar la FP dual.

Val a dir que el municipi compta amb un **Pla Educatiu de Ciutat (PEC)**, i que a nivell intern de l'administració ha existit la consciència que calia que tothom s'hi impliqués. Especialment amb l'àrea de joventut s'han creat sinèrgies perquè existeixen temes compartits en la franja entre els 12 i 16 anys. Es reconeix positivament que el PEC ha estat un projecte assumit políticament i que s'ha aconseguit la participació dels serveis municipals. Les persones participants destaquen que el PEC és un exemple de política que s'ha mantingut al llarg del temps, independentment dels cicles polítics, vinculat a l'existència d'un equip tècnic estable, format, i una política ben valorada tant internament com externament.

Respecte als més joves del municipi, pels d'edats entre 0 i 3 anys existeix oferta d'**escoles bressol**, 11 de titularitat pública. En tot cas, les persones entrevistades exposen que el debat existent a la ciutat és sobre la necessitat de remunicipalitzar aquest servei. Una altra franja d'edat on caldria millorar les accions són els compresos entre 12 i 16 anys.

Algunes de les persones entrevistades exposen que cal **plantejar la transició educativa com a prioritària** i els efectes que pot tenir la presència de la UAB en el municipi, fomentant l'orientació de l'alumnat vers el batxillerat enlloc dels cicles formatius. En aquest sentit, les persones entrevistades exposen la necessitat de **millorar l'oferta dels cicles formatius**, ja que actualment només hi ha un centre al municipi, i molts alumnes es veuen obligats a realitzar els seus estudis en d'altres municipis.

D'altra banda, com ja ha aparegut en apartats anterior, les persones participants dels grups de treball també destaquen la **manca de vinculació de les entitats i institucions educatives del municipi amb la UAB.**

Pel què fa a l'**educació en el lleure**, es considera que existeix oferta en el municipi en aquest camp però cal treballar per a que sigui coordinada i accessible per a totes les famílies, independentment de les seves possibilitats econòmiques, i per tant sense fomentar les desigualtats socials.

a.1. Equipaments educatius

Cerdanyola del Vallès compta amb 33 equipaments educatius públics, distribuïts entre 11 escoles i 22 equipaments de formació obligatòria i no obligatòria, que inclou l'educació infantil, primària, secundària, batxillerat i cicles formatius (Figura 6.1). Pel que fa a la oferta formativa en total hi ha 15 centres que ofereixen educació infantil, 16 d'educació primària, 6 d'educació secundària, 5 d'educació secundària obligatòria i de batxillerat i 2 de cicles formatius.

Figura 6.1. Equipaments educatius bàsics. Subàmbit metropolità, 2018.

Equipaments bàsics	BA ⁶⁷	BV	CE	MC	RI	SCU
Total	8	18	33	19	19	56
Escola bressol	2	9	11	6	5	24
Formació obligatòria i no obligatòria	6	9	22	13	14	32
Centres educació infantil i primària	4	7	10	8	9	13
Centres educació infantil, primària i secundària			5	1	2	3
Centres educació infantil, primària, secundària i batxillerat				1		3
Centres educació primària			1			
Centres educació secundària						1
Centres educació batxillerat						1
Centres educació cicles formatius grau mitjà i superior (CFGM-S)			1			2
Centres educació secundària i batxillerat	1	1	4	2	1	3
Centres educació secundària, batxillerat, CFGM-S	1	1	1	1	2	1
Escola bressol, centres educació infantil i primària						1
Escola bressol, centres educació infantil, primària i secundària						1
Escola bressol, centres educació infantil, primària, secundària i batxillerat						1
Escola bressol, centres educació infantil, primària, secundària, batxillerat CFGM-S						1
Escola bressol, centres educació infantil, primària, secundària, CFGM-S						1

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

Entre els municipis observats és el segon municipi amb més equipaments educatius bàsics després de Sant Cugat del Vallès (56), tanmateix aquest darrer té una proporció d'equipaments per habitant molt superior a la resta de municipis: 0,62 equipaments per cada 1.000 habitants pels 0,57 de Cerdanyola del Vallès o els 0,49 de Montcada i Reixac (Figura 6.2). Ripollet té la taxa més baixa (0,25) però s'ha de tenir en compte que part dels estudiants residents al municipi estudien a centres situats en altres municipis, en particular a Cerdanyola del Vallès.

⁶⁷ Les inicials dels municipis corresponen a: BA, Badia del Vallès; BV, Barberà del Vallès; CE, Cerdanyola del Vallès; MC, Montcada i Reixac; RI, Ripollet; i SCU, Sant Cugat del Vallès.

Figura 6.2. Equipaments educatius bàsics per 1.000 habitants. Subàmbit metropolità, 2018.

Equipaments/1.000 habitants ⁶⁸	Badia del Vallès	Barberà del Vallès	Cerdanyola del Vallès	Montcada i Reixac	Ripollet	Sant Cugat del Vallès
Total	0,60	0,55	0,57	0,50	0,25	0,62
Escola bressol	0,15	0,27	0,19	0,15	0,06	0,26
Formació obligatòria i no obligatòria	0,45	0,27	0,38	0,34	0,18	0,35

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

Les persones entrevistades plantegen el dilema de la pertinència de tancar centres escolars a causa de la davallada de població infantil. Les persones entrevistades exposen la necessitat de realitzar una bona planificació educativa de cara a futur, ja que la disminució de la natalitat ha fet tancar línies i això implica una reordenació de l'oferta educativa. Algunes persones entrevistades apunten a la necessitat de tancar línies enlloc de tancar escoles, mentre que d'altres consideren més adequat tancar centres escolars i reconvertir-los per a altres usos.

a.2. Alumnes no graduats en educació secundària

Per poder analitzar l'àmbit educatiu a nivell municipal, un dels indicadors és la proporció d'alumnes que no assoleixen la titulació mínima fixada en l'actual sistema. Concretament, als 16 anys arriba el final de l'etapa d'escolarització obligatòria, de manera que en aquest indicador es recull el percentatge d'alumnes no graduats al final de l'Educació Secundària Obligatòria, i que no han aprovat 4rt ESO. Les dades facilitades pel Departament d'Ensenyament estan disponibles per a les tres ciutats on treballa Perfil de Ciutat: Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí.

Figura 6.3. Alumnes no graduats en educació secundària obligatòria. Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès i Rubí, 2011-2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de Perfil de Ciutat.

L'any 2016, Cerdanyola del Vallès presentava un índex de no graduats a final de 4t d'ESO del 12,3% (Figura 6.3). Un percentatge que és clarament inferior respecte el primer any del qual

⁶⁸ Atès que la Geodatabase d'Equipaments correspon a l'àrea metropolitana de Barcelona, no s'han inclòs les dades del municipi de Rubí.

tenim dades, el 2011, en el que un 19,16% dels alumnes matriculats a 4t ESO no van acabar superant el curs i per tant obtenint el títol de secundària. Malgrat aquesta reducció entre els anys 2011 i 2016 i una certa tendència a la baixa, es registren increments i reduccions importants entre diversos cursos escolars, com per exemple els anys 2013 i 2015, quan es van registrar repunts.

Respecte els altres municipis dels quals tenim dades, entre l'any 2012 i 2014 Cerdanyola de Vallès va presentar l'índex de no graduats més baix. Tanmateix, Rubí ha experimentat una tendència a la baixa des del 13,54% el 2011 fins el 9,61% l'any 2016, si bé el percentatge més elevat de no graduats en aquest període es registra l'any 2013 quan un 17,08% no va obtenir la titulació.

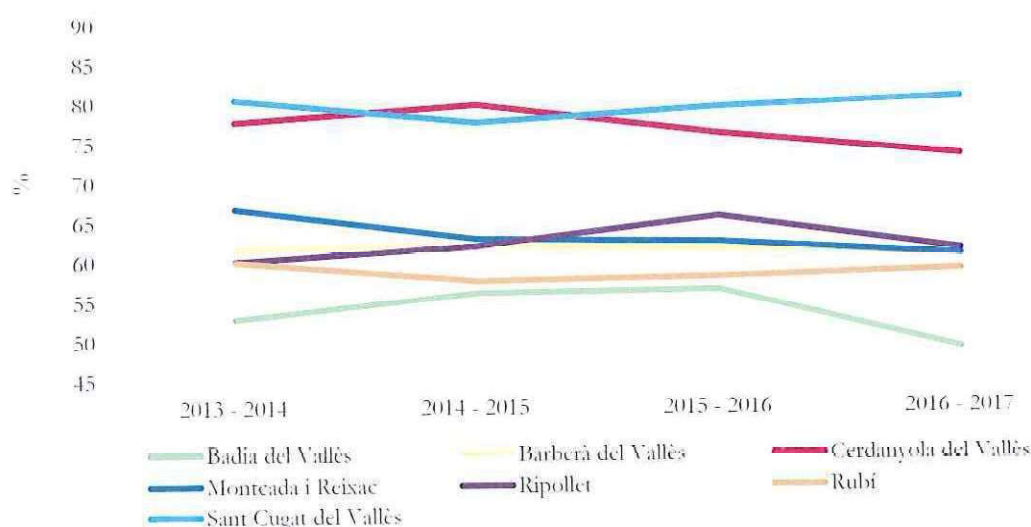
Per la seva banda, Barberà del Vallès és la ciutat on s'observa una major estabilitat de l'índex al llarg del període 2011-2016. El percentatge de no graduats al final de 4t ESO és de mitjana d'un 15% amb variacions entre els diversos cursos que no superen el 2%.

a.3. Índex de matriculació a batxillerat

La presència de la Universitat Autònoma de Barcelona en el terme municipal de Cerdanyola del Vallès condiona el municipi en diversos aspectes, com per exemple la mobilitat i l'habitatge. En aquest sentit, una hipòtesi es que també té impacte en l'àmbit de l'educació en tant que la presència del campus exerceix una certa influència entre els joves a cursar estudis universitaris, optant per tant per fer batxillerat, més que no pas per estudis de formació professional

Així, s'ha calculat l'índex de matriculació a batxillerat a través del nombre de joves residents al municipi que cursen aquest nivell educatiu i el total de població d'entre 16 i 17 anys per a cadascun dels municipis.

Figura 6.4. Índex de matriculació a batxillerat. Subàmbit metropolità, cursos 2013-2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

El curs 2016-2017, a Cerdanyola del Vallès el 73,3% dels joves de 16 i 17 anys cursaven estudis de batxillerat, una proporció molt superior a la dels municipis del seu entorn (Figura 6.4). Cal

ressaltar, però, que el curs 2014–2015 s'arribà al 79,75% i que a partir de llavors la proporció d'alumnes que es matriculen a batxillerat disminueix fins a reduir-se sis punts.

L'únic municipi de l'entorn de Cerdanyola del Vallès que presenta unes proporcions semblants és Sant Cugat del Vallès, ja que al llarg de tots els cursos presenta uns índex de matriculació a batxillerat al voltant del 80%. Tot i això, entre 2013 i 2017 té una major estabilitat i certa tendència a l'augment, al contrari del que es registra a Cerdanyola.

On es registren grans diferències és entre Cerdanyola i Sant Cugat respecte la resta de municipis de l'entorn. En cap d'aquests municipis i pràcticament en cap curs escolar la proporció de joves de 16 i 17 anys que opten per estudiar batxillerat supera el 65%. S'observen però també clares diferències. D'una banda a Barberà del Vallès, Montcada i Reixac i Ripollet l'índex de matriculació a batxillerat es registra en tots els casos per sobre del 60% i al llarg dels anys existeix una certa estabilitat, si bé a Montcada i Reixac s'ha reduït la proporció al llarg dels darrers cursos.

D'altra banda, a Badia del Vallès i Rubí en cap dels darrers cursos s'arriba al 60% de matriculació a batxillerat. Tot i això els dos municipis tenen tendències contràries des del curs 2014-2015 quan es situaven entorn el 56%: Badia del Vallès evoluciona a la baixa, arribant al 48,9% d'alumnes matriculats a batxillerat el curs 2016 – 2017 i Rubí a l'alça arribant al 58,8%.

En resum, malgrat en el cas de Cerdanyola es registra uns nivells alts a cursar batxillerat, la similitud amb els índexs registrats a Sant Cugat del Vallès i l'evolució d'altres municipis comporta que **tot i que la proximitat de la UAB pugui condicionar la decisió i elecció dels joves, hi intervenen també altres factors**; per exemple les **circumstàncies socials**, com el nivell de renda familiar i la possibilitat o no de costejar els estudis universitaris o les **dinàmiques econòmiques** generals (recuperació econòmica) o específiques del municipi: aquelles ciutats amb un pes més alt d'empreses del sector industrial solen tenir uns índexs de matriculació de batxillerat més baixos (amb l'excepció de Badia del Vallès, que per raons territorials pràcticament no té empreses del sector industrial en el seu municipi).

Les persones participants dels grups de treball destaquen que aquest comportament també pot estar influït per la falta de **formació professional** específica en alguns àmbits, com els serveis. En el curs 2018-2019, a Cerdanyola del Vallès s'havien matriculat 551 alumnes en cicles de formació professional (Figura 6.5), gairebé 300 alumnes menys que els matriculats a batxillerat que representa una taxa del 48% dels joves residents al municipi. L'oferta de formació es distribueix entre cicles d'activitats físicoesportives (2 cicles i 151 alumnes matriculats), la construcció i indústria (2 cicles i 59 matriculats) i l'administració d'empreses i les activitats comercials i logístiques (5 cicles i 297 alumnes).

En efecte, es pot constatar que l'oferta formativa és limitada pel que fa a la varietat d'àmbits, concentrada en el sector comercial, les activitats físicoesportives i la construcció, i per tant, l'índex de matriculació a batxillerat també pot estar relacionat amb aquesta manca de varietat en l'oferta de cicles professionals.

Figura 6.5. Alumnat matriculat per cicles formatius. Cerdanyola del Vallès, curs 2018-2019.

Cicles formatius	Alumnat matriculat
Total	551
Activitats comercials	51
Conducció d'activitats fisicoesportives en el medi natural	30
Gestió administrativa	44
Soldadura i caldereria	30
Administració i finances	43
Animació d'activitats físiques i esportives	121
Comerç internacional	97
Construccions metàl·liques	29
Màrqueting i publicitat	61
Transport i logística	45

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya.

b) Cultura

En l'àmbit de la cultura, la principal necessitat identificada per les persones entrevistades i els grups de discussió són les deficiències en els equipaments. D'una banda es destaca la **falta de manteniment dels equipaments ja existents** i, de l'altra, **manquen equipaments culturals de mida mitjana i polivalents**. Per últim, es destaca que un dels elements prioritaris és l'elaboració d'un **Pla d'Equipaments**, una reclamació que apareix recurrentment en moltes entrevistes i grups de discussió.

D'altra banda es destaca que **des de fa anys no hi ha cap planificació en l'àmbit cultural**. Es comenta que fa una anys les entitats del municipi van impulsar un Pla d'Actuació Cultural, però que no es va acabar desenvolupant. També, es reivindica la valorització i activació del **patrimoni municipal** (humà, natural i arquitectònic) com, per exemple, la Torre Vermella, el PN de Collserola, etc.

Per últim, un altre element que afecta transversalment a tots els àmbits de ciutat és la **manca d'una identitat compartida i d'autoestima**, que té les seves causes en seva configuració històrica i canvis successius (passat agrari i d'estiueig, ciutat industrial, ciutat de serveis, etc.), la seva configuració urbana (manca d'un centre i trama urbana compacta però fragmentada) i la **manca de lideratges i referents**. En relació a això s'identifica un complex de "germà mitjà" en comparació amb municipis de l'entorn metropolità que, com es pot observar al llarg de tota la diagnosi, afecta transversalment al reconeixement i explotació de tots els potencials objectius que té el municipi⁶⁹.

⁶⁹ Quaderna (2009). *Orientacions estratègiques per al desenvolupament econòmic i social de Cerdanyola del Vallès*. Diputació de Barcelona.

b.1. Equipaments culturals

Respecte als equipaments culturals, un altre debat en el municipi és la **necessitat de construir un nou auditori cultural o fer un bon manteniment de l'Ateneu** existent. Algunes persones consideren que aquesta infraestructura es troba en una situació de saturació i que juntament amb els altres equipaments culturals i esportius (pavelló, casal de joves) presenta dèficits importants. De fet, les persones entrevistades exposen la **manca d'inversió en el manteniment dels equipaments culturals**, molts dels quals construïts als anys vuitanta.

En aquesta línia, es considera que l'escola de música no té els serveis adequats, o que caldria plantejar la necessitat d'ubicar una nova biblioteca. En definitiva, **revisar la dotació de la xarxa d'equipaments culturals**, ja que tradicionalment els centres cívics i l'Ateneu han tingut un rol positiu en la dinamització de la participació i el teixit social (els centres cívics per exemple amb sistemes d'autogestió per part de les associacions de veïns) i caldria donar-los un nou impuls.

També s'apunta que en el municipi **falten espais d'oci destinats a la música en viu**. És rellevant destacar la **importància que han tingut els cinemes**. Si bé eren un equipament privat propietat d'un emprenedor en el camp del cinema català, feien d'atractor de població dels municipis de l'entorn. En aquest sentit les persones entrevistades lamenten el seu tancament, ja que consideren que tindrà efectes en l'atracció de població de fora cap a Cerdanyola del Vallès.

Actualment, Cerdanyola del Vallès compta amb una quinzena d'equipaments culturals públics, entre els quals nou centres cívics, tres museus, una biblioteca, un ateneu i un casal social (Figura 6.6). Cerdanyola del Vallès, juntament amb Montcada i Reixac, té quinze equipaments culturals. Són els municipis amb més equipaments per darrera de Sant Cugat del Vallès amb 16 equipaments. Destaca la diversitat entre municipis de l'oferta ja que tant a Cerdanyola com a Montcada i Reixac, i de fet a tots els municipis menys Sant Cugat del Vallès, la majoria d'equipaments són lleure social (casals d'entitats i centres cívics), i una proporció menor de centres de lleure cultural o biblioteques.

Figura 6.6. Equipaments culturals bàsics. Subàmbit metropolità, 2018.

Equipaments bàsics	BA ⁷⁰	BV	CE	MC	RI	SCU
Cultural	4	7	15	15	6	16
Biblioteca	1	1	1	2	1	4
Museus			3	1		4
Lleure cultural		2	1	3	1	8
Ateneu		1	1	1		1
Centre cultural		1		2	1	7
Lleure social	3	4	10	9	4	2
Casal cívic - social	1	1	1	1		
Casal d'entitats	1	1		4		
Centre cívic	1	2	9	4	4	2

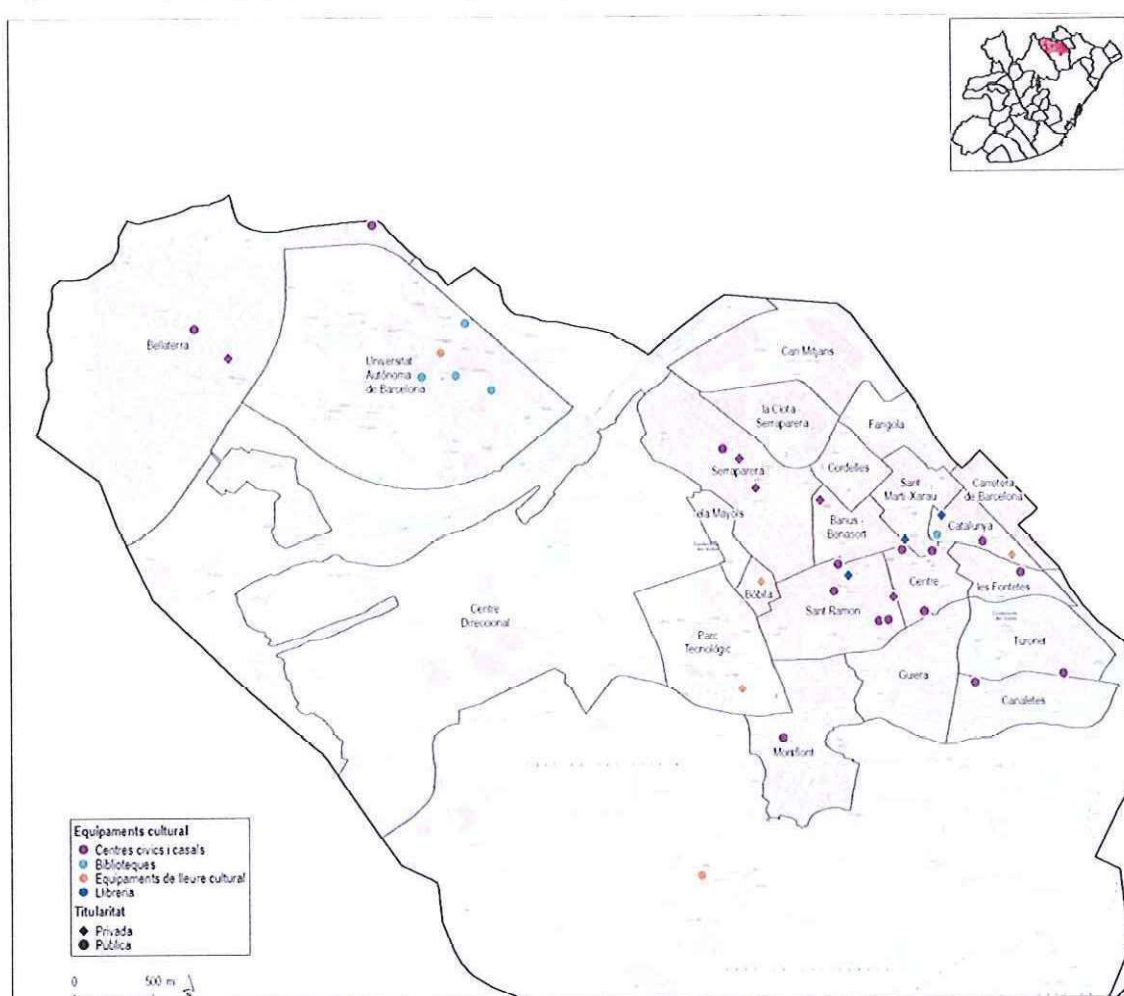
Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

⁷⁰ Les inicials dels municipis corresponen a: BA, Badia del Vallès; BV, Barberà del Vallès; CE, Cerdanyola del Vallès; MC, Montcada i Reixac; RI, Ripollet; i SCU, Sant Cugat del Vallès.

En canvi a Sant Cugat del Vallès destaquen els centres culturals. Tanmateix, Cerdanyola del Vallès és el segon municipi amb més museus (3), després de Sant Cugat del Vallès (4), tot i que un d'ells, Ca n'Ortadó, no té activitat museística en l'actualitat.

En certa mesura aquesta estructura es reproduïx als equipaments privats; a Cerdanyola del Vallès s'han comptabilitzat fins a onze equipaments culturals de titularitat privada, entre les qual ha augmentat el nombre de llibreries (fins a tres en l'actualitat), les sales de concert han disminuït i ara n'hi ha dues, i cinc casals (Figura 6.7).

Figura 6.7. Mapa d'equipaments culturals públics i privats. Cerdanyola del Vallès, 2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

Tot i això, en relació a la ràtio de $m^2/1000hab.$ d'equipaments culturals, **Cerdanyola del Vallès és el penúltim municipi amb menys dotació⁷¹**. Compta amb $174,68m^2$ de sòl d'equipaments de lleure cultural i social per cada mil habitants, mentre que Badia del Vallès en té dues vegades i mitja més. L'únic municipi amb menys dotació de superfície de sòl per cada mil habitants d'equipaments culturals és Ripollet.

⁷¹ No es tenen en compte els museus.

Figura 6.8. Dotació d'equipaments bàsics de lleure i socials per 1.000 habitants. Subàmbit metropolità, 2018.

Taxa d'equipaments ⁷² (m² de sòl/1.000 habitants)	Badia del Vallès	Barberà del Vallès	Cerdanyola del Vallès	Montcada i Reixac	Ripollet	Sant Cugat del Vallès
Total	419,27	363,70	174,68	268,57	107,95	212,76
Lleure cultural		48,48	55,58	62,56	57,31	151,96
Lleure social	419,27	315,21	119,10	206,01	50,63	60,80

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

b.2. Biblioteques municipals

En l'àmbit cultural un dels debats present a nivell social i polític a Cerdanyola del Vallès és la necessitat o no d'una segona biblioteca municipal per tal de donar una millor resposta i oferir un millor servei al conjunt de la població. Les persones participants en els grups de treball destaquen que la "biblioteca central" no és un equipament de proximitat per a molts barris de la ciutat. A més, l'espai de l'antiga biblioteca, Can Altimira, no s'hi ha desenvolupat cap projecte després del procés participatiu per decidir-ne l'activitat.

Per tal de realitzar una comparació amb els municipis de l'entorn, els indicadors escollits a banda del nombre de biblioteques municipals, s'han pres la superfície útil, amb la seva correspondència per cada 1.000 habitants, així com el percentatge d'usuaris registrats a les biblioteques, gràcies a les memòries anuals de cadascuna de les biblioteques municipals de la província publicades pel Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Cerdanyola del Vallès disposa actualment d'una biblioteca de titularitat municipal amb una superfície útil de 3.166m² (Figura 6.9). Respecte els municipis de l'entorn, tot i disposar d'un únic equipament d'aquest tipus, és el segon municipi amb més superfície útil, darrere de Rubí. En contrast, les ciutats que compten amb més espai d'equipament bibliotecari són Badia del Vallès (80,57m²), Montcada i Reixac (75,86m²) i Rubí (65,78m²). **Cerdanyola del Vallès se situa en una posició mitja amb 54,85 m² de biblioteca per cada 1.000 habitants.** De l'entorn, els que disposen de menys espai de biblioteca que Cerdanyola són Sant Cugat del Vallès (34,53m²), tot i tenir tres biblioteques, i Ripollet (29,82m²). S'observen doncs diferències importants entre el conjunt de municipis.

Pel que fa l'ús de les biblioteques, a partir de les estadístiques publicades per la Diputació de Barcelona es coneixen dades d'usuaris i nombre de visites presencials registrades al llarg de l'any. Per tal de poder realitzar una comparativa entre les ciutats, el menys condicionada possible per altres factors com el nombre d'activitats culturals que es realitzen, analitzarem el nombre d'usuaris inscrits (amb carnet) respecte el total de població dels municipis.

⁷² Atès que la Geodatabase d'Equipaments correspon a l'àrea metropolitana de Barcelona, no s'han inclòs les dades del municipi de Rubí.

Figura 6.9. Superfície de les biblioteques municipals. Subàmbit metropolità, 2018.

	Nombre de Biblioteques municipals	Superfície útil (m ²)	Superfície útil per cada 1.000 habitants (m ²)
Badia del Vallès	1	1.085	80,57
Barberà del Vallès	1	2.031	61,81
Cerdanyola del Vallès	1	3.166	54,85
Montcada i Reixac	2	2.660	75,86
Ripollet	1	1.130	29,82
Rubí	1	4.971	65,78
Sant Cugat del Vallès	3	3.082	34,43

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Cerdanyola del Vallès és el municipi que registra una major proporció d'usuaris inscrits respecte la població total (Figura 6.10). El nombre de carnets expedits a la biblioteca representen un 53% del conjunt de la població. La major part de municipis de la zona, Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Montcada i Reixac i Sant Cugat del Vallès, se situen en proporcions d'entre el 40-45%. Finalment, les dues ciutats que presenten un volum d'usuaris inscrits menor respecte el total de població són Ripollet (35,47%) i Rubí (38,44%).

Figura 6.10. Usuaris registrats a la biblioteca municipal. Subàmbit metropolità, 2015-2017.

	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)
Badia del Vallès	43,47	44,03	43,65
Barberà del Vallès	42,33	43,30	44,32
Cerdanyola del Vallès	51,99	52,73	53,25
Montcada i Reixac	39,30	40,04	41,11
Ripollet	35,70	35,39	35,47
Rubí	36,86	37,47	38,44
Sant Cugat del Vallès	44,88	45,40	46,12

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Cal assenyalar que existeix la possibilitat de disposar de carnet d'una biblioteca diferent a la del municipi de residència i que a la vegada es pot ser usuari de préstec i altres serveis a totes les biblioteques de la xarxa. En aquest sentit, és important tenir en compte que la proporció d'usuaris respecte la població total, així com el nombre de préstecs realitzats a la biblioteca de Cerdanyola del Vallès es podrien veure influenciats per la presència de la UAB. I que per tant a diferència d'altres municipis els usuaris potencials de la biblioteca de Cerdanyola no és només la població resident a la ciutat i que caldria també tenir en compte la població que estudia o treballa a la UAB que durant el curs resideix en el municipi.

c) Esport

En l'àmbit de l'esport la principal mancança detectada està vinculada a la dotació d'**equipaments esportius**. Pel volum de població existent a les persones entrevistades consideren **que el municipi està infradotat**, ja que hi ha una gran diversitat de clubs esportius que generen moltes activitats, en alguns casos en categories elevades. En aquest sentit, existeix consens entre les persones entrevistades que les instal·lacions esportives existents estan saturades a causa de l'alta demanda, i que el nivell esportiu del municipi és elevat. De nou, es destaca la necessitat prioritària d'elaborar un **Pla d'Equipaments municipals**.

Segons el Mapa d'Instal·lacions i equipaments esportius, i **degut al volum de població existent al municipi, seria necessari incrementar les instal·lacions esportives** amb un nou pavelló i una piscina coberta. Així mateix, els equipaments esportius existents presenten alguns dèficits en les instal·lacions, no només en termes de dimensió, sinó de manteniment o d'adequació de les instal·lacions als usos que es desenvolupen, per exemple la pista d'atletisme existent és de terra o alguns dels vestuaris dels pavellons requeririen de renovació.

Actualment, Cerdanyola del Vallès compta amb 6 equipaments esportius públics, dels quals tres són descoberts (una pista d'atletisme i dues poliesportives), quatre complexos esportius coberts i dos de mixtes. En el subàmbit metropolità, Sant Cugat del Vallès destaca com el municipi amb més equipaments esportius (16) i Badia del Vallès i Ripollet són els municipis amb menys equipaments, tres i quatre respectivament. A més, compta amb quatre complexos esportius privats (Figures 6.11 i 6.12).

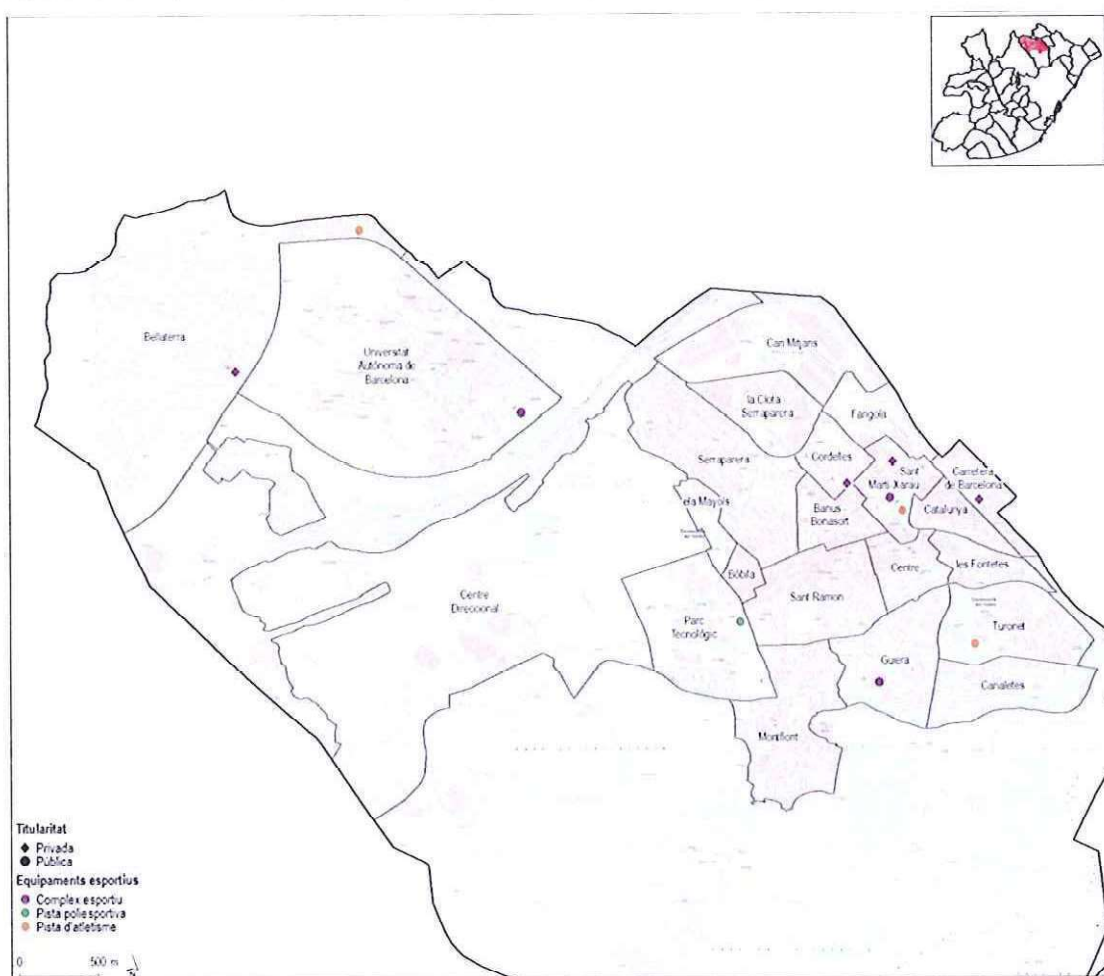
Figura 6.11. Equipaments esportius bàsics. Subàmbit metropolità, 2018.

Equipaments bàsics	BA ⁷³	BV	CE	MC	RI	SCU
Esportiu	3	6	6	5	4	16
A l'aire lliure	1	2	3	2	1	5
Complex esportiu	1					
Pista d'atletisme			1	1		
Pista poliesportiva		2	2	1	1	5
Coberts	2	1	4	2	2	5
Complex esportiu	1		4	1		1
Pavelló poliesportiu	1	1		1	2	3
Pista poliesportiva						1
Mixtes		3	2	1	1	6
Complex esportiu		3	2	1	1	6

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

⁷³ Les inicials dels municipis corresponen a: BA, Badia del Vallès; BV, Barberà del Vallès; CE, Cerdanyola del Vallès; MC, Montcada i Reixac; RI, Ripollet; i SCU, Sant Cugat del Vallès.

Figura 6.12. Mapa d'equipaments esportius públics i privats. Cerdanyola del Vallès, 2018.

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

Tanmateix si es tenen en compte els m² d'equipaments esportius, Cerdanyola se situa en la franja baixa, essent l'últim municipi en dotació d'equipaments esportius. Cerdanyola del Vallès compta amb 878,06m² d'equipaments esportius per cada mil habitants, en canvi Badia del Vallès que només compta amb tres equipaments, té la taxa més alta de sòl d'equipaments per cada mil habitats, 3.512,31m². Sant Cugat del Vallès, si bé és el municipi amb més equipaments, és el tercer amb 1371,69m²/mil habitants i Montcada i Reixac, el penúltim municipi amb la dotació més baixa té una taxa de 884,63m²/mil.

Figura 6.13. Dotació d'equipaments esportius públics per 1.000 habitants. Municipis del subàmbit metropolità, 2018.

Taxa d'equipaments ⁷⁴ (m² de sòl/1.000 habitants)	Badia del Vallès	Barberà del Vallès	Cerdanyola del Vallès	Montcada i Reixac	Ripollet	Sant Cugat del Vallès
Total	3.512,31	1.834,28	878,06	884,63	1.033,65	1.371,69
A l'aire lliure	2.734,04	72,90	248,60	358,01	17,01	93,46
Coberts	778,28	104,22	313,58	450,17	144,71	355,19
Mixtes		1.657,16	315,88	76,45	871,93	923,05

Font: Elaboració pròpia a partir de Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018.

⁷⁴ Atès que la Geodatabase d'Equipaments correspon a l'àrea metropolitana de Barcelona, no s'han inclòs les dades del municipi de Rubí.

III. Annexos

Persones entrevistades

	Data	Entrevistat/da	Càrrec
1	11/05	Isaac Comas	Cap de secció de Participació, Joventut, Relacions veïnals
2	14/05	Carme Bergadà	Cap de CPS de Promoció econòmica
3	14/05	Àngel Reyes	Tècnic de Mobilitat
4	15/05	Imma Viera	Cap de servei de Promoció social
5		Gemma Garcia	Tècnica d'Habitatge
6	15/05	Jordi Jorba	Cap de secció de Comunicació institucional
7		Rafa Lumbreras	Cap de secció de Mitjans de comunicació
8		Diego Rodríguez	Cap de secció de Planificació estratègica
9		Vicenç Coscolla	Cap de secció de OAC
10		Miquel Morales	Cap de secció de Sistemes d'Informació
11	18/05	Carme Tobella	Cap de servei de Activitat Urbanística
12		Jaume Coll	Cap de servei de Espai Públic
13		Ester Noguera	Cap de secció tècnica d'espais públics
14	18/05	Ma José Medina	Cap de secció d'Educació (en substitució de Rosa Maria Pallarès)
15	22/05	Salut Navarro	Cap de servei de Treball
16	22/05	Miguel Abdelkader	Intendent en cap de Seguretat Ciutadana i Protecció Civil
17	4/07	Javier Lafuente	Vicerector d'Innovació i de Projectes Estratègics de la UAB i Director del Parc de la Recerca
18	15/01	Aurora Corral	Secretària Municipal
19	18/01	Miquel Morales	Cap de servei d'Organització
20	21/1	Marta Rubio	Cap de servei de Cultura
21	22/1	Paulino Manrubia	Cap de servei d'Esports
22	22/01	Antoni Lluch	Director General del Parc Tecnològic del Vallès
23		Víctor Francos	Director General del Parc Tecnològic del Vallès

	Data	Entrevistat/da	Càrrec
24	28/01	Pere Solà	Director del Consorci Urbanístic Centre Direccional
25	12/02	Joan Carles Sallas	Membre del Col·lectiu REFEM del Centre Direccional
26	1/03	Ramon Andreu	President de l'EMD Bellaterra
27	18/02	Josep Grau	Regidor del grup municipal Convergència i Unió
28	19/02	Carles Escolà	Alcalde
29	26/02	Pau Ortola	Regidor del grup municipal Ciutadans
30	11/03	Maria Reina	Regidora del grup municipal Iniciativa per Catalunya-Verds
31	22/03	Íñigo Enterría	Regidor del grup municipal Esquerra Republicana de Catalunya
Sense resposta			Partit dels Socialistes de Catalunya
Sense resposta			Partit Popular

Font: Elaboració pròpia.

Participants als grups de treball

Participants en els Grups de treball	
Territori i Sostenibilitat	
Míriam Robles	Presidenta de Refem el Direccional
Consol Pérez	Biòloga, Parc de l'Alba
Joan Carles Sallas	Refem el Direccional
Pere Solà	Director Consorci Parc de l'Alba
Marià Martí	Director gerent del Parc Natural de Collserola
Juan Rodríguez	Portaveu Plataforma contra les antenes
Arnau Brià	Membre de la Plataforma Cerdanyola diu no contra el crematori
Sergi Méndez	Arquitecte
Pere Vidal	Excap de Planificació Urbanística de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès
Ramon Sisó	PDU de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Economia i Coneixement	
Caterina Biscari	Directora del Sincrotró de l'Alba
Javier Lafuente	Vicerector Innovació i Projectes Estratègics i Director general del Parc de la Recerca (UAB)
Jaume Maranges	President de Cerdanyola Empresarial
Alejandra Martel	Vicepresidenta de Cerdanyola Empresarial; Associació de Dones Empresàries del Vallès
Lluís Sisquella	Expresident de Cerdanyola Empresarial i Cambra de Comerç de Sabadell
Xavier Garriga	Xarxa 30Virtual, exsubdirector Parc Tecnològic
Lluís Berenguer	CCOO
Ramon Serrano	Mercats Municipals
Berta Serra	Ateneu Cooperatiu Vallès Sud
Guy Molenat	Promoció econòmica Parc de l'Alba
Sociocultural i Educatiu	
Isidre Grau	Escriptor
Oriol Cendra	Tècnic de cultura popular de la Generalitat de Catalunya
Miquel Sánchez	Historiador de la ciutat

Ramon Rodríguez	President del Club d'Esports de Muntanya
Carme Brasó	Associació Artistes Plàstics de Cerdanyola
Ignasi Roda	Activista cultural
Pere Andrés	Casa d'Aragó
Puri Palomar	Revista Camins
Marc Guillamón	Exregidor d'Esports
Xavier Gordo	Excap del Servei de Cultura i Drets Civils
Inclusió Social	
César Martínez	Director Assemblea Local Creu Roja Cerdanyola-Ripollet-Montcada
Manolo Martínez	Assemblea Local Creu Roja Cerdanyola-Ripollet-Montcada
Jesús Riquelme	Can 50/70
Jesús Reina	Can 50/70
Ángela Laguna	Can 50/70
Xavi Valdivieso	Can 50/70
Maite González	Directora tècnica Fundació Catalonia
Rosa Vilaró	Exregidora
Mercè Adan	Plataforma Cultura i Dones
Josep Grifoll	Direcció entitat ADIA
Míriam Paven	AECC
Anna Suarez	Secretària d'AECC
José Adelantado	Professor del Departament de Sociologia de la UAB
Contxita Estepa	Plataforma d'Afectats per la Hipoteca
Pilar Tendero	Plataforma d'Afectats per la Hipoteca
Marta Rivera	Casal de gent gran de La Caixa
Montse Nunes	Banc del temps
Rosèr Pérez	Escola d'Infermeria de Terrassa
Governança i Institucionalitat	
Carlos Sánchez	Vicerektor de Relacions Institucionals UAB
Pere Solà	Director del Consorci urbanístic del Centre Direccional -Parc d'Alba

Laia Tardós	Redactora del Diari de Bellaterra, Tot Sant Cugat i Tot Cerdanyola
Pilar Álvarez	Presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns
Santi Cayuela	Exregidor
Joaquín Gairín	Exregidor
Jordi Mena	Exregidor

Font: Elaboració pròpia.

Documents recopilats

Informes temàtics recopilats
Territori i Sostenibilitat
Pla de Mobilitat Urbana Sostenible, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, Diputació de Barcelona, AMB, setembre 2014.
La mobilitat als municipis de la segona corona metropolitana: Cerdanyola del Vallès, IERMB, Diputació de Barcelona, AMB, 2014.
Pla d'Accessibilitat, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, gener 2007.
Avanç del Pla Director Urbanístic del Centre Direccional de Cerdanyola del Vallès, INCASÒL i Consorci Urbanístic del Centre Direccional de Cerdanyola del Vallès, juny 2018.
Habitatge buit, necessitats d'habitatge i recursos existents a l'àrea metropolitana de Barcelona, Fundació CONFAVC i AMB, juliol 2017.
L'habitatge a l'AMB, Direcció de Serveis d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, abril 2018.
L'oferta d'habitatges a l'àrea metropolitana de Barcelona 2017, Direcció de Serveis d'urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, octubre 2017.
Estudi d'alternatives per a l'abocador de Can Planas a Cerdanyola del Vallès, ENT entornament & management i Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, juliol 2016.
Governança i Institucionalitat
De l'acord de mandat al pla de mandat 2015-2019, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, juny 2017.
Estudi organitzatiu de l'Ajuntament de Cerdanyola: anàlisi i propostes de millora, Diputació de Barcelona, juliol 2016.
La delimitació d'unitats urbanes de les ciutats mitjanes, el cas de Cerdanyola del Vallès, Joan Carles Sallas - Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, febrer 2017.
Projecte EPAM, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, maig 2018.
Pla Director de Participació, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, INDIC i Ajuntament de Cerdanyola, febrer 2007.
Economia i Coneixement
Estudi del Comerç Urbà de Cerdanyola del Vallès, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès i Diputació de Barcelona, juny 2017.
La UAB del futur: visió per al 2030, Universitat Autònoma de Barcelona, març 2018.
Geografies de la Innovació a l'àrea metropolitana de Barcelona, Àrea Metropolitana de Barcelona, maig 2017.
Sociocultural i Educatiu
Projecte Educatiu de Cerdanyola, Ajuntament de Cerdanyola, 2015.

Suport a l'anàlisi i seguiment de la situació socioeducativa de l'alumnat de secundària a Cerdanyola del Vallès, Fundació Jaume Bofill, 2013, 2014.
Estudi sociodemogràfic del municipi de Cerdanyola del Vallès, Diputació de Barcelona, agost 2014
Desigualtat i pobresa al Vallès Occidental, Consell Comarcal del Vallès Occidental i Notus, juny 2017.
L'atenció local de la pobresa i la desigualtat social a la metròpoli de Barcelona, IERMB i AMB, desembre 2017.
Informe sobre la situació de les prestacions socials municipals a l'àrea metropolitana de Barcelona, Daleph i AMB, octubre 2017.
Pla municipal de les polítiques de dones de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès (2005-2011), Ajuntament de Cerdanyola del Vallès i Institut Català de les Dones.
Cerdanyola lliure de violències masclistes. Prevenció primària de les violències masclistes, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, El Safareig, Diputació de Barcelona.
Protocol d'actuació en dones en situacions de violència masclista a Cerdanyola del Vallès, març 2010.
Pla d'igualtat per la diversitat afectiva, sexual, d'identitats i expressions de gènere (LGTBIQ) de Cerdanyola del Vallès.
Seguretat ciutadana. Proposta d'estructura orgànica i funcional, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, juny 2017.
Polícia de proximitat. Model Cerdanyola, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès i Mossos d'Esquadra, octubre 2012.
Inclusió Social
Projecte Educatiu de Cerdanyola, Ajuntament de Cerdanyola, 2015.
Suport a l'anàlisi i seguiment de la situació socioeducativa de l'alumnat de secundària a Cerdanyola del Vallès, Fundació Jaume Bofill, 2013, 2014.
Estudi sociodemogràfic del municipi de Cerdanyola del Vallès, Diputació de Barcelona, agost 2014
Desigualtat i pobresa al Vallès Occidental, Consell Comarcal del Vallès Occidental i Notus, juny 2017.
L'atenció local de la pobresa i la desigualtat social a la metròpoli de Barcelona, IERMB i AMB, desembre 2017.
Informe sobre la situació de les prestacions socials municipals a l'àrea metropolitana de Barcelona, Daleph i AMB, octubre 2017.
Pla municipal de les polítiques de dones de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès (2005-2011), Ajuntament de Cerdanyola del Vallès i Institut Català de les Dones.
Cerdanyola lliure de violències masclistes. Prevenció primària de les violències masclistes, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, El Safareig, Diputació de Barcelona.

Protocol d'actuació en dones en situacions de violència masclista a Cerdanyola del Vallès, març 2010.
Pla d'Igualtat per la diversitat afectiva, sexual, d'identitats i expressions de gènere (LGTBIQ) de Cerdanyola del Vallès.
Seguretat ciutadana. Proposta d'estructura orgànica i funcional, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, juny 2017.
Polícia de proximitat. Model Cerdanyola, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès i Mossos d'Esquadra, octubre 2012.

Font: Elaboració pròpia.

Fonts dels indicadors

Indicador	Font
Demografia	
Evolució de la població de Cerdanyola del Vallès	Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona (SIMBA) de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IEMRB) ⁷⁵
Evolució de la població per municipis (índex 100)	
Creixement de la població	
Piràmide d'edats de Cerdanyola del Vallès	
Estructura d'edats	
Població amb nacionalitat no espanyola	
Població estrangera per nacionalitats	Informe sociodemogràfic, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès
Nacionalitats estrangeres amb major pes demogràfic	
Creixement natural de la població	IDESCAT
Saldo migratori	IDESCAT
Àmbit Territori i Sostenibilitat	
Superfície d'usos del sòl	SIMBA
Usos del sòl ocupat	
Generació de residus per habitant	SIMBA i Agència de Residus de Catalunya
Recollida selectiva de residus	
Consum domèstic d'aigua	SIMBA i ACA
Consum domèstic d'energia elèctrica per habitant	SIMBA
Consum d'energia elèctrica per sectors	
Índex de motorització	Perfil de Ciutat
Mobilitat obligada per raó d'estudis	IDESCAT
Habitatges iniciats	Secció d'Estudis Territorials de la Direcció de Serveis d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
Habitatges iniciats amb protecció oficial	
Reserves d'habitatge en grans sectors residencials	
Contractes de lloguer per cada 1.000 habitants	Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona
Contractes de lloguer signats sobre el total d'operacions immobiliàries anuals	
Preu mitjà del lloguer mensual	SIMBA
Àmbit Governança i Institucionalitat	
Funcionaris i personal laboral	Observatori de Govern Local, Fundació Pi i Sunyer ⁷⁶
Indicador de Transparència	Mapa InfoParticipa del Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural (LPCCP) de la Universitat Autònoma de Barcelona ⁷⁷

⁷⁵ Per més informació vegeu <https://iermbdb.uab.cat/>

⁷⁶ Per més informació vegeu <https://pisunyer.org/observatori-de-govern-local>

⁷⁷ Per més informació vegeu <http://mapainfoparticipa.com/index/home/>

Despesa per habitant i àrees	Transparència Catalunya, Generalitat de Catalunya ⁷⁸
Inversió total per habitant	
Despesa per habitant en àmbit socioeducatiu	
Despesa per habitant en àmbit serveis socials	
Deute viu	Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal ⁷⁹
Període mig de pagament	
Romanent de tresoreria	
Àmbit Economia i Coneixement	
Producte Interior Brut	SIMBA
Nombre d'autònoms i assalariats per municipi	Programa HERMES, Diputació de Barcelona
Nombre d'empreses per sectors d'activitat	
Superfície dels polígons d'activitat econòmica	AMB i Consell Comarcal del Vallès Occidental
Grau d'activitat dels polígons d'activitat econòmica	
Nombre d'empreses industrials en els polígons d'activitat econòmica	
Nombre de comerços	Cens d'Establiments Comercials de Catalunya
Densitat comercial	
Superfície mitjana dels comerços	
Comerços dins la trama urbana consolidada	SIMBA
Hotels i places hoteleres	
Empreses i treballadors d'intensitat de coneixement alt	
Sectors d'especialització	
Àmbit Socioeducatiu i Cultural	
Equipaments educatius bàsics	Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018
Taxa de no graduats 4t ESO	Perfil de ciutat
Índex de matriculació a batxillerat	IDESCAT
Alumnat matriculat a cicles formatius	Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya
Equipaments culturals bàsics	Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018
Superfície útil de les biblioteques municipals (m²)	Servei de biblioteques, Diputació de Barcelona
Superfície útil de les biblioteques municipals per cada 1.000 habitants (m²)	Servei de biblioteques, Diputació de Barcelona
Usuaris registrats a la biblioteca municipal	
Equipaments esportius bàsics	Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018
Àmbit Inclusió Social	
Índex d'Envelliment	IDESCAT
Índex de places en centres de dia	Perfil de ciutat
Mitjana de la base imposable per declarant	SIMBA
Població amb renda alta	IERMB i CRM-UAB

⁷⁸ Per més informació vegeu <http://pressupostosmunicipals.transparenciacatalunya.cat/>

⁷⁹ Per més informació vegeu <http://www.airef.es/es/datalab/ccll-lab/>

Taxa d'atur	Observatori del Treball i Model Productiu, Generalitat de Catalunya
Evolució de l'atur per sexes	
Atur registrat per franges d'edat	
Atur registrat per sexe i franges d'edat	Programa HERMES, Diputació de Barcelona
Durada de la prestació d'atur	Observatori del Treball i Model Productiu, Generalitat de Catalunya
Cobertura de prestacions de les persones a l'atur	SIMBA
Població amb rendes baixes	IERMB i CRM-UAB
Equipaments de serveis a les persones	Geodatabase d'equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, IERMB 2018
Població total assignada per EAP	Observatori del Sistema de Salut de Catalunya
Llocs de treballs equivalents de cada EAP per 1.000 persones assignades	
Persones assignades majors de 75 anys a cada EAP	
Taxa d'efectius per graduació de policies locals per cada 1.000 habitants	IDESCAT
Denúncies per violència de gènere i ordres de protecció	Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad.

Font: Elaboració pròpia.